Zárótanulmány

a Váci Szakképzési Centrum

a VEKOP-8.6.3-16-2017-00008 „A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése" pályázathoz.

A zárótanulmány témavezetője:

Dr. Pongrácz Attila

2020.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

Zárótanulmány 1
1. Zárótanulmány célja 6
2. Bevezető 6
2.1 Alapfogalmak 6
2.2 Váci Szakképzési Centrum és tagintézményeinek rövid, szakmaszerkezetes bemutatása ... 11
3. A projekt céljának és eredményességének összefoglalása 16
3.1 Helyzetelemzés 16
4. A zárótanulmány fő hipotézise a kutatási tervvel összhangban 20
5. A hipotézis vizsgálata a Cselekvési Terv felülvizsgálatán keresztül 21
5.1 Országos kompetenciamérés 23
5.2 A mérési eredmények elemzése 24
5.3 Alapkészségek fejlesztésének intézményi szintű megoldási terve 30
5.4 A korai jelzőrendszer adatainak felhasználásával és alkalmazásával kapcsolatos elvárások 31
5.5 Intézményi szabályozó dokumentumok módosítására vonatkozó javaslatok 32
5.6 Célcsoportok, problémacsoportok szerinti intézkedések 34
5.7 Célok elérését szolgáló humánerőforrás terv 35
5.8 A célok elérését szolgáló továbbképzési terv 36
5.9 Eszköz és infrastrukturális fejlesztések 37
5.10 Tanulói életpálya-építést szolgáló pályaorientációs tevékenységek megvalósítása 38
5.11 Mentori tevékenységek 39
5.12 Szabadidős tevékenységek megvalósulása 40
6. Célok és azok megvalósulása 42
7. Pályaorientáció 49
7.1 A Váci SZC pályaorientációs tevékenységének elemzése 51
8. Mentori tevékenység 65
9. Interjúk 74
9.1 Célok 74

9.2 A vizsgálat módszerei 74
9.3 A vizsgálat eszköze 74
9.4 A minta bemutatása 75
9.5 Az eredmények szöveges leírása 75
9.6 Következtetések, a hipotézis vizsgálata 82
10. Koordinátori beszámolók cselekvési terv megvalósításáról 84
11. A projekt keretein belül elért eredmények sikeres fenntartásához szükséges lehetőségek és feltételek prognosztizálása 102
12. Az intézményi és vállalati szintű együttműködések bemutatása 106
13. A jó gyakorlatok alkalmazására és a lemorzsolódás csökkentésére irányuló módszertan bemutatása (folyamat leírásokkal, folyamatábrákkal, dokumentum mintákkal) 108
14. A projekt időbeli megvalósulásának, a tervezett mérföldkövek elérésének részletezése (eltérés esetén annak indoklása) 115
14.1 Mérföldkövek 115
15. A projekt során vállalt indikátor értékek, monitoring mutatók és a kötelező, illetve az opcionális tevékenységek teljesülésének bemutatása (külön kiemelve a műszaki-szakmai elvárások teljesülését) 128
16. A projekt eredményei számokban kifejezve 130
17. Az esélyegyenlőségi és környezetvédelmi szempontok figyelembevételével kapcsolatos elvárások teljesülésének bemutatása, avagy a horizontális célok megvalósulása 137
18. Annak bemutatása, hogy a Megrendelő által a projekt során végrehajtott fejlesztések és elért eredmények hogyan valósulhattak volna meg európai uniós támogatás nélkül 145
Források 147

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Táblázatjegyzék

2. sz. táblázat 16
3. sz. táblázat 25
4. sz. táblázat 26
5. sz. táblázat 26
6. sz. táblázat 27
7. sz. táblázat 27
8. sz. táblázat 27
9. sz. táblázat 37
10. sz. táblázat 38
11. sz. táblázat 41
12. sz. táblázat 45
13. sz. táblázat 53
14. sz. táblázat 54
15. sz. táblázat 60
16. sz. táblázat 65
17. sz. táblázat 94
18. sz. táblázat 95
19. sz. táblázat 97
21. sz. táblázat 110
22. sz. táblázat 115
23. sz. táblázat 128
24. sz. táblázat 128
25. sz. táblázat 130
26. sz. táblázat 132
27. sz. táblázat 133
28. sz. táblázat 134
29. sz. táblázat 135

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Ábrajegyzék

1. sz. ábra 25
2. sz. ábra 27
3. sz. ábra 28
4. sz. ábra 29
5. sz. ábra 29
6. sz. ábra 30
7. sz. ábra 53
8. sz. ábra 55
9. sz. ábra 55
10. sz. ábra 96
11. sz. ábra 131
12. sz. ábra 133
13. sz. ábra 134
14. sz. ábra 135

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

1. Zárótanulmány célja

A VEKOP-8.6.3-16-2017-00008 azonosítószámú pályázat megvalósulását jelen zárótanulmány elemzi. A pályázat kiíróit az a cél vezérelte, hogy országos viszonylatban a középfokú szakképzésben, a korai iskolaelhagyás tekintetében, egy teljes helyzetkép felvázolását követően, a kapott adatok vonatkozásában, a lemorzsolódás okait feltárják, a lehetséges megelőzési módszereket felkutassák, majd beépítsék a nevelő-oktató munkába, annak érdekében, hogy a lemorzsolódás legalább a vállalt szintre mozduljon el.

A pályázati kiírásban megfogalmazottakat az egyes centrumoknak a kötelező elemek figyelembevételével és felhasználásával kellett megvalósítaniuk, annak érdekében, hogy az iskolák elérjék a kitűzött célt, a lemorzsolódás csökkentését.

2. Bevezető

2.1 Alapfogalmak

A középiskolai lemorzsolódás az a folyamat, amelynek következményeképp a fiatal (15-24 éves korosztály) az oktatási rendszert végzettség nélkül hagyja el. Mindezt egy olyan, több lépcsőből álló folyamat előzi meg, amelyre nagy hatással van az egyén, az otthoni, az iskolai és kiegészítő intézményi környezet, valamint a társadalmi értékek és alapelvek összessége. Az oktatási rendszert végzettség nélkül elhagyók esélyei a munkaerőpiacon roszszabbak, szakmaszerzési lehetőségeik korlátozottabbak, szociális támogatásra szorultságuk jelentősebb. Országos szinten a lemorzsolódás a versenyképesség csorbulásához vezethet, további költségeket róva a társadalom egészére. Az említett kockázatok csökkentése és az esélyegyenlőség érdekében mind hazai, mind nemzetközi szinten megjelentek jó gyakorlatok, amelyek az iskolai lemorzsolódás okainak azonosítására, illetve az akadályok orvoslására irányulnak.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A lemorzsolódás főbb definíciói és előfordulási típusai:

Lemorzsolódás meghatározása vitatott mind országos, mind nemzetközi viszonylatban. Az Európai Unión belül elfogadott módszertan szerint, korai iskolaelhagyó („early school-leaver") az, aki a 18-24 éves korosztályba tartozik, nem rendelkezik középiskolai végzettséggel, és nem is vett részt semmilyen oktatásban vagy képzésben a kérdőíves felmérést megelőző négy hétben. Ezzel szemben az OECD iskolai végzettségtől függetlenül azt tekinti NEET („not in education, employment or training" – nem foglalkoztatott, nem vesz részt oktatásban vagy képzésben) fiatalnak, aki 15-29 éves és nem vesz részt sem oktatási képzésben, sem munkaerőpiaci tevékenységben. Az iskolai lemorzsolódás kockázata magasabb a hátrányos helyzetű családok, alacsonyan képzett szülők gyermekei körében. Hátrányos helyzet alatt a konfliktusokkal terhelt, nem támogató, a gyerekek testi, lelki fejlődéséhez szükséges feltételeket nem biztosító környezetet értjük.

A lemorzsolódás okai:

Az iskolai lemorzsolódáshoz vezető okok szerteágazóak. A lemorzsolódás lehet racionális döntés eredménye (például a tanuló úgy gondolja, hogy az iskola nem segíti hozzá az életben való boldoguláshoz, és ezért inkább a munkaerőpiacra való azonnali kilépést választja), de Magyarországon sok esetben iskolai kudarcok sorozata előzi meg az iskolából való végleges kiesést. Ez utóbbi már az általános iskolában megmutatkozhat a tanulási nehézségekben, magatartásbeli problémákban, gyakori hiányzásokban, évismétlésekben. A folyamat gyakran együtt jár a negatív önértékelés, önbizalomhiány kialakulásával és az ebből fakadó motiválatlanság és kilátástalanság érzésével. Mindezek együtt az iskolai teljesítmény romlásához, és szélsőséges esetben korai iskola elhagyáshoz vezetnek.

A lemorzsolódás hátterében állhat egyrészt a szülői támogatás, a mintaképek, az otthon nyújtotta biztonságérzet hiánya. Ezen hátrányokat ellensúlyozhatja az iskola – befogadó volta és pedagógusainak felkészültsége révén. Több hazai tanulmány eredményei szerint Magyarországon a családi háttér hatása a legmeghatározóbb a tanuló iskolai teljesítményére. A magyar oktatási rendszerről pedig az eredmények alapján elmondható, hogy a jó

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

képességű, könnyen tanítható, középosztálybeli gyermekek családi hátterét veszi alapul, az oktatási rendszer pedig továbbra is felkészületlen az ettől nagyban eltérő környezetből érkező diákok hatékony integrálására.

A középszintű oktatási intézmények és programok közötti átjárás lehetőségei nagyon korlátozottak és csak lefelé vezető irányba mutatnak.

A lemorzsolódás megelőzésének fontossága:
A lemorzsolódott fiatalok az iskolát befejező társaikhoz képest kisebb valószínűséggel sajátítanak el szakmákat. Ezáltal fokozott a kockázata annak, hogy a munkaerőpiaci elhelyezkedésük során nehézségekbe ütköznek, nagyobb valószínűséggel halmozódnak fel egészségügyi és szociális problémáik, ami növeli annak valószínűségét, hogy később állami támogatásokra szorulnak. Az állam helyi és központi szereplők (iskola, szülők, szociális segítők, pszichológusok, stb.) együttműködése révén tudja ellensúlyozni a lemorzsolódás kockázatait és következményeit. Fontos szerepet játszhat továbbá a középiskolák és a munkaerőpiac (munkaügyi központok, helyi vállalkozások) közötti kapcsolat erősítése, például gyakornoki programok támogatásával. Az iskolaelhagyás társadalmi költsége meglehetősen nagy. Az Európai Unió országaiban egy-egy érintett esetében nagyságrendileg 30 és 540 millió forint közé tehető. Hazai kutatások szerint pedig Magyarországon egy olyan koragyermekkori oktatási beavatkozás, amelynek hatására a roma fiatalok az oktatási rendszerben eljutnának az érettségiig, személyenként 7-19 millió forint többletbevételt jelentene az állam számára.

A lemorzsolódás csökkentését célzó magyarországi kezdeményezések:
A kétezres években számos olyan program indult, amely a lemorzsolódás kialakulásának kockázatát kívánta csökkenteni komplex és egyénre szabott tanítási módszerek bevezetésén keresztül.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A Tanoda programok halmozottan hátrányos helyzetű fiataloknak biztosítanak iskolán kívüli mentorálást és korrepetálást képességeik kibontakoztatása érdekében. A lemorzsolódás szempontjából kiemelkedő jelentősége volt még a Dobbantó programnak (2008-2011), amely második esély jellegű képzést biztosított a lemorzsolódás kockázatának fokozottan kitett, vagy már az oktatásból kimaradt 16-23 éves fiatalok számára. A programot komoly módszertani előkészületek előzték meg, amelyek során a pedagógusok speciális képzéseken vettek részt. A képzés és a program végrehajtási szakasza alatt is educoaching és mentorálási tevékenységek támogatták a pedagógusok munkáját. A program kialakítása során törekedtek az innovatív, tanulást ösztönző környezet megteremtésére. Külön hangsúlyt fektettek arra, hogy egyéni tanulási tervek készüljenek, amelyeket a tanuló, a szülők és a tanár közösen egyeztettek. A kis létszámú (minimum 8, maximum 16 fő) osztályokat 2-3 tanár vezette, mert így jobban lehet fejleszteni a tanulási készségeket. A program által biztosított szakmai gyakorlat erősítette a résztvevők motivációját és szakmai érvényesülésükbe vetett hitüket. A Dobbantóhoz 15 iskola csatlakozott. A Váci SZC Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája is.

A lemorzsolódást leginkább érintő jogszabályi változás a 2011-ben elfogadott köznevelési törvény, amely – ellentmondva a nemzetközi tendenciáknak – a tankötelezettségi korhatárt 18 éves korról 16 évre csökkentette. A törvénymódosítás hatását a lemorzsolódásra egyelőre nem mutatták ki, de egyes nemzetközi jelentések alapján a módosítás következtében a lemorzsolódás kockázatának növekedése várható. A törvény módosítását követően a Híd-programok hivatottak a lemorzsolódási problémák enyhítésére. Ez a forma szintén elérhető a Váci SZC Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában.

A nemzetközi és hazai jó gyakorlatok tanulságai alapján a célravezető kezdeményezések a következő elemeket hangsúlyozzák:

- a fiatalok egyéni problémáinak feltérképezése

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- az iskolaelhagyó fiatalok megfelelő időben (még az iskolaelhagyás bekövetkezte előtt) történő elérése
- a személyre szabott szolgáltatások (például képzés, mentorálás, tanácsadás, pályaorientáció, önismereti tréning) kialakítása
- a tartós mentorálás elérhetősége
- a helyi szereplők együttműködése.

Hollandia – „aanval op schooluitval" program

Hollandiában 2007 óta a tanköteles korhatárt 16-ról 18-ra emelték, egyéni kódszámot rendeltek a diákokhoz az iskolába járási szokások megfigyelésére és a különösen veszélyeztetett diákok azonosítására. Az iskolák és intézmények a szülőkkel együttműködve helyi szinten döntenek megelőzési stratégiáikról, amelyek megvalósulását egy országos szinten működő pénzügyi ösztönző rendszer is támogatja.

Németország – „Kompetenzagenturen"

A német program azokat az oktatásból kimaradt fiatalokat támogatja, akiket más programok már nem érnek el. A család- és fiatalsegítő, valamint a bevándorlókkal foglalkozó szervezetekkel együttműködve intenzív „outreach" (megkereső) tevékenység keretében felkeresik a kallódó fiatalokat, és egyéni szolgáltatáscsomagot alakítanak ki számukra, hosszú utánkövetéssel. A szervezet országszerte 200 képviselettel rendelkezik.

Spanyolország – City Educational Project – „Projecte Educatiu de Ciutat Bacelona"

Az andalúziai program keretein belül Sevilla egy szegénynegyedében, ahol a lakosság 92%-a roma, helyi civil szervezetek a szülők, a diákok és a tanárok együttes bevonásával alakítottak ki egy alternatív oktatási modellt. A gyerekek motivációja és eredményei javultak, és a tanárok is hasznosnak érezték munkájukat. Ezenfelül a gyakorta munkanélküli szülők aktív szerepvállalása által a családok helyzete is jelentős mértékben javult.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2.2 Váci Szakképzési Centrum és tagintézményeinek rövid, szakmaszerkezetes bemutatása

Általános küldetés

A Váci Szakképzési Centrum olyan többcélú köznevelési intézmény, amelynek alapvető feladata a nyolc tagintézmény nevelési-oktatási tevékenységének irányítása, szervezése és ellenőrzése a kormány oktatáspolitikájával összhangban. Munkájuk során arra törekszenek, hogy az eltérő adottságú, beállítottságú tanulók számára biztosítsák az általános és szakmai műveltség megszerzését, személyiségük fejlesztését, pályaválasztásuk megerősítését, digitális- és idegen nyelvi tudás birtokában felkészítsék a diákokat az egész életen át tartó tanulásra. Céljuk a végzett szakemberek sikeres beintegrálása a munka világába.

Váci SZC Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

Szakterületek:

Szakközépiskolai nevelés, oktatás (3+2 év):

- asztalos
- kőműves; festő, mázoló, tapétázó; ács
- központifűtés- és gépházlózat rendszerszerelő; hegesztő; gépi forgácsoló
- karosszérialakatos
- elektronikai műszerész; villanyszerelő
- női szabó

Szakgimnáziumi nevelés, oktatás (4+1év):

- közlekedés ágazatban logisztikai és szállítmányozási ügyintéző kimenettel
- közlekedés, szállítmányozás és logisztika ágazatban logisztikai és szállítmányozási ügyintéző kimenettel
- közlekedésgépész ágazatban autószerelő kimenettel
- faipar ágazatban faipari technikus kimenettel
- villamosipar és elektronika ágazatban elektronikai műszerész kimenettel
- rendészet és közszolgálat ágazatban közszolgálati ügyintéző kimenettel
- szépészet ágazatban kozmetikus kimenettel

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Váci SZC Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma

Szakgimnáziumi nevelés, oktatás (4+1év):

- nyelvi előkészítő
- gépészet ágazatban gépgyártástechnológiai technikus kimenettel
- villamosipar és elektronika ágazatban elektronikai technikus kimenettel
- informatika ágazatban szoftverfejlesztő kimenettel
- környezetvédelem ágazati képzés
- vegyészet ágazati képzés

2 (más intézményből jövő tanulók számára) illetve 1 éves szakképzés:

- gépgyártástechnológiai technikus
- elektronikai technikus
- szoftverfejlesztő
- informatikai rendszerüzemeltető

Váci SZC Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma Imre Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma

Szakközépiskolai nevelés, oktatás (3+2 év):

- asztalos
- kőműves; festő, mázoló, tapétázó
- hegesztő; karosszérialakatos
- elektronikai műszerész; villanyszerelő
- cukrász; eladó; pincér; szakács

Szakgimnáziumi nevelés, oktatás (4+1év):

- közlekedésgépész ágazatban autószerelő kimenettel
- vegyész ágazatban vegyész technikus kimenettel
- kereskedelem ágazatban kereskedő kimenettel
- szépészet ágazatban fodrász kimenettel

Váci SZC Petőfi Sándor Gimnáziuma, Gépészeti Szakgimnáziuma és Kollégiuma

Szakgimnáziumi feladatellátásban (4+1 év):

- gépészet ágazatban gépgyártástechnológiai technikus kimenettel

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- informatika ágazatban szoftverfejlesztő kimenettel

2 (más intézményből jövő tanulók számára) illetve 1 éves szakképzés:

- elektronikai technikus
- gépgyártástechnológiai technikus
- műszaki informatikus

Váci SZC Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

Szakközépiskolai nevelés, oktatás (3+2 év):

- eladó
- cukrász
- szakács
- számítógép-szerelő, karbantartó

Szakgimnáziumi nevelés, oktatás (4+1év):

- vendéglátóipari ágazatban vendéglátás-szervező kimenettel

Szakképzési Hídprogram:

- vendéglátó eladó (részszakképesítés)

Váci SZC Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

Szakgimnáziumi képzés (4+1 év):

- egészségügyi ágazatban gyakorló ápoló, gyakorló mentőápoló,
- gyakorló csecsemő-és kisgyermekápoló, gyógymasszőr kimenettel

Szakközépiskolai képzés (3+2):

- szociális gondozó és ápoló

Váci SZC I. Géza Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Közgazdasági Szakgimnáziuma

Szakgimnáziumi képzés (4+1 év):

- nyelvi előkészítő
- közgazdaság ágazatban pénzügyi-számviteli ügyintéző kimenettel

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- turisztika ágazati képzés

Az előző rövid bemutatásokból kitűnik, hogy mindegyik intézmény egyedi – a sok-sok éve kialakított hagyományaival és képzési profiljaival egyetemben. A helyi sajátosságok és igények figyelembevételével minden intézmény folyamatosan alakítja a szakmastruktúráját, a működését és kapcsolatrendszerét. Ez igen színes palettát mutat.

A tagintézményeinkre a tanulóösszetétel szempontjából jellemzőek a végletek. Vannak olyan iskolák, amelyekbe négy-ötszörös a túljelentkezés, és vannak olyanok, akik egy-egy szakmát csak nagyon alacsony létszámmal képesek beindítani. Az utóbbi években szakképzési HÍD program a Váci SZC Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában indult. Tehát amíg néhány iskolában a tehetséggondozás és a továbbtanulásra való felkészítés a jellemző a szakképzés mellett, addig vannak olyanok is, ahol felvállalták a tanulási nehézségekkel küzdő diákok felzárkóztatását, képzését, szakképzését is.

Mindezek tükrében elmondható, hogy az egyes iskolák céljai is különbözőek. A jó képességű diákok esetében a minél több versenyen való szerepeltetés, nyelvvizsgák megszerzése és végül a felsőoktatási intézményekbe való továbbtanulás a cél. A gyengébb képességű, tanulási nehézségekkel küzdők esetében a fejlesztés, felzárkóztatás, a minimális követelmények elérése és az eredményes szakmai vizsgáztatás az elsődleges cél. Az eredményes pedagógiai munka megmutatkozik abban, hogy a Szakma Kiváló Tanuló Versenyen minden évben vannak dobogós helyezéseik.

Helye van mindegyik iskolának az oktatási palettán, mivel az általános iskolából kikerülő tanulók mindegyikét tanítani kell valahol. A szakképzés számára az ideális az lenne, ha jobb képességű tanulókból egyre több kerülne a majdani szakközépiskolai osztályokba – a minőségi munkaerő képzése céljából.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A Váci Szakképzési Centrum tagintézményeinek létszám alakulása az elmúlt három tanévben:

Tagintézmény neve	2016-2017		2017-2018		2018-2019	
	nappali	felnőtt	nappali	felnőtt	nappali	felnőtt
Váci SZC Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	697	293	715	359	737	418
Váci SZC Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma	1133	26	1153	88	1122	55
Váci SZC Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma Imre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	646	264	530	298	589	356
Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziuma	594	0	560	0	573	0
Váci SZC Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	259	163	233	178	243	165
Váci SZC Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	256	213	238	238	201	250
Váci SZC I. Géza Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Közgazdasági Szakgimnáziuma	490	89	493	94	467	87
Összesen:	**4274**	**1048**	**4120**	**1255**	**4123**	**1331**

1. sz. táblázat

A tagintézmények nappali számadataiból látható, hogy a 2010-től tapasztalható jelentős létszámcsökkenés a szakképzésben az utóbbi három évben megállt, stabilizálódott a beiskolázás, amely az eredményes marketing tevékenységnek, és nem utolsósorban az iskolák által elért eredményeknek köszönhetők.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

3. A projekt céljának és eredményességének összefoglalása

3.1 Helyzetelemzés

Az Európa 2020 stratégia kiemelt célkitűzése az volt, hogy 2020-ra az Unió országaiban a korai iskolaelhagyók aránya 10% alá csökkenjen. Hazánkban 2008 és 2017 között a korai iskolaelhagyók aránya más tagállamokéhoz képest növekedést, ingadozást mutatott. A lemorzsolódásnak leginkább kitett intézmények főleg a szakképzők voltak. A szakgimnáziumok (korábban szakközépiskolák), továbbá a szakközépiskolák (korábban szakiskolák) a hátrányos helyzetű diákokat befogadó intézményekké váltak.

Az alábbiakban pest megyei adatokat mutat be a táblázat szakgimnáziumi és szakközépiskolai tanulói összlétszám és lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók arányára vonatkozóan.

Szakgimnázium - Pest megye adatok						
Mező név	**2017/2018 tanév II. félév**		**2018/2019 tanév II. félév**		**2019/2020 tanév II. félév**	
Tanulók összlétszáma	7496	100%	7445	100%	7168	100%
Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók száma összesen	648	8,64%	545	7,32%	432	6,03%

Szakközépiskola - Pest megye adatok						
Mező név	**2017/2018 tanév II. félév**		**2018/2019 tanév II. félév**		**2019/2020 tanév II. félév**	
Tanulók összlétszáma	4522	100%	4596	100%	4430	100%
Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók száma összesen	678	14,99%	589	12,82%	622	14,04%

forrás: kir.hu

2. sz. táblázat

Általánosságban elmondható, hogy a lemorzsolódási arány csökkent, illetve a 2019/2020-as tanév végére a szakközépiskolai tanulók körében 14,04%-ra nőtt az előző év 12,82%-ához képest. Viszont a 14,04% a 2017/2018-as tanévhez képest 0.95%-kal mutat csökkenést. Az ismétlő növekedés a COVID19 miatti az online távoktatás számlájára írható. Ám ebben a témában tanulmány későbbiekben várható.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Mivel a Váci SZC intézményei szakgimnáziumok és szakközépiskolák (kivétel: Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziuma, Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma), a probléma a centrumot is érintette. A Váci SZC intézményei között jelentős azoknak a tanulóknak a száma, akik a korai iskolaelhagyás szempontjából érintettek lehetnek. A diákok szociokulturális hátterének jellemzői döntő szerepet játszanak az iskolaválasztás és továbbtanulás során, a tanulók teljesítménye és a családi háttér igen szoros összefüggésben van. A továbbtanulással kapcsolatos döntésekben leggyakrabban a szülői, családi háttér, a divat, a foglalkozás, a szakma és a választani kívánt iskola társadalmi megítélése a mérvadó. Az általános iskolai tanulók létszámának folyamatos csökkenése mellett a szakmai pályák jelentős presztízsveszteséget szenvedtek el, a fogyatkozó létszámú tanulók a kétkezi munka leértékelődésének köszönhetően iskolai tanulmányaikat elsősorban gimnáziumi irányban akarják folytatni. A felsőoktatásban való részvétel társadalmi szintű favorizálása negatívan befolyásolja a szakmunkás pályára történő beiskolázást. Ezek a negatív tendenciák a szakember-utánpótlást, a munkaerőpiaci igények biztosítását jelentős mértékben megnehezítik, hosszú távon pedig beavatkozás nélkül ellehetetlenítik a gazdasági szféra, a munka világának hatékony működését. Tovább görgeti a problémát, hogy ha sikerül is beiskolázni szakközépiskolába diákot, szembesülnek a VSZC intézményei a fejletlen kompetenciákkal, az alapok hiányával, a motiválatlansággal. Ezek a tanulók megszokták, hogy a perifériára kerültek, nem tudnak lépést tartani a társaikkal, lemaradnak, tanulási problémájukat deviáns magatartással leplezik. Sok diák példát sem lát a családban, hiszen generációk nőttek fel úgy, hogy segélyen élnek. Nem a szakmaszeretet vonzza a jelentkezőket, hanem a tankötelezettség kényszere. Nem szoktak hozzá a rendszeres tanuláshoz, szociális és szabálykövető kompetenciájuk sem éri el a megfelelő szintet. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma is a szakközépiskolában a legmagasabb. A tanulók mögött nem áll biztos háttér, csonka családból érkeznek, hiányzik az apai minta. Nem egy diákot nagyszülő nevel. A szülők nem tudnak, akarnak időt szánni gyerekeikre, nem fontos az iskolai előmenetel sem. Nem adják meg gyerekeiknek azt a támogató közeget, amely segít a tanulásra koncentrálni. Ingerszegény környezetet biztosítanak, saját magánéleti gondjaikkal, anyagi problémáikkal gyötrődnek. A HH-s és

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

HHH-s diákok mellett az nevelés-oktatás eredményessége ellen hat az SNI-s és BTM-s tanulók viszonylag magas aránya. Az integrált nevelés mellett ezeknek a diákoknak többre van szüksége, hogy a rendszerben maradhassanak. Sok esetben a lelki problémák megoldatlansága is iskolai kudarchoz vezet. Ezeknek a tanulóknak komoly önértékelési problémájuk van, konfliktusaikat nehezen oldják meg, indulataik felett nem minden esetben uralkodnak, döntési szituációban megmerevednek. Az iskolai lemorzsolódást taglaló számadatok, illetve hatékonysági vizsgálatok tükrében tényleges inkluzív nevelés-oktatásra van szüksége a korai iskolaelhagyásban érintett tanulóknak. Az érintett tagintézményekben a korai iskolaelhagyók többsége az alacsonyabb szintű képzési szintből (szakközépiskola) kerül ki. A nemek között jelentős különbség van a leszakadók arányában: kevesebb a lánytanulók között a korai iskolaelhagyó, bár a lányoknál a kisebbségi (roma) háttérrel rendelkezők jóval gyakrabban szakítják meg tanulmányaikat, mint azonos korú társaik. Többnyire a lemorzsolódás ezekben az esetekben a roma szokásokból eredő kulturális különbségekre (korai férjhez menetel, családtervezés hiányában terhesség) vezethető vissza.

A fennálló nevelés-oktatás problémák alapján fogalmazták meg pályázati céljaikat.

A korai iskolaelhagyás országos mutatója 2016-ban 12,4% volt.

A Váci Szakképzési Centrumban ez az arány 9%. Ez a mutató ugyan 10% alatt van, de a Váci SZC Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Váci SZC Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, illetve a Váci SZC Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája esetében az arány 10% feletti. A projekt ezért általános céljául tűzte ki, hogy 0,5%-kal csökkenti a Váci SZC-ben a lemorzsolódási átlagot Centrum szinten. A 2018/2019-es tanévben a centrum tanulócsoportokat hozott létre a tanulói létszám 5%-a, azaz 245 fő bevonásával az alapkészségek fejlesztésének érdekében. Célul tűzte ki a végzettség nélküli iskolaelhagyás kezeléséhez szükséges helyi feltételrendszer kialakítását, a szakképzésben tanulók végzettségi szintjének növelését, továbbtanulási esélyeinek javítását, a lemorzsolódással veszélyeztetett diákok tanulmányi eredményének javítását, a részképesség-hiányos, valamint a HHH, HH-s,

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

a HÍD programban részt vevő diákok benntartását a képzésben. Vállalta, hogy a résztvevő pedagógusok (74 fő) számára továbbképzést biztosít (67 fő). Kialakítja a DKA termet, a LEGO robot program segítségével pedig biztosítja a szükséges tárgyi és humán infrastruktúrát. Távlati cél abban fogalmazódott meg, hogy a projekt támogatta eredményeket a Váci SZC hosszú távon fenntartja.

Elvárás, hogy a fejlesztések az iskolai nevelés-oktatás alapfeladatainak ellátására támogató közeget biztosítsanak, és motiválják a Váci SZC intézményeinek szűkebb és tágabb környezetében élő (nemcsak hátrányos helyzetű) tanulókat az állami közoktatási feladat-ellátási rendszer választására. A Váci SZC intézményeinek infrastrukturális fejlesztésével a szervezeti eredményességet, az inkluzív oktatást (nyitottságra ösztönző nevelést) és a szolgáltatások minőségének színvonalát kell emelni, ezzel ösztönözve a minőségi, befogadó oktatási és hatékony nevelési környezet megteremtését.

Általános, majdnem minden Váci SZC-s intézményre igaz, hogy a lemorzsolódásnak kitett tanulók a kulcskompetencia-területeken alulteljesítenek, nem érik el a 3. képességszintet sem, több a részképesség-hiánnyal küzdő, a hátrányos helyzetű, motiválatlan diák. Ehhez képest a gimnáziumokban a kulcskompetenciák elérik vagy meghaladják a négyes képességszintet, és diákjaik rendezett családi körülmények között élnek, nem tapasztalható tanulási probléma sem. Ezen mutatók is bizonyítják, hogy a Váci SZC-ben különös jelentősége van a VEKOP-8.6.3-16 kódszámú projekt megvalósításának.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

4. A zárótanulmány fő hipotézise a kutatási tervvel összhangban

A tanulmány elkészítésének fő célja, hogy vizsgáljuk azt, hogy a projekt megvalósítása hozzájárul-e a szakképzés minőségének, hatékonyságának és eredményességének javulásához.
A projekt kiemelt célja a végzettség nélküli iskola elhagyók számának csökkentése, a szakképző intézmények kulcskompetencia-fejlesztő kapacitásainak megerősítése. A középiskolai lemorzsolódás jelentősen csökkenthető kiemelt kiscsoportos és személyes találkozások, foglalkozások megtartásával.

A hipotézis igazolásához vagy elvetéséhez az alábbi tevékenységek kerülnek vizsgálat alá:

- Az egyéni felmérések eredményei alapján a lemorzsolódással leginkább veszélyeztetett diákokból kis létszámú tanulócsoportok kialakítása az alap- és kulcskompetenciák fejlesztése céljából
- Mentorálás fontossága
- Tanuló életpálya-építést szolgáló pályaorientációs tevékenységek megvalósítása
- Informatikai fejlesztések (okos tanterem, számítástechnikai eszközök)
- Digitális Közösségi Alkotóműhely kialakítása
- A szabadidő hasznos eltöltését támogató, iskolai kötődést motiváló, tanulást támogató programok szervezése
- Pedagógusok módszertani továbbképzése

A kutatáshoz és az elemzések megvalósíthatóságához kérdőíves megkeresést és interjúkészítést alkalmaznak. A beérkezett adatokat leíró és matematikai statisztikai módszerekkel vizsgálják. A kutatási tervet lásd az 1. sz. mellékletben.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

5. A hipotézis vizsgálata a Cselekvési Terv felülvizsgálatán keresztül

Az Európa 2020 stratégia egyik kiemelt célkitűzése, hogy 2020-ra a korai iskolaelhagyók aránya 10% alá csökkenjen az EU egészére vonatkozóan. A Magyarország által meghatározott nemzeti cél szintén 10%. 2008 és 2016 között a korai iskolaelhagyók aránya a tagállamok átlagát tekintve folyamatosan és meredeken csökkent. Hazánkban a két időpont adatai között növekedés figyelhető meg 11,7 százalékról 12,5 százalékra, a köztes időszak hullámzást mutat. 2015-ben a nappali rendszerű szakközépiskolákban a diákok 10,87 százaléka volt hátrányos helyzetű, míg 10,12 százaléka halmozottan hátrányos helyzetű. Ez az arány a Váci Szakképzési Centrum esetében 2,2% és 1,17%. A tagintézmények egyikében sem éri el az öt százalékot. Az ország speciális szakközépiskoláiban ugyanezen arányok elérték a 9,94, illetve a 17,17 százalékot Magyarországon. A hátrányos helyzetű tanulók arányát illetően jelentősek a területi eltérések. 2016. szeptember 1-jével új iskolatípusok jöttek létre. A szakgimnáziumok elődei a szakközépiskolák, az új típusú szakközépiskoláké pedig a szakiskolák voltak. A lemorzsolódás legnagyobb mértékben a szakközépiskolákban van jelen. Ennek okai között említhetjük a hátrányos helyzetű diákok magas arányát, a részképesség hiányos tanulók magas számát, valamint az intézményi segítő szakemberek hiányát. Egyértelmű, hogy változtatni szükséges a jelenlegi helyzeten. A szakképzésben tanulók kudarcainak okai összetettek, de egyértelmű összefüggés mutatható ki a lemorzsolódás és az érintettek alacsony szövegértési és matematikai eszköztudása között, ami jóval elmarad mind az OECD, mind pedig a régiós átlagtól (PISA 2012). Az alapkészségek szintje a szakképzésben tanulók, illetve a szakképzésből már kikerült felnőttek esetében a legkritikusabb, ami már rövidtávon is veszélyezteti az ország munkaerő-állományának foglalkoztathatóságát. A tanulói jellemzők vizsgálatával már a gyerekek, tanulók intézménybe érkezésekor kiszűrhető az a csoport, akikre fokozott figyelmet érdemes fordítani. A nemzetközi kitekintés alapján elmondható, hogy az európai országokban működtetett korai jelzőrendszerek jellemzően az alsó-középfokon kezdik a szűrést, de egyes projektekben a felsőközépfokra fókuszálnak. Egy szisztematikusan felépített intézményi szintű jelzőrendszer működési modellje tehát az lehet, hogy egyrészt a meghatározott háttéradatok segítségével az intézmények azonosítják a potenciálisan jelentkező veszélyeket, problémákat, rögzítik a tényeket,

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

például: a hiányzást, a tanulmányi átlagot, az évismétlést, és az alkalmazott módszerek tárházát, pedagógusszerepeket, tárgyi feltételeket.

2018 tavaszán megtörtént a 2016/2017. tanévre vonatkozó adatok összegyűjtése, a helyzetértékelés, majd ez alapján elkészültek a tagintézményi intézkedési tervek és ezek alapján megfogalmazásra került a centrum szintű intézkedési terv és erre épülve elkészült 2018 nyarán a cselekvési terv. A projekt megvalósítása 2018. szeptember 1-én megkezdődött. Kidolgozásra került az a szempontrendszer, amely alapján a tanulócsoportokba bevont tanulók kiválasztása megtörtént. A tagintézményekben a 9. évfolyamon tanuló diákok bevonásával alakítottak ki csoportokat, amelyre a szeptember végén sorra került bemeneti, alapkompetencia mérés eredményei adtak alapot. A kiválasztás, a tanulócsoportok kialakítása október végére lezárult, és november 1-je után megkezdődtek a csoportfoglalkozások.

A centrumban a Közép-Magyarország régióban tapasztaltaknak megfelelően a végzettség nélküli iskolaelhagyók aránya kedvezőbb az országos átlagnál. Három tagintézményben, ahol csak szakgimnáziumi feladatellátási helyek működnek, a centrum adatainál is kedvezőbbek az értékek. Ebből következik, hogy a többi intézmény adatai kedvezőtlenebb képet mutatnak. Ezekben az iskolákban 10% feletti a lemorzsolódás. Van, ahol csak pár tizeddel, de van iskola, ahol több mint 10%-kal magasabb az érték. A centrumban a 2017. tanév végén 12%-os volt a tagintézményeket elhagyók aránya. Ez az adat 0,5%-kal jobb volt, mint az országos 12,5%-os iskolaelhagyási mutató 2015-ben. A 2019/2020-as tanév végi lemorzsolodási adatok azt mutatják, hogy a két tanév alatt négyről ötre emelkedett a 10% alatti lemorzsolódási adattal rendelkező iskolák száma a Váci SZC-ben. E mellett a három átlagfeletti lemorzsolódást felmutató intézmény tudta csökkenteni a végzettség nélküli iskola elhagyási mutatóját. Sőt ebből két intézmény jelentős javulással – uniós átlag alatti – 12% alá került. A projekt befejezésekor a 8%-os Váci SZC szintű lemorzsolódás, ami 4%-os csökkenést mutat, ez 3, 5%-kal jobb érték, mint a Cselekvési tervben előírt célérték (Cselekvési terv 8. oldal).

A programban résztvevő tanulók 2018/19-es tanév félévi átlaga 2,89, az év végi átlaga 3,18, ami 1,1%-os javulás. (A programban résztvevő 300 tanulóból 21 tanuló hagyta el az iskolarendszert, ami 6,97%-os lemorzsolódás. Ez a szám azt is megmutatja, hogy a programba azokat

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

a diákokat sikerült bevonni, akik a lemorzsolódásra a legveszélyeztetettebb körből kerültek kiválasztásra és szinte a felére csökkent a lemorzsolódás kifejezetten a pályázati összehangolt munkára és finanszírozásra tekintettel.)

2019/2020 első félévi a tanulmányi átlaga 3,49, míg a 2. félévben szintén 3,49. Az előírt javulás a bázisértékekhez képest, ami 2x 0,03 volt, ezt 0,6 jegynyi javítással sikerült teljesíteni (Cselekvési terv 9. oldal).

5.1 Országos kompetenciamérés

A VEKOP-8.6.3-16-2017-00008 „A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése" projekt a GINOP-6.2.2-VEKOP-15-2016-00001 azonosító számú „A szakképzést végzettség nélkül elhagyók számának csökkentése" nevű kiemelt projekttel együtt valósul meg. A GINOP-6.2.2-VEKOP-15-2016-00001 azonosító számú kiemelt projekt céljai:

- A 9. évfolyamos tanulók közül a lemorzsolódással veszélyeztetettek kiszűrése,
- a végzettség nélküli iskolaelhagyók számának csökkentése,
- a szakképző intézmények kulcskompetencia-fejlesztő kapacitásainak megerősítése,
- az alapkészségek fejlesztésére alkalmas eszközrendszer fejlesztése,
- a szakképzés eredményesebbé tétele, a hatékonyság növelése,
- az iskolai teljesítmény növelése,
- az egész életen át tartó tanulásra való képessé tétel.

A fenti célok elérése érdekében a tanulmányaikat a szakképzésben megkezdő tanulók körében az első tanév elején papíralapú országos felmérésre került sor, amelynek célja a tanuláshoz és a mindennapi életben szükséges tudáshoz nélkülözhetetlen képességek mérése révén a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók kiszűrése, majd tanórák keretén belüli, vagy tanórán kívüli fejlesztése. Az egyéves fejlesztés elvégzése után a mérés megismétlésre került.

Az első mérés ideje: 2018. szeptember 25. (papíralapú)

A második mérés ideje: 2019. május 27-31. (online).

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A mérésekben az ország összes Szakképzési Centrumának és AM Konzorciumának tagintézményeiből a 2018/2019-es tanévben belépő 9. évfolyamos szakgimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolai tanulók vettek részt. A nyelvi előkészítő évfolyammal rendelkező iskolák esetén a 9/Ny jelzésű osztályok, a két tanítási nyelvű középiskolai osztályoknál pedig a 9/kNy jelzésű előkészítő évfolyam tanulói. A kiemelt projekt keretében megvalósult országos kompetenciamérés:

- egy diagnosztikus mérés, amely felméri a tanulók előzetes tudását, készségeit, képességeit, amelyek szükségesek a továbbhaladáshoz, illetve a szakmai ismeretek elsajátításához,
- a tanulók teljesítménye alapján kiszűri a lemaradókat, a későbbi mérések tájékoztatnak a fejlődés mértékéről,
- lehetőséget biztosít a kiemelkedően teljesítő diákok kiszűrésére,
- összehasonlítási lehetőséget ad az ország különböző régióiban tanuló diákok, a szakképzési centrumok, AM Konzorciumok az iskolák és az egy osztályban tanuló diákok teljesítményére vonatkozóan.

5.2 A mérési eredmények elemzése

A különböző kompetenciaterületeken megjelenő ismeretek, készségek, és ezek hátterében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők. Több kompetencia egymásba fonódik, így részben fedik egymást, továbbá az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik területhez elengedhetetlen készségek formálódását, fejlődését. Hasonló egymásra épülés jellemzi a képességek kibontakoztatására, és a tanulás fejlesztésére irányuló célok, valamint az egyes műveltségterületek viszonyát.

Az országos és a nemzetközi méréseken a matematika készség- és képességterületei, illetve a szövegértés kerültek a vizsgálatok középpontjába, mert napjainkban az elsajátított esz-

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

köztudás ezen területei tekinthetők a legfontosabbnak a mindennapi életben való boldoguláshoz. Ezek azok a képességek, amelyek révén a tanulók megállják a helyüket az iskolán kívül is.

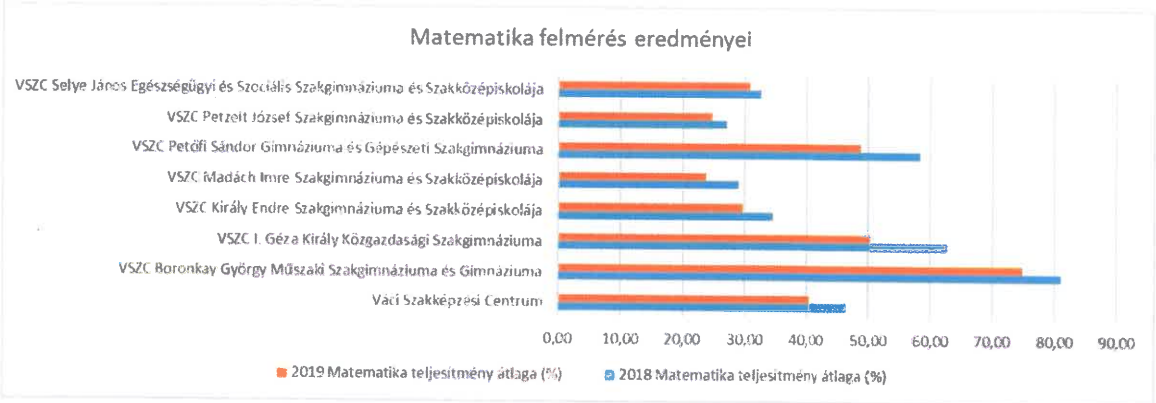
A szakképzésben tanulók kudarcainak okai összetettek, de egyértelmű összefüggés mutatható ki a lemorzsolódás és az érintettek alacsony szövegértési és matematikai eszköztudása között. Az alapkészségek szintje a szakképzésben tanulók esetében a legkritikusabb, ami már rövidtávon is veszélyezteti az ország munkaerő-állománya meghatározó szegmensének foglalkoztathatóságát.

A matematika és az anyanyelvi tesztek adatainál összehasonlítottuk az országos eredményeket a Váci Szakképzési Centrum tagintézményeinek eredményeivel.

Matematika eredmények:

Intézmény	2018 Tesztet megíró tanuló létszám (fő)	2018 Matematika teljesítmény átlaga (%)	2018 Matematika teljesítmény szórása (%)	2019 Tesztet megíró tanuló létszám (fő)	2019 Matematika teljesítmény átlaga (%)	2019 Matematika teljesítmény szórása (%)	Matematika teljesítmény változása 2018-ról 2019-re (%)
Váci Szakképzési Centrum	862	46,48	2,68	769	40,46	0,86	6,02
VSZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma	164	81,13	10,10	141	74,89	11,12	6,24
VSZC I. Géza Király Kozgazdasági Szakgimnáziuma	95	62,75	14,33	95	50,39	11,94	12,36
VSZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	167	34,51	18,21	211	29,71	12,78	4,80
VSZC Madách Imre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	153	28,96	15,81	143	23,83	12,84	5,13
VSZC Petőfi Sándor Gimnáziuma és Gépészeti Szakgimnáziuma	71	58,36	13,89	69	48,85	13,03	9,51
VSZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	66	27,02	15,35	51	24,72	13,12	2,30
VSZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	46	32,60	11,73	59	30,80	11,19	-3,78

3. sz. táblázat

1. sz. ábra

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Leíró statisztika régiónként - matematika 1. mérés

Matematika							
	Dél-Alföld	Dél-Dunántúl	Észak-Alföld	Észak-Magyarország	Közép-Dunántúl	Közép-Magyarország	Nyugat-Dunántúl
Átlag	40,62%	36,70%	34,25%	30,95%	44,98%	45,18%	44,72%
Medián	40,00%	35,00%	30,00%	28,33%	43,33%	45,00%	43,33%
Szórás	19,97%	18,72%	20,88%	18,17%	18,96%	21,29%	19,69%

4. sz. táblázat

Leíró statisztika régiónként - matematika 2. mérés

Matematika							
	Dél-Alföld	Dél-Dunántúl	Észak-Alföld	Észak-Magyarország	Közép-Dunántúl	Közép-Magyarország	Nyugat-Dunántúl
Átlag	43,71%	41,96%	40,94%	38,74%	47,74%	48,14%	48,68%
Medián	43,55%	40,32%	38,71%	37,10%	48,39%	48,39%	48,39%
Szórás	18,10%	17,47%	19,60%	18,14%	17,83%	19,26%	18,32%

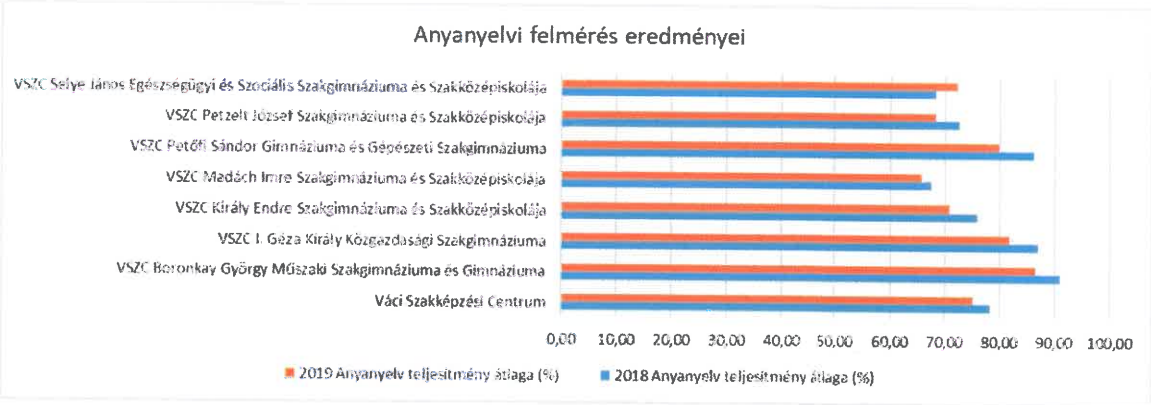
5. sz. táblázat

Az országos átlag 2018. évben 40,2%, a 2019. évben 35,46% volt a matematikai teszteknél. Ehhez viszonyítva a Váci SZC tagintézményeit tekintve 2018. évben rosszabb volt az átlag a Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma, Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája és a Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája iskolákban (28,96%, 34,51%, 27,02% és 32,6%), a 2019. évben ez a négy iskola ismét alulteljesített: Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma, Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája és a Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája (23,83%, 29,71%, 24,72% és 30,8%). Legjobban mindkét évben a Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma teljesített, magasan az országos átlag felett (81,13% és 74,89%).A legmagasabb tanulói létszámmal a Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája és a Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma vett részt a felmérésben 167, illetve 164 fővel.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Intézmény	2018 Tesztet megíró tanuló létszám (fő)	2018 Anyanyelv teljesítmény átlaga (%)	2018 Anyanyelv teljesítmény szórása (%)	2019 Tesztet megíró tanuló létszám (fő)	2019 Anyanyelv teljesítmény átlaga (%)	2019 Anyanyelv teljesítmény szórása (%)	Anyanyelv teljesítmény változása 2018-ról 2019-re (%)
Váci Szakképzési Centrum	862	78,39	5,47	769	75,09	4,00	3,30
VSZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma	164	91,07	4,03	141	86,63	3,96	4,44
VSZC I. Géza Király Közgazdasági Szakgimnáziuma	95	87,05	6,85	95	81,79	4,62	5,26
VSZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	167	75,86	14,28	211	70,89	8,90	4,97
VSZC Madách Imre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	153	67,52	18,72	143	65,77	14,21	1,75
VSZC Petőfi Sándor Gimnáziuma és Gépészeti Szakgimnáziuma	71	86,31	5,09	69	79,87	5,04	6,44
VSZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	46	72,56	12,09	51	68,29	8,25	4,27
VSZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	66	68,35	13,81	59	72,36	12,51	0,20

6. sz. táblázat

2. sz. ábra

Leíró statisztika régiónként - anyanyelv 1. mérés

	Anyanyelv						
	Dél-Alföld	Dél-Dunántúl	Észak-Alföld	Észak-Magyarország	Közép-Dunántúl	Közép-Magyarország	Nyugat-Dunántúl
Átlag	76,49%	74,79%	71,08%	69,08%	79,49%	77,60%	79,77%
Medián	80,27%	78,91%	75,51%	72,79%	82,99%	82,31%	83,67%
Szórás	15,32%	15,64%	18,65%	18,10%	12,92%	15,71%	12,90%

7. sz. táblázat

Leíró statisztika régiónként - anyanyelv 2. mérés

	Anyanyelv						
	Dél-Alföld	Dél-Dunántúl	Észak-Alföld	Észak-Magyarország	Közép-Dunántúl	Közép-Magyarország	Nyugat-Dunántúl
Átlag	65,68%	64,54%	63,73%	62,88%	67,35%	67,71%	67,94%
Medián	66,43%	65,00%	64,29%	62,86%	67,86%	68,57%	68,57%
Szórás	9,37%	9,55%	10,65%	10,01%	9,35%	9,65%	9,41%

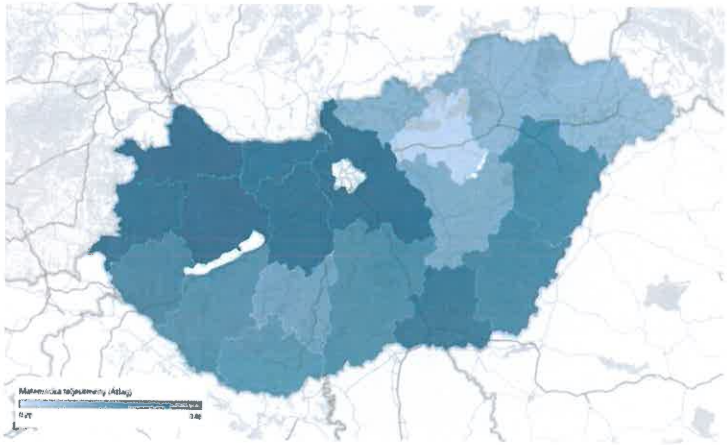
8. sz. táblázat

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az országos átlag 2018. évben 75,66%, a 2019. évben 73,83% volt az anyanyelvi tesztek-nél. Ehhez viszonyítva a Váci SZC összes tagintézményének átlagát tekintve 2018. évben jobb (78,39%), a 2019. évben is jobb (75,09%) eredményt értek el az országos átlaghoz képest. Tekintve, hogy a 2019. évben az anyanyelvi teljesítmény változása minden tagin-tézménynél csökkenés volt, és ez elmondható az ország minden régiójára is, ezért más ol-dalról érdemes vizsgálni az eredményeket.

A tagintézményi anyanyelvi teljesítmények átlagának elemzésekor megállapíthatjuk, hogy négy tagintézmény maradt az országos átlag alatt a 2018. és 2019. évben.

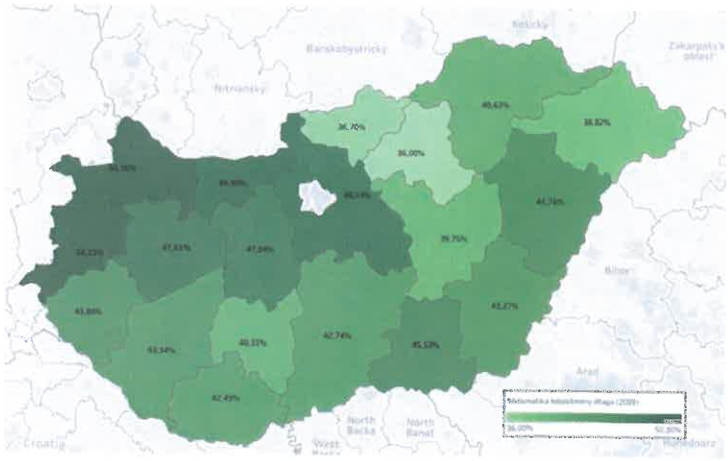
A megyei szintű eredményeket térképen szemléltettük, sötétedő színárnyalattal jelezve a jobb teljesítményeket.

3. sz. ábra

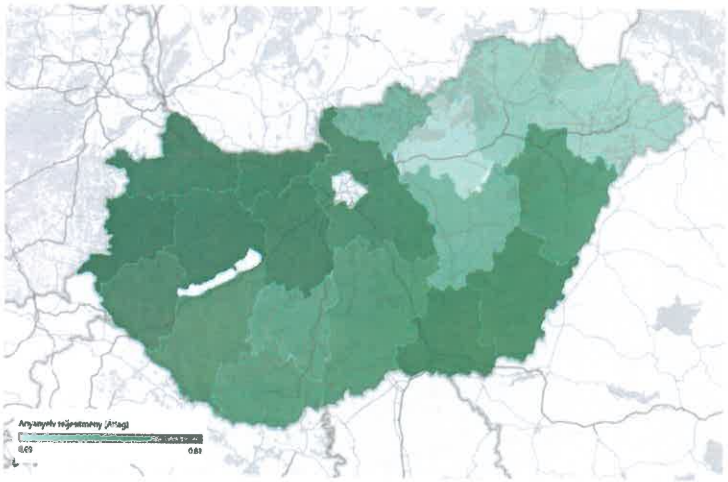
SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A matematika teszten nyújtott teljesítmények megyénkénti szemléltetése (1. mérés)

4. sz. ábra

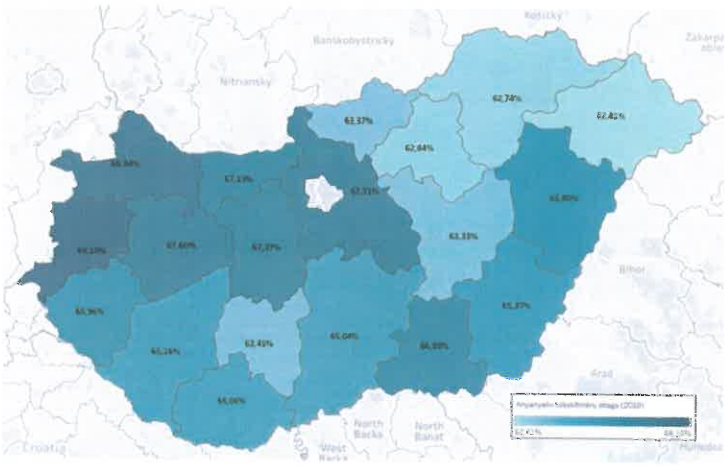
A matematika teszten nyújtott teljesítmények megyénkénti szemléltetése (2. mérés)

5. sz. ábra

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az anyanyelvi teszten nyújtott teljesítmények megyénkénti szemléltetése (1. mérés)

6. sz. ábra

Az anyanyelvi teszten nyújtott teljesítmények megyénkénti szemléltetése (2. mérés)

5.3 Alapkészségek fejlesztésének intézményi szintű megoldási terve

A tanulócsoportok kialakítását 5-6 fővel tervezték 50 tanulócsoporttal (42 felzárkóztató és 8 tehetséggondozó), vagyis 50 fő pedagógus alkalmazása volt indokolt. Törekedtek a helyzetfelmérés eredményétől függően heterogén tanulócsoportok létrehozására. Kiemelték a kooperativitás szemléletének terjesztését: az együttműködés és a kölcsönös segítség kialakulása érdekében a csoportoknak olyan tagokból kell állniuk, akik ismerik, elfogadják és támogatják egymást. Lényeges, hogy a csoportban a diákok több szempontból is különbözzenek egymástól: nem, etnikai hovatartozás és teljesítmény alapján.

A csoportos foglalkoztatások során az alapkészségek fejlesztését célzó, az NSZFH GINOP-6.2.2-VEKOP-15 által kialakított taneszközöket, tananyagokat, oktatási segédanyagokat használták fel. Adaptálták az NSZFH GINOP-6.2.2-VEKOP-15 által kialakított a tanulói készségek és képességek fejlődését nyomon követő mérési-értékelési keretrendszert. A mérési eredményekre alapozott egyéni fejlesztési tervek készültek a mentorok segítségével, az NSZFH GINOP-6.2.2-VEKOP-15 által kialakított módszertant alapul véve.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A projekt konkrét vállalásának megfelelően a programban résztvevő hét tagintézményben összesen 50 – egyenként 6 fős – tanuló csoportot alakítottak ki, 300 diák bevonásával, a Cselekvési tervben vállalt minimális 245 fő helyett. (Cselekvési terv 7. oldal)
A projektből 2020.06.30-i nappal bezárólag 62 diák lépett ki, idő előtt. A kilépett tanulók helyére minden alkalommal újat léptettek be az adott oktatási intézményből, megtartva a 6 fős csoport létszámot.

5.4 A korai jelzőrendszer adatainak felhasználásával és alkalmazásával kapcsolatos elvárások

A végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentésének alapja a köznevelési rendszerben tanulmányokat folytató, lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók kiemelt, komplex támogatása. Ez az érintett nevelési-oktatási intézmények fejlesztésével, illetve az ezen intézmények és pedagógusaik számára nyújtott szakmai szolgáltatások biztosításával érhető el. Szükségszerű a felmérések alapján regisztrált veszélyeztetett tanulók esetében a szülővel való fokozott kapcsolattartás, szükség esetén családlátogatás a szociális munkások bevonásával. A korai jelzőrendszer bevezetésével és alkalmazásával kapcsolatos elvárások:

- Segítse a pedagógiai célzatú korai beavatkozást a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók esetében
- Kísérje figyelemmel a családi háttérben beálló negatív változásokat, amelyek befolyásolják a tanulók iskolai teljesítményét
- Legyen alkalmas a tanulók magatartásában megfigyelhető problémák kiszűrésére, különös tekintettel az iskolaelhagyással veszélyeztetettek körében
- A tanulói hiányzások számának folyamatos nyomon követése, az ebből adódó lemorzsolódás megelőzése
- Külső szakemberek, intézmények segítő közreműködésének bevonása
- Módszertani segítségnyújtás igénybevétele

Megtett intézkedések:

- Korai jelzőrendszer tevékenységrendszerének, eszközeinek megismerése
- A jelzőrendszer adatbázisának feltöltése
- A jelzőrendszer adatbázisának figyelemmel kísérése, szükséges beavatkozások elvégzése

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- Mérésvezetők eligazítása, mérőlapok sokszorosítása
- Mérőeszköz alkalmazása a belépő 9. évfolyamokon
- Mérések kiértékelése, tanulók kiválasztása
- Tanulócsoportok kialakítása, kompetenciafejlesztés és tehetséggondozás elindítása
- A kompetenciafejlesztés folyamatos és rendszeres
- A bevont tanulók eredményeinek mérése

A tanulócsoportokat 2018.10.31-ig létrehozták és a 2018.11.05-től megkezdődött a közös fejlesztő tevékenység.

Eredmények:
A korai jelzőrendszer adatainak felhasználásával, alkalmazásával indult el a pedagógiai célzatú korai beavatkozás a lemorzsolódással veszélyeztetett diákok esetében. Alkalmas, hogy nyomon kövesse a hiányzásokat, a családban bekövetkezett negatív változásokat, a magatartásban megfigyelhető problémákat. Lehetőséget ad külső szakemberek időben történő bevonására.
A kulcskompetenciák fejletlensége megakadályozhatja a tudás megszerzését, gátja az önálló tanulásnak, ezért a lemorzsolódás, a korai iskolaelhagyás egyik fő okává vált. A mérés azt tárja fel, hogy az egyes diákok milyen szinten állnak. Ha a kulcskompetenciák fejletlenek, be kell avatkozni, a tanulót alkalmassá kell tenni az ismeretszerzésre, az ismeretek alkalmazására. A mérés elengedhetetlen a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett diákok kiszűrésében.
A jelzőrendszer segítségével a korai felismerésen keresztül csökkent a lemorzsolódásban érintettek száma és aránya.
A fejlesztésre szoruló tanulók csoportokba szervezése megtörtént, egyéni fejlesztési területek megadásával és felzárkóztatása a szükséges szintre megvalósult.

5.5 Intézményi szabályozó dokumentumok módosítására vonatkozó javaslatok

A pályázati célok megvalósulása szükségessé teszi a pályázati célok, illetve az azok eléréséhez szükséges személyi, tárgyi feltételek, jogkörök, feladatok és eljárásrendek intézményi dokumentumokban történő kodifikációját. Legfontosabb feladatok:

- Centrumszintű prioritásként megfogalmazni a korai iskolaelhagyás csökkentését

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- Lemorzsolódással veszélyeztetett diákok számára mentorálás
- Kis csoportokban célzott segítségnyújtás
- A házirendben rögzíteni a hiányzások esetére vonatkozó eljárási szabályokat
- Segítő szakemberekkel való együttműködés rendje
- Érintett szülőkkel való szoros együttműködés rendje
- Kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal, családsegítővel
- SZMSZ kiegészítése az új feladatkörökkel
- A házirend a kor szellemének megfelelően tegye lehetővé a korszerű IKT eszközök, okos telefon, tablet stb. használatát
- Tartsa szem előtt a bejáró tanulóink érdekeit
- A projektben tervezettek szerint a képzési programok, beiskolázási tervek a korszerű szakmai és pedagógiai elveknek megfelelően készüljenek el

Megtett intézkedések:

- Dokumentumok felülvizsgálata és összevetése a projekt céljaival
- Az intézményfejlesztési tevékenységhez tagiskolai koordinátorok felkészítése
- Tagintézményi és Centrum szintű dokumentumok felülvizsgálata

Eredmények:

Intézményi szintű új dokumentum készítése: az alapkészségfejlesztés intézményi szintű terve; elkészült 2019. 05. 16-án (2. sz. melléklet)

Intézményi szintű új dokumentum készítése: Komplex pedagógiai módszertani fejlesztések terve; elkészült 2019. 06. 28-án (3. sz. melléklet)

Intézményi szintű új dokumentum készítése: Szakterületi együttműködés terve a korai iskola-elhagyás megelőzése és a második esély biztosításának figyelembevételével; elkészült 2019. 11. 20-án (4. sz. melléklet)

A pedagógiai eljárások és módszertan a napi pedagógiai munka részévé vált.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

5.6 Célcsoportok, problémacsoportok szerinti intézkedések

Prevenció (megelőzés): olyan intézkedések sorolhatók a megelőzést szolgáló beavatkozások körébe, amelyek célja, hogy még a probléma kialakulása előtt csökkentse a korai iskolaelhagyás kockázatát.

Intervenció (beavatkozás): a beavatkozó intézkedések a jelzőrendszer jelzéseire adott reakciókkal és célzott – egyéni, csoportos vagy intézményi szintű – támogatásokkal próbálják elkerülni a lemorzsolódást.

Kompenzáció (helyreállítás): a kompenzációs intézkedések célja, hogy az iskolarendszerbe visszavezetve vagy alternatív tanulói útvonal biztosításával végzettséghez segítsék azokat a fiatalokat, akik az iskolarendszerű oktatást végzettség nélkül hagyták el – így segítve munka-erőpiaci, társadalmi integrációjukat.

Megtett intézkedések:

- Mentálhigiénés, drogprevenciós és szexuális felvilágosítás a szociális hátrányok enyhítésére
- Közösségépítés, szabadidő hasznos eltöltése (lásd részletesen a 5.12 alfejezetben)
- Programok intézményi szintű tervezése, külső szolgáltató segítségével szervezése, a projekt megvalósításának időtartama alatt 20 hónapon keresztül

A feladat fontosságát támasztja alá, hogy prevenciós műhelyfoglalkozás megszervezésére is sor került a koordinátori részvétellel, amelyet az IBT, Kovács Attila rendőr őrnagy tartott. A koordinátori beszámolók (lásd. a 10. fejezetben) több olyan rendezvényről adnak hírt, amelyekben a mentálhigiénés, drogprevenciós, szexuális felvilágosítás volt a cél.

Eredmények:

A fentiek által törekedtek a szociális hátrányok csökkentésére kiemelten a célcsoportban. Minden tanuló képessé vált a közösségi élet alapelveit elfogadni, képet kapott az alapvető mentálhigiénés viselkedésről.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

5.7 Célok elérését szolgáló humánerőforrás terv

A humánerőforrás fejlesztésre szorult. Az országos tanárhiány itt is megmutatkozott, megmutatkozik. A főállású oktatók száma viszonylag alacsony, míg az óraadók viszonylag magas számban működnek közre az oktatásban. A tanárok, különösen az osztályfőnökök leterheltsége nagyon magas. A bővítés mellett szükséges volt:

- projektmenedzser (1 fő)
- pénzügyi menedzser (1 fő)
- szakmai megvalósítók (109 fő)
- szakmai vezető (1 fő)
- pénzügyi munkatárs (1 fő)
- szakmai megvalósító munkatárs (2 fő),
- DKA terem szakmai felelőse (1 fő)
- pszichológus (1 fő)
- életpálya tanácsadó (1 fő)
- intézményi koordinátorok (7 fő)
- helyzetfelmérő munkacsoportok tagjai (45 fő)
- felzárkóztató munkacsoportok vezetői (42 fő)
- tehetséggondozó csoportok vezetői (8 fő)
- tevékenységszervezők
- mentorok

bevonására a projekt előkészítésébe, a folyamatok megtervezésébe, ellenőrzésébe és végrehajtásába.

Megtett intézkedések:
Az igényelt humánerőforrás munkaerőfelvétellel, belső munkatárs megbízásával és alvállalkozói szerződés megkötésével valósult meg.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

5.8 A célok elérését szolgáló továbbképzési terv

A pályázat céljának eléréséhez alapvetően szükséges volt a pedagógus attitűd megváltozása. A projekt során a kitűzött cél az volt, hogy 74 fő akkreditált pedagógus továbbképzésen vesz részt és legalább 67 fő tanúsítványt szerez. Nagyon fontos volt, hogy a kollégák belső motivációja nőjön, higgyenek a pályázat és az abban foglaltak sikerében. Ennek érdekében minőségi továbbképzésekre volt szükség, amelyek nem csupán új módszerekkel vértezték fel a kollégákat, de a sikerhez elengedhetetlen hitet és tenni akarást is felébresztették bennük. A megvalósítandó továbbképzéseknek az alábbi területekre kellett kiterjedniük:

Mobilrobotok az oktatásban című, akkreditált pedagógus továbbképzésen való részvétel biztosítása tagintézményenként két fő pedagógus részére.

Matematikai kompetenciafejlesztéshez kapcsolódó, akkreditált pedagógus továbbképzésen való részvétel biztosítása tagintézményenként két fő pedagógus részére.

A XXI. századi digitális tárgyalkotás lehetőségei – A digitális közösségi alkotópedagógia eszközei, módszerei című akkreditált pedagógus továbbképzésen való részvétel biztosítása tagintézményenként két fő pedagógus részére.

További pedagógus továbbképzések, amelyek célja, hogy a szakmai és módszertani fejlődés elérésével az átlagosnál felkészültebb, befogadóbb, nyitottabb, rugalmasabb pedagógusokat nyerjünk a lemorzsolódás csökkentése és a minőségi oktatás megvalósulása érdekében.

Vezetők továbbképzése, akik vezetői szinten koordinálják a lemorzsolódás elleni küzdelem során szükséges beavatkozások végrehajtását, valamint hosszú távon biztosíthatják a cselekvési tervben foglaltak megvalósulását.

A tervezett továbbképzések megtartását a COVID-19 járvány okozta helyzet megakadályozta. A megtapasztalt digitális távoktatás fejlesztési igénye az, hogy a tanulócsoport vezetők számára online Digitális kompetenciák fejlesztése című oktatást szervezzünk a várható 2. hullám okozta távoktatás hatékony folytatására. Ezt szeptember második felétől tervezzük 40 fő számára. Projekt alapú oktatás módszertana blended képzést pedig 34 fő számára szintén szeptember második felétől október végéig.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Továbbképzés megnevezése	résztvevők (fő)
Vezetői felkészítés a korai iskolaelhagyás, lemorzsolódás kezelésére	21
Geomatech - folyamatban	2
Digitális Közösségi Alkotópedagógia	2
LEGO mobilrobotok az oktatásban	2
Digitális kompetenciák fejlesztése - folyamatban	40
Projekt alapú oktatás módszertana, blended képzés - folyamatban	34
Összesen	101

9. sz. táblázat

5.9 Eszköz és infrastrukturális fejlesztések

Infrastrukturális és eszközfejlesztés négy fő területre terjed ki:

1. Digitális Közösségi Alkotóműhely kialakítása
2. LEGO Education Mindstorms EV3 robot csomagok beszerzése
3. Közösségi tér kialakítása
4. IKT eszközök beszerzése

A támogatás felhasználásával a projekt megvalósítása során beszerzett eszközök és fejlesztések:

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tétel		Mennyiség
Beruházáshoz kapcsolódó (IKT és tárgyi eszközbeszerzés- szerver, laptop, asztali PC, routerek, tartozékok, tablet, irodabútorok, immateriális javak- szoftverek,licencek, tematikus honlap)	Laptop + operációs rendszer a projektmenedzsmentnek	2 eszköz
	mobiltelefon a projektmenedzsmentnek	2 eszköz
	Laptopok operációs rendszerrel a szakmai megvalósítók részére	4 eszköz
	Eszköz- és infrastruktúrafejlesztés keretében beszerzett asztali számítógépek tartozékokkal, monitorral, operációs rendszerrel	77 eszköz
	Mobiltelefon szakmai megvalósító irodai munkatársak részére	4 eszköz
	LEGO robothoz oktatói + tanulói laptop operációs rendszerrel	2 eszköz
	LEGO Education Mindstorms EV3 robot csomag (6db EV3 alapcsomag + 6 db Akku. Töltő + 1db "Space foglalkoztató" készlet + 2 db Okt. kieg. Készlet + 3db Mindstorms Hőmérséklet érzélelő + 2db LEGO megújuló energiák kiegészítő készlet + 3 db Kiegészítő klt. LME3 + 1 db LEGO Sumo versenypálya + 1 db FLL / WRO robot versenyasztal)	1 csomag
	Közösségi tér fejlesztés	1 csomag
	Digitális közösségi alkotóműhely	1 csomag
	Interaktív monitor (GEOMATECH)	1 eszköz
	Tablet	1 eszköz
	Honlap aloldal létrehozása	1 alkalom

10. sz. táblázat

5.10 Tanulói életpálya-építést szolgáló pályaorientációs tevékenységek megvalósítása

A projekt keretében tanulói életpálya-építést szolgáló intézkedések intézményi szintű pályaorientációs tevékenységek valósultak meg. A tevékenység során a Váci Szakképzési Centrum és tagintézményei tekintetében a diákok részére, különös tekintettel a lemorzsolódással érintett tanulókra, pályaválasztási tanácsadás, pályaválasztási, pályaorientációs programok szervezése történt. A munkacsoportokkal való találkozások egyik fő témája a pályamegerősítés, illetve a pályakorrekció. Továbbá az oktatás világából a munka világába való sikeres átlépés érdekében tanulói életpályaépítést szolgáló tevékenységek történtek. Ennek egyik fókusza az elhelyezkedés elősegítése végzős diákok számára. A szakképzés profiljába illeszkedő tanulmányi kirándulásokat, üzem- és gyárlátogatásokat, cégbemutatókat szerveztek a pályázatban közreműködő munkatársak.

Tanulmányi kirándulások:

- SzakmaSztár Fesztivál

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- Suzuki, Esztergom
- Járműjavító Kft.
- Idősek Otthona
- Jávorszky Ödön Kórház

Workshopok:

- Szakmák Éjszakája 2018
- Pályaorientációs műhelymunkák 3 havonta
- Szakmabemutató

A centrum tevékenységei között markánsan megjelent a pályaorientáció feladatköre. Kiemelt területként kezelik a vállalásaik között. Olyannyira, hogy ez irányú munkájukat már 2018 márciusában elkezdték. Fontosnak tartják a korai pályaorientációt, amelynek érdekében együttműködéseket alakítottak ki, és folyamatosan veszik fel a kapcsolatot a körzeteikbe tartozó általános iskolákkal és hetedikes, nyolcadikos diákoknak tartanak az iskolákba kihelyezett pályaorientációs foglalkozásokat. A centrum pályaorientációs tevékenységét és ennek elemzését részletesen a 7. fejezet mutatja be.

5.11 Mentori tevékenységek

Problémát okoz az eltérő szociális és kulturális hátérrel érkező (elsősorban roma származású) tanulók végzettség nélküli iskolaelhagyása. A veszélyeztetett tanulók lemorzsolódásának megelőzése érdekében mentorok segítségét vettük igénybe.

A mentori feladatok ellátására külső szolgáltató bevonásával került sor:

A tanulócsoportok a működésüket 2018.11.05-ével megkezdték, ehhez a szorosan kapcsolódó mentori hálózat, adminisztráció és szakmai felkészítés 2018.09.01-től elkezdődött. A projekt keretén belül a mentori szolgáltatás célja, hogy támogassa a tanulócsoportokban résztvevő tanulók egyéni fejlődését, hozzájáruljon a lemorzsolódás megelőzéséhez, ezáltal elősegítve a középfokú iskolai végzettség megszerzését a mentorált diákok számára. A mentorálási tevékenység a projekt keretében az iskolában és iskolán kívüli kezdeményezésekre, együttműködési lehetőségekre is építő rendszeres, tervezett, egyéni igényekre reagáló, személyre szabott fejlesztés, életvezetési segítő tevékenység. A projekt során a cél 100 – tanulócsoportba vont – tanuló

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

számára mentorálás biztosítása volt, amely megvalósult. A mentorálás személyes és/vagy csoportos formában valósult meg. A projekt keretén belül a mentori szolgáltatás célja, hogy támogassa a tanulócsoportokban résztvevő tanulók egyéni fejlődését, hozzájáruljon a lemorzsolódás megelőzéséhez, ezáltal elősegítve a középfokú iskolai végzettség megszerzését a mentorált diákok számára.

Megvalósult feladatok:

- Mentorok kiválasztása
- Mentorhálózat létrehozása
- Mentorok felkészítése
- Mentorok munkatervének elkészítése 2018. szeptemberében
- Egyéni és csoportos mentorálás 22 hónapon keresztül

A mentori tevékenység részletes bemutatása a 8. fejezetben található.

5.12 Szabadidős tevékenységek megvalósulása

A szabadidő hasznos eltöltése gátja lehet a lemorzsolódásnak. Amennyiben a tanuló a szabadidős tevékenységekben jól érzi magát, megfelelő környezetben, kulturált közegben lehet, akkor az esélye a „bennmaradásának" és az iskolához való kötődéshez sokkal nagyobb. A szabadidős tevékenységek során szerzett élmény óriási szociális erő. Valamennyi tagintézményben legalább havi szinten történtek szabadidős foglalkozások, programok, amelyek célja amellett, hogy olyan programokkal ismertették meg a diákokat, amelyekre esetleg szociális helyzetük miatt nem lett volna lehetőségük, vagy nem ismerték azt a tevékenységet, jó lehetőséget biztosított a csoportkohézió erősítésére, a közösségfejlesztésre is.
A szerződésben vállalt tizennégy szabadidős program helyett közel negyven programot szerveztek a tanulóknak, mert azt tapasztalták, hogy a kisebb csoportban végzett tevékenységeknek nagyobb a megtartó, illetve a közösség formáló ereje.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az alábbi táblázat jól szemlélteti a változatos programokat:

PROGRAMOK	ALKALMAK
Színházlátogatások	2
Egyéni- és csapatsportok	5
Ünnepségen való részvétel, koszorúzás	1
Kiállítás- és múzeumlátogatások	6
Kirándulások, városnézések, állatkerti séták	8
Játékdélutánok, ügyességi versenyek, kézműves foglalkozások	12
Előadások	2
Digitális múzeum- és várlátogatások	3

11. sz. táblázat

Ebben a formában is a két tanévben sikerült 585 tanulót elérni, és színvonalas szabadidős és kulturális tevékenységekkel hozzájárulni ehhez a jó eredményhez.

A 2020-as tanév tavaszi idényét megnehezítette a COVID-19 vírus miatti korlátozó intézkedések bevezetése, amelyek a programokra is erőteljesen hatottak. Ezért online múzeum- és várlátogatások szervezésével színesítették a járvánnyal sújtott időszakot.

A programban résztvevő tanulók a kezdeti nehézségek után szívesen vettek részt a szervezett programokon. Azt is sikerült elérniük, hogy az iskolákban elterjedt programok híre hallatán már nem csak a programban résztvevő tanulók akartak részt venni, hanem az osztálytársaik is.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

6. Célok és azok megvalósulása

Bár a képzési profil, a beiskolázás lehetősége, módja, a tanulók képességbeli különbségei, az eltérő szociális, családi, anyagi háttér széles skálán mozog, a Váci Szakképzési Centrum célja az, hogy tanulóik, bármely tagintézmény növendékei legyenek, azonos tárgyi és személyi feltételek mellett vegyék igénybe a közoktatási és szakképzési szolgáltatásokat, ne maradjanak le a régió többi közoktatási intézménye mögött. Az elvárás az, hogy a tervezett fejlesztések során a korszerű nevelés-oktatás eszköz- és feltételrendszere a diákok számára hozzáférhető legyen. Kiemelt cél volt, hogy a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkenjen. A jó, képességeknek, érdeklődésnek megfelelő iskolaválasztás azonban alap. Fontos, hogy a diákok a képességeiknek megfelelően válasszanak iskolát, szakmát. Ha az utóbbi elhibázottnak tűnik, legyen képes az érintett a váltásra önmaga, illetve a szakmák mélyebb megismerésével. A leszakadó tanulók számára biztosítani kell a felzárkóztatás lehetőségét, és szükség esetén a fejlesztőpedagógus bevonását is, hogy a tanulási nehézséggel küzdők is esélyt kapjanak. A felkészítés során cél volt, hogy a munkaerőpiac kihívásaira is felkészüljenek a diákok. Mivel a munkaerőpiac elvárásokat fogalmaz meg, a technika, a munkafolyamatok folyamatosan fejlődnek, képessé kell tenni a tanulókat az élethosszig való tanulásra. Hogy ennek az igénynek megfelelhessenek a diákok, foglalkozni kell a tanulás tanításával, a különböző tanulási technikákkal, és lehetővé kell tenni, hogy önállóan tanulni tudjanak. Ennek azonban az a feltétele, hogy a kulcskompetenciákban a tanulók elérjék a megfelelő képességszintet. A szintek eléréséhez szükséges képességek alapján megállapítható, hogy a 8. és a 10. évfolyam esetében a 4. képességszint az a minimális szint mind a szövegértés, mind matematika területen, amelynek elérése szükséges ahhoz, hogy a tanuló eredményesen tudja alkalmazni képességeit a további ismeretszerzésben és az önálló tanulás során. Az olvasás alapszintje az olvasás technikája, amely nem más, mint az olvasás jelrendszerének az ismerete és a betűsorok hangsorrá alakításának képessége; egyidejűleg a jelentés megértése. Nagyon fontos a megbízható olvasástechnika, ezért a fejlesztése, kondicionálása az iskoláztatás minden szintjén, területén elengedhetetlen feladat. A megértő olvasás szintjén az olvasó/tanuló érti a szöveg jelentését, összefüggéseit; különbséget tud tenni lényeges és lényegtelen információk között; következtetéseket tud levonni. Az iskolai munká-

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

ban arra kell törekedni, hogy a tanulók értelmi erőit egyenletesen fejlesszük. Szerepet kell kapnia valamennyi gondolkodási művelet fejlesztésének. Mivel a diákok szociális kompetenciája is sok esetben kifogásolható, cél a személyközi kompetenciák fejlesztése is.
A Váci SZC intézményeiben sok tehetséggel találkoznak a pedagógusok. Ennek kibontakoztatásához a megfelelő családi háttér is szükségeltetik, ami nem miden diák számára adott, amit esetleg részképesség-hiány is akadályoz. Cél felkarolni azokat a tehetségeket, akik képességeik kibontásában akadályozottak, ezért szükséges hangsúlyt fektetni a következőkre:

- a tehetséges gyermek erős oldalának fejlesztésére,
- a tehetséges gyermek gyenge oldalának fejlesztésére (szinte minden tehetséges gyermeknél van ilyen, és ez akadályozhatja az erős oldal kibontakozását, például rossz tanulási módszerek, alacsony önértékelés stb.),
- megfelelő „légkör" megteremtésére (kiegyensúlyozott társas kapcsolatok pedagógusokkal, fejlesztő szakemberekkel és a társakkal),
- szabadidős, lazító programokra, amelyek biztosítják a feltöltődést, pihenést.

A pályázattól azt is várták a nevelőtestületek, hogy hozzájárul a tehetséges fiatalok személyiségfejlesztéséhez és a tehetség kibontakozását segítő külső feltételek megteremtéséhez.
A végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében a projekt mentorokra támaszkodott. A mentori szolgáltatás célja az volt, hogy támogassa a rászorulókat az egyéni fejlődésben, hozzájáruljon a lemorzsolódás megelőzéséhez, segítse középfokú végzettséghez a diákokat. A mentorálás a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében zajlott.

A programba mentorként bevonható pedagógusok a tantestület legfelkészültebb, legelfogadottabb nevelőinek köréből kerültek ki. A mentorok kiválasztása, felkészítése 2018. október 1-ig megtörtént. A mentorok felkészültek a fejlesztésre, a kapcsolatrendszer kiépült. A mentorok választották meg a koordinátort, aki tagintézményenként összefogta, és tagintézményen kívül képviselte a mentorokat. A koordinátor személye garancia volt a program tagintézményi szintű megvalósulására. Mivel a projekt lehetővé tette a mentorrendszer kiépítését, így 6-6 diákkal egy mentor behatóbban foglalkozhatott. A Centrum tagintézményeiben, hét iskolában, 50 tanu-

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

lócsoport alakult meg, csoportonként általában 6 fővel, így összesen 301 fő vett részt a programban. A tanuló csoportok vezetői (tanárai), havonta 8 órában foglalkoztak a programban résztvevő, csoportokba járó tanulókkal. Az ötven tanulócsoport a hét tagintézményben 301 fővel 2018.10. 31-ig megalakult. A tanulócsoportok 2018.11.05-évl kezdték meg a tevékenységüket. Az egyéni beszélgetés mentoráltakkal, a konzultáció szakemberekkel, tanító tanárokkal, érintett osztályfőnökökkel 2018 novemberében megtörtént, a diákok gyengeségeit, erősségeit feltérképezték. A szakemberek bevonása a programba is ekkor kezdődött el intenzívebben. A kerekasztal beszélgetések, konzultációk után a közös munka kezdetét vette. A szabadidős tevékenységek szervezése külső cégek bevonásával szintén kezdetét vette.

A tanulók csoportba kerülését közös szempontrendszer kialakítása előzte meg. Egy mentorhoz tartozó hat gyerek alkotott egy csoportot. A felmérés eredményeinek felhasználásával alakították ki a tanulócsoportokat az alapkészségek fejlesztése céljából. Fontos kitétel volt, hogy legyenek közös programjaik, közös vállalásaik, feladataik a csoporttagoknak. A csoportba sorolás szempontjai a következők voltak:

- a felmérés eredménye (20% alatt teljesít, illetve egy képességterületen jelentős a lemaradása az osztály, illetve tagintézmény szintjén)
- HHH és HH-s diákok
- SNI, tanulási nehézség, BTM
- tartós betegség
- korábbi lemorzsolódás
- a tanuló élethelyzetében beálló olyan negatív történések, amelyek a nyugodt tanulási feltételeket lehetetlenítik el.

A csoportok száma az egyes tagintézményekben az alábbiak szerint oszlott meg:

Váci SZC iskolái	csoportszám
Váci SZC Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	14

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Váci SZC Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma Imre Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma	10
Váci SZC Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	6
Váci SZC I. Géza Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Közgazdasági Szakgimnáziuma	6 (ebből 2 csoport tehetséggondozás)
Váci SZC Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma	6 (ebből 5 csoport tehetséggondozás)
Váci SZC Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	5
Váci SZC Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziuma Sándor Gimnáziuma, Gépészeti Szakgimnáziuma és Kollégiuma	3 (ebből 1 csoport tehetséggondozás)

12. sz. táblázat

A VEKOP-8.6.3-16-2017-00008 projekt keretén belül lehetőség nyílt 20, a projektben résztvevő fiatal egyéni mentorálására. Erre a Váci SZC hat tagintézményében került sor. A centrum a feladatra kilenc mentort jelölt ki. A mentorok kiválasztásánál fontos szempont volt, hogy olyan pedagógus kollégákat válasszanak, akik mindennapi tevékenységük mellett eddig is élvezték a diákok bizalmát. Az arányosítás elvét követve a legtöbb egyéni mentorálás a legtöbb tanulócsoporttal rendelkező intézményekben történt meg, a Váci SZC Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában (Vác) és a Váci SZC Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma Imre Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiumában (Gödöllő). Az egyéni mentorálással megbízott pedagógusok között pszichológus, könyvtáros, illetve fejlesztőpedagógus kolléga is volt.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Akármennyire is elhivatottak voltak a mentorok, szükségük van/volt a nevelőtestületek támogatására. Célként fogalmazódott meg a nevelőtestületek bevonása a projektbe, valamint egy elfogadó inkluzív szemléletű iskola kialakítása is. Cél volt továbbá a jó gyakorlatok intézményen belüli és intézmények közötti megosztása, új tevékenységek bevezetése, hogy a tanulástól elidegenedett diákokat jobban motiválni tudják.
Az iskola megtartóerő lehet, ahová jó járni, mert elfogadják, megértik, támogatják azokat, akik eddig a peremre szorultak, akiket kirekesztettek, akikről lemondtak, ezért kell törekedni az esztétikus, tanulóbarát tárgyi és emberséges humán környezet kialakítására.

Amikor a mentorok kialakították csoportjaikat, a korai jelzőrendszerre támaszkodtak. A korai jelzőrendszer kiépítése és adatainak felhasználása segített kiszűrni a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókat, így lehetővé vált a korai pedagógiai célzatú beavatkozás. Több, iskolai teljesítményre károsan ható változást, jelenséget sikerült feltérképezni. A tanító tanárok teamje, az osztályfőnökök jelzései a magatartásbeli problémákra is rávilágítottak. A hiányzások száma is jelzésértékű volt, a lemorzsolódás lehetőségére figyelmeztetett. A szülők bevonása is elengedhetetlen volt, hogy a gyermek megértse, segítségre van szüksége az iskola elvégzéséhez. Az intézmények építettek arra, hogy a belső humán erőforrás mellett külső segítőket is bevonhatnak a felzárkóztatásba. A pályázati célok megvalósítása szükségessé teszi a pályázati célok, illetve az azok eléréséhez szükséges humán és tárgyi feltételek, jogkörök, feladatok, eljárásrendek intézményi dokumentumokban történő rögzítését.
A tagintézményi, illetve Centrum szintű dokumentumok átvizsgálása megtörtént. Az intézményi dokumentumokat a projekt céljaival összevetve át kellett dolgozni, és ebben kiemelten kellett kezelni a veszélyeztetett diákok mentorálását, a szülőkkel való kapcsolattartás rendjét, az együttműködés módját a szakszolgálatokkal, egyéb külső partnerekkel a pedagógiai programban, a hiányzásokra vonatkozó szabályokat a házirendben, az SZMSZ-ben az új feladatköröket. Eredmény továbbá, hogy elkészültek azok az átfogó intézményi dokumentumok, amelyek a pedagógiai eljárások, a módszertan tekintetében a napi pedagógiai munka részévé váltak. Az Alapkészség-fejlesztés intézményi szintű terve (elkészítésének tervezett időpontja:

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2019.04.20, a megvalósulás időpontja: 2019.05.16), a Komplex pedagógiai módszertani fejlesztések terve (elkészítésének tervezett időpontja: 2019.05.31, megvalósult időpont: 2019.06.28), A szakterületi együttműködés terve (elkészítésének tervezett időpontja: 2019.06.30., megvalósult időpont: 2019.11.20.), mind olyan dokumentumok, amelyek a szakképzési rendszer átfogó fejlesztését szolgálják.

A tanulók lemorzsolódásának egyik veszélyfaktora a tanulók eltérő szociális helyzete. A tervezett feladatok között szerepelt a prevenció is. A diákok börtönlátogatáson vehettek részt, több olyan előadás részesei lehettek, amelyek a megelőzést szolgálták. A koordinátorok számára az IBT (Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó), Kovács Attila őrnagy tartott műhelyfoglalkozást, felhívta a figyelmet olyan helyzetekre, amelyek a korai iskolaelhagyás irányába mutathatnak, pl.: társak agressziója, megfélemlítés, internetes zaklatás, drogfogyasztás.

Ugyancsak a koordinátorokat szólította meg a szakmai vezető által tartott műhelyfoglalkozás. A foglalkozások külön tematika szerint zajlottak. A koordinátorok beszámoltak az eltelt hónap eseményeiről, sikerekről, kudarcokról, jó ötleteket adtak át egymásnak. Közös erővel készítették el az intézményi dokumentumokat. De a műhelyfoglalkozásokon aktuális témák megbeszélésére is sor került. Mivel a tagintézményekben több roma fiatal is tanul, ezért téma volt a roma diákok lemorzsolódási esélyeinek számbavétele. Mivel a cigánytanulók jelenléte az szakképzőkben magasabb, mint a gimnáziumokban, és általában az iskoláztatás a tankötelezettség befejeződéséig tart, a téma aktuális volt. A foglalkozás a szociális veszélyeztetettséget, mint kiemelt lemorzsolódáshoz vezető okot elemezte. A szegénység, a nyelvi hátrány, a szegregáció, alacsony motiváció, a pedagógiai gyakorlat hiánya, a területi elhelyezkedés, mind olyan tényező, ami a korai iskolaelhagyást eredményezheti. A váci Család – és Gyermekjóléti Központ munkatársa, Kovács Gyula, roma származású iskolai szociális segítő tartott előadásokat. Segített megérteni, miért viselkednek másként adott helyzetben a roma diákok, miért viszonyulnak úgy az időhöz, miért kommunikálnak úgy, hogy az szemtelennek tűnik. Hogyan lehet a hátrányokat enyhíteni, és tenni motiválttá ezt a társadalmi réteget. Külső támogatóként eredményes a lemorzsolódás elleni munkában, kötetlen beszélgetéssel, egyéni tanácsadással, a beilleszkedés

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

elősegítésével, információnyújtással, konfliktuskezelési stratégiák ismertetésével akár személyre szóló segítséget is adott az érintetteknek. A koordinátori találkozók egyben alapjául szolgáltak a jó gyakorlatok, valamint a tudás megosztásának is.

Ugyancsak a jó gyakorlatok átadásának engedett teret az a koordinátori találkozó 2020 őszén, amelynek célja a konfliktuskezelés volt. Különböző esetek elemzésével, megoldási stratégiák felvázolásával hasznos tanácsokat adtak a koordinátorok, és egyértelművé vált, hogy azt kell elfogadtatni a mentoráltakkal, hogy a konfliktus lehet építő jellegű, ha sikerül kihasználni a benne rejlő lehetőségeket. A win-win (nyerő-nyerő) megoldásra kell törekedniük, amely mindkét fél számára megfelelő. A koordinátoroknak arra is lehetőségük nyílt, hogy a gödi Piarista Szakképzőben folyó munkát megismerhessék. Az egyházi intézményben szintén a lemorzsolódás ellen küzdenek, más úton haladva, de ugyanazt a célt kitűzve. Elsősorban módszertanban gazdagodtak a mentorok.

A pályázati célok eléréséhez szükséges volt a pedagógusok továbbképzése. A képzésen a pedagógus attitűd megváltoztatását tűzték ki célul. Sajnálatos, hogy csak két képzés valósult meg az akkreditált továbbképzések közül a tervezetthez képest. Az egyik „A XXI: századi digitális tárgyalkotás lehetőségei – A digitális közösségi alkotópedagógia eszközei, módszerei" akkreditált képzés 60 órában. Ennek keretében tagintézményenként két fő vett részt.

Megvalósult továbbá 2020. június 29-30-án a vezetők továbbképzése. Olyan kollégák voltak részesei ennek a kurzusnak, intézményenként három fő, akik vezetői szinten koordinálják a lemorzsolódás elleni küzdelmet, irányítják a szükséges beavatkozások végrehajtását, valamint hosszú távon biztosíthatják a cselekvési tervben foglaltak megvalósítását.

Az infrastrukturális és eszközfejlesztés négy területre terjedt ki. Megalakult a DKA-terem, az IKT eszközök beszerzése is megtörtént, a közösségi tér kialakítása szintén. A DKA terem tervezett átadása 2020. április 4-én lett volna, a COVID-19 vírus azonban ezt megakadályozta. Az iskolák a szabadidős programok lebonyolításához több sporteszközt, kreatív és készségfejlesztő játékot, csocsóasztalt vásároltak.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

7. Pályaorientáció

A pályaorientációs tevékenység tervszerűen folyt. A tanulók folyamatos mérésével könnyebben diagnosztizálható, kik azok a diákok, akik a korai iskolaelhagyás esetében érintettek lehetnek. A pályaválasztási tanácsadás, a pályaválasztási és pályaorientációs programok szervezése tervezetten folyt. 2018 márciusától a pályaorientáció kiemelt szerepet kapott. A korai pályaorientáció keretében szoros kapcsolat alakult ki a Váci SZC és a tankerületek között, már a 7-8. osztályos diákokat is megszólítja a projekt annak érdekében, hogy az iskolaválasztás minél tudatosabb legyen. Kihelyezett pályaorientációs foglalkozásokkal, pályaválasztási kiállítások szervezésével, a Szakmák éjszakája programmal, pályaválasztási szülői értekezletekkel, egyéni tanácsadással segítik a végzős általános iskolásokat az iskolaválasztásban. Meghívnak osztályokat a DKA terembe, és ott tartanak órákat számukra. Cél az önismeret-fejlesztés mellett az informálás, döntés előkészítés, a kötődés kialakítása.

6+2 órás programjuk klasszikus pályaorientációs elemeket tartalmaz, amelyet jellemzően kiscsoportos formában az általános iskolák felső tagozatos diákjainak kínálnak. A program több célt szolgál:

- Az általános iskolások rendelkezzenek egy reális önismerettel képességeik és érdeklődésük vonatkozásában.
- Legyenek céljaik, terveik a felvételi folyamat megkezdése előtt.
- Szakképzésben arra törekszenek, hogy a hozzájuk érkező fiatalok kellő és adekvát információk – önismeret, pályaismeret(!) és munkaerőpiaci ismeret – birtokában hozzák meg pályaválasztási döntésüket, így elérve egy olyan tanulási motivációt, amelyre könnyen, könnyebben építkezhetnek és így kisebb valószínűséggel morzsolódnak le diákok.

Iránytű programjuk a térségben megvalósuló összefogástól egyedülálló és sikeres. A több mint 40 környező általános iskola közül eddig 15 intézménnyel kötöttek együttműködési megállapodást. Ezekből az iskolákból az elmúlt két tanév során 506 gyermek vett részt az iskoláikba kihelyezett programokon. Ebből 238 fő kezdte meg, illetve kezdi meg 2020 őszén a középiskolai tanulmányait, amelyből KIR nyilvántartás szerint 96 fő a Váci Szakképzési Centrum tagintézményeibe nyert felvételt. Azt tapasztalták, hogy az ilyen irányú tevékenységre nagyfokú

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

igény és nyitottság mutatkozik, mind az iskolák, tanárok, mind a szülők és gyerekek részéről. Munkájukat az általános iskolák fenntartója, a Váci Tankerületi Központja is támogatja.

A zárófoglalkozásokra olyan szakmaképviselőket hívnak meg, akik olyan szakmákat képviselnek, amelyek iránt érdeklődnek a gyerekek. Tagintézményeik gyakorlati oktatóitól, kollégák ismerős és baráti köréből kapják a felajánlásokat a vendégelőadásokra, valamint a térség gazdasági szereplőivel alakítottak ki olyan kapcsolatokat, hogy rendezvényeiken szívesen közreműködnek. A zárófoglalkozások a centrum székhelyén, a VSZC Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában kerülnek megrendezésre.

A pályaorientációs szolgáltatásokat évente kétszer, szeptember és február elején hirdetik meg. Az általános iskoláknak, igazgatóknak, osztályfőnököknek e-mailt küldenek, valamint a Pályaorientáció4.0 facebook oldalán tesznek közzé hirdetett posztokat. Ez utóbbi csatornán főleg a szülőket érik el. Az általános iskolákba a program népszerűsítése céljából személyesen is ellátogattak, és kaptak lehetőséget tanári karok előtt bemutatkozni. A személyes kapcsolatfelvétel számos előnnyel szolgált. Az elmúlt két év alatt megismerték a Váci Szakképzési Centrum pályaorientációs programját és ajánlják azt alsóbb évfolyamok számára. Programjuk ingyenes. Jelenleg egy munkatárs működteti a programot főállásban, végzettségét tekintve munkavállalási tanácsadó és emberi erőforrás menedzser. A szolgáltatást a tagintézmények gyakorlati vezetői támogatják, a szervezésben a centrum munkatársai közreműködnek.

A program végén minden résztvevő értékelő lapot tölt ki. A gyerekek tollából kapnak visszajelzést a program fejlesztésére, miközben a fókuszt az erősségeinken tartják. Igazából ez adja számukra a motivációt a program folytatásához.

Online munkájukat a Váci Szakképzési Centrum saját fejlesztésű pályaorientációs portálja segíti: http://www.vszc.hu/palyaorientacio/

Pályaorientáció témakörén belül elérhető programok még:

- pályamegerősítő foglalkozás 9-10. évfolyamos szakképzésben tanulóknak
- fakultációválasztást segítő program 10. évfolyamos középiskolásoknak
- karriertanácsadás végzős diákoknak
- pályaorientáció gimnazistáknak

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- pályakorrekciós tanácsadás felnőtteknek

Az összes program elérhető egyéni- és csoportos tanácsadás keretében.

7.1 A Váci SZC pályaorientációs tevékenységének elemzése

A Centrum és a tagintézmények pályaorientációs tevékenységét kérdőíves elemzéssel vizsgálták meg.

Az elemzés hét szakképző intézmény (a továbbiakban az iskola névadójának vezetéknevét használva), plusz a Centrum pályaorientációs tevékenységére fókuszál, az alábbi bontásban, rövid magyarázattal az egyes részek fontosságáról:

- Online tartalmak (weboldalak, közösségi oldalak, kisvideók stb.)
- Pályaorientációs eszközök vizsgálata tagintézményenként, illetve Centrum szinten – a használt eszközök minősége nagyban alakítja a használó számára legtöbbször teljesen ismeretlen, vagy félretájékoztatottságból ismertnek vélt tagintézményekről alkotott képet.
    - o az általános iskolákkal való kapcsolatrendszer,
    - o népszerűsítő osztályfőnöki órák,
    - o pályaválasztási rendezvények, kiállítások, jó gyakorlatok,
    - o tehetséggondozás,
    - o személyre szabott tanácsadás,
    - o saját korosztály bevonása,
    - o tanulmányi kirándulások.

Online tartalmak

A vizsgálat célzottan a tagintézmények és a Centrum weboldalaira, közösségi oldalaira, kisvideóira fókuszált. Az online tartalmak között, akár laikus látogatóként pályaorientációs eszközök találhatók az alábbi feltételeknek megfelelően, amelyek mindegyike egy pontot ér:

- a weboldalon szerepel az aktuális szakmakínálat teljes palettája (nappali, felnőttoktatás, felnőttképzés),

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

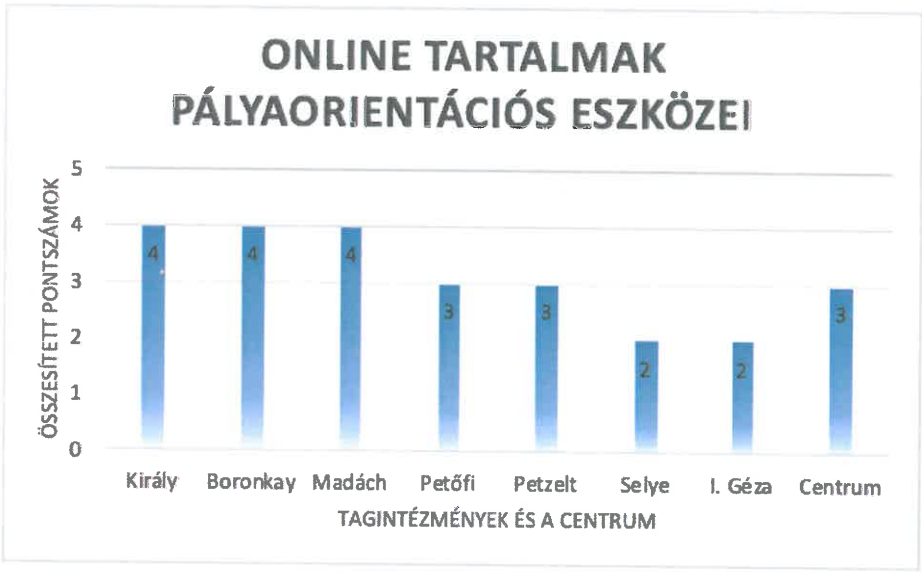
- a weboldalon szerepelnek (vagy link formájában elérhetőek) a szakképesítések bővebb leírásai,
- a weboldalon szerepel állandó pályaorientációs rendezvényről szóló tájékoztatás (pl.: Szakmák Éjszakája, Európai Szakképzési Hét, Nyílt napok stb.),
- elérhető aktív közösségi oldal (Facebook, Instagram, Twitter stb.), amelyen a legutolsó poszt nem régebbi egy hónapnál,
- elérhető szakma/iskola bemutató kisvideó akár a közösségi oldalakon, akár a weboldalon.

	weboldal teljes szakma-	weboldal szakképesítés	weboldal állandó po. rendezvények	közösségi ol-	bemutató kis- videó	összesítés
Váci SZC Király Endre Szakgimnázium és Szakközépiskolája	1	1	1	1	0	**4**
Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma	1	1	1	1	0	**4**
Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma	1	0	1	1	1	**4**
Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziuma	1	0	1	1	0	**3**
Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	1	1	0	1	0	**3**
Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	0	1	0	1	0	**2**
I. Géza	1	0	0	1	0	**2**
Centrum	1	1	0	1	0	**3**

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

13. sz. táblázat

A weboldalak a fenti szempontsor szerinti áttekintése az 1. számú táblázatban és az 1. számú diagramon látható eredményeket hozta. Összességében tekintve a hét tagintézmény 3,14 átlagpontot hozott, amely 62,8%-os teljesítmény. A legerősebb online tevékenység a közösségi oldalak aktivitása, itt mind a hét tagintézmény pontot ért el, így 100%-ra tehető. A leggyengébben teljesítő tevékenységként a bemutatkozó kisvideók weboldalról vagy közösségi oldalról való elérése, illetve ennek hiánya bizonyult. Annak ellenére, hogy van bemutatkozó kisvideó az iskolákban, sajnos nem érhető el az online felületekről. Összességében ez a tevékenység 1 pontra, azaz 14%-ra értékelhető.

7. sz. ábra

A vizsgálat elemei közül kiemelhető a Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma bemutatkozó kisvideója, amely igen magas színvonalú; a Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája bemutatkozó kisvideója 15 éve készült, ez frissítésre szorul. Nagyszerű a Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma weboldalának azon része, amely kvázi egy csomagban tálalja a pályaorientációs elemeit az 'általános iskolásoknak' menüpont alatt.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

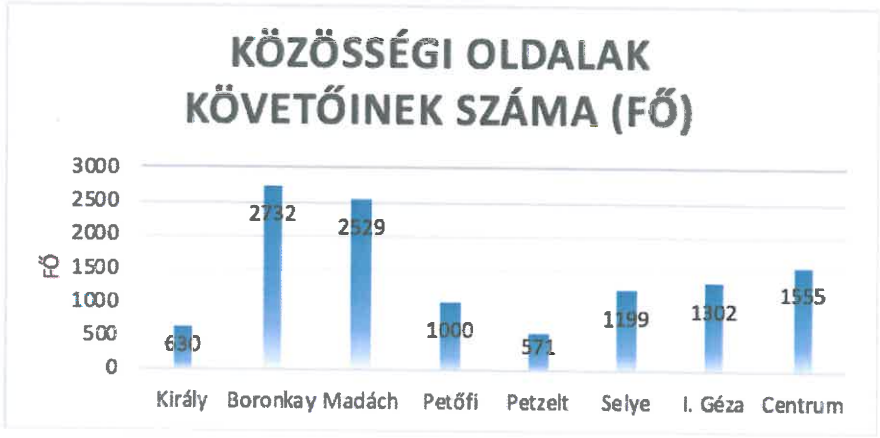
A közösségi oldalak mélyebb elemzése során megállapította a tagintézmények követői létszámát, a „friss aktivitását" az elmúlt két hónapban posztolt információk száma alapján, illetve a hozzájuk kötődő események száma alapján. Ennek eredményeit a 2. táblázat és a 2. diagram szemléltetik.

Összességében több, mint 11.500 fő követő egy nagy tanulói közösséget eredményez, amelyre lehet alapozni a felnőttoktatás, illetve a képzéseket tartalmazó pályázatok terén. A Centrum oldalának követőit is beszámítva 1440 körüli átlagkövetőszám rendelhető egy tagintézményhez. A vizsgálat szerint két hónap alatt összesen 15 poszt került ki a 8 egység közösségi oldalaira, ami számszerűsítve 18,75%-os aktivitás abban az esetben, ha heti 1-2 posztot várunk el minden közösségi oldaltól.

	közösségi oldal követői (fő)	*posztok az elmúlt két hóban (db)*	*események a 2019/2020. tanévben (db)*
Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	630	6	0
Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma	2.732	0	0
Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma	2.529	5	3
Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziuma	1.000	1	1
Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	571	0	1
Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	1.199	0	0
I. Géza	1.302	0	0
Centrum	1.555	3	0
összesen	**11.518**	**15**	**5**

14. sz. táblázat

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Közösségi oldalak követői (2020.05.26.)

8. sz. ábra

Tagintézményi pályaorientációs eszközök

A tagintézmények által használt pályaorientációs eszközök mélyebb vizsgálata begyűjtött adatok alapján készült. Első tisztázandó kérdésként az merült fel, hol találhatóak a szükséges adatok. Két lehetőség körvonalazódott.

9. sz. ábra

A kérdőíves módszerre esett a választás (5. számú melléklet), mert az interjú kérdései és annak kielemzése mellett a kérdőív válaszai számos területre visszajelzésül szolgálnak, az általa tett megállapítások segítik a fenntartási időszakban és azt követően a munkát. A beérkezett kérdőívekben szereplő adatokat átlagolták, így az egyes tevékenységekhez társított

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

átlagérték egy tagintézményre értelmezhető. A kérdőívek feldolgozása során fontos szempont volt az egyes tagintézmények tevékenységeinek számbeli különbségei kiemelésének, neveinek elkerülésére. A kérdőív 3. pontja foglalkozik ezzel a területtel.

Kérdőív 3.1 – Kapcsolat az általános iskolákkal

Egy középfokú intézmény pályaorientációs tevékenysége az általános iskolákban, esetleg az óvodákban kezdődik. Fontos, hogy legyen naprakész kapcsolata a két intézménynek, fontos, hogy a pedagógusok és a diákok is ismerjék a szakképzésben rejlő lehetőségeket. Értelmezésem szerinti kapcsolat – legalább egy szórólap elküldése – átlag 38 általános iskolára tehető, ami a térség teljes lefedettség körüli állapotát mutatja.

Fontos a kapcsolat ápolásán kívül az általános iskolák pedagógusainak, diákjainak bevonása a tagintézmények életébe. A bejövő adatok szerint közel 30 iskola kerül bevonásra nyelvi, sport és egyéb versenyekbe, 34 iskola kap meghívást különböző korosztályokat érintő rendezvényekre, illetve 15 általános iskolával együttműködési megállapodás keretében kihelyezett pályaorientációs foglalkozásokat tartanak.

Kérdőív 3.2 – Népszerűsítő osztályfőnöki órák

Fontosak az általános iskolai kapcsolatok mellett a szakmapalettát népszerűsítő általános iskolai osztályfőnöki órák is, amelyek lehetőségként kínálkoznak a szakképesítések bemutatására, akár vállalkozók bevonásával is.

Az adatok szerint a legtöbb tagintézményben bevált gyakorlat ezen órák tartása. A váci térség 6-8. osztályos tanulói a Centrum szervezésében részesülnek gyakorlati oktatók által tartott szakmanépszerűsítő órákban/előadásokban. A létszámot tekintve ez évente 10-15 alkalmat, 200 tanulót és nagyjából 50 rendszeres vendégelőadót jelent az élet majd minden területéről: a gépészmérnöktől, a rendőrkapitányon, autószerelőn, kozmetikuson, könyvelőn, mentőápolón, marketing- és médiakommunikációs szakemberen át a boncmesterig terjed a skála.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Igény szerint a Centrum az általános iskolások pályaorientációs napjára szakmabemutatókat, beszélgetéseket szervez. 2018/2019 első félévében 6 általános iskolai osztály volt vendégük ilyen programra.

A tagintézmények között van olyan, amely fontosnak tartja a saját korú diákok bevonását a népszerűsítő órák lebonyolításába.

Kérdőív 3.3 – Pályaválasztási rendezvények

A bejövő adatok alapján tanévente átlag 4-5 rendezvény kerül megrendezésre tagintézményenként. Minimálisan a nyílt nap és a Szakmák Éjszakája állítható minden iskola mellé. Pályaválasztási kiállításon való részvételként 2 alkalom szerepel tanévente.

A legtöbb tagintézmény rendez legalább egy, olyan kiemelhető rendezvényt, ami sajátságos, mint pl. a La-Boro-k, POR napok, Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziumos napok, Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája egészségügyes rendezvények stb.

A rendezvények tapasztalatait, bevált jó gyakorlatokat a tagintézményeknek lehetőségük van megosztani egymás között vezetői, tantestületi, pályázati koordinátori értekezleteken.

Kérdőív 3.4 – Tehetséggondozó táborok

A tehetséggondozó táborok, foglalkozások a pályaorientáció egyik legfontosabb pillére. Főként azért, mert alkalmazható a tanulók teljes spektrumára, így egyengethetik az általános iskolás, illetve saját diákok életútját is.

A bejövő adatok alapján jelenleg nem, régebben volt lehetőség kimondottan általános iskolások számára az effajta tevékenységre, szakkörök formájában. Az utóbbi időben kapacitás, illetve anyagi forrás hiányában kiszorultak ezen szakmaspecifikus foglalkozások. Felvételi előkészítő foglalkozásokat továbbra is tartanak az iskolák.

Saját diákok számára több a lehetőség, minden tagintézmény kiemelten foglalkozik ezen területtel.

A versenyekre való felkészítésre nagy hangsúlyt fektetnek az iskolák, tanévente több diákot tudnak indítani szakmai versenyeken.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Kérdőív 3.5 – Személyre szabott tanácsadás

Fontos pályaorientációs pillér a tájékoztatás, személyre szóló tanácsadás. Külön eszközt nem említenek a kérdőívek, viszont minden tagintézmény fontosnak tartja e tevékenységet, megemlítve, hogy nem rendelkeznek szakemberrel, viszont egy pályaorientációs munkatárs kijelölt az intézményekben. A tagintézmények többségében egy folyamatként értelmezik e tevékenységet, amelyben az iskolatitkártól a vezetőkig mindenki részt vesz. A Centrum szemszögéből létezik egyéni és csoportos tanácsadás, pályamegerősítő tanácsadás, pályaorientációs tanácsadás (pl. fakultációválasztás előtt), felnőtteknek pedig felnőttoktatásra jelentkezés, átképzés előtt. Végzős diákok számára elhelyezkedést segítő tanácsadást is biztosítanak.

Kérdőív 3.6 – Saját korosztály bevonása

A kérdőívek alapján változó a tagintézmények ezen törekvése. A diákok bevonása egyértelműen mindenhol megfigyelhető, hol kisebb, hol nagyobb létszámban, viszont az egyéni diákötletek nem minden helyszínen tudnak bekerülni a pályaorientációs eszközökbe. Nagyon jó ötlet a palyaorientacio4.0 közösségi oldalon diákok által posztolt pályaorientációs történetek, szakmaajánlások megosztása.

Kérdőív 3.7 – Tanulmányi kirándulások

A kérdőív ezen része a tagintézmények által szervezett, szigorúan szakmakínálatukat lefedő és bemutató tanulmányi kirándulásokról kérdez. A bejövő válaszok alapján van lehetőségük az effajta kirándulásokra saját diákjaikkal (egy tagintézmény jelezte a kérdőívben, hogy nincs), viszont az általános iskolás osztályokkal együtt nincs kirándulás, amennyiben igény merül fel gyárlátogatásra, a Centrum összekapcsolja az érdeklődő „kisiskolát" a céggel.

A bejövő adatok alapján elég magas a tanulmányi kirándulással lefedett szakképesítések aránya, átlag 87%, illetve több olyan kialakult jó kapcsolat is létrejött, ahová az iskolák szívesen térnek vissza évről-évre tanulmányi kirándulás keretében: átlag 6 nagyvállalat és számtalan kisebb.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Kérdőív 3.8 – Tanév pályaorientációs rendezvényei

A tanévben összesen 10 nagyobb pályaorientációs rendezvényt jelöltek meg a tagintézmények, amin részt vettek vagy részt vesznek. A teljesség igénye nélkül: pályaválasztási kiállítások, pályaválasztási ankét szülőknek, iskolai nyílt napok, tanulmányi kirándulással egybekötött cégbemutatók, Szakmák Éjszakája stb.

Intézményi szintű pályaorientációs eszközök

A vizsgálat során fontos kitérni azon pályaorientációs rendezvényre, eszközre, amelyet a tagintézményektől magasabb szinten, közvetlenül a Centrum által koordináltak. Ezen eszközök tovább bonthatók központilag koordináltra, illetve egyedi, sajátos, kizárólag a Centrum által koordináltra.

Központilag koordinált pályaorientációs rendezvény a Szakmák Éjszakája, amely minden év áprilisában kerül megrendezésre az ország szakképző intézményeiben. A Váci SZC a kezdetektől részt vesz az országos programsorozaton, amelynek legfontosabb 2019. évi adatait a 3. számú táblázat tartalmazza.

	részt vett a Szakmák Éjszakáján?	*látogatók becsült száma*	*szervezetten érkezett látogatók száma*	*dokumentált látogatók száma*	*közreműködő pedagógusok száma*	*közreműködő diákok száma*	*sikeresség osztályozás*	*legnagyobb érdeklődés*
Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	igen	300	10%	300	42	44	8	18-19
Váci SZC Boronkay György	igen	70	0%	40	13	10	8	19-21

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma								
Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma	igen	212	0%	111	49	33	6	18-19
Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziuma	igen	30	0%	30	10	3	2	19-20
Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	igen	350	55%	200	35	80	9	19-20
Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	igen	20	0%	20	5	15	5	19-20
I. Géza	igen	60	30%	32	30	23	10	18-20
összesen		***1042***		***733***	***184***	***208***		
átlag		***148,9***	***14%***	***104,7***	***26,3***	***29,7***	***6,9***	***19-20***

15. sz. táblázat

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az adatokból kitűnik, hogy a Centrum minden szakképző intézménye részt vett a rendezvényen. A látogatók becsült száma átlag 150 fő körüli (összesen 1042 fő). Az adathoz hozzátartozik, hogy három intézmény adja a teljes látogatószám 78%-át (Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma, Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája). A szervezetten érkezők átlag 14%-a matematikailag helytelen, az egyes sorokban lévő létszámot összegezve mindösszesen 240 fő érkezett így, ami 23%. A közreműködő pedagógusok átlaga 26,3 fő (összesen 184 fő), a diákok átlaga 29,7 fő (összesen 208 fő). Ha a Centrum statisztikai adatait vesszük figyelembe, a pedagógus munkakörben alkalmazottak (360 fő) 51%-a, a nappali tagozatos tanulók 5,4%-a vett részt a rendezvényen. A tagintézmények önértékelése 10-es skálán összességében átlag 6,9-es értéket eredményezett. A legnagyobb érdeklődést kiváltó időszaknak a 18 órától 22 óráig tartó rendezvényen a 19 – 20 óra közötti bizonyult. A táblázatból ugyan nem derül ki, viszont egy tagintézmény (Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája) élt a kísérőprogram szervezésének lehetőségével, amely elmondásuk alapján főként a fiatalabb generáció számára tette szimpatikussá az iskola meglátogatását.

A Centrum pályaorientációs tevékenységének egyik fő eszköze a Centrum által koordinált, teljesen egyedi eszköz, a palyaorientacio4.0 portál. A portál egybekötve a palyaorientacio@vszc.hu e-mail címmel olyan felületet biztosít, amely prezentálja a tanítási órákon felül üzemelő pályaorientációs munkát, illetve a résztvevők élményeit, lehetőségeit. A csomag tartalmaz általános iskolások számára pályaorientációs foglalkozásokat, gyakorlati oktatók által tartott szakmanépszerűsítő órákat/előadásokat - amelyen nagyjából 50 rendszeres vendégelőadó mutatja be saját szakmáját az élet majdnem minden területéről a saját diákok számára.

Igaz, még nem került átadásra, viszont a Digitális Közösségi Alkotóterem (továbbiakban DKA) megnyitása újabb eszközzel bővíti a Centrum pályaorientációs tevékenységeinek

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

körét. A terem berendezése lehetőséget ad több szakképesítés egyedi eszközeinek használatára, kezelésük megtanulására, produktumok készítésére.

A Váci SZC munkaerőpiaci kapcsolatainak vizsgálata

A mai, duális képzéssel teletűzdelt oktatási rendszer elsődleges feladata, hogy felkészítse a tanulót a munkaerőpiaci lehetőségekre. Az ideális duális képzés levezényléséhez az iskolának rendelkeznie kell minden szakképesítését lefedő, megbízható munkaerőpiaci partnerekkel. Ezt a kérdéskört boncolgatja a kérdőív 4. pontja.

Kérdőív 4.1 – Munkaerőpiaci kapcsolatok száma

Az adatokból látható, hogy minden tagintézmény rendelkezik munkaerőpiaci kapcsolattal, ami a számok tükrében átlag 40-et jelent. Nyugodt képet mutat az iskolában oktatott szakképesítések és ezek mögé állítható munkaerőpiaci kapcsolatok aránya. Átlagban 17 szakképesítés mellett átlag 14 munkaerőpiaci-kapcsolat állítható, ami több, mint 80%, ami a duális képzésrendszer korában kifejezetten jó eredménynek számít.

Kérdőív 4.2 – Tanulószerződések, együttműködési megállapodások

A duális képzés alapvető dokumentuma a tanuló, a vállalkozás és a megyei kamara által ellenjegyzett tanulószerződés. A Centrum tagintézményei között van olyan, ahol a tanulók 100%-ban tanulószerződés keretén belül végzik a gyakorlati tevékenységet, viszont olyan is van, ahol ez az arány 1,5% körül mozog. Utóbbi iskola szakmai képzés kínálata nem teszi lehetővé a nagyszámú tanulószerződéses viszonyt, mivel szakképesítéseikkel (szerepel egy jórészt gimnáziumi képzéssel foglalkozó intézmény is) nem lehetséges az effajta elhelyezés.

Minimálisan ugyan, de előfordulnak a megyei kamara által ellenjegyzett együttműködési megállapodással gyakorlaton lévő diákok is, számuk Centrum szinten nem számottevő, száz fő alatti. Létezik példa speciális, megyei kamara látókörén kívül eső, az iskola és a gyakorlati hely között létrejövő együttműködési megállapodásra is, amely tanulók száma szintén nem számottevő.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Kérdőív 4.3 – Műhelybeszélgetések

A gyakorlati oktatás szereplői sokszor saját problémáikat orvosolva nem látják, mivel küzd a másik. Nagyon jó tapasztalat, amikor egy asztalhoz ül az iskola, a vállalat és a megyei kamara, és átbeszélik, megismertetik egymással problémáikat, ezáltal finomhangolják együttműködésüket.

A kitöltött kérdőívekből látható, hogy néhány tagintézmény él ezzel a remek lehetőséggel, a többség kizárólag a gyakorlati oktatásvezetőre bízza e feladatokat.

Kérdőív 4.3 – Tanulmányi kirándulások a duális szakképzés jegyében

A tanulók nélküli szakmai tanulmányi kirándulások túlzás nélkül olyan ritkák, mint a fehér holló, pedig véleményem szerint igen fontosak, hiszen az az oktató, aki „nyugodt" környezetben – nem a tanulókra figyelve – építheti tudását, sokkal hitelesebbé válik életszerű, friss élményeivel, példáival.

A kérdőívek alapján a tagintézmények ritkán, de lehetőséget biztosítanak a kollégák ilyesfajta továbbképzésére. Van olyan tagintézmény is, ahol a tantestületi kirándulásokat hasonló profilú iskolába szervezik.

Ezen kívül az ERASMUS+ nemzetközi programok nyújtják a legtöbb pedagógus számára a külföldi tapasztalatszerzés lehetőségét.

A Váci Szakképzési Centrumról és tagintézményeiről elmondható, hogy összességében nagy figyelmet fordítanak pályaorientációs tevékenységre. Több olyan jó gyakorlat emelhető ki, amely hasznára válna más Centrumoknak is. A következő három kiemelkedő pályaorientációs eszköz/tevékenység:

- palyaorientacio4.0 portál,
- pályaorientációs foglalkozások az általános iskolások számára együttműködési megállapodás alapján,
- az évi 10-15 alkalommal 6-8. osztályosok számára megrendezett szakmabemutatók vendégelőadókkal.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A tagintézményi pályaorientációs eszközök vizsgálata során megállapítható, hogy a tagintézmények majdnem minden környékbeli általános iskolával az átlagnál is szorosabb kapcsolatot tartanak, népszerűek a szakképzést bemutató előadások, foglalkozások, illetve több pályaorientációs rendezvényen is aktívan részt vesznek.

A Centrum tudatosan építi, folyamatosan fejleszti az intézményi szintű pályaorientációs eszközeit. A „szokásos" rendezvényeken kívül aktív, egyedi pályaorientációs modellel rendelkezik, amely rengeteg lehetőséget biztosít a környező általános iskolák, illetve a saját diákok számára. Mindez követendő példa lehet az ország többi Centruma számára, illetve visszajelzés arra vonatkozólag, hogy minden Centrum központi állományában szükség van egy olyan kollégára, aki a leterheltségtől mentesen a legtöbb idejét a pályaorientációval tudja tölteni.

A munkaerőpiaci kapcsolatok vizsgálata során megnyugtatóan sok kapcsolat került feltérképezésre, illetve az is fontos tényező, hogy majdnem minden szakképesítés mögé kapcsolható vállalkozás. A Centrum és iskolái mindent megtesznek a lehető legtöbb kapcsolat érdekében. Fejlődni ezen a területen újabb és újabb megjelenő vállalkozások felkutatásával lehetséges.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

8. Mentori tevékenység

Az egyéni mentorálásba bevont tanulók az iskola VEKOP-8.6.3-16-2017-0008 pályázatban résztvevő tanulói közül kerültek kiválasztásra. A projektben résztvevő tagintézmények tanulólétszámának és a korábbi évek lemorzsolódási arányának figyelembevételével került megállapításra az iskolánkénti egyénileg mentorálandó tanulói létszám.

Ezen szempontok figyelembevételével – az egyidejűleg 20 fős – egyéni mentorálásban részesített diákok létszáma a következő arányban oszlik meg a tagintézmények között:

Tagintézmény	egyénileg mentorált tanuló	mentor
Váci SZC Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	2	1
Váci SZC Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	6	2
Váci SZC Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziuma Sándor Gimnáziuma, Gépészeti Szakgimnáziuma és Kollégiuma	2	2
Váci SZC Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma Imre Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma	6	2
Váci SZC Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	2	1
Váci SZC I. Géza Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Közgazdasági Szakgimnáziuma	2	1

16. sz. táblázat

A munkába bevont kollégák heti több alkalommal találkoztak a mentorálásra kijelölt tanulóval. Az egyéni mentorok kiválasztásának számtalan, nem egységesített szempontja közül a legtöbbször figyelembe vettek a következők voltak:

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- Az adott kolléga osztályfőnöki szerepében, vagy mint szakos tanár, hány alkalommal találkozik osztályszinten a fiatalokkal.
- A kolléga leterheltsége, munkaköre.
- Esetleges végzettség: pszichológus, mentálhigiénés szakember stb.
- Sok évtizedes gyakorlat.
- Elhivatottsága pedagógusi pályán stb.

Az egyéni mentorálás előnyeit a következőkben lehet összefoglalni:

- egyénileg lehet a diákokkal foglalkozni
- az időpontokat rugalmasan, a diákok igényeinek megfelelően tudja a mentor kijelölni
- a mentor folyamatosan kapcsolatban tud velük lenni
- a kollégákkal könnyű az együttműködés: sokszor találnak pár percet a beszélgetésre, és a munkatársak (szaktanárok, osztályfőnökök, vezetőség) teljes mértékben együttműködnek
- szociális munkatárs is segítheti a munkát (pl. segít a csoportos foglalkozásoknál, illetve tanácsaival is támogat).

Az egyéni mentorálás nehézségei:

- a mentor esetleg nem tanítja a diákot
- a sok óra miatt a diákok általában nagyon leterheltek, tehát nehéz olyan időpontot találni, amikor a sok óra mellett még igazán tudnak koncentrálni, együttműködni
- a sűrű iskolai napirend miatt főleg év vége felé már nagyon nehéz időt találni a beszélgetésekre; nagyon sok a vizsga, tanítás nélküli munkanap, kirándulás; a diákok tulajdonképpen már alig vannak az iskolában (testileg és lelkileg egyaránt igaz ez). Ezért az is előfordulhatott, hogy az egyik diák helyére a tanár nem tud bevonni egy másik tanulót, akinek esetleg nagyobb szüksége lehetett volna a segítségre.

Mivel a projektben feladatot ellátó pedagógusok a szokottnál is nagyobb mentális leterheltségnek vannak kitéve, ezért rendszeresen tartottak szupervíziókat azon mentor kollégák részére, akik ezt igényelték. A szupervíziók során áttekintették az elmúlt időszak olyan konfliktusait,

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

ahol a kollégát érte olyan sérelem, amit nem tudott feldolgozni, és ez kihatott a mindennapi munkájára, magánéletére.

A szupervíziókon kívül a kollégákkal folytatott megbeszéléseket felhasználva a kamasz diákok között leggyakrabban előforduló mentális jellegű megbetegedések tüneteiről, esetleges kezeléséről is szereztek ismereteket. Így részletes tájékoztatást kaptak a borderline, depresszió, skizofrénia, neurózisok lelki eredetű megbetegedéseinek középiskoláskorban már megjelenő tüneteiről, jellemzőiről.

A szakmai megvalósító munka fontos része az egyéni mentorálással megbízott mentortanárok szakmai segítése. A projekt időszaka alatt 26 kidolgozott témában kaptak konkrét, kézzelfogható segítséget a projektben feladatot ellátó pedagógus munkatársak. A témák összes anyagmennyisége több mint 900 oldal, amely tartalmazott tanári segédleteket, játékokat, feladatlapokat. Ennek segítségével egy egész tanévre való kipróbált tananyaghoz jutottak hozzá a kollégák. Rendszeresen fordultak a szakmai megvalósítókhoz tanácsért a diákokkal közvetlenül foglalkozó mentortanárok, ahol konkrét, egyedi helyzeteket tekintettek át. A találkozókon igyekeztek azonnali és megnyugtató megoldást adni, szakmai megvalósító és mentálhigiénés szakember segítségével. Amennyiben ez nem volt lehetséges, akkor a probléma továbbításra került a megfelelő illetékességgel bíró személyhez.

A szakmai megvalósítói munka fontos része más Centrumok – ebben a projektben feladatot ellátó – kollégáival való kapcsolattartás is. Itt is napi szinten egyeztettek egymással a kollégák, hogy a felmerülő helyzeteket, problémákat megbeszéljék. A tapasztalataikat megosztották egymással. Rendszeresen, legalább havi szinten találkoztak, ahol személyesen is áttekintették az új helyzeteket, esetleges feladatokat.

Az egyénileg mentorált tanulók kiválasztása 2019. február hónapjában indult meg. Felvették a mentorok a kapcsolatot a csoportosan mentorált tanulók mentoraival és az osztályfőnökeikkel. Tájékoztatást adtak az egyéni mentorálás céljairól, feladatairól. Ezután választották ki közösen az egyéni mentorálásban részvevő tanulókat. Az egyéni beszélgetésekre azok a tanulók kaptak lehetőséget, akiknek éppen volt aktuális, megoldásra váró problémája, de azt a csoportos foglalkozások folyamán a mentoroknak nem volt lehetőségük diszkréten megbeszélni a tanulóval.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A tanulók ezeket a személyes beszélgetéseket önként vállalták, nagy segítségnek érezték, mert a problémáikat nem tudták mással megbeszélni, azokra eddig nem találták a megoldást.

Az egyéni mentorálással megbízott mentorok sok időt fordítottak a tanulók kapcsolatrendszereinek feltérképezésére, családi, iskolai, osztálybéli és baráti vonatkozásban. A mentorálandó tanulók kapcsolatairól „lufi fát" készítettek, hogy hol, milyen helyen, helyzetben vannak. Ehhez kapcsolódva tudtak beszélgetni a kapcsolatok kialakulásának lépéseiről baráti és szerelmi vonatkozásban.

A mentorálás hosszú távú folyamat, amelyben mindkét félnek – mentoráltnak és mentornak – érdeke és elkötelezettsége van a mentorált szakmai és személyes fejlődése iránt.

Az egyéni mentorálási alkalmak egyik fő célja, hogy a tapasztaltabb, érettebb, kiegyensúlyozottabb értékítéletű személy segítse, vezesse rá a diákot az adott probléma vagy élethelyzet megoldására. Ez egy segítő kapcsolat. A diákok számára egy – a szülőtől különböző személy – segítségadása – a szülői gondoskodáshoz hasonló szerephez viszonyítva – mindenképpen érték. Külső szemlélőként rávilágítani egyes problémákra pedig sokszor hatékonyabb, amelyek megoldáshoz vezethetnek.

Az egyéni mentorálás során elsősorban a tanulók önismeretét, önértékelését fejlesztették a mentorok. A mentori foglalkozásokon több mentor tesztek segítségét is igénybe vette, hogy kiderítse, a tanuló a vizuális, auditív vagy a kinesztetikus tanulási típusba tartozik-e.

Ezen túlmenően megnézték azt is, hogy milyen szeretetnyelvek léteznek, és amelyik a domináns a mentorált diák életében. A mentorálási folyamat könnyítése céljából rövid kis kérdőíveket is használtak, mert ezek mindig alkalmat adtak a további beszélgetésekre. A tesztek által felvetett témákon kívül a beszélgetéseken nagyon sok más téma is felmerült, mint például a családi háttér, az iskola és az osztály megítélése a tanuló szemével, az otthoni tanulás körülményei, a sport, hobbi, baráti kör és annak pozitív, illetve adott esetben negatív hatásai, a dohányzás, a drogok, a számítógépes játékok.

Az egyéni mentorálással párhuzamosan csoportos foglalkozásokat is tartottak 4-8 fő bevonásával az egyéni mentorálással megbízott kollégák. A csoportok vagy már a projektben működő csoportok közül kerültek ki, vagy pedig ideiglenesen kerültek kialakításra az adott csoportos mentorálás alkalmára. A csoportos foglalkozások az érzékenyítés volt egyfajta szerepjátékon

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

keresztül. A tanulók különböző (eltérő bőrszínű, képzettségű, anyagi hátterű) szereplők helyzetébe képzelték bele magukat, majd különböző élethelyzetekben el kellett dönteniük, hogy az adott személy hogyan tudna előre jutni az életben. A végén a diákok elmondták a játék közben megtapasztalt érzéseiket, felmerülő gondolataikat. Ez a foglalkozás a szociális munkatárs segítségével zajlott. Ezen kívül a diákok egy színházi előadást is megtekintettek az iskolában, amelyet drámapedagógiai foglalkozás követett. Az előadás témája a család volt, elsősorban az apa-fiú kapcsolat.

Az egyéni foglalkozások alapvetően kimondott feladata a személyes találkozások gyakoriságának növelésével felismerni az esetlegesen felmerülő krízishelyzetet. Az esetleges konfliktusok kialakulásának minél hamarabbi megakadályozása, illetve lereagálása is cél volt. A krízisintervenció kiemelt szerepet kapott és kap ezen foglalkozásokon, a tantárgyi felkészítésen a hiányzó tanulási kompetenciák, szociális együttélés elmaradásainak fejlesztése mellett. Ezen módszerek kiválasztásában szabad kezet kapott a mentortanár, milyen – a személyiségének legmegfelelőbb, leghatékonyabb – módszert helyez előtérbe. Az egyéni foglalkozás típusait nagyban befolyásolta az adott tagintézményben található tanulói közösség állapota. Ezért fordulhat elő, hogy egyes tagintézményekben jelentősebb szerepet kapott a tanulási kompetenciák fejlesztése, konkrét tantárgyi segítségnyújtással. Míg más intézményekben – jellemzően a jelentős iskolaelhagyási arányokkal rendelkezőknél – a szociális együttélési, közösséggel való együttműködést fejlesztő foglalkozások voltak a dominánsak. Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektettek a személyes találkozásokon a mentorok.

Gondolkodást fejlesztő logikai feladatok, kreatív írások, etimológiai kutakodás, célkitűzések, kedvenc időtöltésről való fogalmazvány is helyet kapott az internet adta tanulási kereteken belül.

Az egyéni mentorálási feladatok nyilvánvalóan nagyobb időbeli leterheltsége fokozottabb mentális igénybevétellel jár együtt. Ezek a foglalkozások többnyire demotivált, iskolai frusztrációkkal erősen megterhelt diákokkal történtek, legtöbbször a tanítási órák után, amikor a tanár is, a diák is fizikailag kimerültebb állapotban van. Ezért fokozottabb figyelemre szorultak az egyéni mentori feladatokkal megbízott kollégák is.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A tagintézményeken belül a projektben résztvevő mentoroknak legalább havi szinten egyszer – de több helyen ennél gyakrabban is – projektmegbeszélést tartottak, ahol az aktuális problémák megbeszélésre kerültek. Elkészítették a programban résztvevő diákok egyéni terveit, foglalkozási és szabadidős terveket állítottak össze csoportjaik számára. A centrumszintű projekttalálkozókra havonta egy alkalommal került sor, ahol az aktuális problémák, kérdések megbeszélése mellett egyidejűleg esetmegbeszélést is tartottak a mentálhigiénés végzettségű főmentor irányításával.

Az egyéni mentor sokszor indikátor feladatokat is ellátott. Azaz osztályfőnökkel és/vagy az adott szakos tanárral is beszélt egy-egy felmerülő problémával kapcsolatban. Amennyiben a probléma már az oktatási kötelezettségnek való megfelelést is veszélyezteti, nem egy csoportvezető a külső szociális ellátórendszerrel való kapcsolatfelvételt és kapcsolattartást is magára vállalta.

A mentorálás alatt külső szakemberek segítségét is bevonták a folyamatba: több esetben bűnmegelőzési tanácsadóra, iskolapszichológus együttműködésére volt szükség.

A közös munka során nagyon fontos volt a szakma iránti elköteleződés megerősítése: szakmához szükséges kompetenciák megerősítése, álláshirdetések keresése, fizetési lehetőségek megtekintése. Szakmabemutató kisfilmeket is láthattak a mentoráltak ezeken a találkozásokon.

Az egyéni mentorálás tartalmát is ezen körülmények határozták meg. Fontos volt a tanuló alaposabb megismerése után a szakmaválasztás megerősítése. Nem kis feladat volt beilleszkedni fél év után egy új közösségbe, illetve bepótolni azokat a szakmai ismereteket, amelyekről az első félévben lemaradtak.

A visszatükrözés módszerével megpróbáltak rájönni a mentorok, hogy a mentoráltat társai miért bántják rendszeresen, és hogyan tudna ezen a helyzeten javítani. Megnézték, hogyan lehetne javítani a társas kapcsolatain. Kommunikációs technikák erősítésével az asszertív kommunikáció megismerése, begyakorlása volt az egyik fő feladatuk.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Foglalkozások típusai a mentori munkában

A tanulói létszámhoz viszonyított, magasabb arányú iskolaelhagyással rendelkező intézményekben, mint például a Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában, Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziumaban vagy a Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájaben a csoportokban elsősorban a következők foglalkozástípusok fordultak elő:

- fejlesztő foglalkozások
- játékos fejlesztések
- csoport-egyén összetartozás erősítése
- csoportfoglalkozások témái: énkép, társas kapcsolatok, családi kapcsolatok, továbbtanulás, munkába állás, hagyományok, kamaszkori problémák
- feszültségoldó technikák
- pályaorientációs előadások
- prevenciós filmvetítés és véleménycsere (tudatmódosítók, szexualitás, előítéletek) és helyzetgyakorlatok
- szituációs játékok
- kézműves foglalkozások
- szabadidős, kulturális, művészeti programok szervezése
- egyéni elbeszélgetés
- Fórum Színház stb. programok, témák
- Volt olyan tagintézmény (Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája), ahol a pedagóguskolléga *antibullying* programot szervezett heti egy órában.

Az iskolaelhagyásnak kevésbé kitett tagintézményekben, a Selyében, a Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziumaben vagy az I. Gézában a következő programok voltak jellemzőek:

- drámapedagógiai előadás
- érzékenyítő előadás
- mozi, színdarab megtekintése
- felzárkóztatás

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- városismereti vetélkedő
- irodalmi kávéházi verseny
- korrepetálás
- versenyekre való felkészítés, illetve részvétel
- műhely- és gyárlátogatások megszervezése
- egyéni elbeszélgetések a csoportos foglalkozásokon
- személyes beszélgetés a diák problémáiról
- kérdőív kitöltése a résztvevő szociális körülményeinek megismeréséhez
- család bevonása a tanuló beleegyezésével
- önismeret fejlesztése
- pedagógiai szakszolgálathoz irányítás a tanulási probléma alapján.

A projekt időtartama alatt több mint 50 diák egyéni mentorálása valósult meg. A mentorált tanulók iskolai kapcsolatrendszere fejlődött, a korcsoporti és a tanári kapcsolataikban is pozitív változások történtek. Fejlődött a tanulók konfliktuskezelése, értékrendjük formálódott, önbizalmuk, kitartásuk erősödött. Olyan kompetenciákat sajátítottak el a mentorálás alatt, amelyek segítik őket a problémamegoldásban az élet bármely területén.

A legtöbb egyéni mentorálásba bevont tanuló problémáira sikerült megoldást találni a találkozások során. A személyiségükben elindult pozitív változás kihatott az életvezetésükre. Támpontokat kaptak, mi a fontos ahhoz, hogy a céljukat elérjék. A reális énkép felismerésével az önbizalmuk is erősödött, már jobban átlátják, kik is ők valójában, és mi az, amiben jók, miben kell fejleszteniük magukat.

Sikeresnek értékelhető a projektben végzett mentori munka, csak az árnyékolja be ezt a tevékenységet, hogy többen azon tanulók közül, akik nem kerültek be a pályázati körbe vagy az egyéni mentorálásba, év végén megbuktak. A tanulók még nem nagykorúak, de önállóan tudnak iskolába járni, a szülők „elengedik a kezüket". Olyan kérdésekkel keresik meg a mentorokat a tanulók, amelyek megválaszolása hagyományosan a szülők feladata lenne.

Mindamellett, hogy nagyon szép feladatot kaptak a kollégák a mentorálással – hiszen meghallgatni valakit és lehetőségeinkhez mérten segíteni a legszebb és legjobb érzés pedagógusként és

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

emberként is –, de ennek felelőssége, napi szintű nehézségei nagyon igénybe vették a kollégákat mentálisan.

A mentorok saját készségeik fejlesztését is nagyon fontosnak tartották a tanév során. Szakirodalmat olvastak a mentorálásról, krízisintervenciós lehetőségekről stb., és a kollégák tapasztalatot is cseréltek. A mentorálást koordináló kolléga sok megoldási lehetőséget próbált ki, igyekezett kommunikációját is célirányossá, egyértelművé tenni, a kapott információkat helyesen, bizalmasan kezelni és együttműködni minden érintettel, a mentorált tanulók érdekében.

Fontos kiemelni, hogy a mentortanárok a mentorálásban végig szorosan együttműködtek az iskolákhoz kirendelt szociális munkással, az osztályfőnökökkel és a mentorált tanulók csoportjaiban tanító tanárokkal is. Ilyen összefogás nélkül ez a munka el sem képzelhető és a jövőben is folyamatosan szükség van rá. Az iskolákban mindig is a napi rutin részét képezte az osztályfőnökök és a szaktanárok közötti kommunikáció. Az utóbbi két évben a mentorálásba bevont tanulók kezét továbbra sem lehet elengedni. Egyéni mentorálásra továbbra is szükség lesz, hogy a mentorok támogassák az osztályfőnököket. A leghatékonyabb eszköznek a szakember (szociális munkatárs, drámapedagógusok) segítségével végzett csoportos és egyéni foglalkozások lehetnek, mert ezekkel lehetséges sok tanulóhoz eljutni egyszerre úgy, hogy közben egyénileg szólítják meg őket, hiszen mindenkinek a saját személyiségével, a saját céljaival és jövőképével kell dolgoznia egy-egy ilyen foglalkozáson. A fenntartási időszakban ezekre helyezték a hangsúlyt. Ugyanakkor az egyéni foglalkozásokkal még nem ér véget a feladat, mert itt jöhetnek fel olyan reakciók a diákoktól, amelyek alapján már a szociális munkás vagy a mentortanár/osztályfőnök a jövőben is továbbviheti a munkát egyénileg egy-egy gyerekkel.

Összegzésképpen elmondható, hogy sikeres volt az egyéni mentori munka, és sok-sok tanulás és tapasztalat áll a kollégák háta mögött. Alapvetően minden diáknak szüksége lenne egy ilyen támogatásra, de ennek kivitelezése szinte lehetetlennek tűnik. Ugyanakkor elengedhetetlen egy mentálhigiéniás szakember bevonása is a folyamatba, aki jelen tud lenni az iskolában. Nagyon fontos támpont és nagy segítség volt ezekben a hónapokban is. Az biztos, hogy a kollégákkal kialakított jó kapcsolatot tovább lehet vinni a jövőben, mert csak így tudnak segíteni egy éppen krízishelyzetben lévő diáknak, de a mindennapi munkát is megkönnyítik vele.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

9. Interjúk

9.1 Célok

A VEKOP-8.6.3-16-2017-00008 „A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése" projektben (röviden: projekt) résztvevő mentorok és koordinátorok körében végzett empirikus, kvantitatív kutatás célja megismerni, hogy a projekt mennyiben volt hatásos az iskolai tanulmányok idő előtti abbahagyásának csökkentésében, illetve a csoportvezető mentortanárok véleményére, tapasztalataira is kíváncsiak voltak a kollégák a projekt folytatásával kapcsolatban. Továbbá információkat szerettek volna arról szerezni, hogy a projektben végzett munka mennyiben segítette a mentorált diákok iskolai előmenetelét és tanulmányi eredményeik esetleges javulását.

9.2 A vizsgálat módszerei

A módszerek kiválasztása során az internetes, írásos kikérdezésre esett a választás. Az írásos kikérdezés önkitöltős kérdőív formájában valósult meg. Ez rendkívül költség- és időhatékony, és a kapott válaszokból átfogó kép nyerhető. Nagy előnye továbbá, hogy a felkért kollégák a számukra legmegfelelőbb időpontban, kedvező feltételek között tölthetik ki. A leíró statisztika segítségével vizsgálták a mintát.

9.3 A vizsgálat eszköze

A kutatást kérdőíves kikérdezéssel végzeték, mert költséghatékony, és a reprezentatív minta miatt átfogó képet kaphattak a vizsgált területről. Továbbá még alkalmazták a személyes kikérdezést, kapcsolati hálójuk segítségével, hólabda módszerrel gyűjtötték be az információkat.

A mérést az 6. sz. mellékletben található kérdőív felhasználásával végezték. Megszerkesztésekor ügyeltek arra, hogy a kollégáknak legyen ideje kitölteni, ezért a tanítási év befejezése után kérték a kérdőív kitöltését, egyhetes határidőt megszabva.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A feltett kérdések a válaszlehetőségek szerint különbözőek voltak. Szerepeltek a kérdőívben zárt kérdések, ezek közül feleletválasztásos, rangsorolást igénylők is, amelyek kitöltöttsége 100%.

Összesen tíz nyílt kérdésben tudakozódtak a kérdőív összeállítói, hogy a szülők hogyan fogadták a beválasztást, milyen volt a projektbe bevont diákok alapfelkészültsége, kompetenciái, érdeklődtek a csoport munkájáról, a mentorálás fontosságáról és hasznáról, a tanulmányi eredmények javulásáról, az esélyegyenlőségről, jó gyakorlatokról, arról, kaptak-e visszajelzéseket a diákoktól és a tanárkollégáktól. Illetve arról is, hogy van-e olyan kérdés és témakör, amit a pályázattal kapcsolatban fontosnak tartanak megemlíteni.

9.4 A minta bemutatása

A projektben összesen 50 tanár látott el csoportvezető mentortanári feladatokat. Az interjúkérdéseket 41-en küldték vissza, ami 82%-os részvételt jelent. Ez a vizsgálati minta mindenféleképpen elegendő a kérdésekre adott válaszok reális és hiteles vizsgálatához.

9.5 Az eredmények szöveges leírása

A konkrét, projektet érintő kérdések közül:

Az első kérdés: „A szülők hogyan fogadták a beválasztást?"

A kérdésre 28 kolléga egyértelmű pozitív visszajelzést adott a szülők irányából. Ez 68%-os eredményt jelent. Négyen pedig kételkedésről és ellenállásról írtak a szülők részéről (10%). Két mentortanár a szülők valamilyen ellenállásáról írt (4%), hárman pedig vegyesen. Két csoportban a kezdeti ellenkezés után pozitív irányba változtak meg a vélemények (4%). Négy mentortanár teljes közömbösségről számolt be (10%).

A feltett kérdésre két kolléga nem tudott válaszolni azzal az indoklással (4%), hogy a programba csak később léptek be, így nincs információjuk a kezdeti fogadtatásról.

A négy csoportvezető kollégánál leírt szülői ellenállás indoklásaként a megbélyegzéstől való félelem (2 kolléga), illetve esetlegesen délutáni időszakban megjelenő plusz leterheltség és a rossz tömegközlekedés (2 kolléga) lett megnevezve.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A második kérdés: „Mi a véleménye a projektbe bevont diákok alapfelkészültségéről, kompetenciáiról?"

A megkérdezett csoportvezető mentorok közül 27-en (66%) ebben a kérdésben döntően az általános iskolai tananyag nagyfokú hiányosságát és fejletlen szociális érzékenységet nevezte meg. Ezért fontos a korrepetálásuk, fejlesztésük, elsősorban számtani alapműveletek és a helyesírás terén.

Jó vagy kiváló alapfelkészültséggel rendelkező csoportokról 8 mentor tanár kolléga számolt be (20%). Ezek a csoportok kivétel nélkül a tehetséggondozó csoportokat fedték le. Ugyanis s projektben három tagintézményben összesen nyolc tehetséggondozó csoport is működött a projekt keretein belül.

A mentor kollégák közül 3-an (7%) vegyes tapasztalatokról írtak. Ami szerint a csoportjukban egyaránt voltak jó és nagyon rossz alapfelkészültséggel rendelkező diákok.

Két kolléga (5%) pedig átlagos képességű csoportról adott jelentést.

Egy kolléga nem válaszolt erre a kérdésre (2%).

A harmadik kérdés: „Mit gondol a csoportja munkájáról?"

Erre a kérdésre 25 mentortanár (61%) egyértelműen pozitívan jelzett vissza. A csoportfoglalkozáson való jó hangulatot, motiváltságot és az együttlétek csapatépítő jellegét megemlítve többek között. A diákok örültek a lehetőségnek, a programokon szívesen vettek részt. A közös farsangi koncert és a filmnézések-filmelemzések, valamint a nyelvi-logikai és kommunikációs gyakorlatok közelebb hozták őket egymáshoz. Az online térhez szokott mai tizenévesek nehezen kezelik az offline közeget. Ezen a téren is sokat fejlődtek a fiatalok. A pozitív választ adó kollégák közül hárman az iskolán kívüli programok népszerűségét és fontosságát emelte ki.

Vegyes vagy pozitív tapasztalatokról 9 mentortanár (23%) számolt be ezen kérdés kapcsán. A csoportok közül 5-ben (12%) nem volt egyértelműen pozitív a kezdés, elsősorban az idegenkedés miatt, de kis idő után ez az ellenérzés elmúlt.

Egyértelműen negatív tapasztalatokról a csoport munkájában 1 (2%) kolléga számolt be.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A negyedik kérdés: „A projekt nagy gondot fordít a mentorálásra, mit gondol ennek fontosságáról és hasznosságáról?"

Daniel Goleman szerint az empátia legfejlettebb foka már a gyermekkor végére kialakul. Ekkortól már a konkrét helyzettől eltekintve is képes az ember érzékelni az emberi érzelmeket, bánatot, szomorúságot stb. Tud a serdülő részvétet érezni szegények, megalázottak, üldözöttek iránt.

Erre a kérdésre csak pozitív válaszok érkeztek mind a 41 (100%) válaszadó csoportvezető mentortanártól.

A projekt talán legfontosabb feladata a mentorálás. Fontos tudni, illetve felmérni, hogy egy-egy osztályközösségben ki szorul valamilyen segítségre. Legyen az tanulmányi, mentális, pszichés segítség. Mivel általában nagy létszámú osztályközösségekről van szó (32-36 fő), a mentorálás egyben jelentős segítség a leterhelt osztályfőnököknek is.

T. Gordon szerint a diákok ellenállásának oka, hogy nem csak értő figyelemre, hanem másfajta segítségre is szükségük lenne az adott helyzetben. Lehet, hogy a segített információt kér, vagy gyakorlati segítséget akar valamihez.

Ahol a diák teljes bizalommal tud fordulni egy felnőtthöz. Tudják egyeztetni látásmódjukat, és jobban meg tudják érteni azt a problémát, amivel a diák küzd, és együtt tudnak megoldást is keresni.

A diákok lelki életének egyik állandó feladata a feszültségek elhárítása. Az így visszafogott indulatok gyakran gátolják a gondolkodást, késleltetik vagy teljesen blokkolják az emlékek felidézését, elterelhetik a figyelmet. A gátlás alá helyezett indulat vissza-visszajár, újra megismétlődik az a konfliktus, amelynek elkerülésére az elhárítás irányult.

Az ötödik kérdés: „A diákok eredményének javulását milyen hatékonysággal segítette a projekt?

A tanulmányok szempontjából a projekt hatása elvitathatatlan. Ha a csoportokat nézzük, ott az eredmények látványos javulásáról számolt be 34 csoportvezető mentortanár (83%).

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Több kolléga jelezte, hogy sikerült áthidalni azokat a kezdeti nehézségeket, amelyek a kilencedik évfolyamban kérdőjelessé tehették volna a továbblépést. Sok esetben nem a képességei hiányoztak a tananyag elsajátításához, hanem a rendszeresség hiányzott a diák életéből. Nem tudta beosztani az idejét, nem volt képes megszervezni a feladatait. Nagy gondot fordítottak a mentortanárok a tanulásmódszertanra, segítettek rendszerezni a feladataikat.

Fájdalmasan igaza van Helmuth Figdornak A gyermeki válásélmény pszichodinamikája című tanulmányában, hogy a válás ténye, és annak érzelmi tudatosítása között akár hónapok is eltelhetnek. És abban is igaza van, hogy a válásnak nem csak látható, hanem nem látható reakciói is vannak. Ilyen lehet például a tanulmányok látványos romlása mellett a személyiség változása is. (i.m.:24.). Mindez érvényes a kamaszkorra is, nem csak a kisgyermekkorra (i.m.:23.).

Részleges javulásról 5 (12%) csoportvezető számolt be. Két mentortanár jelezte (5%), hogy a csoportjában tanuló diákok a projekttől függetlenül is tudtak volna javítani. Mindkét csoport tehetséggondozásban volt a projektben nyilvántartva 4,3 feletti átlaggal.

A hatodik kérdés: „Hogy valósult meg az esélyegyenlőség a projekt megvalósítása kapcsán?"

A csoportvezető mentortanárok közül 35-en úgy nyilatkoztak, hogy megvalósult az esélyegyenlőség, abban a tekintetben, hogy a nevelő-oktató munka középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek, személyiségének fejlődése, fejlesztése állt. Kiemelten fontos volt végig, hogy a gyermekek a tanulási folyamat során minél kevesebb kudarcot éljenek meg, saját egyéniségük a társaik előtt elfogadásra találjanak. Ezért a projekt jól szolgálta az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését. Már a beválogatás is biztosította azt, hogy bekerülhessenek azok is, akik valamilyen okból hátrányos helyzetben vannak a társaikhoz képest. A projekt – mivel nagy szabadságot biztosított a mentorok számára – jól szolgálta e célok elérését. A tanulmányokban rejlő esély mindenki számára adott volt, de ezzel élni van, aki csak valamilyen plusz segítséggel volt képes.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Három kolléga nem értette a kérdést. Két mentortanár nem válaszolt. Egy mentortanár viszont arról számolt be, hogy nem valósult meg az esélyegyenlőség abban a tekintetben, hogy a kimaradt diákok nehezményezték, hogy ők miért maradtak ki ebből a programból. Javallatként felmerült, hogy a jövőben a beválasztási szempontok közé kerüljön be az önkéntes becsatlakozási lehetőség.

A hetedik kérdés: „Beépítették esetleg munkájukba a jó gyakorlati rendszert?"
Erre a kérdésre 30 mentortanár válaszolt valamilyen formában pozitívan. A projekt kapcsán lehetőség volt olyan módszertani eszközök használatára, amelyeket a mindennapokban nem feltétlenül tudtak alkalmazni. Ennek oka, hogy nem elég ismerni egy tanítási stratégia ismérveit, hanem annak alkalmazását is el kell sajátítani. A mentor kollégák közül többekkel alkottak mentori csapatot is, gyakran beszélgettek és kértek egymástól tanácsot. Ugyan nem minden esetben sikerült egymás módszereit maradéktalanul beültetniük a saját programjukba, de nagyon sokat segített tisztán látni azokat a megoldásra váró problémákat, amelyekkel személyesen kerültek szembe. Segítették egymást feladatötletekkel, cserélgették egymás között a kompetenciafejlesztő játékokat.
Három mentortanár nem válaszolt erre a kérdésre. Nyolc mentortanár pedig nemleges választ adott.
A nemleges választ adó mentortanárok nagy része olyan tagintézményekben vezette a csoportját, amelyek kevésbé voltak érintve a lemorzsolódásban.

A nyolcadik kérdés: „Milyen visszajelzések jöttek a diákok és tanárok köréből?"
A feltett kérdésre 37 csoportvezető adott pozitív visszajelzést. A tanulók rendkívül nagyra értékelték a személyesen rájuk fordított gondot és figyelmet. Sokszor mentek személyes problémával hozzájuk, általában fontos volt számukra a mentori foglalkozásokon kapott segítség. Tanár kollegák szintén tapasztaltak pozitív változást azon diákok körében, akik ezekre a foglalkozásokra módszeresen bejártak, készültek és együttműködtek, belátták, hogy szorgalommal, kitartással, ha kismértékben is, de a képességhiányt, lemaradást egy minimális szintre lehet hozni.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Három kolléga pedig negatív, semleges választ adott. Indoklásuk szerint: A tanulók egy idő után túl soknak találták a heti két órát. Szerettek volna kevesebbszer jönni, mások viszont jöttek volna, de nem ilyen rendszeres kötelezettséggel. Az osztályban tanító tanárok nem tartották számon, hogy melyik tanuló vesz részt a pályázatban. Láttak fejlődést tanulóknál, de nem hozták összefüggésbe a projekttel.
Két kolléga pedig a diákok részéről számolt be pozitív visszajelzésről, a kollégái viszont nem érdeklődtek munkájuk után, vagy negatívan viszonyultak a programhoz, mert nem örültek az iskolaidőben szervezett programoknak.

A kilencedik kérdés: „Hasznos lenne-e hasonló projekt a közeljövőben?"
A kérdésre adott válaszaik alapján minden csoportvezető (41 fő) nagyon hasznosnak ítélte meg a projektet. Meggyőződésük, hogy a tanulók jó részét ez tartotta bent az iskolában. Sok olyan hiányosságot sikerült pótolni, ami nélkül elképzelhetetlen lett volna számukra a továbbhaladás. Szerintük nagyon fontos lenne, hogy a jövőben is teremtsenek lehetőséget a hasonló gondokkal küzdő tanulók számára, hogy elérjék a számukra elérhető legmagasabb képzettségi szintet.
A pozitív visszajelzés mellett néhány észrevételt is tettek:
„Amennyiben a csoportok alakítását az egyéni szükségekhez tudnánk még jobbam alakítani, annak nagyobb hasznát látnák."
„Igen, de csak úgy, ha az eddigieknél sokkal szervezettebben működik az adminisztrációs háttere. Azonban meg kell jegyeznem, hogy a projekttel kapcsolatos többletenergiát, munkát annak díjazása nem kompenzálta megfelelően!"
„A 2 éves projektidőtartamot nagyon hosszúnak találom. Míg az elsősöknél még nagyon nagy az igény erre, már egy év múlva kevésbé."
„Mindenféleképpen hasznosnak tartanám ezen programok folytatását, de nem 9. év elején, hanem 10. osztályban választanám ki a csoporttagokat, mert akkor már jobban ismerjük a diákokat, a diákok otthoni körülményeit, tanuláshoz való hozzáállásukat, nehézségeiket stb."

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A tizedik kérdés: „Van-e Ön szerint olyan kérdés vagy témakör, amelyet a pályázattal kapcsolatos munka vonatkozásában fontosnak tart? Kérem, foglalja össze a legfontosabb tapasztalatokat!"

Tizenhat mentortanár újra megismételte valamilyen formában, hogy hasznosnak tartja a programot.

Elmondták, hogy hasznos volt a diákok számára ez a fajta mentori segítség. Mindegyikük fejlődött a tanulmányaiban és emberileg is. Sok módszert kaptak a kezükbe, amelyeket a tanulás és a további életük során alkalmazhatnak. Többször meg is köszönték a segítséget. Elmondásuk alapján jó volt együtt dolgozni ezekkel az értékes, tehetséges tanulókkal.

A mentortanárok minden olyan lehetőségnek örültek, amellyel tudtak segíteni tanulóiknak, csökkentve a bukások és a lemorzsolódás arányát. Így a kollégák is nagy lelkesedéssel fogtak hozzá a pályázat megvalósításához, és úgy érezték, sikeresen tudtak zárni. A szerzett tapasztalatokat pedig a jövőben hasznosítani fogják. Nagyon hasznosak voltak a program által nyújtott szabadidős tevékenységek, a kirándulások ismeret-bővítő és közösségépítő jellege, a gyárlátogatás pályaorientációs támogatása nem csak a projektidőszakban volt hasznos, hanem az elkövetkező 1-2 évben is (amíg az adott iskolába járnak a gyerekek) segíti a munkájukat. Jó lett volna, ha ennek keretösszege egy kicsit magasabb.

A legfontosabb tapasztalat számukra az volt, hogy mennyire fontos egyes tanulóknál az a kis személyes figyelem, ami átsegíti őket egy-egy elakadáson. Megdöbbentő volt számukra, hogy mennyi minden múlik azon, hogy legyen valaki, akitől lehet kérdezni, segítséget és támogatást kérni olyankor, amikor erőn felülinek érzik a követelményeket. A kiscsoport előnyei is szembeötlőek voltak, nagyon sok motivációt adtak egymásnak és merítettek egymásból.

Másik 11 mentortanár nem válaszolt erre a kérdésre. Általában vagy nem írtak semmit, vagy jelezték, hogy a feltett kérdések teljesen lefedték a projekttel kapcsolatos véleményüket, tapasztalatukat.

12 kolléga jelezte, hogy nagyban segítené a program hatékonyságát, ha a projektfoglalkozások órarendi keretbe lennének beépítve. Ugyanis igazán jó eredményt akkor lehetne elérni, ha a

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

mentorált gyerekeknek órarendi órában, és nem 0. vagy 8-9-10. órában fáradtan lenne lehetősége a korrepetálásra. Ez úgy lenne lehetséges, ha pl. az adott osztály 2. órára jönne, a korrepetáláson résztvevők pedig elsőre, és elég időt biztosítanának a mentorok számára, hogy a gyermekről napi kapcsolatban, személyre szólóan tudna a tanító tanároknál érdeklődni az aktuális feladatokról és hiányokról, illetve még kisebb (1-2-3 fős) csoportokban hatékonyabb lehetne a mentorok munkája. Két kolléga szerint komolyabb keretösszeggel több közös programot tudnának szervezni a mentoráltaknak.

9.6 Következtetések, a hipotézis vizsgálata

A VEKOP-8.6.3-16-2017-00008 „A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése" projekt megvalósításának vizsgálatához készített kutatás kezdetben felállított hipotézise: „A középiskolai lemorzsolódás jelentősen csökkenthető kiemelt kiscsoportos és személyes találkozások, foglalkozások megtartásával." tényszerűen, empirikus mutatók bevonásával igazolást nyert.

A feltett tíz kérdésből kilenc esetében a többség egyértelműen ezt a hipotézist támasztotta alá.

Konkrétan 100%-os pozitív választ kapott a négyes és kilences kérdés. Nyolcvan százalék feletti pozitív választ kapott az 5-ös, 6-os, 8-as kérdés. Kétharmados pozitív visszajelzést kapott a projekt az 1-es, 2-es és a 7-es kérdésnél. Hatvan százalékos támogatottsága volt a 3-as kérdésnek.

Az egyetlen kérdés a tízes volt, ahol nem kapott egyetlen válasz sem 50% feletti eredményt. Itt viszont elutasító, negatív visszajelzések sem érkeztek.

A kérdésekre adott válaszok kiértékelésénél kellett egyfajta egyszerűsítést végezni ahhoz, hogy a statisztika szabályainak megfeleljenek. Ezek az egyszerűsítések az egymással hasonló értelemmel bíró válaszok összevonását, újra fogalmazását jelentették.

Ezek alapján kijelenthető, hogy a projekt rámutatott arra, mennyire fontos az iskolában a szoros személyes kapcsolat tanár és diák között is. A legfontosabb személy az osztályfő-

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

nök, de ezt a fajta mentorálást ő nem tudja teljesíteni. Ezért lenne szüksége minden tanulónak egy mentorra, még akkor is az iskolában jól teljesít és (látszólag) nincsenek magánéleti problémái; vagy eredményesen küzd meg velük.

Nagyon nagy számban vannak a „csendes többséghez" tartozó tanulók, akik ugyanúgy igényelnék, hogy rájuk is irányuljon a figyelem, ők is kapjanak támogatást. Ez egyben nagyon sok probléma kialakulását is megakadályozná, hiszen ezek azok a diákok, aki nehezen nyílnak meg akkor is, ha baj van. Hasznos lehetne az idősebb diákok bevonása, akik egyfajta kísérőként vezetnék az alsóbb évfolyamba járó diákokat, ugyanakkor a jelzőrendszer egyik tagjaként is működhetnének, hiszen látnák a fiatalabb diák fejlődését vagy éppen elakadását.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

10. Koordinátori beszámolók cselekvési terv megvalósításáról

A 2019/20-as tanév első félévében a koordinátori beszámolók vázolják az elért eredményeket. A VEKOP-programban a Váci SZC I. Géza Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Közgazdasági Szakgimnáziuma 6 csoportja vett részt, összesen 36 diák bevonásával. Tanulmányi eredményük a programban való részvételük során változott, többnyire pozitívan, de egy-két esetben – bár nem nagymértékű – romlás volt tapasztalható. A 36 diákból 12-en a tavalyi évben nyelvi előkészítő osztályba jártak, így az átlagok romlása itt a legszembetűnőbb. 22 tanuló átlaga javult a 2018/19-es tanév év végi átlagához képest, 10 tanuló átlaga romlott, 4 tanuló átlaga pedig nem változott. Összesen 10 tantárgyi bukás volt, ebből egy tanuló 4, egy tanuló 3, egy tanuló 2 és egy tanuló 1 tantárgyból bukott. Osztályozó vizsgára a csoportokból nem kötelezték senkit. Fegyelmi eljárás szintén egyik csoportjukba járó diák ellen sem indult. Sikernek könyvelik el a mentorok, hogy a diákok hálásak azért, amiért kiemelt figyelmet kaptak. Szívesen megosztják a problémáikat, nehézségeiket a velük foglalkozó nevelőkkel. Azok a diákok, akik olyan mentorokkal dolgoztak, akik nem tanították őket, néha jobban megnyíltak, őszintébbek voltak. Még a tanáraikkal való konfliktusaikról is nyíltabban beszéltek, talán azért, mert nem tartottak attól, hogy a pedagógus visszaélne a bizalmukkal. A csoportokba járó diákok örömmel vettek részt iskolai műsorok, ünnepségek készítésében és megmérettetéseken. Természetesen nehézségek is akadtak. Mivel a diákok leterheltek, sokszor napi 7-8 órájuk volt, ezért nagyon nehéz időt találni a beszélgetésekre, foglalkozásokra. A velük való foglalkozás pozitív hatásai ellenére nem szívesen maradtak késő délutánig az iskolában. Főleg azok a tanulók, akik vidéken laknak és tömegközlekedéshez vannak kötve. Így rendszerint valamilyen más óráról – elsősorban osztályfőnöki, esetleg testnevelés, illetve sportkör – kellett őket elkérni. Mindez megnehezítette a tanulási segítségnyújtást és a képességek fejlesztését. A jobb eredményhez ugyanis a szaktanárok többszöri, rendszeres bevonására lett volna szükség.

A 2019/2020-as tanév elején a csoportokban lévő tanulók létszáma nem változott a Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájaban, a csoportból esetlegesen kikerült tanulók helyett az osztályfőnökök javaslatára néhány tanulót az új adatvédelmi nyilatkozat kitöltése után beemeltek a rendszerbe. Az évismétlő tanulók az eredeti csoportjaikban maradtak,

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

velük továbbra is foglalkoznak a mentorok, remélve, hogy sikerül őket átsegíteni a tizedik évfolyamra. Eredményként könyveli el a tagintézmény, hogy a tanulók továbbra is szívesen jártak a csoportokba, azok teljes létszámmal működtek. A tanulmányi eredmény általánosságban véve javult, még akkor is, ha a tanév első felében nem miden tanuló teljesítette a tantárgyi minimumot, de kevesebb tárgyból volt sikertelen, és a kompetenciák jelentősen fejlődtek. A kért irodaszerek, táblák, eszközök megérkeztek, használatban voltak. A játékfoglalkozások, fejlesztő órák fejlesztőjátékok felhasználásával történtek. A szabadidős tevékenységre igény volt, a karácsonyi megemlékezések a közösséghez tartozást erősítették. A korrepetáló órákat igénybe vették a diákok, a mentorok ezeken hospitáltak, pl. korrepetálási foglalkozás látogatása Gelle Csabánál. A koordinátor Szabó Pálma megállapította elemzésében, hogy az előző tanévben mindegyik tanuló beépült az iskola rendszerébe: sikerült velük az iskolai szabályokat elfogadtatni. A többség tanulmányi előmenetele is elfogadható. A 10. évfolyamon egyre kevésbé igényelték a mentorált diákok a rendszeres közös foglalkozásokat – ehhez a megváltozott órarend is hozzájárult. Sokkal inkább előtérbe kerültek az egyéni foglalkozások, beszélgetések, korrepetálások. A szervezés nehézsége, hogy órarend miatti egyeztetési probléma szinte mindig adódott, főleg a csoportos foglalkozás szervezésénél. A tanárok nagy leterheltsége miatt a kért adatok begyűjtése a mentoroktól időigényessé vált, de megszervezni a tantárgyi korrepetálásokat sem volt egyszerű a diákok magas napi óraszáma miatt.

A gödöllői Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziumaban 10 csoport működött. A 60 diákból 1 fő (Papp Hajnalka) másik iskolába ment, 2 fő pedig lemorzsolódott (Bajnóczy Krisztina, Gerecs Bence), és elhagyta az iskolarendszert. 14 tanuló lépett be ebben a félévben a projektbe, 7 tanuló pedig csoportváltást igényelt. 1 tanuló hiányzás miatt nem volt osztályozható az 1. félévben, további két tanuló volt osztályozhatatlan tantárgyakból, ezen diákok közül egy mellette bukott is. 23 diák pedig nem teljesítette a tantárgyi minimumot. A tanulmányi átlag 2,95 lett.

Az aszódi Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziumaben Rugáné Stark Izabella tagintézményi koordinátor készítette el a félévi összesítést. VEKOP csoport iskolai létszám 18 fő.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Ebből elégtelen osztályzatot kapott: 8 fő. Az alábbi táblázat tanulókra lebontva közli a félévi eredményeket:

Pozitívum, hogy hiányzás miatt osztályozó vizsgára kötelezett diák nem volt. Fegyelmi eljárás/intézkedés sem folyt a projektben részt vevők ellen. A tehetséggondozásban résztvevő gyengébb teljesítményű gyerekek átlaga 2018-2019. év végi átlagot tekintve 3,82; a 2019-2020. I. félévi átlag pedig 4,11 lett. Ez jelentős javulást jelent még akkor is, ha volt tantárgyi bukás. A legnagyobb gond a Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziumaben is az idő kérdése: mikor hajlandók a tanulók itt maradni az iskolában a heti 36 tanítási óra után? Fáradtak a tanulók a napi hét-nyolc óra után, és büntetésként élték meg, hogy a többiek már mehetnek haza, nekik pedig még feladatokat kell megoldaniuk. Gondot jelentett az is, hogy a tanulók többsége bejáró tanuló Aszódra. A közlekedési lehetőségek meghatározták a bent tartózkodást is. Ritkán járnak a buszok, így kevés a lehetőség a hazautazásra. Az iskolai tanítási órákon nem minden esetben kaptak elég motivációt ahhoz, hogy jobb eredményt akarjanak elérni. A tanulmányi eredmények is azt mutatják, hogy több tantárgyból is elégtelent kaptak a tanulók. Tanulási nehézséggel is küzdenek néhányan, amin csak plusz foglakozás keretében lehet segíteni fejlesztő szakember irányításával.

A Váci SZC Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája szervezetten végezte projektfeladatait. A 2019-2020. I. félév szeptemberében megszervezte a bemeneti mérést, majd lebonyolította. A projektben résztvevő tanulók számára elkészítették a mentorok az egyéni fejlesztési terveiket. Foglalkozási tervek, szabadidős tervek készültek, sor került a mentorok ötletbörzéjére. A foglalkozások rendjét is megbeszélték (a mentorálási időpontok véglegesítése). Mivel a szabadidő hasznos eltöltése az előző tanévben is sikert aratott, ebben a tanévben is több program lebonyolítására került sor:

- 2019. szeptember 4. városismereti vetélkedő, séta a történelmi belvárosban
- Gólyabál (a 10. c osztály mentoráltjai, mint segítők részvételével)
- 2019. október 1. A Magyar Népmese Napja: mesemondó verseny, kézműves foglalkozások, reneszánsz vásári komédia, színházi előadás megtekintése

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- 2019. október 22. Mikszáth Kálmán irodalmi kávéházi verseny (résztvevői a „lemorzsis" diákok)
- 2019. november 7. Kiállok érted c. drámapedagógiai előadás (a rendőrség szervezésében Budapesten)
- 2019. december: korcsolyázás (minden csoport, két különböző időpontban)
- érzékenyítő előadás (látássérültek)
- Pályaorientációs látogatás a Veresegyházi Idősek Otthonában
- Én, József Attila c. musical megtekintése
- Szép magyar beszéd versenyen a mentoráltak.

A tanév első félévében már gördülékenyen ment a projekt, mivel az előző tanévben már megszerezték a „rutint" a mentorok. A gyerekek között volt olyan, aki nem szívesen maradt, de volt olyan is, akinek nem probléma, hogy esetleg tovább kellett maradnia az iskolában, mert a mentor csak kettőtől ért rá. A foglalkozásokon való részvételhez a gyerekek motiváltsága elengedhetetlennek bizonyult. A foglalkozások megítélése pozitív volt a mentoráltak körében. Külön pozitívum, hogy olyan oldalról is lehetősége volt a gyerekeket megismerni a nevelőnek, amire a tanítás keretében nincs mód. Némely tanuló akkor nyílt meg igazán, amikor egyedül vele beszélgetett a mentor. Néhányan jobban megnyíltak a foglalkozásokon való beszélgetések alkalmával, főleg, ha olyan témáról esett szó, ami érdekelte őket. Mostanra már egészen világossá vált számukra, hogy minden értük történik, van haszna az egésznek. A mentor sok segítséget tud adni, akár életvezetési, párkapcsolati tanácsokat is, de tud segíteni akár saját tantárgya esetében is. A kommunikáció-magyar nyelv tantárgy esetében pl. együtt készítették el a beadandókat. Időnként kulturális programokra próbálták beszervezni a tanulókat, de egyéb szabadidős tevékenység is szerepelt a programok között. Nagyon jó mentori emlék a nemrégiben megnézett *Y generációról* szóló kisfilmhez kapcsolódó feldolgozóóra. A diákok megosztották tapasztalataikat, szívesen beszéltek a mobilozási szokásaikról. Maradandó élményt nyújtott a *Kiállok érted* színdarab megtekintése, majd feldolgozása. Ez idő alatt sok mindent megtudhat egy mentor mentoráltjairól. Némelyek szüleivel is szoros kapcsolatba került a nevelő.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A tanulmányi előmenetel több diák esetében pozitívabb képet mutat a tavaly év végi eredménynél. A mentoráltak közül 26 diák ért el jobb eredményt, mint az elmúlt tanév év végi osztályzata.

A Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájaben a lemorzsolódás elleni küzdelem évek óta folyik. A projekt jó lehetőséget adott arra, hogy a leszakadás közelébe kerülő diákok megkapjanak minden olyan támogatást, ami a közoktatásban tartja őket.
A P18-1 csoport mentora Andorkáné Cser Erika a Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájaben. A csoport tagjai a 10. v osztályba járnak, 2 diákot cseréltek. Ezek a gyerekek veszélyeztetettek lemorzsolódás szempontjából. A csoport tagjai motiváltak, vannak, akik eltökélt céllal rendelkeznek. A félévi eredményeik jók lettek, tavaly év vége óta javítottak. Nem volt senkinek 3,00 alatti átlaga.
A foglalkozásokon nagyon sokat beszélgetett a mentor diákjaival (főbb témák: tanulás, énkép, társas kapcsolatok, családi kapcsolatok, hagyományok, kamaszkori problémák), szükség esetén a tantárgyi elmaradások pótlására is lehetőség adódott.
A csoportos és egyéni foglalkozások során sokat fejlődött a tanulók énképe, önismerete, fejlődött a kommunikációs készségük, társas kapcsolataik. A diákok a felkínált szabadidős és szakmai programon részt vettek, lehetőséget biztosítva önmaguk és társaik jobb megismerésére is.

A P18-4-as csoport mentora Horváth Katalin Éva, 6 diák tartozik ebbe a csoportba, akik közül ketten kaptak elégtelen osztályzatot félévkor: az egyik tanuló egy, a másik kettő tantárgyból. A hiányzásaik miatt osztályozó vizsgára kötelezett tanulók száma szintén kettő. Pozitív fejlődés a tavalyi évhez képest, hogy szakmai tárgyakból mindannyian közepes, vagy annál jobb osztályzatot szereztek, illetve a külsős szakmai gyakorlaton is megfeleltek. Fegyelmi eljárásra egy diák esetében került sor, aki hat hónap felfüggesztettet kapott, tehát esetében az iskolából való azonnali kizárás következik be, amennyiben a házirendet megsértő módon viselkedne. A tehetséggondozásban, fejlesztő foglalkozáson résztvevő tanulók közül többen javítottak átlagukon, főként a már fent említett szakmai tárgyak tekintetében.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A mentorált diákok több szabadidős program részesei voltak, így *Fórum Színház* foglalkozásának is, amelyet kéthetente 2 órában indítottak, illetve *antibullying* programnak 1 órában, szintén kéthetente.

A mentorált tanulók tanulási nehézségekkel küzdenek, így fejlesztő foglalkozásokra jártak, emellett külön szakítottak időt a közös munkára, azaz beszélgetésekre, kiscsoportos foglalkozásokra. Pozitív változásként említendő, hogy a tavalyi évhez képest csökkent mentorált tanulók igazolatlan óráinak száma.

A P18-6-os mentorcsoport Nánási Andrea vezette tagjai a 2019/2020 tanév I. félévében jól teljesítettek:

- nem volt tanulói bukás
- hiányzás miatt nem volt osztályozó vizsgára kötelezett diák
- fegyelmi eljárásban/intézkedésben érintett diák nem volt

A csoport kezdeti összetétele az elmúlt félév során egy személy tekintetében változott. Az eredetileg 6 fiúból álló csoport jelenleg 5 fiút és 1 lányt foglal magába. A fiatalok továbbra is együttműködők, hűségesek, kíváncsiak az új feladatokra, lehetőségekre. Kifejezetten igényelték és értékelték a kétszemélyes helyzeteket, akár még a szabadidő ráfordítása árán is!

Az idei tanévben az eddigi tematikát (önismereti társasjátékok (Transzformáció, Identity, Positivity), feszültségoldó technikák, prevenciós filmvetítés és véleménycsere (tudatmódosítók, szexualitás, előítéletek), helyzetgyakorlatok és szituációs játékok, iskolai konfliktushelyzetek elemzése, megvitatása) színesítve az élmény/tapasztalatszerzésnek új útját is lehetőségük volt kipróbálni havi egy alkalommal. A szentendrei Ferenczy Múzeumi Központ összesen 10 különböző szentendrei múzeumában szervezett múzeumpedagógiai foglalkozások célja az ismeretátadás mellett a kreativitást elősegítő helyzetek megteremtése. Az alkotófolyamatban a játék, a szabadság, a folyamatos önmegismerés, örömszerzés, sikerélmény, valamint a közösségi élmény megerősítése történt. A projektben szakképzett és tapasztalt kollégánk, Csillag Edina múzeumpedagógus a kortárs múzeumpedagógiai módszerek széles palettáját használta, amellyel élménnyé tette a tudásszerzést. Az interaktív foglalkozások segítettek megismerni a múzeumok sokszínű gyűjteményeit. Diákjaik megismerkedhettek a különböző művészeti technikákkal, megélhették az alkotás örömét, folyamatát élményközpontúan, megértve a formák, színek által

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

kiváltott hatásokat. A felhasználható művészi technikák rendkívül különbözőek voltak: agyag, festék, szén, akvarell, porpasztell, olajpasztell stb. Minden alkalom végére egy új alkotás született. A feladatok szorosan összekapcsolódtak a gyűjtemény anyagával, illetve az épp aktuális tárlattal.

A P-18-5 csoport mentora Toldi Lilla volt. A csoportjában a tanév első félévében egy tanuló sem bukott és minden tantárgyból szinte a tavaly év végéhez képest is javulást mutattak. Nem volt számottevő hiányzás, sőt, ezeknek a diákoknak a hiányzása minimális. Osztályozó vizsgát sem kellett tennie senkinek. Senki ellen nem indult fegyelmi eljárás, sem intézkedés. Folyamatos fejlesztésen és korrepetáláson aktív volt a részvételük. Az átlaga mindenkinek javuló tendenciát mutatott a tavalyi évhez képest.

A csoportban lévő diákok magatartásával semmilyen probléma nem merült fel. Családi, szociális vagy rossz anyagi helyzet miatt állandó támogatásban részesültek. Lehetőleg minél több szabadidős, kulturális, művészeti programot próbált számukra szervezni a mentor, hogy olyan helyekre is eljussanak, ahová amúgy nincs lehetőségük családi szinten. Ezeket a programokat nagyon élvezték, kitágult előttük a világ, és vizuálisan talán többet be tudtak ezekből építeni a tanulmányaikba is.

Eckensberger Zsoltné a P18-2 csoport mentoraként tevékenykedett 2018 októberétől. A csoport tagjai Szakképzési Híd-programban vettek részt. 6 fővel indult, és a létszám nem változott, de 1 diákot cseréltek. Ezek a gyerekek nagyon veszélyeztetettek lemorzsolódás szempontjából, mivel a családi háttér nem stabil mögöttük, nincsenek jó családi mintáik. A hiányos szociális készségeket fejleszteni szükséges volt. Ez a program nagyszerű lehetőséget biztosított arra, hogy a diákok az intézmény falain kívül is szabadidős és szakmai programokon vegyenek részt. A csoport tagjai nagyon jól megismerték egymást, tudták, hogy mikor kire, miben lehet számítani. A diákok motiválttá váltak, végre célokkal rendelkeztek. A félévi eredményeik jók lettek. Három tanulónak is 4,00 feletti átlaga volt, nem volt senkinek 3,00 alatti átlaga. Csoportfoglalkozások alkalmával nagyon sokat beszélgetett a mentor a mentoráltakkal (főbb témák: továbbtanulás, munkába állás), kedvenc elfoglaltságuk a társasjátékozás volt; de lázasan készültek az év végi szóbeli vizsgára; többször voltak iskolán kívüli programon. Az egyéni és csoportos

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

fejlesztések mellett nagyon sokszínű programokkal találkozhattak a diákok a projekt nyújtotta kereteken belül.

Az első félévben megvalósult programok:

- Őrzők napja
- Budakalász-téli séta
- Adventi vásár
- Karácsonyfa díszítés
- OMÉK
- Kmetty Múzeum látogatása + kézműves foglalkozás
- Interaktív színház-Puding
- Európa nap (első helyezés)
- Kő-hegy kirándulás
- Társasjátékozás
- Év végi vizsgára készülés.
- Egyéni beszélgetések
- Egyéni és csoportos fejlesztések

A koordinátorok, illetve a mentorok beszámolói alapján egyértelmű, hogy bár akadtak kudarcok a 2019/2020-as tanév első félévében, ám a projekt céljával azonosultak a diákok, nevelők egyaránt. Mindkét fél úgy érezte, a mentoráltak lehetőséget kaptak egy sikeresebb, kiegyensúlyozott életre.

A tanév második félévében töretlen fejlődést lehetett prognosztizálni. Sajnálatos, hogy 2020. március 16-ával minden megváltozott. A hagyományos oktatást az online váltotta fel. Ez megtorpanást hozott a cselekvési terv végrehajtásában is. A személyes kapcsolatok a virtuális térben zajlottak, a közvetlen, személyes találkozások több hétre megszűntek.

A mentoroknak a legtöbb munkát az adta, hogy tartani tudják a kontaktust diákjaikkal, és a mentoráltak részt vegyenek az online oktatásban, továbbá az adott időre teljesíteni tudják a feladatokat. Mivel a szövegértés problémás, meg kellett magyarázni, mi a feladat lényege, és segítséget kellett adni a megoldás elkészítéséhez is. A feladatok továbbításában is szükség volt

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

a rásegítésre. Több mentor lefényképezte, hogyan tudja elküldeni a szaktanárnak a házi feladatot a diák, de a keresőprogramok használatában, a képek beillesztésében, az esztétikus elrendezésben is kellett a mentori ráerősítés. Tulajdonképpen a többféle csatornán megszólított diákok elvesztek volna az online oktatásban, mert sokszor azt sem tudták, amelyik szaktanártól honnan kapták a megkeresést, és hová is kell küldeniük az elkészített munkákat. 6-6 diák esetében, akik mellette nem feltétlen egy osztály tanulói, nagyon megerőltető és folyamatos figyelmet igénylő mentori munka volt. Mivel az érintett diákok zöme gyakorlatot is teljesített, az is külön energiát igényelt, hogy a diák azokat a feladatokat valóban elvégezze, dokumentálja, majd továbbítsa. A gyerekek elmondása szerint a karantént többen nem vették komolyan, hanem reggeltől estig dolgoztak, nehezen tudták a munkát egyeztetni a tanulással. Ez akkor volt problémás, amikor a tanóra ideje alatt kellett teljesíteni skype órán, vagy abban az időben kellett időre feladatlapon dolgozni. Az első hónap után a tagintézmények felmérték, kik voltak azok, akik nem reagáltak tanári megkeresésekre és a mentorról is lepattantak, és a családsegítő beavatkozása mellett próbáltak a szülőkre is hatást gyakorolni. A technikai háttér sem volt adott minden mentoráltnál, hiszen ők szociális helyzetüket tekintve hátrányban voltak társaikhoz viszonyítva. Többen csak okos telefonnal rendelkeztek, ami azért nem minden feladat megoldásához volt megfelelő háttér. Az internet-lefedettség sem volt mindig elég, tehát hiába biztosított a Centrum eszközt a rászorulóknak, az internetproblémát megoldani nem tudta. Bemehettek volna a tanulók az iskolába, külön helyiségbe, de erre az adott körülmények között nem volt igény. Lényegében itt kellett a legaktívabb mentori tevékenységet kifejteni.

A májusi vizsgák után lehetőség nyílt szervezett és előkészített módon a személyes korrepetálások megtartására. Újra be kellett hívni azokat, akik több héten keresztül nem lépték át az iskola kapuját. Elég nehéz volt ismét megszólítani őket, és megszervezni a korrepetálásukat azért, hogy a hiányosságokat pótolni tudják. A szaktanárok segítségével a bukások száma csökkent, és az érintettek teljesíteni tudták a tanév követelményeit. A mentorok munkája 2020. május 30-án véget ért, de a mentorok továbbra is figyelemmel kísérték az év zárását, szervezték a fejlesztő foglalkozásokat, egyeztettek a szaktanárokkal, és felügyelték, hogy a diákok a nyári szakmai gyakorlaton is megjelenjenek.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Mentor és mentorált, szülők, fejlesztők, szociális munkások, tanár-teamek, nevelőtestületek, pszichológusok közös munkája kellett ahhoz, hogy a VEKOP-8.6.3-16-2017-00008 „A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése" projektben leírt vállalásokat a Centrum teljesíteni tudja.

A 2019/2020 tanév végére vállalt iskolaelhagyás csökkenése, és annak megvalósulása

A Váci Szakképzési Centrumban (továbbiakban Váci SZC) a 2017. tanév végén 12%-os volt a tagintézményeket elhagyók aránya. Ez az adat 0,5%-kal jobb volt, mint az országos 12,5%-os iskola-elhagyási mutató 2015-ben.

A projekt elindulásakor a Váci SZC négy tagintézményében a lemorzsolódás mértéke a 12% alatt volt. A Váci SZC három tagintézményében viszont jelentős – az Uniós átlag feletti – volt a lemorzsolódás (Váci SZC Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma Imre Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma 21,7%, Váci SZC Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája 20,5%, Váci SZC Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája 17,5%).

Lemorzsolódás	2017	Tervezett 2020	2019	2020
VSZC	12%	11,5%	6,2%	8,0%
I. Géza	4,4%	4,3%	1,6%	5,0%
Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziuma	8%	7,9%	3,3%	4,0%
Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma	5,4%	5,3%	1,6%	5,2%
Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	20,5%	19,7%	8,8%	9,1%
Váci SZC Selye János Egészségügyi	6,7%	6,6%	2,4%	5,6%

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája János				
Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma	21,7%	19,9%	17,0%	17,0%
Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	17,5%	16,9%	8,7%	10,2%

(források: VEKOP-8.6.3-16-2017-0008 „A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése" Cselekvési terv 8 oldal, valamint, a KIR és a KRÉTA rendszer)

17. sz. táblázat

A 2019/2020-as tanév végi lemorzsolódási adatok azt mutatják, hogy a két tanév alatt négyről ötre emelkedett a 10% alatti lemorzsolódási adattal rendelkező iskola a Váci SZC-ben. E mellett a három átlagfeletti lemorzsolódást felmutató intézmény tudta csökkenteni a végzettség nélküli iskola elhagyási mutatóját. Sőt ebből két intézmény jelentős javulással – uniós átlag alatti – 12% alá került. A projekt befejezésekor a 8%-os VSZC szintű lemorzsolódás, egy jelentős 4%-os csökkenést mutat, ami 3, 5%-kal jobb érték, mint amely a Cselekvési tervben elő volt írva az általános célok között.

„2018-ban a korai iskolaelhagyók országos aránya az uniós átlag felett maradt, és nem volt jele javulásnak. Az oktatásból és képzésből lemorzsolódók aránya 2018-ban 12,5% maradt, szemben az uniós szintű csökkenő tendenciával (az uniós átlag 10,6%)."

Ezen adatok ismeretében a VSZC a projektben nem csak teljesítette a Cselekvési tervben előírt általános célt, hanem az Európai Uniós átlagánál jelentősen jobb (2,6%-kal) eredményt mutatott fel a projekt végén, a 2019/2020-as tanévben.

A lemorzsolódás döntően a 9. évfolyamra koncentrálódott. Ennek elsősorban az általános iskolai tanulmányok során elszenvedett kudarcok, tanulmányi eredménytelenségek, az ebből következő motivációs hiányra vezethetők vissza. Illetve a családi, és mikro szociális környezeti abúzusok, személyi devianciák is közrejátszanak a tanulmányok időelőtti befejezésében.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A kialakult helyzetre, és annak orvoslására egy új stratégiát alakítottak ki a Centrumban. Ennek során újragondolták a hagyományos tanárszerepeket, pedagógus attitűdöket. Bővítették a pedagógiai eszköztárukat.

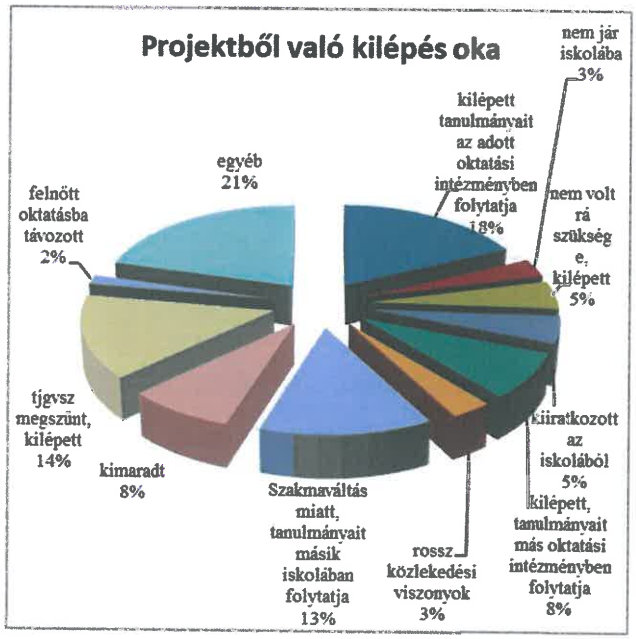
A projekt konkrét vállalásának megfelelően a programban résztvevő hét tagintézményben összesen 50 – egyenként 6 fős – tanuló csoportot alakítottak ki, 300 diák bevonásával a Cselekvési tervben vállalt minimális 245 fő helyett. (CST 7. oldal)

A projektből 2020.06.30-i nappal bezárólag 62 diák lépett ki idő előtt. A kilépett tanulók helyére minden alkalommal újat léptettek be az adott oktatási intézményből, megtartva a 6 fős csoportlétszámot.

Projektből való kilépés oka	
kilépett tanulmányait az adott oktatási intézményben folytatja	11
nem jár iskolába	2
nem volt rá szüksége, kilépett	3
kiiratkozott az iskolából	3
kilépett, tanulmányait más oktatási intézményben folytatja	5
rossz közlekedési viszonyok	2
Szakmaváltás miatt, tanulmányait másik iskolában folytatja	8
kimaradt	5
tjgvsz. megszűnt, kilépett	9
felnőttoktatásba távozott	1
egyéb	13
összesen	62

18. sz. táblázat

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

10. sz. ábra

Az átlagok alakulása tagintézményenként:

	Intézményi tanulmányi átlag			VEKOP 8.6.3-16-2017-00008 tanulmányi átlag			
Intézmény	2018/ 2019 tanév 1. félév	2018/ 2019 tanév vége	2019/ 2020 tanév 1. félév	2018/ 2019 tanév 1. félév	2018/ 2019 tanév vége	2019/ 2020 tanév 1. félév	2019/ 2020 tanév vége
Váci SZC Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma	4,34	4,45	4,33	4,3	4,39	4,41	4,42
Váci SZC Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	3,48	3,5	3,75	3,05	3,35	3,73	3,66

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Váci SZC Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	3,11	3,24	3,14	2,67	2,78	3,06	3,12
Váci SZC Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziuma	3,48	3,52	3,61	3,09	3,08	3,22	3,2
Váci SZC Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma	3,24	3,3	3,23	1,6	2,53	2,95	2,99
Váci SZC Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	3,29	3,33	3,48	2,76	2,96	3,22	3,13
Váci SZC I. Géza	3,77	3,79	3,94	3,7	3,72	3,86	3,9

19. sz. táblázat

A programban résztvevő tanulók 2018/19-es tanév félévi átlaga 2,89, az év végi átlaga 3,18, ami 1,1%-os javulás. A programban résztvevő 301 tanulóból 21 tanuló hagyta el az iskolarendszert, ami 6,97%-os lemorzsolódás.
2019/2020 első félévi a tanulmányi átlaga 3,49, míg a 2. félévben 3,49.

2020. május 30-án a projekt befejeződött a mentorok számára. A koordinátorok összegezték a tapasztalataikat. Összefoglaló beszámolóikból az derült ki, hogy jónak tartották a projektet, hasznosnak vélték a korai iskolaelhagyás megelőzésében, és úgy érzik, az ilyen típusú tevékenységnek folytatódnia kell. Néhány részlet a koordinátori szövegekből:

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

„A két éves program során 26 tanuló átlaga javult a 2018/2019-es tanév végi átlagához képest, 10 tanuló átlaga pedig (kis mértékben) romlott.
Bukás a 2019/2020-as tanévben nem volt, és osztályozó vizsgára a csoportokból nem kötelezték senkit. Fegyelmi eljárás szintén egyik csoportunkba járó diák ellen sem indult." Gesztesi Ildikó, tagintézményi koordinátor, I. Géza

„Iskolánkban évek óta jelentős probléma a bukások mértéke és azoknak a tanulóknak a száma, akik iskolaelhagyással veszélyeztetettek. Nagyon örülünk minden olyan lehetőségnek, amellyel tudunk segíteni tanulóinknak, csökkentve a bukások és a lemorzsolódás számát. Így pedagógusaink is nagy lelkesedéssel fogtak hozzá a pályázat megvalósításához, mind a 10 csoporthoz viszonylag könnyen találtunk megfelelő mentort. A mentorok rendszeresen (havonta) tartottak megbeszélést. Ezeken az értekezleteken egyeztettük az elmúlt hónap tapasztalatait, illetve a következő hónap feladatait. Szükség esetén esetmegbeszéléseket, brainstormingot is tartottunk. A mentorok elbeszélései alapján nyilvánvaló, hogy nagy szerepe van az elért eredményekben a mentorálásnak. A kitartó munka meghozta eredményét, a mentorált tanulók kb. 90%-a sikeresen teljesítette a tanévet. A mentorok a tanévzáró értekezleten egyhangúlag támogatták azt a felvetést, hogy a jövőben is legyen lehetőségünk hasonló formában támogatni azokat a tanulókat, akik hátránnyal indulnak képzéseinken, de szeretnének szakmai végzettséget vagy érettségi vizsgát szerezni. Biztosak vagyunk benne, hogy a mentorálás és az ezzel járó szakmai-, pedagógiai segítség hozzájárult az elért sikerekhez." Jámborné Kormos Györgyi, tagintézményi koordinátor, Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziuma

„Ami a tanulóknak a legjobban tetszett, az a szabadidős tevékenységek. Várják, hogy milyen új dolgot fogunk csinálni, milyen új élményben lesz részük. A csoportba tartozó tanulók szívesen látogattak velünk múzeumot vagy jöttek túrázni. A legnagyobb érdeklődés a sportdélutánokon volt. Mindig szívesen jöttek focizni, tollas labdázni. A pályázat lehetőséget biztosított arra, hogy játékokat, sport- és készségfejlesztő eszközöket vásároljunk. A társasjátékoknak nagyon nagy sikere volt, ami minket is megdöbbentett." (Rugáné Stark Izabella, Aszód)

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

„A lemorzsolódás veszélyével fenyegetett diákok számára, úgy gondolom, hátteret, biztonságot adott az, hogy tudták, osztályfőnökük mellett állt még valaki mögöttük, egy felnőtt tanáruk, akihez bizalommal fordulhattak. Ezek a gyerekek elmondhatták nekünk problémáikat, nehézségeiket. Természetesen hozzám sem jött mind a hat mentoráltam egyformán sokat, de volt olyan tanuló, akinek élettörténetét átláttam, anyagi, lelki nehézségeit tudtam, és úgy érzem, segítettem is neki. A két év során velük többször voltam még versenyen is (népmesemondó, népmeseíró versenyen). Én szívesen mentorálnék a továbbiakban is. A mentori tevékenység a projekt elmúltával sem ér/érhet véget, hiszen a diákokkal kialakított kapcsolat megmarad, a gyerekek adminisztráció nélkül is igénylik az odafigyelést, segítséget."

„Rendkívül pozitívnak gondolom a projekt kapcsán azt az együtt gondolkodást, amely a program kapcsán elindult. Ennek eredményeképpen létrejött iskolai fejlesztések kézzelfoghatóak és jól szolgálják a gyerekek azon érdekeit, hogy az iskolánk egy jobb hely legyen.

A foglalkozások, a programok, véleményem szerint a csoportom tagjai számára jó lehetőséget biztosítottak, amivel éltek is. Egy idő után szívesen vettek részt ezeken és ez itt elért fejlődés az eredményeikben is megmutatkozott.

Jól szolgálta a célokat a programra való felkészítés, a mérések stb., amelynek köszönhetően mi magunk is sok információhoz jutottunk. Összességében úgy gondolom, a program elérte célját."

(Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája)

Végül néhány vélemény a Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája mentorainak tollából:

„Mentorként úgy éreztem, hogy jelentős felelősség hárul ránk és szükség van a munkánkra, főként azokban az esetekben, ahol nem megfelelően támogató, segítő a családi háttér."

„Hasonló az osztályfőnökséghez, jobban kötődsz, felelősséget érzel irántuk, szeretnél tenni értük."

„Jó érzés foglalkozni velük, mert érzékenyebbek, ragaszkodóbbak hozzám, a mentorukhoz, mint a saját osztályom tanulói."

„Örülök, hogy éltem a lehetőséggel és jelentkeztem mentornak."

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

„Én mentorként nagyon jól érzem magam, bár sokkal több munkával jár, mint azt eredetileg gondoltam, mégis megéri a fáradság, mert a gyerekek szemében azt látom, hogy örülnek az együttlétnek és a segítségnek is."
„Mentorként jól érzem magam, szeretek segíteni, törődni. Sajnos a pozitív visszajelzések egyes tanulóktól nehezen jönnek vissza, ez nagyon elszomorít."
„Úgy gondolom, hogy a legtöbb diák értékeli az odafigyelést, a törődést, segít nekik, ha meghallgatják őket, tanácsot kérhetnek."
„Minden apró eredménynek örülünk, lehet ez akár a magatartásban történő javulás, vagy néhány jobb osztályzat."
„Mentorként kudarcnak élem meg, ha egy tanulót nem sikerül megmenteni a kimaradástól, lemorzsolódástól. A sok befektetett energiával sem mindig érhető el eredmény. De úgy gondolom, hogy a legtöbb diák értékeli az odafigyelést, a törődést."

„Nagyon jól éreztem magam a programban, szívesen végeznék hasonló feladatokat. Azt gondolom, hogy mind diák, mind tanár sokat köszönhet ennek a lehetőségnek, amely során személyesebb kapcsolatot tudtak kialakítani. A segítségnyújtás pedig kölcsönös volt, hiszen nemcsak én igyekeztem megoldani a csoporttagok problémáit, hanem ők is boldogságot tudtak csempészni egy-egy üzenetükkel a néha kicsit kusza és sűrű napjaimba. Én is sokat tanultam tőlük!"
(Szabó Pálma, Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Endre, Vác)

A VEKOP-8.6.3-16-2017-0008 „A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése" projektben alkalmazott módszerek, eljárások, technikák:

- A munkamódszertani kultúra területén fejlesztették a projektszemléletű munkamódszert
- A projektben résztvevő tanárok továbbképzéseken vettek részt
- Fejlesztették a tanulók képességeit és készségeit
- Pályaorientációs foglalkozásokon vettek részt a diákok
- A projektben résztvevő diákok közül több mint 40-en egyéni mentorálásban is részesültek

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- A csoportos mentorálás során fejlesztették a szövegalkotás, szövegértés, számolási képességeket. Az írásbeli, anyanyelvi, digitális írástudás kompetenciái mellett, az érzelmi, mentális készségek fejlesztése is jelentős hangsúlyt kapott
- Kiscsoportos keretben alkalmaztak új mérési, és értékelési módszereket
- Szélesítették a tanórán kívüli tevékenységeket, azért, hogy a diákok iskolához való kötődése erősödjön
- Az inkluzív szemlélet teret nyert az oktatás, és nevelés terén intézményeinkben
- A programban résztvevő diákok családi hátterét fokozottabb figyelemmel követték. Megerősítették a családsegítő szolgálatokkal, a gyermekvédelmi központokkal és a pedagógiai szakszolgálatokkal az együttműködést
- A projektet érintő feladatok, és kérdések áttekintése minden hónapban

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

11. A projekt keretein belül elért eredmények sikeres fenntartásához szükséges lehetőségek és feltételek prognosztizálása

A projektben dolgozó mentorok a koordinátori beszámolók alapján egyértelműen pozitív visszajelzéseket adtak az eredményeket illetően. Úgy érzik, folytatást igényel a munka a pályázat lejárta után is. A pályázat előkészítésekor a stratégia a SWOT-analízisre építve fogalmazódott meg. Az eltelt időtartam alatt változott a kép az erősségek, gyengeségek tekintetében. Egyértelművé vált, mit tekintenek a pedagógusok, a gyerekek, a szülők stb. jónak az adott intézményben, és mik azok, amiket kevésbé jónak, gyengének, rossznak tartanak.
Fontos ismételten számba venni a kihasználható erőforrásokat, lehetőségeket, és azokat, amelyek továbbra is veszélyt jelentenek, így negatívan befolyásolhatják a lemorzsolódás ellen kifejtett tevékenységsort.
A jók közül fontos kiemelni: a tanulóközpontú nevelés – esélyt adó, befogadó iskola szemlélete tovább erősödött; jó tantestületi közösség, aktív mag; együttműködés a tanító tanárok, szakterületek között; együttműködés a tagintézmények között; innovatív pedagógusok; igény az önképzésre; pályázatból nyert tapasztalatok; az elkészült és felülvizsgált intézményi dokumentumok; jó gyakorlatok átadása; az egymástól tanulás igénye; elkészült feladatlapok; IKT eszközök; DKA-terem; készségfejlesztő játékok; javuló beiskolázás; HH-s, HHH-s, SNI-s, BTM-es diákok felkarolása; pályaorientációs tevékenység erősödése; a mentoráltak tanulói teljesítményének javulása; motiváció erősödése a mentoráltak körében; jó marketing tevékenység (facebook, honlap, szórólapok).

Lehetőségek prognosztizálása az erősségek mentén lehetséges. Ezek a következők: támogató fenntartói környezet; pályázati lehetőségek kihasználása; az iskolák hírnevének további növelése; szülők és a környező gazdasági szereplők bevonása az intézményi programokba; módszertani kultúra fejlesztése; képzések átdolgozása, hogy más iskolák érettségizett diákjait is tudják a szakmai képzéseken fogadni; online kurzusok, online konzultációk tartása; hosszú betegség alatt a lehetőség biztosítása, hogy online módon tartsa a diák és a tanár a tartsa a diák és a tanár a kapcsolatot.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A programban részt vevők tanulmányi eredménye javult. A kulcskompetenciák, ha lassú ütemben is, de fejlődtek, a diákok motiváltabbá váltak, van elképzelésük a jövőről. A koordinátorok összefoglalói jó mentor-mentorált kapcsolatról számolnak be, ami továbbra is működni fog. Azok a diákok, akik kiemelt figyelmet és támogatást kaptak pedagógustól, kötődnek, és ez a kapocs az iskolai tanulmányaik teljes időtartamában jelen lesz. A mentorok is támogatják a program továbbvitelét is kiszélesítését. Ha ugyanis az intézményi tanulmányi eredményeket nézzük, ebben a számadatban nincs jelentős fejlődés, sőt, néhol rosszabb eredményekkel kell szembesülni. De jól kimutatható az is, hogy jelentős változás csak azokra a diákokra igaz, akik a projekt részesei voltak.

Az erősségekben is jelentősen gazdagodott a Váci SZC. Mellette a mentorok javaslattal is éltek, hogyan vihető tovább a program, akár egész intézményre kivetítve is.

Megvannak ugyanis azok a feltételek, amelyekkel a program továbbvihető:

- Személyi feltételek:
  - inkluzív szemlélet
  - a projektben már tapasztalatot szerzett, a program iránt elkötelezett, motivált, felkészült nevelők
  - jó csapatmunka, szoros együttműködés a tantestületen belül, illetve a külső partnerekkel
  - pozitív az együtt gondolkodás, amely a program kapcsán elindult. Ennek eredményeképpen létrejött iskolai fejlesztések kézzelfoghatóak és jól szolgálják a gyerekek azon érdekeit, hogy az iskola egy jobb hely legyen.
  - fejlesztőpedagógusok, gyógypedagógus, pályaválasztási tanácsadó, védőnő, pszichológus, szociális munkás segítő tevékenysége
  - módszertani kultúra fejlődése,
  - új mérés-értékelési rendszer alkalmazása
  - önképzés, képzés, műhelyfoglalkozások, továbbképzés ismereteinek integrálása
  - jó gyakorlatok beépítése a napi munkába
  - bizalmi légkör a mentoráltakkal
  - jó kapcsolat a szülői házzal
  - megtartó iskolai közösség

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- tanulói életpálya építés
- eltérő szociális helyzetből fakadó különbségek kompenzálása
- karrier tanácsadás
- jó programok, a szabadidő tervezése, tanórán kívüli tevékenységek szélesítése

- Tárgyi feltételek:
  - segítő intézményi dokumentumok megléte
  - IKT eszközök
  - DKA-terem
  - fejlesztő játékok, sportszerek
  - esztétikus iskolai környezet

Ha ezekkel a tényezőkkel számol a Centrum, akkor a lemorzsolódás ellen sikeresen vehető fel a küzdelem. Érdemes a koordinátorok által gyűjtött konstruktív javaslatokat is beépíteni a további tervekbe. A mentorok a tanévzáró értekezleten egyhangúlag támogatták azt a felvetést, hogy a jövőben is legyen lehetőségük hasonló formában támogatni azokat a tanulókat, akik hátránnyal indulnak képzéseken, de szeretnének szakmai végzettséget vagy érettségi vizsgát szerezni. Biztosak benne, hogy a mentorálás és az ezzel járó szakmai-, pedagógiai segítség hozzájárult az eddig elért sikerekhez. Véleményük szerint könnyebb lenne az egyéni foglalkozás, ha az órarendbe beépíthető lenne, ha egy csoportba egy osztályba járó tanulók kerülnének, talán megvalósítható is lehetne.

Jelentős a hatás 9. évfolyamos tanulóknál, ezért célszerű továbbiakban is erre az évfolyamra fókuszálni, ugyanis jó, ha van külön egy tanár (mentor), akihez bármikor fordulhat a tanuló, ha problémája van. Ez az átmeneti időszak nagyon fontos, hiszen ekkor dől el a tanuló sorsa, meg tudja-e tartani, itt tudja-e tartani a középiskola. Az általános iskolából kikerülve egy teljesen másfajta iskolatípusba kerül, esetleg más városba, kollégiumba. Segíteni kell a beilleszkedésüket, az új feladatokhoz, elvárásokhoz való alkalmazkodásukat. Segíteni kell a szakmaválasztásban is, hiszen többen úgy jelentkeznek egy-egy szakma tanulására, hogy nincs elég információjuk a rájuk váró munka nehézségeiről. 10. évfolyamban ez a gyakori találkozás és beszélgetési

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

lehetőség már természetes a tanuló számára. Egyre önállóbban keresték a mentorokat, kérték segítségüket.

Javaslat továbbá, hogy a tanulók kiválasztása ne csak egy felmérő alapján történjen. Idő kell a tanároknak, hogy felmérjék a tanulók képességét és utána, október közepén válasszák be a tanulókat a felzárkóztató programba. Ne legyen ez egy végleges kiválasztás, hanem lehessen kilépni és belépni egy adott csoportba. Egy tanár legfeljebb 3-4 főt mentoráljon, a csoportba szervezéskor legyen szempont az azonos probléma vagy azonos tanulási nehézség. A mentorálás nem feltétlenül a tantárgyi felzárkóztatást jelentse, terjedjen ki a teljes személyiségre, próbáljon hatni a külső körülményekre is.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

12. Az intézményi és vállalati szintű együttműködések bemutatása

Pest megye északi régiójának gazdasági életét meghatározza a Dunakanyar, mint fontos turisztikai központ, illetve a térségben működő ipari és kereskedelmi vállalkozások. A cégek igénylik a jól képzett munkaerőt, ezért a centrum úgy alakítja kínálatát, hogy a munkaerőpiac számára jó szakembereket tudjon biztosítani.

Több évtizedes hagyományokkal rendelkeznek faipari, építőipari, elektronikai, informatikai, kereskedelmi és vendéglátóipari szakmáik, valamint a közlekedés és a gépészet szakterületen végzett diákokat is örömmel fogadják a környékbeli cégek.

Partneri együttműködést alakítottak ki a térség önkormányzataival, a Pest Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával és a jelentős gazdasági potenciált képviselő cégekkel, intézményekkel. A teljesség igénye nélkül:

Cégek	
Adars Kft.	Maros Autóház Kft.
Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat	MÁV Zrt.
Apor Vilmos Katolikus Főiskola	P&P Fémmegmunkáló Kft.
Budapesti Francia Intézet	Porsche Inter Autó Kft.
Budapesti Közlekedési Zrt.	Progdata Kft.
CBA bolthálózata	RCarnet Service Kft.
Classic Design Kft.	Richard Fritz Kft.
DIMÉ CNC Technik Kft.	Robert Bosch Elektronikai Kft.
DunaDráva Cement Zrt.	Rohr und Stahl Kft.
ELMŰ Hálózati Kft.	Siemens Zrt.
Fémforgtech Kft.	Suzuki Zrt.
Fémszer Kft.	sződligeti Viktor Speciális Otthon
Gaál Autóház Kft.	TESCO és COOP áruházlánc
gödi Samsung SDI Magyarország	TEVA Zrt.
gödi Szivárvány Bölcsőde	Tragor Ignác Múzeum
gödöllői Szent István Egyetem	váci Bölcsődék és Fogyatékosok Intézménye
Hoffmann Bt.	Váci Dunakanyar Színház
IKON Kft.	váci Idősek Otthona és Klubja
IMI Elektromos Gépeket Gyártó Kft.	váci Jávorszky Ödön Kórház
Ipress Center Central Europe Zrt.	Váci Mentőállomás
Lavina Autó Kft.	Váci Területi Vérellátó
Madách Imre Művelődési Ház	veresegyházi Idősek Otthona
Magyar Vöröskereszt	Volánbusz Zrt.
	Zollner Elektronik Kft.

20. sz. táblázat

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A szakképzési centrum működése során elengedhetetlenül kapcsolatban áll az oktatás szereplőivel minden szinten. Ezért nagyon fontos a jó és a megfelelő kommunikáció, valamint az együttműködés a sikeres munkavégzés érdekében.

A szakképzési centrum elsősorban az általános iskolából jövő tanulókra tud építeni a beiskolázás szempontjából, ezért kiemelten fontos a környezetében jelenleg működő KLIK-ekkel való együttműködés és a fenntartásukban lévő általános iskolákkal a kapcsolat.

A duális képzés megszervezésének érdekében a helyi iparkamarákkal való együttműködés és közös gondolkodás a célravezető. Természetesen ebből nem maradhatnak ki a gazdálkodó szervezetek sem, hiszen náluk valósul meg a tanulók gyakorlati képzése az alapképzést követően. Ezen a téren új sikereket tudtak elérni, például a Zollner Elektronik Kft-vel; a cég kereste meg a centrumot tanulók képzése miatt, így két csoportnyi elektronikai műszerészt tudtak kihelyezni hozzájuk.

A Duna-Dráva Cement Kft. hosszú távú együttműködést kötött a szakember-utánpótlás érdekében a centrummal, és ütemezve (évenként egyeztetve) kíván elsősorban villanyszerelő tanulókat fogadni.

Legújabb nagyvállalati partnerek:

- a gödi Samsung SDI gyára, ahol elektromos gépjárművekbe gyártanak nagyfeszültségű akkumulátorokat. A vállalat dinamikusan fejlődik, céljuk Európában a legnagyobbnak lenni ezen a területen. Ennek megfelelően a munkaerőigényük is igen nagy, emiatt keresték meg a centrumot. Elsősorban elektronikai műszerész, villanyszerelő, elektronikai technikus, valamint gépgyártás-technológiai technikus szakmában várnak képzett szakembereket. Ennek érdekében folyamatban van egy hosszú távú együttműködés kidolgozása.
- Ipress Center Central Europe Zrt. – Vác. 2019 januárjában vették fel a kapcsolatot a céggel, amely Közép-Európa legnagyobb nyomdája. Az együttműködés kereteit kidolgozták, pályaorientációs rendezvények állandó résztvevői, gyárlátogatásokra nyitottak, szakmai gyakorlatra fogadnak logisztikus tanulókat, valamint szponzorai a centrum számos eseményének. Ez utóbbi azonban minden együttműködő partnerre jellemző.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

13. A jó gyakorlatok alkalmazására és a lemorzsolódás csökkentésére irányuló módszertan bemutatása (folyamat leírásokkal, folyamatábrákkal, dokumentum mintákkal)

A jó gyakorlat fogalom a magyar közoktatási rendszerben az angol *good practice* és *best practice* megfeleltetéseként jelent meg. Az elnevezést kezdetben nem a pedagógia módszertana, hanem az európai uniós pályázatok feltételrendszere honosította meg. Ugyanakkor mára ez a fogalom, ha nem is pontosan körvonalazódott a köznevelési rendszer minden szereplője számára, az intézmények többségének és az iskolák vezetőinek körében alkalmazott tudást és gyakorlatot jelent annak a ténynek köszönhetően, hogy a tagintézmények egyre inkább élnek a jó gyakorlatok gyűjtésének lehetőségével. Ezek között a leírások között egyéni, a tagintézmény egy pedagógusát tulajdonosként megjelölő, és az iskolához kötődő jó gyakorlatokat egyaránt találhatunk.

Ha a jó gyakorlatok különböző minőségű leírására, adott platformon való megjelenítésére tudunk is példát mondani, valódi értelemben vett átadásuknak, vagyis adaptációjuknak nincs még hagyománya Magyarországon. Ugyanakkor valódi jó gyakorlatként csak azok a modellek tudnak hatékonyan működni, amelyeknek adaptációs feltételei – legalább részben – kidolgozottak, hiszen egy-egy pedagógiai jó gyakorlatnak minden egyes esetben (átvételnél) új körülményekhez (intézményi sajátosságok) úgy kell tudnia alkalmazkodnia, hogy eredményességét ott is bizonyítsa. Számos gyakorlat igazolja, hogy amennyiben valóban beépülnek, a jó gyakorlatok használatával kialakított különböző új technikák pozitívan befolyásolják az iskolák mindennapi életét – és formálják az oktatás-nevelési rendszer szereplőinek mentalitását. Ily módon az élő jó gyakorlatokkal rendelkezők eredményesebbé és hatékonyabbá tehetik működésüket, s versenyelőnybe kerülhetnek azokhoz az intézményekhez képest, ahol ilyen fejlesztés, gyakorlat nem működik. A tanulócsoportok mindennapi fejlesztő munkájából adódott egy olyan eszköztár egyéni használata, ami összegyűjtve a Centrum minden iskolájának és pedagógusának eszköztárává fejleszthető. Jó gyakorlatokat összegyűjtötték iskolánként és az egyes kompetenciafejlesztés céljából használt feladatok és feladatlapok bemutatásra is kerülnek.

A jó gyakorlatok iskolánként felsorolva:

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája:

- A tagintézmény évtizedek óta képez szakembereket a munkerőpiacra. Különösen a hiányszakmák népszerűsítésére mozgósítanak nagy energiákat. A pályaorientációs és pályaválasztási rendezvényeinken, szórólapokon, a helyi TV-ben, újságokban adnak információt a pályaválasztás előtt álló fiataloknak és a másodszakmát megszerezni kívánó felnőtteknek. A nappali tagozat egyik kiemelt célkitűzése a lemorzsolódás csökkentése és a tanulmányi eredmények javítása.
- A 9. évfolyamosoknak szervezett Gólya-hét rendezvényei alkalmával mérik fel a fiatalok képességeit, családi, szociális hátterét, és egyéni fejlesztési terveket dolgoznak ki a hiányosságok pótlására. A hét során összekovácsolódnak az osztályba járó tanulók, megismerik osztályfőnöküket, tanáraikat és játékos formában elsajátítják az iskola házirendjében szereplő normákat. Ez a hét osztályok közötti versennyel, projektmunkával zárja a napokat. A napok téma szerint követik egymást. Önismerettel kezdődik, majd iskola- és városismerettel folytatódik, tanulásmódszertannal, bemeneti mérésekkel. Mivel minden osztály minden nap egy projektet készít adott témához kötve, az osztályközösség építése is elkezdődik. A tanító osztályfőnök szintén információkhoz jut, a diákok megismerésére is több a lehetőség.
- A felsőbb évfolyamokban közösségépítés napjaival kezdődik a szeptember. Az osztályfőnök az iskolai dokumentumok ismertetésével, az ehhez fűződő feladatokkal tölti ki az időt. A három napos rendezvény osztálykirándulást, osztálytükör készítést is magába foglal.
- Jó gyakorlat a DÖK hagyományápolása: Luca-nap, Endre-nap, farsang.
- sportrendezvények iskolák között pl. Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája sportnap, a tanár-diák foci, osztályok és évfolyamok közötti foci
- egészségnap szervezése forgószínpadszerűen

A programok jó közösségszervező erejűek, illetve az intézményhez való kötődést fejlesztik. Élményt nyújtanak, színessé teszik az iskolai életet és az átmenetet könnyíti meg az általános- és a középiskola között.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások, korrepetálások, az iskolapszichológus segítsége mind-mind a lemorzsolódás csökkentésének vannak alárendelve. Az iskolán kívüli rendezvények (kirándulások, üzemlátogatások) is fokozzák az iskolához tartozás érzését, és ezáltal csökkenthető az iskolát elhagyók száma.

Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma:

Megnevezés	Rövid leírás	Várható hozadék	Fenntartási szándék	Plusz költségigénye
Versenyeztetési szisztéma	Azon versenyekre koncentrálunk, amelyek a diákok és az iskola számára is pontokat hozhatnak.	Jobb helyezések az országos ranglistákon	Hosszú távú	Nincs, mert az amúgy is megtartandó szakköri órákban történik a felkészítés.
Szabadtéri sportolási lehetőségek	Az iskolai udvar felszerelése sportolásra alkalmas tárgyakkal és terekkel.	Egyéni igények jobb kiszolgálása miatt a sportolási hajlam és az erre fordított idő növekedése.	Hosszú távú	Évente átlagosan 1-2 M Ft
Speciális iskolai programok	A kötelezően megtartandó állami ünnepektől eltérő programok: gólya tábor, szecskaavató, nyílt napok, ének-zenei napok, nyugdíjas találkozó, alapítványi bál, Szt. György Nap, szalagavató, ballagás, Kádi-választás, stb.	Közösségi élet fejlesztése. Identitástudat erősítése.	Hosszú távú	Évente átlagosan 1-2 M Ft

21. sz. táblázat

Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziuma:

Pályaorientáció, szakmák éjszakája, szakképzési hét rendezvények segítik a szakképzésbe való beiskolázást.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája:

- IKT eszközök alkalmazása (interaktív tábla, okostelefon, számítógépes szoftverek – elsősorban a nyelvoktatásban, de pl. a természetismeret órákon is)
- gólyatábor – befogadást segítő, támogató program
- egyéni fejlesztési terv alapján történő foglalkozás (fejlesztő és gyógypedagógusok segítségével közel száz tanuló ellátása)
- kooperatív tanulástechnika alkalmazása (szakképzési hídprogram és nyelvoktatás)
- belső képzés (a gyógypedagógusok ismeretátadása a „normál" pedagógusoknak, tekintettel a sok problémás gyerekre)
- esetmegbeszélő foglalkozások a tanárok részére, problémás tanulók ügyeinek megbeszélése
- iskolapszichológus alkalmazása – egyéni és csoportterápiák
- tanulószoba biztosítása
- szabadidős programok biztosítása, különösen a hidas tanulóknál (évi 100-150.-Ft önkormányzati támogatással)
- szakképzési hídprogramban személyiségfejlesztő program működtetése szociálpedagógus, gyógypedagógus és pszichológus közreműködésével
- általános munkavállalási és életpályaépítési modul tanításához kidolgozásra került egy munkáltató füzet, ahol a hivatalos iratok értelmezése, kitöltése, elveszett iratok pótlásának technikáját tanulják meg
- Erzsébet tábor – 20 SNI és BTM tanuló táboroztatása a Balatonnál – Zánka
- jelzőrendszeri tájékoztató értekezleteken való részvétel, egész éves együttműködés a Gyermekjóléti Központtal és szoros együttműködés a családsegítőkkel
- felzárkóztató és tehetséggondozó programok/pályázatok működtetése (Út az érettségihez, Nemzeti tehetségprogram)
- kultúra, szabadidő, nemzeti érzés fejlesztése (Határtalanul pályázat – óbecsei és székelyudvarhelyi partneriskolai kapcsolat – több éve működik)

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- kulturális, irodalmai ismeretek interaktív megközelítése (KUL-TÚRA program – irodalmi emlékhelyek felkeresése – minden tanévben külön programterv szerint, vezetője Páliné Szappanos Zsuzsanna magyar tanár és kulturális antropológus)
- előbbi ponthoz tartozik még: Hamvas Béla sírjának „örökbefogadása" ápolása, valamint Szabó marcipán mester (neves szentendrei cukrász) emléktáblájának gondozása
- egészségmegőrző program keretében minden évben megrendezésre kerül: Egészségnap, együttműködés az Egészséges Városért Közalapítvánnyal
- vállalkozói készségfejlesztés érdekében együttműködés a Smart Pont Hálózattal (Start, Karrier program – előadások, fiatal, sikeres vállalkozások bemutatkozása)
- álláskeresést segítő program (Artemisszió alapítvány „Könnyedén iskolából munkába" programjában való részvétel, valamint minden tavasszal a végzős osztályok 2 napos Karrierprogramon vesznek részt, amelyet a centrum munkatársa tart.)
- kihelyezett szülői értekezletek (tanárok mennek Csobánkára és Pomázra elsősorban a roma szülőkhöz)
- Gondozási Központ idős lakóinak patronálása (tanulók bemutatják a számítógép, telefon, internet működését, ünnepek alkalmából köszöntés, saját készítésű süteményekkel való kínálás), érzékenyítés a generációk közötti különbségek elfogadására
- Együttműködés a várossal – tanulóink biztosítják a hostess, és szervírozási feladatokat a városi kulturális rendezvényeken
- Parlamenti órán való részvétel – társadalomismereti tudás, készségek fejlesztése
- Kortárs-mentor képzésen való részvétel (20 tanuló évente)
- Erasmus+ program – szakmai gyakorlat biztosítása tanulók részére (évek óta, rendszeresen)
- Erasmus+ program – szakmai tanárok továbbképzése külföldön (évek óta, rendszeresen)
- Erasmus+ program – közismereti tanárok továbbképzése külföldön (évek óta, rendszeresen)
- Erasmus+ program – nemzetközi iskolai együttműködések keretében kulturális tartalmak feldolgozása (7 európai ország együttműködése)

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- drámaórák beépítése a személyiségfejlesztésbe (Nyitott Kör Alapítvány és Zéró Balett Táncszínház rendszeres fellépései)
- Junior Achievement szervezésében pénzügyi foglalkozások a tanulóknak (Life Changer program)

Jó gyakorlatok alapvetően a következő területekre fókuszálnak:

- lemorzsolódás csökkentése, korai iskolaelhagyás megelőzése
- egyéni tanulási igények támogatása
- felzárkóztatás, tehetséggondozás
- szociális kompetenciák fejlesztése
- vállalkozóvá válást támogatandóan vállalkozói, pénzügyi kompetenciák fejlesztése
- érzékenyítés (társadalmi és korosztályos problémák áthidalása)
- szülőkkel való kapcsolattartás aktívvá tétele
- módszertani megújulás a tanítás-tanulás folyamatának hatékonyabbá tétele érdekében
- továbbképző programok felkutatása (hazai és külföldi)
- pályázati aktivitás, innováció

Jó gyakorlataik többségét pályázati forrásból finanszírozzák, amit kiegészítenek az önkormányzattól kapott források, továbbá a belső erőforrásaikra is támaszkodnak.
Több közhasznú szervezet támogatja az iskolát, ezeken a szervezeteken keresztül általában természetbeni támogatások segítik az oktatást (előadók, drámaórák, színházi produkciók, külföldi szakmai utak, egészségprogramok, iskolarendőr program).

Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája:
Nappali rendszerű oktatás innováció: Egészségügyi Szakgimnáziumok évenkénti találkozója, amelynek során a szakmai megmérettetésre, kapcsolatépítésre és jó gyakorlatok átvételére is lehetőség nyílik. Haszon: lemorzsolódás csökkentése, jó gyakorlatok átvétele.
I. Géza:

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az *IKT eszközöket* történelem, idegen nyelv, irodalom és szakmai órákon is alkalmazzák az iskolában. Filmekkel, zenével egészítik ki az órai anyagot. Ezzel a módszerrel érdekesebbé lehet tenni a tanórákat. Az intézmény szakmai hetet és pályaorientációs napot is szervez a diákoknak, ahol pályaválasztási előadásokat hallgathatnak meg és kaphatnak segítséget a döntésben.

Mentorok a foglalkozásokra készülve nagyon sok jó gyakorlatot gyűjtöttek össze, ez a 7. sz. mellékletben tekinthető meg.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

14. A projekt időbeli megvalósulásának, a tervezett mérföldkövek elérésének részletezése (eltérés esetén annak indoklása)

A projekt céljának megvalósítása érdekében a centrum projektszervezetet épített fel a projektmenedzser és pénzügyi menedzser vezetésével. A két szakmai megvalósító és a DKA teremfelelős, a pszichológus munkatárs, életpálya tanácsadó munkáját a szakmai vezető irányítja. A munkacsoport 45 fős, a centrumban és a tagintézményekben dolgozó munkatársakból alakult ki. A projekt elvárása az, hogy a tervezett fejlesztések során a korszerű nevelés-oktatás eszköz- és feltételrendszer a diákok számára hozzáférhető legyen, és az iskolai nevelés-oktatás alapfeladatainak ellátását támogató környezet biztosítottá váljon.

14.1 Mérföldkövek

Mérföldkő megnevezése	Cél dátuma	Megjegyzés
Helyzetértékelési dokumentum, cselekvési terv	2018.10.31	A dokumentumok elkészültek és szakmai beszámoló keretében 2019. február 1-jén benyújtásra kerültek a Támogató részére.
Tanulócsoportok létrehozása, tevékenységük elindítása	2018.10.31	A tanulócsoportok tevékenysége 2018. november 5-én elindult.
Pedagógus továbbképzés	2020.07.31	39 fő pedagógus továbbképzése megvalósult, további 45 fő képzése folyamatban van a tavaszi pandémia miatt.
Cselekvési terv értékelése és felülvizsgálata	2020.07.31	A cselekvési terv felülvizsgálatára a tervek szerint 2020. 10.30-ig elkészül. (A 3 hónapos meghosszabbításra tekintettel.)

22. sz. táblázat

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A munkafolyamatok részletes bemutatása:

A Váci SZC nevelőtestületei azonosultak a pályázatban foglaltakkal, és a 2017/2018-as tanévben az előkészítő szakaszban iskolánként egy öt fős csoport dolgozott azon, hogy az iskolák erősségeit és gyengeségeit, illetve az ebből származó előnyöket és veszélyeket is tudatosítsák.

2018. szeptember 17-én a Váci SZC két fővel képviseltette magát a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal konferenciatermébe szervezett felkészítésen, amelynek témája a kompetenciamérés volt. A Váci SZC tagintézményeinek koordinátorai, iskolai képviselői 2018.09.20-án kaptak tájékoztatást a bemeneti mérésről, majd a Váci SZC továbbította a feladatlapokat, a javítási útmutatókat. 2018.09.25-én megtörtént az iskolai mérés. 2018.10.08-ig megtörtént a tesztek javítása, eredményfeltöltő táblázatok kitöltése és visszaküldése. A javítást a Centrum intézményeiben tanító matematika-, illetve magyartanárok végezték. 2018.10.10-ig összesítették az eredményfeltöltő táblázatokat a Váci SZC Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskola pedagógusai, és visszaküldése is adott időre megtörtént a megadott e-mail címre. 2018.10.18-án tartott értekezleten a projektmenedzser és a szakmai vezető a megjelent intézményi koordinátorokat már a bemeneti kompetenciamérés összesített eredményeiről tájékoztatta, és magáról a mérésről, a lebonyolításról, a mérőlapokról, a feladatok típusáról és nehézségi fokáról is fontos tudnivalókat közölt. A Váci SZC szintjén egy előzetes értékelés is történt, ezt Gelle Csaba matematikatanár végezte el. Ezen a találkozón szó esett arról, hogyan kell az adatok birtokában a csoportokat kialakítani, milyen más szempontok jöhetnek még számításba a csoportba válogatáskor a mérési eredményeken kívül. A kérés az volt, hogy minden tagintézmény állítsa össze a szempontsorát, amelyek segítségével a kiválogatást megteszi. Mivel három intézmény az átlagnál jobban teljesített, ott a szempontok között az szerepelt, van-e tanulási probléma a tanuló esetében, fennáll-e bármilyen zavaró tényező, amely megakadályozza abban, hogy képességeit maximálisan kibontakoztassa. Szó esett a műhelyfoglalkozáson a mentor jel-

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

lemző feladatairól, a mentor személyiségéről, az érintett diákok szüleinek tájékoztatásáról, és arról, hogy a szülőknek nyilatkozniuk kell, támogatják-e gyermekük ilyen formában történő segítését. A kiértékelés határideje 2018.10.24. volt.

- **2018.10.30. – 2019.01.31.**

A tanulócsoportokat 2018.10.31-ig kellett létrehozni, és tevékenységüket elindítani, és ekkor szerveződött a csoportvezetők teamje is intézményenként. A VSZC 50 csoportot alakított 6-6 fővel. A bemeneti mérések, a részképesség-hiány, a hátrányos helyzet, a kulcskompetenciák fejletlensége, a családi problémák figyelembevételével kerültek be a rászoruló diákok a csoportokba. Azokban a Váci SZC-s intézményekben (aszódi Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziuma, váci Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma), ahol a diákok jobban teljesítettek az átlagnál, ott a csoportba bekerülés szempontsorába bekerült a családi krízishelyzet, mint lemorzsolódási tényező, a társak teljesítménye alatti eredmény a mérés időpontjában, illetve a részképesség-hiány. 2018. november 13-án a projekt megvalósítóinak bemutatására került sor. Itt az érintettek a projekt szakmai megvalósítói, illetve a projekt- és a pénzügyi menedzser, valamint a szakmai vezető volt. November 15-én pedig egy napos tréning következett, amely a csapattagok jobb megismerését tűzte ki céljául.

2018. november 22-én a projektmenedzser, illetve a szakmai vezető ismét összehívta a csoportvezetők által megválasztott intézményi koordinátorokat. A megjelent 7 fő már az országos mérés eredményeit vethette össze a VSZC eredményeivel. (Az országos mérés eredményei GINOP-6.2.2-VEKOP-15-2016-00001 „A szakképzést végzettség nélkül elhagyók számának csökkentése" projekt összefoglalójáról), az érintettek megismerkedhettek továbbá „A szakképzést végzettség nélkül elhagyók számának csökkentése" projekt intézményi munkatársaival. Ugyanezen fórum témái között szerepelt még a csoportok kialakításának problémája, csoportvezetők kiválasztása, a csoportvezetők által használt és vezetett dokumentumok ismertetése. A szülői támogató nyilatkozatok is beérkeztek.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Minden mentor személyes kapcsolatot alakított ki diákjaival, egyengette tanulmányi előrehaladásukat, kezelte konfliktusaikat, életvezetési tanácsokat adott. Kezdetben a legnagyobb hangsúly a készségfejlesztésre került.

A projekt koordinátorai 2019. január 10-én tartották a havi megbeszélésüket. A megbeszélés során megállapodtak abban, hogy minden hónapban első csütörtöki napján találkoznak. Ezen a napon hozták be a koordinátorok a teljesítési igazolásokat, a foglalkozási napló aktuális havi belívét, illetve a hiánypótlásokat. A koordinátori megbeszéléseket helyi, intézményi szintű mentori megbeszélések követték, ezekről készült jegyzőkönyv, fénykép. Külön mappába kezdték gyűjteni az iskolák a projekttel kapcsolatos dokumentumokat.

- **2019.02.01. – 2019.06.30.**

A koordinátorok 2019-02-14-ei értekezletén a találkozó a napirendi pontokban foglaltak szerint zajlott. Az első órában azok a szervezetek mutatkoztak be, vagy anyagaik alapján kerültek bemutatásra, akik a felzárkóztatásban, a fejlesztésben segítséget nyújthatnak. A 2019. február 14-én megtartott koordinátori találkozón bemutatkozott a Bozó KFT (Ügyvezető: Vágvölgyi Gábor József), a Mieza Kft (Ügyvezető: Papp Attila). A Mieza Kft azt vállalta, hogy a szabadidő szervezésében biztosítja a programokat, míg a Bozó Kft a gyár- és üzemlátogatások megszervezésében nyújtott segítséget. Konfár Mónika karrier-tanácsadás témában folytatta a tájékoztatást, beszámoltak a koordinátorok az intézményben folyó munkáról. A tagintézmények feltérképezték, milyen szabadidős program keltené fel a diákjaik érdeklődését.
Lehetőség nyílt arra, hogy iskolánként egy illetve, két fő bevonásával olyan mentorok tevékenykedjenek, akik a tanulók lelkiállapotával foglalkoznak, segítenek a krízishelyzetbe került gyerekeknek. Ez 6 óra/fő/hó időtartamban, és ez egyéni mentorálást jelent. Ugyancsak segítség a pszichológus beállítása is.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Döntés született arról is, hogy az egyéni mentorálásra minden érintett oktatási intézménynek megadott számú mentort kell kijelölnie. Az adatlapokat minden koordinátor munkatárs behozta.

Nagyon tartalmas volt a tagintézmények beszámolója. A Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában problémaként jelentkezett, hogy a diákok csoportot cserélnének, a mentorok ezt szakmailag indokoltnak ítélték meg, így erre lehetőséget biztosítottak.

A Közgázban közös programokat szerveztek, volt színházbérletük a mentoráltaknak. Egyénileg sokat foglalkoztak a diákokkal, közösen tűztek ki célokat. A részvétel a találkozókon rendszeres. A szülők támogatását is élvezték.

A váci Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában 14 csoport működött. 84 tanuló kapta meg a rásegítést. A létszám nem változott, bár három tanuló kimaradt, és három tanuló került be a programba. A diákok kezdetben nehezen voltak motiválhatók, de többen egyre jobban érezték a segítség hatását. Főleg témazárót megelőző napokon kérték a támogatást, korrepetálást. Sokszor a mentorok úgy érzékelték, szülői feladatot látnak el. Sok diák hálás volt a segítségért, küldték a dolgozatok képét, hogy a mentor is örüljön a sikernek. Nagyon hiányoztak a plusz programok. Remélhetőleg, ha látják a diákok, hogy lehetőség van kirándulni, üzemet látogatni, akkor még vonzóbb lesz számukra a program. A Váci SZC Madách Imre Szakközépiskolája és Szakgimnáziumaban is elindultak a csoportok. A koordinátor tájékoztatta a jelenlevőket, hogy a kollégiumot is szeretnék bevonni a projekt megvalósításába.

A Váci SZC Petőfi Sándor Gépészeti Szakgimnáziuma három csoportot indított. Itt a problémát az idő jelentette, mert a gyakorlat miatt nem tartózkodtak az intézményben a gyerekek. A gondot a koordinátor abban látta, hogy nem tudnak tanulni a diákok, erre kellett tehát koncentrálni. A szülők támogatták a projektben való részvételt. Jelezték, hogy egyre több gyerek jönne be a csoportokba, mert vannak sikerélmények. Egy diák például a sikeres felzárkóztatásnak köszönhetően átment gimnáziumi osztályba, így kikerült a projektből. Minden hónapban volt egy olyan közös óra, amikor a három mentor megbeszélést tartott.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Jelentős eredménynek tekinthető, hogy bár csak pár hónapja folyt a felzárkóztatás, mégis látszott a tanulmányi eredményeken a változás.

A koordinátori találkozó konklúziója az volt, hogy a következő időszakban a készségfejlesztést kell hangsúlyozni, hogy a tanév zárásakor a tanulók sikerélményt éljenek át. Ehhez továbbra is kellett a mentorok támogatása. Szükséges volt az erős kapcsolat kiépítése a tanár-teamekkel, a fejlesztőpedagógusokkal, az iskolai pszichológussal. A korrepetálásokon való részvétel biztosítása is mentori feladat. Továbbra is fel kellett térképezni a család aktuális helyzetét, és figyelemmel kísérni, hogy van-e a tanulást akadályozó tényező. A szabadidős programok szervezettebb, rendszeresebb beiktatása a diákok életébe is szükséges volt, mert ez szintén készségeket fejleszt, illetve építi a közösséget. A népi hagyományok felelevenítése, a karácsony közös ünneplése olyan alap volt, ami a szociális háttérből fakadó hátrányt enyhítheti. A diákok mintát kaphattak, miként kell ünnepelni, ajándékozni, amelyek a fontos értékek.

A koordinátori találkozón a koordinátorok kiemelték az egyéni beszélgetések fontosságát, és arról is tájékoztatták a projektmenedzsert, szakmai vezetőt, hogy élni kívánnak a mentorok az üzemlátogatásból eredő fejlesztési lehetőségekkel is.

Általános megállapítás, hogy bár a bukás nem volt elkerülhető, de a bukások száma jelentősen csökkent. Az augusztusi javítóvizsgán többen éltek a lehetőségekkel, teljesítették a tantárgyi követelményeket. A nyári hónapokban lehetőség volt tanulmányozni az elkészült dokumentumokat. Nagy segítséget jelentett az alapkészség-fejlesztés intézményi szintű terve, amely az alapkompetenciák fejlesztése mellett több készség fejlesztésében ad támogatást a mentorok számára. A módszertani fejlesztések terve is komoly előkészületeket igényelt. A résztvevő iskolák mentorainak, koordinátorainak közös gondolkodása tette lehetővé az alapdokumentum elkészítését.

- **2019.10.01. – 2019.12.31.**

A tagintézményi koordinátorok szeptemberi értekezletén elhangzott, hogy a mentorok és a koordinátorok a 2019/20-as tanévben is folytatják a munkát, két koordinátor személyében történt változás. A csoportok létszáma nem változott, összetétele sem jelentősen. A

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

koordinátorok megállapodtak abban, hogy az évismétlésre kényszerült diákok továbbra is a projekt támogatottjai lesznek. A döntést azzal indokolták, hogy a diákok szívesen vesznek részt a projektben, élnek a lehetőséggel, hogy odafigyelnek rájuk, motiváltabbak lettek, önmagukhoz képest jelentősen fejlődtek. Volt olyan diák, aki krízishelyzet miatt került be a programba. Mivel problémája megoldódott, így már nincs szüksége arra a segítő figyelemre, amit a program biztosított számára. Pár csoport 6 főnél magasabb létszámmal működött, ez jelezte a megnövekedett igényt. Az eltérő szociális helyzetből fakadó feladatokat kiemelten kezelték a mentorok. Mentálhigiénés, drogprevenciós és szexuális felvilágosítást is kaptak a tanulók. A közösségépítés is folyamatos. A megvásárolt játékok, a közös programok tovább erősítik az összetartozás élményét. A szakmai és módszertani továbbképzések elsősorban szeptember és október hónapban is a közös megbeszélésekkor történtek, az egymástól tanulás, a jó gyakorlatok átvétele már rendszeressé vált. Nagy volt az igény a továbbképzésekre, hiszen több olyan terület is van, pl.: konfliktuskezelés, indulatkezelés, amiben segítséget vártak a mentorok.

A 2019.10.01-2019.12.31. közötti időszak beszámolójából kiderül, hogy a 2019/20-as tanév a Váci SZC iskoláiban az előző tanév eredményeinek, kudarcainak figyelembevételével indult. Az erősségek és a gyengeségek az év végére körvonalazódtak. Az alapkompetenciák fejlesztése sok esetben sikeresnek bizonyult még akkor is, ha évismétlő mentorált is akadt. A mentorok állást foglaltak abban a kérdésben, hogy az évismétlő diákok bennmaradnak-e a csoportjaikban. A koordinátori találkozón hozott döntés szerint látták a kudarcban is a pozitívumot, hogy az érintett diákok, bár nem teljesítették a tanév követelményeit, de önmagukhoz képest fejlődtek, kevesebb volt a tantárgyi bukások száma tanulónként, és többen tudásban már megközelítették az elégségest. Továbbra is a csoportjuk tagjaként kívántak foglalkozni ezekkel a tanulókkal, mert a nem kudarcként élték meg a bukást, csak állapotjelzésnek tekintették, amely azt mutatta, hol tart a mentorált egyéni fejlődésében. A módszertani fejlesztések terve a módszertani megújulásban segített, és a tantestületek számára világossá vált, hogy a kompetenciák fejlesztése hagyományos eszközökkel, technikákkal kevésbé eredményes. A közösség formálása prioritás, hiszen, ha jó a csapatszellem, az megtartó erő. Ezért a tanév 2. hónapjától olyan

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

programokat szerveztek, amelyek a közösséghez tartozást erősítették. A Gézások állatkertben voltak, a Magyar nyelv napját közös, általuk szerkesztett műsorral ünnepelték, a karácsonyt ajándékozással várták. Jó időben érkeztek meg az írószerek, ezeket a mentorált tanulók ajándékként kaphatták meg. A Selyében városismereti verseny volt, a Gólyabálon a mentoráltak segítői feladatokat láttak el. Október 1-jén a Magyar népmese napjára emlékeztek versmondó versennyel, kézműves foglalkozással. A diákok nézői lehettek egy reneszánsz vásári komédia megtekintésének, ami élményekkel gazdagította őket. A Selyés lemorzsolódás elleni projekt tagjai 2019. október 22-én Mikszáth Kálmán irodalmi kávéházi versenyt rendeztek. Mivel egy jó pályaválasztás, később munkakörválasztás motiváló erő, az egészségügy iránt elkötelezett csoporttagok ellátogattak a Veresegyházi Idősek Otthonába. A pályaorientációs látogatás nemcsak a közösségi élményt gazdagította, de szakmai ismereteket is továbbított. 2019 decemberében érzékenyítő előadást szerveztek a mentorok, a látássérültek világával ismerkedhettek a résztvevők. A Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájaosok Gólyahéttel indítottak, majd Endre-napot tartottak a névadó tiszteletére. Mivel már 10. évfolyamra jártak az érintett diákok, segítőként a szecskaavatón is jeleskedtek. A Luca-napi verseny aktív résztvevői voltak, a karácsonyi ünnepség szereplői is közülük kerültek ki. A csoportok csoportként ünnepelték a karácsonyt, örültek az ajándékoknak. A koordinátor szerint a diákok beilleszkedtek az iskolai közösségbe, nem érzik, hogy kívülállók. Egyre kevésbé igénylik a közös programokat, az egyéni beszélgetés élvez náluk már prioritást. Aszódon a VEKOP-os három csoportból jó közösséget kovácsoltak a mentorok, a diákok keresik egymás társaságát, de az iskolai közösség szerves részének tekintik magukat. A Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziumas diákok számára is több programot szerveztek a mentorok. A sporttól a kultúrprogramon keresztül a versenyekig, széles volt a skála. A Váci SZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájaben szintén mindent elkövettek a nevelők, hogy a lemorzsolódással veszélyeztetett diákok a rendszerben maradjanak. Olyan szellemiséget továbbítanak, ami mindenképpen megtartó erő. Vác város sportolási lehetőségei gazdagodtak a Főtéren üzemeltetett jégpályával. Iskolai csoportoknak ingyenes belépési lehetőséget biztosítottak. Minden váci iskola élt a

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

lehetőséggel, és a projekt tagjai is több alkalommal mentek korcsolyázni mentoraikkal. A tapasztalat általánosságban az, hogy szinte minden projektben résztvevő tanuló beépült saját iskolája közösségébe, sikerült elfogadnia az iskolai szabályokat. Már nem alternatíva számukra az iskolából való menekülés, sokkal inkább a közösségbe tartozás élménye erősödött. Természetesen tovább folytatódott a kompetenciafejlesztés is. Az alapkészségek fejlesztésében előrelépést jelent, hogy a résztvevő iskolák lehetőséget kaptak a szabadidős keretből kreatív, fejlesztő játékok, eszközök vásárlására. Mivel a kompetenciaterületek fejlettségi szintje tanulónként más és más, az egyéni korrepetálásoknak van nagy jelentősége. E területen is a tervezés az első. A mentorok elkészítették a mentoráltakkal közösen az egyéni tanulói terveket. Kitűzték a célt, hogy a továbbhaladás minimumáért milyen erőfeszítéseket kell tenni. Azok a fejlesztő játékok, amiket a csoportok, iskolák kaptak, játékos formában teszik lehetővé a fejlesztést. Egyre több időt igényelt a mentori munkában a szociális készségek, továbbá az érzelmi intelligencia fejlesztése. Az eltérő szociális helyzetből fakadó feladatokat kiemelten kezelték a mentorok. Továbbra is folytatódott mentálhigiénés, drogprevenciós és szexuális felvilágosítás is a tanulók számára. Jó, hogy több intézményben stabil a mentorok csapata, szinte alig volt személyi változás. A nevelők ragaszkodnak csoportjaikhoz, hiszen támogatottjaikkal személyes a kapcsolat. A mentorok rendszeresen konzultáltak, és koordinátoraik révén tartották a kapcsolatot a VEKOP valamennyi mentorával. Bár személyesen nem mindig ismerték egymást, de a közös gondolkodás részesei voltak, a jó gyakorlatok beépültek mindennapi munkájukba. A diákok általában szívesen keresték fel őket, ezt támasztja alá, hogy a Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában például nem egy csoport hét fősre duzzadt. Ebben az iskolában csak egy érintett diák morzsolódott le, és ez már jelentős eredmény. A pedagógiai célzatú korai beavatkozás tehát sok esetben eredményesnek tekinthető még akkor is, ha évismétlésre kényszerült a diák. Ebben az esetben is számszerű eredmény szűrhető le, hiszen a sikertelenül vett tantárgyak száma csökkent.

Egyre inkább előtérbe kellett helyezni a hogyan-tovább tervezését. Nagyobb hangsúlyt kell, hogy kapjon a pályaorientáció, a pályaválasztás. Olyan készségeket is fejleszteni kell, amelyek a munkába állást könnyítik meg. A külső szakemberekkel, egyéb segítőkkel

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

is szorosabb kapcsolatot kell ápolni. Ebben segítség a Szakterületek együttműködési terve.

- **2020.01.01. – 2020.03.13.**

A projekt megvalósítása zökkenőmentesen folytatódott 2020.01.01-2020.03.13-ig. A tanév első félévét zárták a mentorok. Sokat foglalkoztak diákjaikkal, hogy azt első félév eredményesen záruljon. A kompetenciaterületek fejlesztésére a projekt által biztosított készségfejlesztő eszközöket intenzívebben használták, megnövekedett az egyéni beszélgetések száma, a tanár-teamek közötti együttműködés is szorosabbá vált. A tanulók első félévi eredményei megnyugtató adatok voltak. A fejlődés egyértelműen kimutatható volt. A diákok szívesen vettek részt a foglalkozásokon, vették birtokba a szabadidős tevékenységekhez megvett játékokat. Több mentor vitte ebben az időszakban korcsolyázni diákjait. A koordinátori találkozókon a jó gyakorlatok ismertetése került előtérbe, a műhelyfoglalkozások fontos témája volt a prevenció. Az intézményi dokumentumok korrekciója is folyamatos volt. A fejlesztéshez szükséges IKT eszközök, multimédiás anyagok, gyakorlati segédanyagok beszerzése is megtörtént. A külső szakemberekkel jó munkakapcsolat alakult ki, a nevelőtestület tagjai is együttműködtek a célcsoport problémáinak megoldása érdekében. Az igazolatlan hiányzások visszaszorítására is komoly erőfeszítéseket tettek a mentorok. A közösségfejlesztés érdekében kezdték el szervezni a tavaszi kirándulásokat, gyárlátogatásokat. Sajnos ezek megvalósítására már nem kerülhetett sor. A koronavírus járvány jelentős változást hozott. A nevelőknek fel kellett készülniük, hogy személyesen nem találkozhatnak mentoráltjaikkal, nem használhatják ki maximálisan a közösség segítő erejét sem. Ami legjobban megszenvedte a diákok szemszögéből nézve, az a betervezett, de elmaradt szabadidős tevékenységek sora. A mentorok a tervezett, de a helyzet miatt nem megszervezhető továbbképzéseket fájlalták.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- **2020.04.01. – 2020.06.30.**

Ebben az időszakban már két hete tartott a korlátozás. Mentor és mentorált kezdte elfogadni a helyzetet. Bár a személyes találkozások kivitelezhetetlenek voltak, és számos betervezett program elmaradt, az adott helyzetből kellett a maximumot kihozni. Felerősödött a digitális kompetencia és általában véve az alapkészségek fejlesztése, valamint a nevelőtestület együttműködése ebben az időszakban még szorosabbá vált. Az online oktatás időszakában feladatlapok készültek, amelyek segítették a mentorokat a fejlesztő munkában. A feladatok a figyelemfejlesztésre, az értő olvasásra, a szókincsfejlesztésre és a gondolkodási műveletekre helyezték a hangsúlyt. A feladatlapot mentorok, a szakmai vezető készítették.

A megváltozott helyzetben egyre fontosabbá vált a mentorált diákok támogatása. A tanárok jelzése alapján kiderült, hogy a programban bent levő diákok számára az online tanulás komoly kihívás. Félő volt, hogy az otthoni támogató háttér hiányában a lemorzsolódás kockázata is megnő. A családi háttérben beálló negatív változások is fokozottan jelentkeztek. Kiemelt feladattá vált a korai jelzőrendszer folyamatos működtetése, és a szakterületek közötti együttműködés további erősítése. Az intézményi dokumentumokban a pályázati cél eléréséhez szükséges feltételek, feladatok, eljárások rögzítésre kerültek. Elkészültek azok a fejlesztési tervek, amelyek a korai iskolaelhagyás csökkentését célozták meg. Az alapkészségek fejlesztésére az intézményi szintű dokumentum a megfelelő segítséget adta a mentoroknak. A kompetenciafejlesztés folyamatos és rendszeres volt az online oktatásban is, de a mentorok számára komoly kihívást jelentett, hogy a diákok nem minden esetben tudtak szöveget értelmezni, hiányzott az önálló tanulás feltétele, a 4. képességszint megléte a két kulcskompetencia-területen. A tapasztalatok az sugallják, hogy az alapkompetenciák mellett a digitális kompetencia fejlesztésére is nagyobb hangsúlyt kell helyezni. A módszertani kultúra megújulására is konkrét segítséget ad a mentoroknak a komplex pedagógiai módszertani fejlesztések terve. A szakterületek együttműködési terve jól működött a gyakorlatban. A mentorok napi kapcsolatban voltak a tanár-teamekkel, és a segítő partnerekkel (családsegítő, szociális munkás, fejlesztőpedagógusok,

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

pszichológus, szakszolgálatok, a gyakorlati oktatás szakemberei). Több mentorált együttműködött mentorával, tanáraival, haladása a tananyag elsajátításában megfelelően alakult. A pszichológus rendszeresen üzent a diákoknak, hogyan viseljék el a megváltozott helyzetet, hogyan viszonyuljanak a fertőzés lehetőségéhez, hogy ne pánikoljanak, ne rettegjenek. A szociális munkás pedig az elkallódni látszókat kereste meg, és segített abban, hogy a diákok be tudjanak integrálódni az oktatásba. A fejlesztők segítsége is rendszeres volt. Az egyéni mentorok munkája is megnövekedett. Folyamatosan figyelni kellett a mentoráltakra, mert a rendszeres iskolába járás elmaradása, a felügyelet, közvetlen segítség, a magyarázatok elmaradása, a támogató iskolai közeg hiánya könnyen sodorhatta el az amúgy is alulmotivált tanulót. Minden erőfeszítés ellenére nem minden diák volt elérhető az oktatás számára. Az online tanulás lehetőségét nem használták ki. A mentorok az elmúlt hónapokban megismerkedtek diákjaik szociális helyzetével. A fejlesztőpedagógustól több információ futott be a tanulási problémájukról is. Az intervenció már javában folyt, több tanuló esetében sikeresen. A kompenzáció is folyamatban volt. A mentor, a tanár-team hatása azonban némely esetben kioldódott, mert a tanuló visszatért közegébe. A szülői ház, a kortárscsoportok jelentős nyomást gyakoroltak. Igazolatlan hiányzások már eddig is előfordultak, de a koronavírus teremtette helyzetben még nehezebb volt a kapcsolatot fenntartani. Nem reagáltak a megkeresésekre, egyetlen kommunikációs csatornán sem tették lehetővé elérhetőséget. A szabadidős programok az utolsó negyedévben szépen indultak. Több olyan eszköz került az iskolákba a projektnek köszönhetően, amelyek a szabadidő kulturált eltöltését szolgálják. A mentorok fontos tanácsokat adtak a diákoknak, mivel tölthetik hasznosan az időt úgy, hogy a kijárási korlátozásnak is eleget tegyenek.

Jelenleg minden intézmény rendelkezik elhivatott mentorokkal, akik élvezik a pénzügyi menedzser, a projektmenedzser, a szakmai vezető, a szakmai megvalósítók, a pénzügyi munkatárs, a pályaorientációs szakember támogatását. De nem minden intézmény rendelkezik a szakmai segítők széles skálájával. A humánerőforrás fejlesztésében továbblépésre van szükség. A projekt 74 fő akkreditált pedagógus továbbképzésével tervezett. A karanténra való tekintettel a projekt végére maradt az önképzés a nevelők számára, illetve

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

az egymástól tanulás lehetősége. A mentorokat már eddig is támogatta a koordinátori találkozások műhelyfoglalkozása.

2020. május végén a mentorok értékelték a projekt bevezetésétől a lezárásig eltelt időszakot.

Sikerként könyvelhető el, hogy a diákok hálásak azért, hogy kiemelt figyelmet kapnak. Szívesen megosztják a problémáikat, nehézségeiket mentoraikkal. Azok a diákok, akik olyan mentorokkal dolgoznak, akik nem tanítják őket, néha jobban megnyílnak, őszintébbek a velük foglalkozóval. Még a tanáraikkal való konfliktusaikról is nyíltabban beszélnek, talán azért, mert nem tartanak attól, hogy a pedagógus visszaélne a bizalmukkal. A csoportokba járó diákok örömmel vesznek részt iskolai műsorok, ünnepségek készítésében és megmérettetéseken. A program két éves működése során a csoportokba járó diákok tanulmányi és magatartási eredményei javultak. A mentortársak között kiváló kapcsolat alakult ki, sokat konzultáltak, próbálták egymás munkáját segíteni. Ugyanez elmondható a szaktanárokkal es az osztályfőnökkel való kapcsolatokról is. Nem hallgathatók el azonban a nehézségek sem. A diákok különböző személyiségűek, sokan önismereti problémákkal küzdenek, családi hátterük megosztott. Mivel a diákok leterheltek, sokszor napi 7-8 órájuk van, ezért nagyon nehéz időt találni a beszélgetésekre, foglalkozásokra. A velük való foglalkozás pozitív hatásai ellenére nem szívesen maradnak késő délutánig az iskolában. Főleg azok a tanulók, akik vidéken laknak és tömegközlekedéshez vannak kötve. Így rendszerint valamilyen más óráról – elsősorban osztályfőnöki, esetleg testnevelés, illetve sportkör – kellett őket elkérni. Mindez megnehezítette a tanulási segítségnyújtást és a képességek fejlesztését. Valószínűleg ezekhez szakemberek (pszichológus, gyógypedagógus) többszöri, rendszeres bevonására lesz szükség.

Ebben az időszakban, 2020. június 29-30-án került sor a Vezetői felkészítés a korai iskolaelhagyás, lemorzsolódás kezelése (NSZFH GINOP 6.2.2 Vezetőképzés) c. kurzusra. A képzés blended formában került lebonyolításra, amely a hagyományos tanfolyami képzés kereteit ötvözte a távoktatás elemeivel. Tagintézményenként 3-3 fő vett részt a képzésen. Az intézményi dokumentumok felülvizsgálata befejeződött. Hosszútávon nyújthat segítséget a lemorzsolódás elleni tevékenységek során.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

15. A projekt során vállalt indikátor értékek, monitoring mutatók és a kötelező, illetve az opcionális tevékenységek teljesülésének bemutatása (külön kiemelve a műszaki-szakmai elvárások teljesülését)

Indikátor megnevezése	Célérték	Cél dátuma	Jelenleg elért érték
A kompetencia alapú képzésekhez készített tananyagok alkalmazását célzó képzéseken résztvevő szakemberek száma	74 fő	2020.07.31	39 fő
A kompetencia alapú képzésekhez készített tananyagok alkalmazását célzó képzéseken képesítést, vagy tanúsítványt szerző szakemberek száma	67 fő	2020.07.31	39 fő (további 45 fő folyamatban)
A kompetencia-alapú képzésekben bevezetett új tananyagok, módszertanok száma	nincs meghatározva	n.r.	n.r.
Az intézkedések keretében kidolgozott új tananyagok, módszertan száma	nincs meghatározva	n.r.	n.r.

23. sz. táblázat

A pályázat céljának eléréséhez alapvetően szükséges volt a pedagógus attitűd megváltozása. A projekt során a kitűzött cél az volt, hogy 74 fő akkreditált pedagógus továbbképzésen vesz részt és legalább 67 fő tanúsítványt szerez.

A tervezett továbbképzések megtartását a COVID-19 járvány okozta helyzet megakadályozta. A megtapasztalt digitális távoktatás fejlesztési igénye az, hogy a tanulócsoport vezetők számára ebben a témában online oktatást szervezzenek a várható 2. hullám okozta távoktatás hatékony folytatására. Ezt szeptember 2. felétől tervezik 45 fő számára.

Kötelező vállalás megnevezése	Célérték	Cél dátuma	Jelenleg elért érték
Alapkészség fejlesztése céljából kialakított és működtetett tanulócsoportokban résztvevő tanulók száma (fő)	245 fő	2020.07.31	50 tanulócsoport, csoportonként 6 fő, összesen 300 fő
A tanulmányi eredmények javulása a tanulócsoportok esetében	A program végéig összesen a 2018 bázis+0.03% 2019bázis+0.03%	2020.07.31	0,6 javítás
A középfokú végzettség nélküli tanulói jogviszony megszűnési számának csökkenése az adott évfolyamon belépők számához viszonyítva	A program végéig 11,5%	2020.07.31	8.0%

24. sz. táblázat

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A projekt konkrét vállalásának megfelelően a programban résztvevő hét tagintézményben összesen 50 – egyenként 6 fős – tanuló csoportot alakítottak ki, 300 diák bevonásával a Cselekvési tervben vállalt minimális 245 fő helyett.
A programban résztvevő tanulók 2018/19-es tanév félévi átlaga 2,89, az év végi átlaga 3,18, ami 1,1%-os javulás. 2019/2020 első félévi a tanulmányi átlaga 3,49, míg a 2. félévben szintén 3,49. Az előírt javulás a bázisértékekhez képest, ami 2x 0,03 volt, ezt 0,6 jegynyi javítással sikerült teljesíteni.

A projekt befejezésekor 8%-os a Váci SZC szintű lemorzsolódás, ami 4%-os csökkenést mutat, ez pedig 3,5%-kal jobb érték, mint a Cselekvési tervben előírt célérték.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

16. A projekt eredményei számokban kifejezve

A VEKOP-8.6.3-16-2017-000008 „A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése" projekt tervezett költségeinek megoszlása a zárótanulmány írásakor még nem teljes, mert bizonyos beszerzések eltolódtak és a nagyobb rendezvények megtartása is meghiúsult a COVID-19 járvány miatt.

A tanulócsoportokkal és a szakértői szolgáltatásokkal kapcsolatban felmerült költségek változatlanok maradnak a projekt fizikai befejezéséig. A többi kategóriában folyamatban van a költségek átcsoportosítása és a költségvetés módosítási kérelem beadása az Irányító Hatóság felé. Az alább bemutatott adatok az Elektronikus Pályázó Tájékoztató és Kommunikációs Rendszer a zárótanulmány készítésekor aktuális szerződés szerinti összegeket tartalmazzák. A projekt teljes támogatási összege 270 millió forint, amely az alábbi fő csoportbontásban látható:

Tétel	Költség	Arány
Megvalósíthatósági tanulmány készítés	2 000 000 Ft	0,74%
Közbeszerzések költségei	604 545 Ft	0,22%
Projektmenedzsment	15 063 876 Ft	5,58%
Szakmai megvalósítók	112 322 275 Ft	41,60%
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb szakértői szolgáltatások	63 020 824 Ft	23,34%
Marketing, kommunikáció (nem kötelező kommunikációs tevékenység)	1 921 080 Ft	0,71%
Célcsoport számára támogatás - Pedagógus továbbképzések megvalósítása	2 589 080 Ft	0,96%
Minőségbiztosítás	18 923 000 Ft	7,01%
Beruházások - Eszközbeszerzés	49 735 773 Ft	18,42%
Rezsiköltség	1 731 006 Ft	0,64%
Kötelező tájékoztatás és nyilvánosság költségei	48 872 Ft	0,02%
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költség	1 978 045 Ft	0,73%
Tartalék	61 624 Ft	0,02%
Összesen	**270 000 000 Ft**	**100%**

25. sz. táblázat

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

11. sz. ábra

A projekt céljával összhangban a legfőbb költségek a szakmai megvalósítással, a tanulócsoportok működtetésével kapcsolatosak. Ez az összeg a szakmai megvalósítás költségsoron látható.

Szakmai megvalósítók	**Költség**
Szakmai vezető bére	4 800 000 Ft
Szakmai vezető bérjárulékai	390 000 Ft
Szakmai vezető bérjárulékai 2019-től	490 000 Ft
Pénzügyi munkatárs bére	3 465 000 Ft
Pénzügyi munkatárs bérjárulékai	225 225 Ft
Pénzügyi munkatárs bérjárulékai 2019-től	404 250 Ft
Szakmai megvalósító munkatárs bére - (1 fő tananyagfejlesztést végez)	14 850 000 Ft
Szakmai megvalósító munkatárs bérjárulékai	1 222 650 Ft
Szakmai megvalósító munkatárs bérjárulékai 2019-től	1 501 500 Ft
DKA terem szakmai felelős bére	7 425 000 Ft
DKA terem szakmai felelős bérjárulékai	611 325 Ft
DKA terem szakmai felelős bérjárulékai 2019-től	750 750 Ft
Szakmai megvalósító - pszichológus bére	5 999 760 Ft
Szakmai megvalósító - pszichológus bérjárulékai	259 992 Ft
Szakmai megvalósító - pszichológus bérjárulékai 2019-től	816 648 Ft
Szakmai megvalósító - életpálya tanácsadó bére	3 465 000 Ft
Szakmai megvalósító - életpálya tanácsadó bérjárulékai	225 225 Ft
Szakmai megvalósító - életpálya tanácsadó bérjárulékai 2019-től	404 250 Ft

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Kereset kiegészítés (Célfeladat) - igazgatók	10 800 000 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) járulékok - igazgatók	877 500 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) járulékok - igazgatók 2019-től	1 102 500 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) - igazgatóh	440 000 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) járulékok - igazgatóh.	78 000 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) járulékok - igazgatóh. 2019től	7 000 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) - igazgatóh	385 000 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) járulékok - igazgatóh.	68 250 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) járulékok - igazgatóh. - 2019-től	6 125 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) - igazgatóh	975 000 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) járulékok - igazgatóh.	170 625 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) - munkacsoporttagok SZC és tagiskolai 45 fő (10 SZC szintű + 7*5 tagintézményi szintű)	8 100 000 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) járulékok - munkacsoporttagok SZC és tagiskolai 45 fő (10 SZC szintű + 7*5 tagintézményi szintű) 2019-től	1 579 500 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) - tanulócsoportok működtetése 42 fő (tanárok)	32 400 000 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) járulékok - tanulócsoportok működtetése 42 fő	2 808 000 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) járulékok 2019- tanulócsoportok működtetése 42 fő	3 150 000 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) - tehetséggondozó csoportok működtetése 8 fő (csoportvezetők)	540 000 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) járulékok - tehetséggondozó csoportok működtetése 8 fő (csoportvezetők)	46 800 Ft
Kereset kiegészítés (Célfeladat) járulékok - tehetséggondozó csoportok működtetése 8 fő 2019	52 500 Ft
Munkába járás költsége	396 900 Ft
Kiküldetési költség	1 032 000 Ft
Összesen	**112 322 275 Ft**

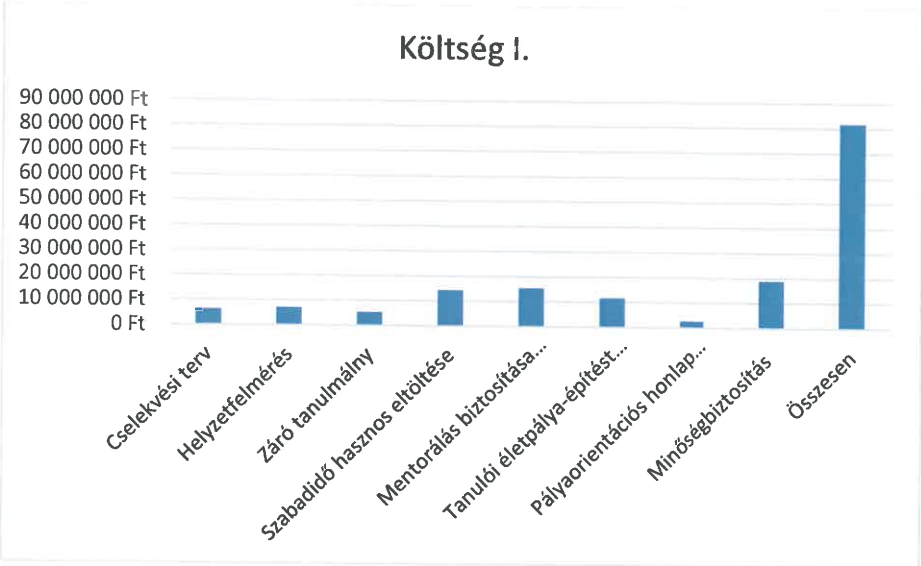
26. sz. táblázat

A helyi szakmai megvalósítók munkáját szakértők bevonásával erősítették meg. A szakértői szolgáltatások közül a cselekvési terv és a helyzetfelmérés elkészítése mérföldkőhöz kapcsolódó kötelező eleme a pályázatnak. A szakértői szolgáltatások az alábbi összegekkel valósultak meg.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb szakértői szolgáltatások	Költség
Cselekvési terv	6 350 000 Ft
Helyzetfelmérés	7 035 800 Ft
Záró tanulmány	5 460 000 Ft
Szabadidő hasznos eltöltése	14 399 964 Ft
Mentorálás biztosítása lemorzsolódás csökkentése érdekében (tanulócsoportokban résztvevő diákok számára)	15 399 930 Ft
Tanulói életpálya-építést szolgáló intézkedések, továbbá az intézményi szintű pályaorientációs tevékenység bevezetését és működtetését támogató tevékenység	11 689 080 Ft
Pályaorientációs honlap működtetése	2 686 050 Ft
Minőségbiztosítás	18 923 000 Ft
Összesen	**81 943 824 Ft**

27. sz. táblázat

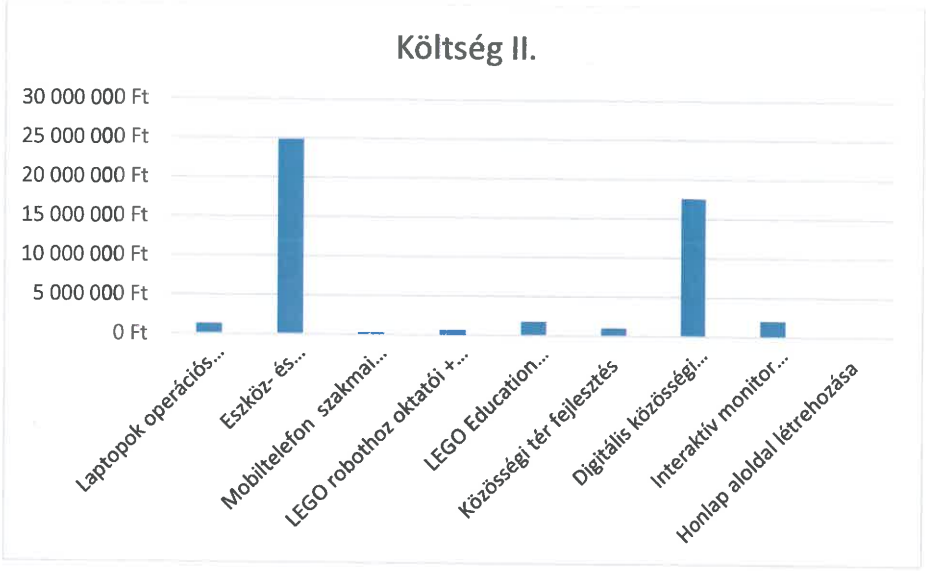
12. sz. ábra

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A pedagógus továbbképzések az alábbi területeken történtek.

Megnevezés	Költség
Akkreditált módszertani pedagógus továbbképzéseken résztvevők helyettesítésének biztosítása	1 357 020 Ft
Pedagógus továbbképzés (digitális közösségi alkotóműhely) - 60 óra	542 800 Ft
Pedagógus továbbképzésen (GEOMATECH@Látható matematika) résztvevők helyettesítésének biztosítása	113 400 Ft
Pedagógus továbbképzés (GEOMATECH@Látható matematika) - 60 óra	412 500 Ft
Pedagógus továbbképzésen (Mobilrobotok az iskolában) résztvevők helyettesítésének biztosítása	45 360 Ft
Pedagógus továbbképzés (Mobilrobotok az iskolában) - 30 óra	118 000 Ft

28. sz. táblázat

13. sz. ábra

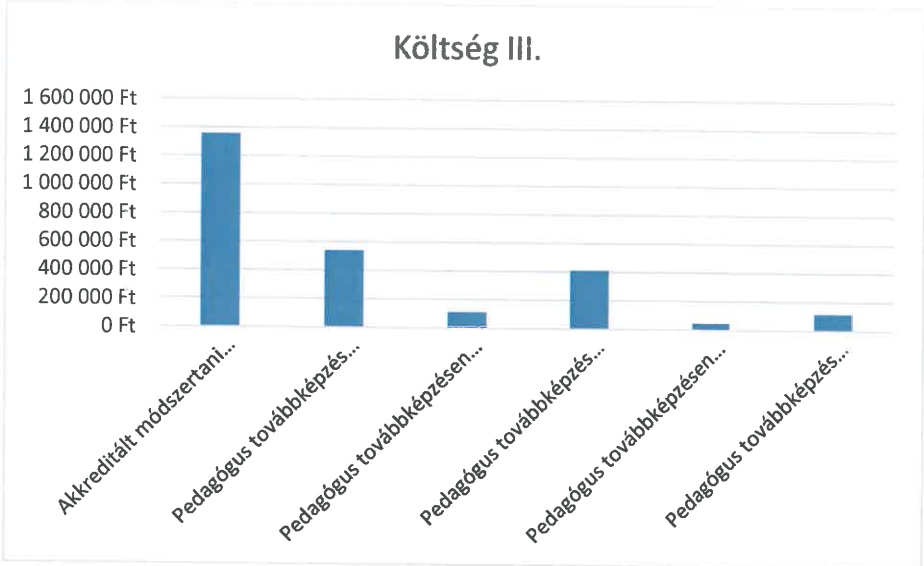
A projekt összköltség 20%-a eszközbeszerzés volt. Ezt a lehetőséget maximális mértékben kihasználták, mivel ezek az eszközök nem csak az projekt megvalósítási időszakában részt vevő diákoknak nyújtanak lehetőséget modern technológiával való ismerkedésre, hanem a fenntartási idő alatt az iskoláinkban tanuló újabb generációk igényeit is maximális mértékben kielégítik.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az következő beruházásokat valósították meg az eszközbeszerzés keretén belül:

Megnevezés	Költség
Laptopok operációs rendszerrel a szakmai megvalósítók részére	1 305 484 Ft
Eszköz- és infrastruktúrafejlesztés keretében beszerzett asztali számítógépek tartozékokkal, monitorral, operációs rendszerrel	24 837 683 Ft
Mobiltelefon szakmai megvalósító irodai munkatársak részére	279 996 Ft
LEGO robothoz oktatói + tanulói laptop operációs rendszerrel	652 741 Ft
LEGO Education Mindstorms EV3 robot csomag (6db EV3 alapcsomag + 6 db Akku. Töltő + 1db „Space foglalkoztató" készlet + 2 db Okt. kieg. Készlet + 3db Mindstorms Hőmérséklet érzélelő + 2db LEGO megújuló energiák kiegészítő készlet + 3 db Kiegészítő klt. LME3 + 1 db LEGO Sumo versenypálya + 1 db FLL / WRO robot versenyasztal)	1 837 182 Ft
Közösségi tér fejlesztés	1 052 800 Ft
Digitális közösségi alkotóműhely	17 627 757 Ft
Interaktív monitor (GEOMATECH)	2 079 900 Ft
Honlap aloldal létrehozása	62 230 Ft

29. sz. táblázat

14. sz. ábra

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költség keretein belül a tanulócsoportok zökkenőmentes munkáját megalapozó irodaszereket vettek minden iskolába a részvétel arányában elosztva, összesen 1 978 045 Ft értékben. A rezsiköltség összegéből a szakmai megvalósítók mobiltelefon előfizetését és a működéshez szükséges irodaszer beszerzést valósították meg.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

17. Az esélyegyenlőségi és környezetvédelmi szempontok figyelembevételével kapcsolatos elvárások teljesülésének bemutatása, avagy a horizontális célok megvalósulása

A VEKOP-8.6.3-16 kódszámú, „A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése" című felhívás 3.4.1.2. „Esélyegyenlőség és környezetvédelmi szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások" pontja az alábbi általános elvárásokat fogalmazza meg a horizontális célok érvényre juttatásával kapcsolatban a projekten belül:

„Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó környezetvédelmi és esélyegyenlőségi jogszabályokat betartani, a projekt által érintett területen a védett természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba ütköző nemmegfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni."

Esélyegyenlőség

„Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről" szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Esélyegyenlőségi törvény) kimondja, hogy minden ember egyenlő méltóságú, egyben számos védett tulajdonságú célcsoportot jelöl meg, amelyekkel szemben tiltja a hátrányos megkülönböztetést, ilyen jogsértés esetén számukra jogvédelmet biztosít. E törvény 4.§- a elrendeli, hogy „az egyenlő bánásmód követelményét (...) költségvetési szervek, jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során (a továbbiakban együtt: jogviszony) kötelesek megtartani."

Az Európai Közösség alapító egyezményének 6. cikkelye előírja a nemzeti hovatartozás miatti diszkriminációról szóló tilalmat, a 119. cikkelye pedig a nők és férfiak egyenlő bérezését irányozza elő.

A fentiek értelmében a Kedvezményezettnek az alábbi etikai elveket volt szükséges figyelembe vennie a projekt tervezése és megvalósítása során, az esélyegyenlőség tekintetében:

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- Egyenlő bánásmód elve: a résztvevő faji, származási, vallási, viselkedési, egészségi állapot, illetve társadalmi helyzet alapján nem szenvedhet negatív diszkriminációt.
- Az emberi méltóság tiszteletben tartásának elve: olyan közeg teremtése, amelyben nem csorbul az emberi méltóság, a feltételek a résztvevők alapvető érdekeit és értékeit erősítik.

Esélyegyenlőség megvalósulása a pályázat vonatkozásában

Az esélyegyenlőségi vállalások, illetve előírások megvalósulásának tanulmányozásához megtörtént a felhívás vonatkozó fejezetének áttekintése, illetve a projektelőkészítés és -megvalósítás során keletkezett dokumentáció vizsgálata. Ezen felül a projektmenedzsment tagjaival és a szakmai megvalósítókkal személyes interjúkra is sor került a megvalósult esélyegyenlőségi intézkedések kapcsán.

A vállalások és előírások az alábbiak szerint valósultak meg a projektben:

A Felhívás előírásai:

1. A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a támogatást igénylő esélytudatosságot fejez ki: nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.
2. Infrastrukturális fejlesztéseknél: létesítmények, térhasználat közlekedési kapcsolatok tervezésekor a támogatást igénylő figyelembe veszi és érvényesíti az egyetemes tervezés elveit, azaz a nők és férfiak igényeit, az idősek, a fogyatékosok és a gyermekek igényeit, és bemutatja ennek módját.
3. A közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat lebonyolító és/vagy állandó munkavégzés helyszínéül szolgáló épület/épületrész építése/felújítása során kötelező a projektarányos akadálymentesítés.
4. Ha a támogatást igénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, az igénylőnek igazolnia kell az esélyegyenlőségi terv meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-nak megfelelően.
5. Az infokommunikációs akadálymentesítés minden beruházás esetén kötelező.
6. Esélyegyenlőségi munkatárs, felelős alkalmazása/kijelölése: akinek a munkájáról a projekt utolsó előtti mérföldkövéhez kapcsolódó beszámolóval jelentést kell benyújtani.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az esélyegyenlőség érvényre juttatása érdekében megtett lépések:

A rendezvények helyszínén:

- workshopok, megnyitók, egyéb nyilvános események esetében a Centrum kijelölt akadálymentes parkolóhelyet;
- törekedett az akadálymentes bejutás lehetőségeinek megteremtésére.

A DKA- műhely kialakítása során:

- a közösségi terekben, illetve a DKA- műhelyben az akadálymentes helyváltoztatás biztosított, mindenhol ügyelve arra, hogy kerekesszékkel is kényelmesen lehessen fordulni;
- a műhely épületének kerekesszékkel történő megközelíthetősége érdekében rámpa került kialakításra a burkolat szintkülönbségének áthidalására.

Az Esélyegyenlőségi tervhez kapcsolódóan:

- a Váci Szakképzési Centrum rendelkezik a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci helyzetének javítása érdekében Esélyegyenlőségi Tervvel. Az Esélyegyenlőségi Terv kötelezettséget vállal arra, hogy a foglalkoztatás során – az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 21-23. §-aiban foglaltaknak megfelelően – érvényre juttatja az egyenlő bánásmód követelményét;
- a terv felülvizsgálata megtörtént, és a Centrumban futó projektekre vonatkozó specifikációk beépítésre kerültek;
- a tervben foglalt alapelveket a megvalósítók figyelembe vették mind a projektelőkészítés, mind pedig a projektmegvalósítás időszakában.

A projekt aloldalához kapcsolódóan:

- a kedvezményezett a honlapján aloldalt hozott létre, amely mindenki számára – a főoldalról – pár kattintással elérhető;

- tekintettel arra, hogy a felhasználók körében lehetnek olyanok, akik számára speciális beviteli eszközök használata szükséges, törekedni kellett arra, hogy a projekt aloldalra navigáló kattintható elem nagy és jól látható legyen;

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- a Centrum logikus, strukturált felépítést alakított ki az oldalon, az egyes fő- és alcímekhez tartozóan megfelelő leírást adott, a fejezetek elnevezése egyértelmű és informatív.

Az esélyegyenlőségi munkatárs foglalkoztatásához kapcsolódóan:

- a Váci Szakképzési Centrum esélyegyenlőségi munkatársat jelölt ki, akinek munkaköri leírása tartalmazza az esélyegyenlőség érvényre juttatásával kapcsolatos feladatokat;
- az esélyegyenlőségi munkatárs munkaköri leírása kiegészült a projekt(ek)ben elvégzett feladatokkal;
- belső nyilatkozat született arról, hogy az esélyegyenlőségi munkatárs hogyan vett részt a projektmegvalósításban.

A projekt szakmai tevékenységeihez (pedagógusok, szakértők tevékenységéhez) kapcsolódóan:

- a projekt alapvető céljai között van a leginkább veszélyeztetett célcsoportok tanulási pályájának figyelése, korai jelzőrendszer kiépítése a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése céljából, és specifikus beavatkozások kidolgozása azok számára, akik ezek nélkül biztosan kihullanának az oktatási rendszerből. Ennek okán a projekt valamennyi intézkedése közvetve és közvetlenül is hozzájárul az esélyegyenlőség megteremtéséhez;
- a horizontális elv megvalósulása érdekében a projektmenedzsment a projektindító megbeszélésen felhívta a szakmai megvalósítók és az intézményvezetők figyelmét az esélyegyenlőségi elvek betartásának fontosságára;
- a projekt indulásakor a tagintézményi tanulmányi átlagtól függetlenül a szakképzési centrum valamennyi 9. évfolyamos diák számára biztosította a szintfelmérés lehetőségét, a felhívás kritériumainak való megfelelés esetén pedig a programba való belépést (nemtől, kortól, származástól stb. függetlenül);
- a bevont férfiak és nők aránya eltér a 50-50%-tól, de ez nem nemi diszkriminációból fakad: a végleges számok az országos mérés valós eredményeit követik le, és a projektbe azok a diákok kerültek be, akiknek valóban szükségük van a támogatásra tanulmányaik során;
- a pedagógusok és támogató szakemberek (mentorok, pszichológusok stb.) a projekt keretében és az azon kívül végzett tevékenységük során is – a meglévő tapasztalataikat beépítve –

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

igyekeznek rávilágítani az esélyegyenlőség fontosságára, érzékenyíteni a diákokat az emberi méltóság tiszteletben tartására;

- a hatékonyabb munka érdekében a pedagógusok a jó gyakorlatokat egymás között megosztják. A projektmegvalósítás során erre platformot biztosítottak a munkacsoport-megbeszélések, amelyekre rendszeres időközönként, tagintézményenként külön-külön, illetve a tagintézményeket összekapcsolva – a tagintézményi koordinátorok között – került sor.
- a tanulócsoportos foglalkozás alatt a szakemberek olyan légkör kialakítására törekedtek, amely erősítette a diákokban a valahová tartozás érzését, miközben a program a tanulást támogató, lemorzsolódási arányt mérséklő tevékenységével valódi lehetőséget, esélyt teremtett a munkaerőpiacra történő sikeres továbblépésre;
- a projekt időtartama alatt a szakemberek közreműködtek abban, hogy a diákok eljussanak olyan eseményekre, rendezvényekre, ahová eddig nem volt alkalmuk/lehetőségük, illetve szakmai partnerekkel való találkozások révén rálátásuk legyen a munka világára;
- a Centrum mentorálási szolgáltatást épített be a projektbe. A támogató tevékenység egyrészt azok számára nyújtott segítséget, akiknek a feladatok elvégzése a tanulócsoportos foglalkozásokon nehézséget jelentett, másrészt támogatást jelentett olyan helyzetekben, amikor a tanulást gátló tényező nem elsősorban iskolai, hanem családi vagy esetleg pszichológiai eredetű;
- a projekt során továbbképzések, workshopok, érzékenyítő tréningek kerültek és kerülnek megszervezésre, amelyek elsősorban a pedagógusok szakmai fejlődését, együttműködési készségét hivatottak szolgálni, másrészt a projekt keretében megvalósult eredmények és beszerzett eszközök megfelelő fenntartását segítik elő (pl. a Digitális Közösségi Alkotóműhely üzemeltetéséhez, fenntartásához, illetve az eszközök megfelelő kezeléséhez és bemutatásához kapcsolódó képzések).

A projektmenedzsment tevékenységhez kapcsolódóan:

1. A projektmenedzsment a projektmegvalósítás során törekedett az esélyegyenlőség biztosítását szolgáló szempontok érvényesítésére, ennek érdekében – a megvalósításba bevont munkatársak érzékenyítésén keresztül – fellépett a közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetés minden olyan formája ellen, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

vélt jellemzői miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban. Ilyen, a célcsoportra vonatkoztatható, a projekt szempontjából leginkább releváns jellemzők (többek között): nemi, faji hovatartozás, bőrszín, nemzetiség, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozás, anyanyelv, fogyatékosság, egészségi állapot, vallási vagy világnézeti meggyőződés, politikai vagy más vélemény, anyaság (várandósság) vagy apaság, életkor, társadalmi származás, vagyoni helyzet, egyéb helyzet, tulajdonság vagy jellemző.

Fenntartható fejlődés

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1987-es Brundtland-jelentése szerint a fenntartható fejlődés olyan fejlődési folyamat (földeké, városoké, termelési folyamatoké, társadalmaké stb.), amely „kielégíti a jelen szükségleteit anélkül, hogy csökkentené a jövendő generációk képességét, hogy kielégítsék a saját szükségleteiket."

A fenntartható fejlődés egyik alapelve, hogy komplex megközelítéssel, egyszerre veszi figyelembe:

- a környezeti ügyek elvárásait,
- a társadalmi igényeket,
- a gazdasági fejlődés igényeit.

A fejlődés alapvető célja tehát a szociális jólét, a méltányos életfeltételek lehetőségének biztosítása a jelenlegi és a jövőbeli nemzedékek számára, ami csak úgy lehetséges, ha közben fenntartható módon hasznosítjuk a természeti erőforrásokat, elkerüljük a káros hatásokat, s különösen a környezet állapotában bekövetkező visszafordíthatatlan változásokat.

Fenntartható fejlődés elvének érvényre juttatása a pályázat vonatkozásában

A környezetvédelmi vállalások, illetve előírások megvalósulásának tanulmányozásához megtörtént a felhívás és az „Általános Útmutató a Felhívásokhoz" című dokumentum vonatkozó

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

fejezetének áttanulmányozása, illetve a projektelőkészítés és megvalósítás során keletkezett dokumentáció áttekintése. Ezen felül a projektmenedzsment tagjaival és a szakmai megvalósítókkal személyes interjúkra is sor került a megvalósult intézkedések kapcsán.

A vállalások és előírások az alábbiak szerint valósultak meg a projektben:
Az „Általános Útmutató a Felhívásokhoz" című dokumentum előírásai (a Felhívás konkrétumokat nem fogalmaz meg a fenntartható fejlődés kapcsán):
Az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az Alapokra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló 1303/2013/EU rendelet 8. cikke szerint az Európai Strukturális és Beruházási Alapok célkitűzéseit a fenntartható fejlődés elvének megfelelően kell megvalósítani. A környezet védelmére vonatkozóan a rendelet előírja többek között a környezet minőségének megóvását, védelmét, az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz történő alkalmazkodást.
Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles felmérni a projekt által érintett terület környezeti, ökológiai állapotát, gondoskodni a projektre vonatkozó környezet- és természetvédelmi jogszabályok betartásáról, és a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
A fenntartható fejlődés elvének érvényre juttatása érdekében megtett lépések:
A projektmenedzsment tevékenységhez kapcsolódóan:

- a projektmenedzsment az irodai papír- és tintahasználat környezeti hatásainak minimalizálása érdekében elsősorban elektronikusan kommunikál, papír dokumentumokat csak szükség esetén és csak a szükséges terjedelemben nyomtat;
- a projektiroda a papírtakarékosság érdekében a nyomtatókat kétoldalas nyomtatásra állítja, környezetbarát szerkesztési elveket alkalmaz (minimális margó, minimális fehér hely, kisebb betűméret, természetesen az olvashatóság szem előtt tartásával);
- a használt lapokat jegyzetpapírként újrahasználja;
- az utazásokat a lehetőség szerinti legminimálisabbra csökkenti.

A teljes projektelőkészítés és -megvalósítás során:

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- a Centrum nem csak a jelen projekt kapcsán, hanem a napi működése során is figyelmet fordít a hulladék szelektív gyűjtésére, a kollégák szelektíven gyűjtik az irodai papírhulladékon kívül a beszerzett eszközök, berendezési tárgyak csomagolóanyagát is;
- a projektmenedzsment a projektindító megbeszélésen felhívta a szakmai megvalósítók és a tagintézményvezetők figyelmét a környezetvédelmi elvek betartásának fontosságára;
- a projektbe bevont pedagógusok és egyéb szakemberek a projekt teljes időtartama alatt törekedtek az egészségtudatos környezet kialakítására, megtartására, ezzel példát mutatva a célcsoport számára;
- 2020. március 16. előtt a tanulócsoportok működtetése több helyszínen zajlott, a 2020. március 16-a utáni időszakban azonban (a COVID-19 világjárvány terjedését lassítani szándékozó intézkedések nyomán) az oktatás teljes egészében digitális csatornákon keresztül valósult meg, mellyel jelentősen csökkent a közlekedésből adódó környezetszennyezés;
- több pedagógus-továbbképzés megvalósítására online csatornákon keresztül került sor, amely szintén csökkentette a nyomtatással és utazással járó környezeti terhelést.

A rendezvények helyszínén:

- a Kedvezményezett a környezethasználat során törekszik arra, hogy a rendezvények lebonyolítása során a keletkező hulladékot a minimálisra csökkentse;
- műanyag helyett a papírtányérokat és papírpoharakat részesíti előnyben;
- gondoskodik a hulladék szelektív összegyűjtéséről a rendezvények alatt és után;
- a szelektíven összegyűjtött hulladékot az arra kijelölt gyűjtőbe elszállítja.

A DKA-műhely kialakítása során:

- a DKA- terem közvetlen környezetében elektromos töltőállomás került kialakításra.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

18. Annak bemutatása, hogy a Megrendelő által a projekt során végrehajtott fejlesztések és elért eredmények hogyan valósulhattak volna meg európai uniós támogatás nélkül

- Röviden megválaszolva, a fejlesztések és az eredmények európai uniós támogatás nélkül nem valósulhattak volna meg.
- Részleteiben végiggondolva a tanuló- és mentorcsoportok működése nem valósulhatott volna meg. Ez pedig az alappillére volt a gyerekek alapképességeinek fejlesztéséhez, ami hozzájárult a tanulmányi eredményeinek javításához. A figyelem és az élményalapú kötődés meghozta azt a gyümölcsét, hogy a lemorzsolódásra veszélyeztetett tanulók nagy része bent maradt az oktatásban, és nem kallódtak el.
- Hozzájárult az eredményességhez a szabadidő hasznos eltöltése programsorozat.
- Igaz, nem ehhez a pályázathoz köthető a bemeneti mérések megvalósulása, de szoros együttműködésben valósult meg. A mérési eredmények nagyon jól kimutatták az objektíven meghatározható körét a veszélyeztetett tanulóknak.
- Olyan eszköz- és műszaki fejlesztések valósultak meg tagintézményekben, amelyek már régóta esedékesek voltak, de forrás hiányában tolódtak.
- Az életpálya tanácsadás a szakmaválasztás megerősítésben és a munkaerőpiacra való kilépéshez adott a tanulóknak támogatást.
- A szakmai együttműködések révén olyan módszerek és eszközgyűjtemények jöttek létre, ami a program nélkül nem tudott volna megvalósulni.
- A tanulócsoportok és mentorálás olyan szinten beépült a mindennapokba, hogy a gyerekek keresik a lehetőséget és a programba való bekapcsolódás lehetőségét.
- A közreműködők számára projektalapú munkatapasztalatot adott, elmondásuk alapján javult a problémás helyzetekhez való hozzáállásuk és toleránsabbak voltak a szaktanárok, osztályfőnökök, pedagógusok a programban résztvevő gyerekekhez. Egyszóval széleskörű társadalmi összefogás alakult ki a program által.
- A program szemléletformáló ereje nem valósulhatott volna meg a pályázati lehetőség nélkül.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- A fenntartási időszakban azokat a tanulókat kortárssegítésre szeretnének bevonni, akik a programban már nem célcsoportként, hanem segítőként működnének együtt a továbbiakban.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Források

- Kertesi, G., & Kézdi, G., 2010. Iskolázatlan szülők gyermekei és roma fiatalok a középiskolában: Beszámoló az Educatio Életpálya-felvételének 2006 és 2009 közötti hullámaiból. Budapest: Labour Research Department, Institute of Economics, Hungarian Academy of Sciences.
- Kállai Gabriella (2014) A gyermekvédelmi rendszer és az iskola kapcsolata a korai iskolaelhagyás megelőzéséért. Iskolakultúra 2014/5
- Kertesi, G. & Kézdi, G., 2009. Általános iskolai szegregáció Magyarországon az ezredforduló után. Közgazdasági Szemle, LVI. évf., 2009. november (959–1000. o.)
- Mártonfi György (2013). Korai iskolaelhagyás a magyarországi szakképzésben. A ReferNet, a CEDEFOP (Európai Szakképzés-fejlesztési Központ) információs és szakértői hálózata tagjai által készített, a korai iskolaelhagyás témáját feldolgozó tanulmány-sorozat.
- European Commission, 2013. Reducing early school leaving: Key messages and policy support; Nevala, A.-M., Hawley, J., 2011. Reducing early school leaving: Key messages and policy support. European Parliament, Brussels.
- Kertesi, G., & Kézdi, G., 2006. Expected long-term budgetary benefits to Roma education in Hungary. Budapest Working Papers.
- Hermándy-Berencz Judit, Szegedi Eszter, Sziklaine Lengyel Zsófia (2013). PSIVET – Esélyteremtés szakképzéssel. Budapest – Tempus Közalapítvány
- Helyzetelemzés és további kutatásra javasolt irányok a korai iskolaelhagyás problémájának hatékony kezelése érdekében, 2013, QALL projekt konzorcium. www.qall.tka.hu>>Kutatás; 2011. évi CXC törvény a köznevelésről
- Európai Bizottság (2013) A TANÁCS AJÁNLÁSA Magyarország 2013. évi nemzeti reformprogramjáról és Magyarország 2012–2016-os időszakra vonatkozó konvergencia programjának tanácsi véleményezéséről http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/swd2013_hungary_hu.pdf
- Holland Oktatási, Kulturális és Tudományokért felelős Minisztérium, 2013. The approach to Early School Leaving.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- Bundesagentur für Arbeit, 2013. German PES Services for Low Skilled Unemployed. http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=10284&langId=en
- OECD, 2011. CEIP Andalucía, A Learning Community. www.oecd.org/edu/ceri/49768577.pdf
- Daniel Goleman (1997) Az empátia gyökerei. In: Érzelmi intelligencia. Háttér kiadó, Budapest, 149 – 171.
- (Thomas Gordon (1991) Hogyan változtathatják a szülők a gyerekekhez fűződő egyoldalú viszonyukat egyenrangú, örömteli kapcsolattá? In: P.E.T. A szülői eredményesség tanulása. A Gordon – modell. Gondolat, Budapest, 62 – 86.)
- (Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes (1999) Az indulatok feldolgozása gazdagítja az érdeklődést, és emeli a teljesítmény színvonalát. In: Gyermeklélektan. Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest, 273.)
- Az Európai Közösség alapító egyezménye
- 1303/2013/EU rendelet az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az Alapokra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- Az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1987. évi Brundtland- jelentése
- „A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése" című, VEKOP-8.6.3-16 kódszámú felhívás
- „Általános Útmutató a Felhívásokhoz" című dokumentum 8.0 verzió (https://www.palyazat.gov.hu/doc/4404; letöltés: 2020.06.22.)
- A fenntartható fejlődés honlapja http://www.ff3.hu/fejlodes.html; letölt
- 2020. évi ország jelentés – Magyarország 34 old. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2020-european_semester_country-report-hungary_hu.pd

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

MELLÉKLETEK

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

1. melléklet

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

1.sz. melléklet

A VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése" projekt

ZÁRÓTANULMÁNY KUTATÁSI TERV

A kutatás témája: VEKOP-8.6.3-16-2017-0008 „A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése" projekt megvalósításának vizsgálata a Zárótanulmányának elkészítéséhez.
Probléma meghatározása: Az európai uniós átlag feletti a középiskolát végzettség nélkül elhagyók aránya
Célkitűzés: A középiskolai tanulmányaikat végzettség nélkül elhagyók arányának 12% alá csökkentése.
Hipotézis: A középiskolai lemorzsolódás jelentősen csökkenthető kiemelt kiscsoportos és személyes találkozások, foglalkozások megtartásával.
Kutatás típusa: interjúkérdés
Vizsgálni kívánt célcsoport: csoportvezető mentortanárok
Az esetcsoport elemszáma kérdőív esetén: 41
A vizsgálat helye: A projektben résztvevő 7 tagintézmény
A vizsgálat ideje: 2020. június 20-24.
Tervezett kérdések interjú esetén: A szülők hogyan fogadták a beválasztást? Mi a véleménye a projektbe bevont diákok alapfelkészültségéről, kompetenciáiról? Mit gondol a csoportja munkájáról? A projekt nagy gondot fordít a mentorálásra, mit gondol ennek fontosságáról és hasznosságáról? A diákok eredményének javulását milyen hatékonysággal segítette a projekt?

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Hogy valósult meg az esélyegyenlőség a projekt megvalósítása kapcsán? Beépítették esetleg munkájukba a jógyakorlati rendszert? Milyen visszajelzések jöttek a diákok és tanárok köréből? Hasznos lenne-e hasonló projekt a közeljövőben? Van-e Ön szerint olyan kérdés vagy témakör, amelyet a pályázattal kapcsolatos munka vonatkozásában fontosnak tart? Kérem, foglalja össze a legfontosabb tapasztalatokat!
Forrástípusok: internetes, nyomtatott
Példa a szakirodalomra: H. Faber – E. van der Schoot (2003) A segítő beszélgetés. In: Mentálhigiéné, lelkigondozás és pszichoterápia I. Semmelweis egyetem TF –Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 83 – 105 Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes (1999) Az indulatok feldolgozása gazdagítja az érdeklődést, és emeli a teljesítmény színvonalát. In: Gyermeklélektan. Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest, 273 – 280. Szászné Fehérváry Anikó (2007) A párbeszéd kalandja – Mentálhigiéné a szegedi piarista gimnáziumban. Embertárs, 2: 136 – 141. Thomas Gordon (1991) Hogyan változtathatják a szülők a gyerekekhez fűződő egyoldalú viszonyukat egyenrangú, örömteli kapcsolattá? In: P.E.T. A szülői eredményesség tanulása. A Gordon - modell. Gondolat, Budapest, 62 – 86. Vikár György - Tomcsányi Teodóra (2003) A mentálhigiénés segítő kapcsolat és pszichoterápiás kapcsolat. In: Tomcsányi Teodóra, Grezsa Ferenc, Jelenits István (szerk.) Tanakodó. Semmelweis egyetem TF –Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 73-79. Helmuth Figdor (2004) A gyermeki válásélmény pszichodinamikája. In: Bucholzné Szombathy M.Midling A. (szerk.) Mozaik I. Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 22-61.
Konkrét statisztikai módszer/próba megnevezése: leíró statisztika

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Várható eredmények: Tartósan csökken a középiskolai tanulmányaikat végzettség nélkül elhagyok száma, amennyiben a projekt folytatódik.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2. melléklet

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Váci Szakképzési Centrum
OM 203065
VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése
Alapkészségek fejlesztésének intézményi szintű tervezése

Mentori tevékenység szervezése problématerületek szerint: Alapkészségek fejlesztésének intézményi szintű tervezése							
Probléma meghatározás: A fejletlen kompetenciaterületek, készségek, képességek fejlesztése							
Célcsoport: Minden tagintézmény tanulói jogviszonnyal rendelkező 9. évfolyamára felvett tanulója							
Elvégzendő feladatok témakörök szerint	**Feladatok**	**Szükséges humán erőforrás**	**Szükséges anyagi, tárgyi erőforrás**	**Módszerek/munkaformák**	**Felelős**	**Időtartam**	**Eredmény**
Helyzetelemzés, alapkészségek, kompetenciabeli hiányok feltérképezése	• A bemeneti kompetenciamérés értékelése. A mentorált tanulók kiválasztása, csoportokba sorolása • Osztályfőnöktől, tanító tanároktól információk gyűjtése • Egyéni elbeszélgetés mentorált tanulóval	projekt-menedzser, tantestület, tanulók	problémás tanulók számától függően tagintézményen-ként 1-1 laptop szükséges, fénymásoló, másolópapír, patron	megbeszélés, megfigyelés, mérés, egyeztetés,	projekt-menedzser szakmai megvalósító, szakmai vezető, koordinátorok, mentorok	2018. szeptember- október	Az értékelés és a kiválasztás megtörtént.
ALAPKÉSZSÉGEK FEJLESZTÉSE **1. A tanuláshoz szükséges kognitív funkciók fejlesztése**	• Vizuális észlelés és figyelemfejlesztő feladatok, auditív figyelmet erősítő feladatok, játékok	tanulók, mentorok, pszichológus	feladatlapok, munkafüzetek, fejlesztő játékok, másolópapír,	munkáltatás, egyéni- és csoportmunka, feladatlapok, játék	projekt-menedzser szakmai megvalósító, szakmai vezető, koordinátorok, mentorok	2018. november 2020. június	Erősödik a tanulók feladattudata és feladattartása. Iskolai teljesítmény növekedése.

Figyelem, emlékezet és gondolkodás	• A figyelem kategóriáinak megismerése (kifelé, befelé, széles-, szűk fókuszú) Figyelemgyakorlatok (bura, zseblámpa, dobozolás, tűfok) • Koncentráció, monotónia tűrés • Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése • Strukturáló képesség fejlesztése • Kreatív gondolkodás fejlesztése						
2. **Kommunikációs készség fejlesztése, kifejezőkészség javítása**	• Szókincsbővítés • Nyelvi kreativitást fejlesztő feladatok • Szövegalkotás • Helyesírási gyakorlatok • Pályaorientáció és életpálya tervezés	tanulók, mentorok, pályaorientációs szakember	feladatlapok, munkafüzetek, fejlesztő játékok, másolópapír,	Játék, egyéni- és kooperatív csoportmunka, tanulói kiselőadás, megbeszélés, interaktív előadás	projekt-menedzser szakmai megvalósító, szakmai vezető, koordinátorok, mentorok	2018. november-2020. június	A tanuló képes lesz hatékony és igényes kommunikációra.

3. A tanulás elsajátítása, tanulástechnikák megismerése	• Olvasási készségek fejlesztése, olvasási technikák megismerése • Lényegkiemelés • Vázlatkészítés • Gondolkodási képességek fejlesztése, transzferálás • Szövegértés különböző szövegtípusok feldolgozása, tájékozódás a szövegben • Tanulási motiváció felkeltése, fenntartása	tanulók, mentorok	feladatlapok, munkafüzetek, fénymásoló, másolópapír, sorkihúzók, színes táblatollak	egyéni- és csoportmunka, kooperatív tanulás, munkáltatás	projekt-menedzser szakmai megvalósító, szakmai vezető, koordinátorok, mentorok	2018. november-2020. június	A tanuló képes lesz az önálló ismeretszerzésre, tanulásra. Megérti az utasításokat, a szövegekből a szükséges információt megismeri. A szakképzésben eredményessé válik.
4. Szociális kompetenciák fejlesztése	• Reális énkép, önismeret • Saját érzések, gondolatok észlelése, kommunikálása (önreflexió, énüzenet) • Önbizalom, magabiztos önkifejezés	tanulók, mentorok, pszichológus	feladatlapok, munkafüzetek, fejlesztő játékok, társasjátékok	egyéni- és kooperatív csoportmunka, vita	projekt-menedzser szakmai megvalósító, szakmai vezető, koordinátorok, mentorok	2018. november-2020. június	A tanuló integrálódik az iskolába, osztályközösségbe, csoportba.

	• Pozitív egyéni értékrend kialakítása • Alapvető viselkedési normák, önszabályozás, alkalmazkodás • Felelősségvállalás döntéshozatal • Egyén-csoport együttműködése asszertívitás • Érvényesülés vitakészség fejlesztése, érvelés						
5. Kezdeményezőkészség fejlesztése	• Céltudatosság kialakítása, fejlesztése • Célkitűzés 7 lépcsős gyakorlata • Felelősségvállalás, döntéshozatal • Helyzetfelisme-rés, lényeglátás	tanulók, mentorok, pszichológus	feladatlapok, munkafüzetek, társasjátékok, babzsák fotelek	egyéni- és kooperatív csoportmunka, szituációs és szerepjátékok	projekt-menedzser szakmai megvalósító, szakmai vezető, koordinátorok, mentorok	2018. november-2020. június	A tanuló képes lesz egyéni célok megvalósítására és idejének optimális kihasználására, tudatosan szervezni és irányítani az életét.

	• Kritikai gondolkodás fejlesztése, kombinatív képességek fejlesztése • Az időbeosztás stratégiái, hosszú- és rövid távú tervezés • Sikerorientáltság, önmenedzselés, • Kockázatvállalás, kudarc, kudarctűrés • Stresszoldási technikák						
6. Kulturális tudatosság fejlesztése	• Nyitottság, érdeklődés fogékonyság kialakítása • Esztétikai érzék fejlesztése • Kreativitás, alkotóképesség, önkifejezés fejlesztése	tanulók, mentorok, kézműves kolléga	feladatlapok, munkafüzetek, számítógép, okos televízió, kézműves eszközök, anyagok	egyéni- és kooperatív csoportmunka, projektfeladatok kézműveskedés dramatizálás, improvizálás, színházlátogatás	projekt-menedzser szakmai megvalósító, szakmai vezető, koordinátorok, mentorok	2018. november-2020. június	Az önképzés és önművelés igénye kialakul a tanulókban. Az életen át való tanulás igénye kialakul.

	• Improvizációs készség fejlesztése • Médiatudatosság kialakítása			kirándulások, egyéb közösségi rendezvények pl. közös főzés			
7. **Érzelmi intelligencia fejlesztése**	• Társas készségek, együttműködés, kapcsolatépítés • Asszertív kommunikáció gyakorlása • Empátia fejlesztése, önzetlenség, segítőkészség • Tolerancia • Konfliktuskezelés	tanulók, mentorok, pszichológus	fejlesztő játékok, társasjátékok	egyéni- és kooperatív csoportmunka, szerepjáték szituációs játékok, érzékenyítés	projekt-menedzser szakmai megvalósító, szakmai vezető, koordinátorok, mentorok	2018. november-2020. június	A tanuló társas készségei fejlődnek, képes lesz konfliktusait problémamentesen kezelni.

3. melléklet

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

Váci Szakképzési Centrum
OM: 203065
VEKOP-8.6.3-16 „A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése”

Komplex pedagógiai módszertani

fejlesztések terve

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

Bevezetés

A VSZC helyzetelemzésében felmérte intézményei erősségeit, gyengeségeit. A Váci Szakképzési Centrum hét szakképzési tagintézményből áll. Jelenleg három szakgimnázium és szakközépiskola, két szakgimnázium és gimnázium, egy szakgimnázium, szakközépiskola és kollégium, egy gimnázium, szakgimnázium és kollégium, valamint egy kollégium alkot egy intézményt. Már a tagintézmények képzési formái is eltérést mutatnak, de a tanulói összetétel tekintetében még heterogénebb a kép.

A magyar iskolarendszer szelektív volta ugyanis a statisztikai adatok szerint a VSZC-ben is tetten érhető, ami abban is megmutatkozik, hogy igen jelentősek az iskolák közötti különbségek a tanulói teljesítményekben. A korai iskolaelhagyás országos mutatója 2016-ban 12,4% volt. A Váci Szakképzési Centrumban ez az arány 9%. Ez a szám ugyan 10% alatt van, de a VSZC Petzelt József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, VSZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, illetve a VSZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája esetében az arány 10% feletti. A fennálló különbségek hátterében az áll, hogy bizonyos kompetenciaterületeken magas az alulteljesítők aránya az egyes intézményekben, több a részképesség-hiánnyal küzdő, a hátrányos helyzetű, a rendezetlen családi hátterű, szociális gondokkal küszködő, míg más intézményekben a kulcskompetenciák elérik vagy meghaladják a négyes képességszintet, és diákjaik rendezett családi körülmények között élnek, nem tapasztalható tanulási probléma sem. Fontos tehát azon iskolák fejlesztése, ahol magas a lemorzsolódás rátája, illetve ahonnan nagyobb arányban kerülnek ki az alulteljesítő tanulók. Ezen iskolákban a fejlesztés során szükséges a pedagógiai és a szervezeti kultúra megreformálása is.

A korai iskolaelhagyás megelőzése, csökkentése, megakadályozása, illetve korrekciója szakmailag és módszertanilag az átlagosnál felkészültebb, befogadóbb, nyitottabb, rugalmasabb pedagógusokat, intézményi környezetet és intézményvezetést kíván. Fontos a módszertani megújulás mind a nevelés, mind az oktatás területén. Az elvárás az, hogy a tervezett fejlesztések során a korszerű nevelés-oktatás eszköz- és feltételrendszere a

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

diákok számára hozzáférhető legyen, és az iskolai nevelés-oktatás alapfeladatainak ellátását támogató környezet biztosítottá váljon. A VSZC nevelőtestületei azonosultak a pályázatban foglaltakkal, támogatják a VEKOP-8.6.3-16 kódszámú projekt megvalósítását, és mindent megtesznek azért, hogy tanulóik bármely tagintézmény növendékei, azonos tárgyi és személyi feltételek mellett vegyék igénybe a közoktatási és szakképzési szolgáltatásokat, ne maradjanak le a régió többi közoktatási intézménye mögött. A cél eléréséhez összefogásra, közös szemléletre van szükség, és a nevelőtestületek minden tagjának részt kell vennie a projekt megvalósításában a tanórai, ill. tanórán kívüli tevékenységek során.

Mentori tevékenység szervezése problématerületek szerint: Tanulási környezet
Probléma meghatározás: A tanulási környezet a módszereknél bővebb fogalom, amelybe beletartozik a gyerekek tanulásához biztosított eszközök teljes rendszere: a kísérleti eszközök, a könyvtár és médiatár, a számítógépes programok és videofilmek, a tanulás téri és idői viszonylatai, a tanulási folyamat terve, annak felépítése, a munkaszervezés körülményei, a gyerekek és a gyerekek, a gyerekek és a pedagógus közötti interakciók rendszere, a gyerekek előzetes ismeretei, valamint azok a befoglaló elméletrendszerek, amelyekbe az új ismeret majd beépül. A tanulási környezet fogalma egyfelől magába foglalja a hagyományos értelemben vett módszertant, hiszen a módszer megválasztását meghatározza a tanulást ténylegesen végző gyerek, a maga gyakran meglepő, egyéni útjain zajló konstrukciós folyamataival. Másfelől viszont hallatlanul felértékelődik a tanár módszertani kultúrája, mert ahhoz, hogy a gyerekek tanulási folyamatait a leghatékonyabban segíthesse, a tanárnak rendkívül gazdag módszertani repertoárral és szakmai tudással kell rendelkeznie, hiszen azt a módszert kell alkalmaznia, esetenként akár egyidejűleg többet is, amely a gyerekek eredményes tanulásának szempontjából a legcélravezetőbbnek látszik. Az előbbieken túl tovább növekszik a tanár szaktárgyi tudásának jelentősége, beleértve a szaktárgyi tudását, de kibővítve a gyerekek lehetséges gondolkodási, konstrukciós folyamatainak ismeretével is.
Célcsoport: Minden tagintézmény tanulói jogviszonnyal rendelkező 9. évfolyamára felvett tanulója

Komplex pedagógiai módszertani fejlesztések terve

Elvégzendő feladatok	Módszer	Szükséges humán erőforrás	Szükséges anyagi, tárgyi erőforrás	Szükséges infrastrukturális fejlesztés	Felelős	Időtartam	Eredmény
1. Gazdag módszertani kultúra kialakítása					mentor, szaktanár	folyamatos	Korszerű létesítmények, esztétikus környezet, IKT eszközökkel való ellátottság
o a differenciálás érvényesítése	Megtaláljuk a gyerekek, csoportjaik számára a tanulás megfelelő módszereit	pedagógusok, mentorok	tréning, továbbképzés, laptop/tablet				
o a motiváció felkeltése, fenntartása	Az érdekesebb módszereknek, valamint a többféle módszer alkalmazásának motiváló hatása van.	pedagógusok, mentorok	tréning, továbbképzés, laptop/tablet				
o a többféle megközelítés elvének érvényesítése	A többféle módszer lehetőséget biztosít arra is, hogy a gyerekek, csoportjaik eltérő megközelítéseket alkalmazzanak, éljenek át.	pedagógusok, mentorok	tréning, továbbképzés, laptop/tablet				
o a kontextuselv	Más és más módszerek másfajta kontextusok alkalmazását teszik lehetővé, s ezzel igazodhatunk a gyerekek, csoportjaik ezzel kapcsolatos igényeihez (mi számukra a	pedagógusok, mentorok	tanártovábbképzés, jó módszerek átadása, hospitálás				

	leginkább megfelelő, a leggazdagabb kapcsolódásokat lehetővé tevő kontextus), és ez persze kapcsolatban van a differenciálás elvének érvényesítésével is						
o a konstruktivista pedagógia	A megértés, a tudáskonstrukció nem olyan egyszerű folyamat, hogy a tanuló csak magába olvasztja a külső forrásokból származó tudáselemeket, hanem annál sokkal komplexebb	pedagógusok, mentorok	papír, tablet, számítógép, fejlesztő játékok, programok, videók				
2. Korszerű eszközrendszer megteremtése	eszközök, a könyvtár és médiatár, a számítógépes programok és videofilmek	pedagógusok, mentorok	IKT eszközök, programok	IKT eszközök	mentor, szaktanár, intézményvezet és	folyamatos	Korszerű létesítmények, esztétikus környezet, IKT eszközökkel való ellátottság
3. A tanulás téri és idői viszonylatai	Megfelelő tanterem kiválasztása, könyvtár, fejlesztő szoba, valamint a mentorált diák órarendi elfoglaltságának figyelembe vétele	pedagógusok, mentorok	Korszerű IKT eszközökkel felszerelt tanterem, könyvtár	Korszerű tantermek, közösségi terek	mentor, szaktanár, intézményvezet és	folyamatos	Korszerű létesítmények, esztétikus környezet, IKT eszközökkel való ellátottság

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

4. A tanulási folyamat terve, annak felépítése	egyéni fejlesztési terv készítése, erősségek/gyengeségek számbavétele, kiemelt fejlesztési területek beazonosítása	pedagógusok, mentorok	papír, tablet, számítógép	IKT-eszközök	mentor, szaktanár, intézményvezet és	folyamatos	Korszerű létesítmények, esztétikus környezet, IKT eszközökkel való ellátottság
5. A munkaszervezés körülményei	A foglalkozás helyének, időpontjának rögzítése, a szükséges eszközök biztosítása szabadidő szervezése: kirándulás, gyárlátogatás, csoportos kirándulás, egyéb szabadidős tevékenységek	pedagógusok, mentorok	tablet, fejlesztő programok, készségfejlesztő játékok	megfelelő helyszín biztosítása	mentor, szaktanár, intézményvezet és	folyamatos	Korszerű létesítmények, esztétikus környezet, IKT eszközökkel való ellátottság
6. Interakciók rendszere	A gyerekek és a gyerekek, a gyerekek és a pedagógus közötti interakciók, kommunikáció fejlesztése, szókincs gyarapítása, értő figyelem fejlesztése, empátia	pedagógusok, mentorok	számítógép, fejlesztő játékok, személyiség-tesztek	Fejlesztő játékok, tesztek biztosítása	mentor, szaktanár, intézményvezet és	folyamatos	Korszerű létesítmények, esztétikus környezet, IKT eszközökkel való ellátottság
7. A gyerekek előzetes ismeretei	Mérés: alapkészségek fejlettségének megállapítása, beszélgetés, háttér információk gyűjtése, együttműködés pszichológussal, szociális munkással, fejlesztő pedagógusokkal, szakszolgálattal,	pedagógusok, mentorok, pszichológus, szociális munkás, fejlesztő ped., szakszolgálat	korszerű mérőlapok, papír, toll, számítógép	mérőlapok elkészítése	mentor, szaktanár, intézményvezet és	folyamatos	Korszerű létesítmények, esztétikus környezet, IKT eszközökkel való ellátottság

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

	szülői házzal, tanító tanár team-mel						

Mentori tevékenység szervezése problématerületek szerint: Az oktatás munkaformái (**a tanulók felől közelítve): frontális munka, egyéni munka, párban folyó munka, csoportmunka.**

Probléma meghatározás: A módszer a problémák megoldására irányuló tevékenységi rendszer, amely választ ad a hogyan kérdésére. A módszer a pedagógiai elvek gyakorlati megvalósítása. Módszernek nevezzük azokat az utakat, módozatokat, amelyekkel a tanítás célkitűzéseit megvalósítjuk. Az oktatási módszerek az oktatási folyamatnak állandó, ismétlődő összetevői, a tanár és tanuló tevékenységének részei, amelyek különböző célok érdekében eltérő stratégiákba szerveződve kerülnek alkalmazásra.

Célcsoport: Minden tagintézmény tanulói jogviszonnyal rendelkező 9. évfolyamára felvett tanulója

Elvégzendő feladatok	**Módszer lényege**	**Előnye/hátránya**	**Szükséges humán erőforrás és anyagi, tárgyi erőforrás**	**Szükséges infrastrukturális fejlesztés**	**Felelős**	**Időtartam**	**Eredmény**
Frontális osztálymunka:	Az együtt tanuló gyerekek tanulási tevékenysége ugyanazon a helyszínen, egy időben, azonos ütemben zajlik a közös oktatási célok érdekében.	Gyors, olcsó, nagy létszám esetében is alkalmazható. Nem alkalmas a differenciálásra. Csak azok a tanulók vesznek részt benne aktívan, akik együtt tudnak, vagy akarnak haladni a pedagógussal.	nevelőtestület, mentorok	Az oktatási stratégiák sajátos célok elérésére szolgáló módszerek, eszközök, szervezési módok és formák olyan komplex rendszere, amely koherens elméleti alapokon nyugszik, sajátos szintaxissal	szaktanár	folyamatos	Figyelem, koncentrálás erősítése

Európai Unió
Európai Szociális Alap
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

				(a végrehajtandó lépések meghatározásával és adott sorrendjével) rendelkezik, és jellegzetes tanulási környezetben valósul meg.			
Önálló tanulói munka	A diákok önállóan, egyénileg megoldandó feladatokat kapnak.	Lehet differenciálni, a pedagógus megismerheti a gyerekek egyéni tulajdonságait. De „skatulyázódhatnak" a gyerekek, ami később nehezen lesz átjárható.	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	szaktantermi rendszer kiépítése, megfelelő bútorzat, IKT eszközök megléte	szaktanár	folyamatos	Önállóságra nevelés, pl. egyéni adatgyűjtések szükségessége, Lényegkiemelés, stb.
Páros munka	Két tanuló együttműködése, ez történhet hasonló szintű tanulók közt különböző szintű tanulók közt.	A páros tagjai segítik egymást a tanulásban. A tanár megismerheti a diákok egymás közti kapcsolatait. De hátráltathatják egymást pl. a figyelésben, és a gyengébb gyerek háttérbe szorulhat.	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	szaktantermi rendszer kiépítése, megfelelő bútorzat, IKT eszközök megléte	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	folyamatos	Kooperáció, kommunikáció, együttműködés, tolerancia, stb.

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

A tanulók csoportos feladatmegoldása	3 -6 fő közös munkában old meg kapott, vagy önként vállalt feladatot.	Előzetes elképzelések kifejtésére van lehetőség. Munkamegosztás jellemzi. Figyelnek egymásra, a gyerekek, esetleg vitatkoznak. A viták esetleg elfajulhatnak. Mással foglalkozhatnak a gyerekek.	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	szaktantermi rendszer kiépítése, megfelelő bútorzat, IKT eszközök megléte	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	folyamatos	Kooperáció, együttműködés, munkamegosztás, kommunikáció, alkalmazkodás
A tanulók csoportos kísérletezése	Olyan gyakorlati módszer, melynek során a tanulók különböző manipulatív tevékenységet végeznek.	Munkamegosztás érvényesülése, együttműködés, kommunikációs készség fejlesztése. Idő-, hely-, és költségigényes.	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	szaktantermi rendszer kiépítése, megfelelő bútorzat, IKT eszközök megléte	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	folyamatos	Kooperáció, munkamegosztás, kommunikáció, alkalmazkodás, stb.
Projektmunka	Egy központi problémát játnak körül a tanulók, lehetőleg minél több oldalról. Igazodik a tanulók érdeklődéséhez. Sokféle tevékenység lehetséges valamilyen produktum	A különböző érdeklődésű tanulók is megfelelő témát, tevékenységet kaphatnak, választhatnak. Nagyfokú szabadságot ad. A tanulás indirekt módon valósul meg.	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	szaktantermi rendszer kiépítése, megfelelő bútorzat, könyvtár, IKT eszközök megléte	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	folyamatos	Fejleszti a tanulói önállóságot, együttműködést, kommunikációt, kreativitást, önállóságot, alkalmazkodást, kéz-

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

	elkészítése céljából.	Módot ad az integrációra. De előfordul, hogy elvész a lényeg, mert nem tudják a gyerekek összehangolni a tevékenységeket. A hagyományos iskolai keretek közt nehezen megvalósítható.					ügyességet, szereplési lehetőséget ad.
Játék	A gyerek önként végzett, örömteli tevékenysége.	Mivel nincs tanulás „íze", szívesebben foglalkoznak vele a gyerekek, akár szabadidejükben is.	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	iskolai környezet átalakítása, közösségi terek kialakítása	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	folyamatos	Sokféle kompetencia fejlesztésére van lehetőség. Csoportos játékok esetében összetartás, emberség, versenyszellem fejlődik, nincsenek különbségek. A rosszabb tanulmányi előmenetelű gyerekek is lehetnek jók, sikerélményhez jutnak.

Európai Unió
Európai Szociális Alap
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

Mentori tevékenység szervezése problématerületek szerint: Az oktatás szervezési módjai (a pedagógus tevékenysége felől közelítve)							
Probléma meghatározás:							
Célcsoport: Minden tagintézmény tanulói jogviszonnyal rendelkező 9. évfolyamára felvett tanulója							
Elvégzendő feladatok	**Módszer**	**Mikor alkalmazható?**	**Szükséges anyagi, tárgyi erőforrás**	**Szükséges infrastrukturális fejlesztés**	**Felelős**	**Időtartam**	**Eredmény**
Előadás	Az előadás olyan monologikus szóbeli közlési módszer, amely egy-egy téma logikus, részletes, viszonylag hosszabb ideig tartó kifejtésére szolgál. Általában magába ötvözi az elbeszélés és a magyarázat elemeit	Az előadás alkalmazása indokolt, ha a cél információ közlése, a tananyag nem hozzáférhető más forrásból, az adott tanulócsoport számára célszerű azt közölni, az érdeklődés felkeltésére szükség van, rövid ideig kell az információkat megjegyezni.	papír, laptop, kivetítő	IKT	szaktanár	folyamatos	Egy tananyagrész bevezetésére használják, s majd más módszerek követik.
Tanári magyarázat	Monologikus tanári közlés, törvényszerűségek, szabályok, tételek, fogalmak	Segíti a megértést. A *figyelem fenntartása* az előadó egyik legnehezebb és legfontosabb feladata A	IKT eszközök	Az oktatástechnológiai eszközök megléte, internet szolgáltatás	szaktanár, mentor	folyamatos	Figyelem, koncentráció, a tananyag megértése. A magyarázat okokozati összefüggések bemutatását,

	megértését segítheti elő. Terjedelme, időtartalma az előadásénál rövidebb, témájától és főként a tanulók életkorától függően 5–10, illetve 20–25 perc között változik	figyelem fenntartásának lehetséges eszközei: a változatosság: a hangszín, a mozgás, a gesztusok, a nyelvi szerkezetek, a szókincs gazdagsága, az auditív és vizuális csatorna váltogatása és kombinálása, egyszerű, jól áttekinthető ábrák alkalmazása. Ha nincs meg a megfelelő előkészítés, nincs megfelelő előzetes tudás, akkor nem biztos, hogy jó.					megértését, a gondolkodás fejlesztését kívánja elérni.
Elbeszélés	Az elbeszélés (leírás) olyan monologikus, szóbeli közlési módszer, amely egy-egy jelenség, esemény, folyamat, sze-	Az elbeszélés, leírás konkrét információk átadására szolgál, s főként a tanulók képzeletét, érzelmeit mozgósítja. Érzékszervekkel felfogható tulajdonságokat	Valóságos tárgyak, filmrészletek, fényképfelvételek, hangfelvételek hozzájárulhatnak az elbeszélés él-	IKT eszközök megléte	szaktanár, mentor	folyamatos	Az elbeszélés érzelem gazdag közlési módszer, aminek következtében a tanulók képzeletük mozgósítása révén átélik az eseményeket, je-

	mély, tárgy érzékletes, szemléletes bemutatására szolgál.	közölünk, így a leírás konkrét. A tanár beszédén kívül célszerű a szemléltetés más módjait is beiktatni az elbeszélés menetébe.	ményszerűségéhez, világosságához és érthetőségéhez.				lenségeket, folyamatokat, azoknak mintegy részeseivé válnak.
Megbeszélés	A megbeszélés (beszélgetés) dialogikus szóbeli közlési módszer, amelynek során a tanulók a pedagógus kérdéseire válaszolva dolgozzák fel a tananyagot.	A pedagógus rendszeres visszajelzést kap a tanulóktól, így az ő igényeik szerint lehet haladni, akik új szempontokat vihetnek a feldolgozás menetébe; a tanulók tevékenyek, maguk jönnek rá a megoldásra; a módszer gyakori sikerélményt nyújt, érdekes, jelentős a motiváló hatása. A tanári irányítás mértékétől függően a magyarázatot tanulói kérdésekkel színező megoldástól			szaktanár, mentor	folyamatos	A megbeszélés eredményességének feltételei: – a témának a tanulók előismereteire kell épülnie (ha az előismeretekkel a tanulók nem rendelkeznek, azokat vagy pótolni kell, vagy más módszert, például magyarázatot célszerű alkalmazni), – a témának érdekesnek, élményszerűnek kell lennie,

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

		a nagyfokú tanulói szellemi erőfeszítést, tényleges önálló gondolkodási tevékenységet kívánó változatokig terjed a skála. A konkretizáló megbeszélés előre megfogalmazott kérdések sorozatára adott válaszokból áll, a kérdve kifejtés, kérdésekkel igyekszik rávezetni a tanulót az új ismeretekre, a kérdve kifejtés esetében a tanár még nagyobb szabadságot ad a tanulónak, és válaszaihoz igazodva tesz fel újabb kérdéseket, alkalmaz különféle rávezető eljárásokat. A kérdve kifejtés túl gyakori al-					– a megbeszélés indítása **probléma**felvető, felfedeztető legyen, – a megbeszélés irányítása szempontjából lényeges *indító, továbbvivő* és *ellenőrző* kérdések jól tervezettek legyenek, – a légkör kötetlen és oldott legyen, amelyben kérdezni és hibázni is lehet, a tanulók közbeszólhatnak, irányíthatják a megbeszélés menetét, kreativitásuk megnyilvánulhat, – a pedagógus a háttérből, rugalmasan, de határozottan irányítson („ne vigyék el az

		kalmazása nem célszerű. Fenntartja a tanuló figyelmét, de a gondolkodást túlságosan apró lépésekre bontja, esetenként sugalmazó kérdéseket is alkalmaz.					órát"), biztosítsa, **hogy mindenki** részt vegyen a megbeszélésben (vagy úgy, hogy megszólal, vagy úgy, hogy együtt gondolkodik), – a felfedezett hibákat, tévedéseket tapintatosan korrigálja, – a tanulók válaszaiból gyűjtse ki a konstruktív elemeket, s ezekből egy világos kép álljon össze
Vita	A vita dialogikus szóbeli közlési módszer. A jól szervezett vitában a kérdéseket, véleményeket a tanulók egymáshoz	A vita eredményes, ha: – a tanulók felkészítettek a vitára – a vita megfelelően előkészített, – a vita megfelelően vezetett.	IKT eszközök, papír, toll, laptop	Oktatástechnológia fejlesztése	szaktanár, mentor	folyamatos	A vita dialogikus szóbeli közlési módszer, amelynek az ismeretek elsajátításán túl célja a gondolkodás és a kommunikációs készségek fejlesztése. A vitában a

	és nem a pedagógushoz intézik, a résztvevők egyenrangúak. A vita módszerét minden életkorban és minden tantárgyban lehet alkalmazni, de az életkortól függően a megvitatandó téma bonyolultsága és a vita időtartama (10–15 perctől a másfél óráig) lényeges eltérést mutat.	A tanulók legalább annyit beszélnek, mint a tanár. A vélemények ütköznek, az interakciót többségében a tanulók kezdeményezik.					tanulók viszonylag nagyfokú önállóságot élveznek, a pedagógus a háttérből irányítja a vita menetét. Segítségével tartós tantárgyi tudás, problémamegoldó képesség, a kommunikációs készségek fejlesztése, attitűdök formálása, a személyközi kapcsolatok, a közösség fejlesztése érhető el.
Tanulói kiselőadás	A tanulói kiselőadás monologikus szóbeli közlési módszer, amelyben az összefüggő közlés a tanulótól származik.	Alkalmazására csak bizonyos tantárgyakban és csak a felsőbb osztályokban kerülhet sor, ekkor is a tanár alapos előkészítő munkáját feltételezi. Időtartama általában 10–15 perc.			szaktanár, mentor	folyamatos	Haszna a kiselőadást tartó tanuló számára többrétegű. A kutató tevékenység a leginkább élményszerű ismeretszerzési forma, módja nyílik a könyvtári munka

		A pedagógusnak ügyelnie kell arra, hogy csak jól megszerkesztett, szabadon előadott produkciók kerüljenek az osztály elé. Ugyanis csak így érhető el, hogy a kiselőadás az előadón kívül a többi tanuló számára is haszonnal járjon.					technikájának elsajátítására, az előadás megtervezésére, megírására, elmondására és ezen keresztül szóbeli kifejezőkészségének fejlesztésére.
Személtetés	A szemléltetés (demonstráció, illusztráció) olyan szemléletes oktatási módszer, amelynek során a tanulmányozandó tárgyak, jelenségek, folyamatok észlelése, elemzése történik. A demonstráció a természettudományok, a zene, a	Vannak tevékenységek, amelyek bemutatás nélkül nem sajátíthatók el, de minden cselekvésnél könnyebb a bemutatás valamely formáját követni, mint a verbális leírást De a fogalomtanulásban, az elméleti, az absztrakt ismeretek elsajátításában sem csak	Audiovizuális és demonstrációs eszközök alkalmazása	Szemléltetők, IKT eszközök megléte	szaktanár, mentor	folyamatos	A szemléltetés módszere az oktatási folyamatban hozzájárul – a képszerű, szemléletes gondolkodás fejlesztéséhez, – a kiinduló bázis megteremtésével a fogalomalkotáshoz, illetve a tevékenység elsajátításához,

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

	művészetek oktatásában, az egyes mesterségek fogásainak, az idegen nyelvek elsajátításában egyaránt jelentős szerepet tölt be.	az induktív út esetében van a szemléltetésnek lényeges szerepe. Az elsajátított elvont törvényszerűségek gyakorlati alkalmazását is jól illusztrálhatjuk például egy film segítségével. A demonstrációnak minden tanuló által *jól követhetőnek* kell lennie A *lényeg kiemelése* a demonstrációnak elengedhetetlen mozzanata.					– a gyakorlati alkalmazási lehetőségek feltárásához, – a tanult jelenségek szemléletes rendszerezéséhez, osztályozásához, – a tanulók érdeklődésének felkeltéséhez, – a tanultak alkalmazásához
Projekt	projektmódszer a tanulók érdeklődésére, a tanárok és a diákok közös tevékenységére építő módszer, amely a megismerési folyamatot	A cél sohasem a tanulás, hanem valamilyen konkrét cél, produktum. Megvalósításakor igényli a tantervi keretek megbontását, nehezíti az ismeretek elméleti	könyvtár, internet, IKT eszközök	könyvtár, informatikai háttér fejlesztése	szaktanár, mentor	folyamatos	A projektmódszer nagyfokú tanulói önállóságot tesz lehetővé, módot ad az ismeretek integrálására, az iskolán kívüli világ megismerésére, kapcsolatok

Európai Unió
Európai Szociális Alap
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

	projektek sorozataként szervezi meg. A projektek olyan komplex feladatok, amelyeknek a középpontjában egy gyakorlati természetű probléma áll. A témát a tanulók széles körű, történeti, technikai, gazdasági összefüggésében dolgozzák fel, így a hagyományos iskolai tantárgyi rendszer fellazítását igényli a módszer alkalmazása. A projekt kidolgozása történhet egyénileg vagy csoportosan, végeredménye minden esetben egy	rendszerének kialakítását, nehezen illeszthető a szokásos szervezeti formák és keretek közé, újfajta tanár-diák viszonyt feltételez. széles körű, gyakorlati alkalmazása az iskolai gyakorlatban nem várható, esetenkénti felhasználásáról azonban nem volna szabad lemondanunk. A módszer alkalmazása során négyféle projekt kidolgozására kerülhet sor: 1. gyakorlati feladat, mint például egy hasznos tárgy megtervezése és kivitelezése, 2. egy esztétikai élmény átélése (cikk					kialakítására, a demokratikus közélethez szükséges készségek elsajátítására. A projektmódszernek megkülönböztető jegye az a nagyfokú szabadság. A tanulást, azaz az ismeretek, jártasságok, szokások stb. elsajátítását indirekt módon kívánja biztosítani.

	bemutatható szellemi vagy anyagi alkotás.	megírása, színi előadás megtartása), 3. egy probléma megoldása, 4. valamilyen tevékenység, tudás elsajátítása.					
A tanulási szerződés	A tanulási szerződés a tanár és a tanuló közötti megállapodás egy adott tanulási cél elérése érdekében. A szerződésben vállalt tevékenységeket javasolhatja a tanár vagy esetleg a tanulók, de mindkét esetben egyetértés alapján történik meg a megállapodás feltételeinek rögzítése és aláírása. A megállapodás különböző	A megállapodás az egész tanulási folyamat kereteit magában foglalja (cím, bevezetés a témába, oktatási célok, választható tanulási feladatok, források, taneszközök, a beszámolás módja, a megállapodás feltételei, amelyben rögzítik, hogy a tanuló mely feladatokat végzi el milyen osztályzat reményében). A tanulási megállapodás módszere minden tantárgyban	könyvtár, internet, IKT eszközök	könyvtár, informatikai háttér fejlesztése	szaktanár, mentor	folyamatos	A tanulási szerződés megnöveli a tanuló önállóságát, felelősségvállalását, lehetőséget ad az egyéni ütemben végzett munkára s bizonyos mértékig az egyéni út választására is, azaz a differenciálásra. A tanártól alaposabb tervezést, több forrás kiválasztását és ezek rendelkezésre bocsátását igényli.

	feladatokat tartalmaz, amelyek között szerepelnek kötelező és választható jellegűek. Attól függően, hogy hány és milyen feladatot vállal el a tanuló, más és más osztályzatot kaphat. Az egyéni projekttől abban tér el, hogy céljai kevésbé komplexek, az elvégzendő feladatok jobban körülhatároltak, általában rövidebb ideig tart, határozottabb a tanár irányító szerepe a feladatok kijelölésénél, nem szükségszerű	és minden életkorban alkalmazható, de mint általában az egyéni munka esetében, itt is meg kell győződnünk az egyes tanulók tanulási szokásáról, felkészültségéről. A megállapodás időtartama az életkor szerint változhat. Szükség esetén lehetőséget kell adni a megállapodás módosítására. A tanulási megállapodás a differenciálás irányába tett lépés lehet, amely az alapvető módszerek kiegészítéseként alkalmazható.					

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

	feltétele az osztály előtti bemutatás.						
Munkáltató módszer	A munkáltató módszer olyan gyakorlati módszer, amelynek során a tanulók tárgyakkal vagy eszközökkel manipulatív tevékenységet végeznek, egyénileg, párban vagy kis csoportokban tanári felügyelet alatt. A munkáltató módszer lényege az, hogy a tanulás a tanuló aktív cselekvése során valósul meg.	A tanuló cselekvése során megfigyelheti a tárgyak tulajdonságait, viszonyait, s ezáltal új ismeretek megszerzésének a forrása lehet, módot adhat korábbi ismeretek alkalmazására, gyakorlati készségek kialakítására, illetve begyakorlására, továbbfejlesztésére. A tanárnak a munka megtervezésében van jelentős szerepe: meg kell határoznia azokat a feladatokat, amelyek a tanulási célok elérését lehetővé teszik, biztosítania kell ezekhez a	könyvtár, internet, IKT eszközök A tanteremben lévő természetes tárgyak, speciális manipulatív eszközök, újságok, fényképek, számítógép, nyelvi laboratórium, szaktanterem egyaránt lehet a munkáltató módszer eszköze, környezete.	könyvtár, informatikai háttér fejlesztése	szaktanár, mentor	folyamatos	A diákoknak tapasztalatokból a megfelelő következtetéseket le kell vonniuk, azokat össze kell, hogy kapcsolják a korábbi ismeretekkel.

		szükséges eszközöket, meg kell győződnie a szükséges előismeretek, tanulási képességek meglétéről, világossá kell tennie a tanulók számára a célt, a feladatot. Lehetővé kell tennie az egyénileg vagy kiscsoportban végzett munkát; elegendő időt kell hagynia; segítőként kell közreműködnie; majd a munka elvégzése után gondoskodnia kell arról, hogy a tapasztalatokból a megfelelő következtetéseket levonják, azokat összekapcsolják a korábbi ismeretekkel, beépítsék az oktatási folyamat egészébe.					

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

		A munkáltató módszer vitathatatlan előnye rugalmassága. A tanulás folyamata motivált; a megszerzett ismeretek alaposak. Hátránya ugyanakkor az idő-hely- és költségigénye.					
Kooperatív tanulási technikák	A kooperatív oktatási módszer a tanulók (4-6 fős) kis csoportokban végzett tevékenységén alapul.	A csoportmunka lényege az önállóság és a munkamegosztás. A diákok – bizonyos kereteket megtartva – maguk dönthetik el, hogy a tananyagot milyen megközelítésből és milyen módszerrel dolgozzák fel. A diákokban sokkal könnyebben elmélyül az ismeretanyag, ha egymással megbeszélve, közösen	könyvtár, internet, IKT eszközök	könyvtár, informatikai háttér fejlesztése	szaktanár, mentor	folyamatos	Az ismeretek és az intellektuális készségek fejlesztésén túl kiemelt jelentősége van a szociális készségek, együttműködési képességek kialakításában.

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

		jönnek rá a helyes megoldásokra. A diákok egymás gondolkodását jobban megismerhetik, sőt mivel tudásban is közelebb állnak egymáshoz, könnyebben el tudják magyarázni egymásnak a dolgok összefüggését.					
Játék	A szerepjáték és a játék olyan oktatási módszerek, amelyekben a tanulók tapasztalati tanulás révén fogalmakat, eseményeket, jelenségeket sajátítanak el, tevékenységeket gyakorolnak be.	Szerepjátékról akkor beszélünk, ha valaki egy másik személy szerepét vagy funkcióit játssza el. A szerepjátékra történő felkészülés motivált kutatási tevékenységet jelent a tanulók számára. Időigényessége miatt csak alkalmanként célszerű beiktatni a módszerek sorába.	A játékok igényelhetnek előre gyártott eszközöket. Lehetnek szóbeli vetélkedő jellegű játékok, s ide sorolhatjuk a papírral, ceruzával játszható keresztrejtvény jellegű játékokat is.	könyvtár, informatikai háttér fejlesztése	szaktanár, mentor	folyamatos	A szerepjáték élet közelbe hozza az időben, térben távoli jelenségeket, motiválja a tanulókat, élményszerű, tartós tudást biztosít, fejleszti az empátiát. A játékok erőteljesen motiválják a gyerekeket, amennyiben alkalmazásukra ritkán, a „komoly" tanulás színesítése.

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

		A játék (game) olyan vetélkedő, amelyben bizonyos előre meghatározott szabályok betartásával a győzelmet ügyesség, erő vagy szerencse segítségével lehet megszerezni.					
Tanulmányi kirándulás	A tanulmányi kirándulás olyan módszer, amelynek során a tanár és a tanulók hosszabb-rövidebb időre elhagyják az iskola falait a való világgal való ismerkedés, új tapasztalatok megszerzése érdekében. Az oktatás során gyakorta törekszünk arra, hogy	A tanulmányi kirándulás semmivel sem pótolható élményt nyújthat. Ennek érdekében a pedagógusnak tartalmilag és szervezés tekintetében nagyon alaposan elő kell készítenie a kirándulást. Meg kell határoznia az elérhető célokat, számba kell vennie a látogatás és az oktatási folyamat egészének kapcsolatát, a tanulók rendelkezésére	könyvtár, internet, IKT eszközök	könyvtár, informatikai háttér fejlesztése	szaktanár, mentor	folyamatos	A tanulmányi kirándulás során olyan valóságos ismereteket kap a diák, a kirándulás olyan attitűdöket alakít ki, olyan tapasztalatokat jelent, amelyek az iskola falai közt nem elérhetők.

	az iskolai megismerésbe beépítsük a külvilágból, a valóságos életből származó tapasztalatokat. Esetenként azonban célszerűnek bizonyulhat az, hogy a tanár a tanulókkal együtt ismerkedik a valóság egy tényleges, nem virtuális elemével.	kell bocsátania, össze kell gyűjtetnie a szükséges előismereteket, tájékoztatnia kell a tanulókat a látogatás körülményeiről, a viselkedési szabályokról, lehetőségeikről. Biztosítani kell a fogadókészséget, ismertetni kell a fogadó féllel az elvárásokat, a tanulók szintjét, igényeit, gondoskodni kell az utazásról, szállásról, kíséretről stb. A tanulmányi kirándulás, mint az az eddigiekből is kitűnt, jó lehetőségeket biztosít a közvetlen, életszerű tapasztalatszerzésre. Ugyanak-					

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

		kor időigényes, költséges, sok fáradsággal jár.					
Házi feladat	A házi feladat a tanulók önálló, a tanítási órák között végzett tevékenységén alapuló oktatási módszer. A pedagógus szerepe a házi feladat kijelölésére, a tanulóknak a házi feladat megoldására való felkészítésére és a házi feladatok értékelésére korlátozódik.	A házi feladatnak *sikeresen megoldhatónak* kell lennie. Ennek érdekében: 1. a tanulók önálló tanulási képességét már a tanórán is fejlesszük; 2. a házi feladat kapcsolódjon az órai munkához; 3. a házi feladat ne a tanórán be nem fejezett ismeretelsajátítási folyamat folytatása legyen, hanem vagy az elsajátítottak begyakorlására, vagy a következő órai anyag előkészítésére szolgáljon;	segédletek, könyvtár, internet, IKT eszközök		szaktanár, mentor	folyamatos	A tanulók önálló tanulási képességét fejlesszük.

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

		4. ne legyen mély szakadék a tanórai munka és a házi feladat között sem annak produktív-reproduktív jellegét, sem a csoportos-egyéni formát illetően; 5. használjuk fel az egyéni tevékenységet irányító munkatankönyveket, programozott anyagokat; 6. a feladatok nehézsége feleljen meg a tanulók képességének (a túl nehéz feladat szorongást vált ki), ennek érdekében időnkét alkalmazzunk differenciált házi feladatot, azaz a job-					

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

		baknak a tananyagon túlmutató, a gyengébbeknek felzárkóztató jellegű feladatokat jelöljünk ki. 7. Rendszeresen adjunk rövid feladatokat, és ne egyszerre sokat. A házi feladatot rendszeresen ellenőrizni, értékelni kell, különben a tanulók nem törekszenek a színvonalas megoldásra, világosan közölni kell a tanulókkal a házi feladatok elkészítésének szabályait és a mulasztás konzekvenciáit.					
Értékelés							

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

Mentori tevékenység szervezése problématerületek szerint: Nevelési módszerek							
Probléma meghatározás: Nevelési módszer: a kitűzött nevelési cél elérésének érdekében alkalmazott eljárás. Célja, hogy a gyermekeket pozitív tevékenységre késztessük, a negatív hatásokat pedig kiküszöböljük. Nevelési fogás: a nevelési módszerek illetve eszközök alkalmazásának módja. módszert meghatározó tényezők:							
Célcsoport: Minden tagintézmény tanulói jogviszonnyal rendelkező 9. évfolyamára felvett tanulója							
Elvégzendő feladatok	**Módszer**	**Szükséges humán erőforrás**	**Szükséges anyagi, tárgyi erőforrás**	**Szükséges infrastrukturális fejlesztés**	**Felelős**	**Időtartam**	**Eredmény**
1. **Nevelési felfogás beazonosítása**	A nevelési módszerek, illetve eszközök alkalmazásának módja.	nevelőtestületek,	IKT eszközök, papír	szemléletváltás, egységesség, tudatosság, célorientáltság, team-munka	intézményvezetés	folyamatos	nevelési problémák beazonosítása, egységes nevelési felfogás érvényesítése a problémák megoldásában
2. A nevelési módszert meghatározó tényezők számbavétele	o a nevelési cél, o a nevelési feladat, o tanulók életkora, értelmi fejlettsége, képességei, sajátosságai o a tanár személyisége, pedagógiai kulturáltsága, felkészültsége, o a tanár vezetési stílusa, o a pedagógiai szituáció és annak tartalma	nevelőtestület tagjai	papír, íróeszköz, laptop, tablet	szemléletváltás, egységesség, tudatosság, célorientáltság, team-munka	intézményvezetés	folyamatos	tudatosság, önképzés, személyiségfejlesztés, módszertani megújulás

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

3. A nevelési módszerek osztályozása a nevelési folyamatban betöltött szerep szerint:	**1. A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei:** o az oktatás valamennyi módszere, o példa, példakép állítás módszere, o a bírálat, önbírálat módszere, o a beszélgetés, a felvilágosítás módszere, o az előadás, a tájékoztatás, o a vita módszere.	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	papír, íróeszköz, laptop, tablet	szemléletváltás, egységesség, tudatosság, célorientáltság, team-munka	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	folyamatos	A nevelési módszerek tudatos alkalmazása a nevelőtestületben
4. A nevelési módszerek osztályozása a nevelési folyamatban betöltött szerep szerint:	**2. A tevékenység megszervezésének módszerei:** o a követelés, o a megbízás, o az ellenőrzés módszere, o a verseny, o a játékos módszerek, o az oktatás, a gyakorlás módszere.	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	papír, íróeszköz, laptop, tablet	szemléletváltás, egységesség, tudatosság, célorientáltság, team-munka	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	folyamatos	tudatosság, önképzés, személyiségfejlesztés, módszertani megújulás
5 **Nevelési eljárás**	A nevelési módszer konkretizációja	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	papír, íróeszköz, laptop, tablet	szemléletváltás, egységesség, tudatosság, célorientáltság, team-munka	mentor, szaktanár, fej-	folyamatos	A nevelési módszerek tudatos alkalmazása az adott szituációban

Európai Unió
Európai Szociális Alap
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

					lesztő pedagógus, pszichológus		
6. **Nevelési eszköz**	**A tanulók fő tevékenységformái:** o a játék o tanulás o a munka o a sport o a szabadidő	mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	fejlesztő játékok, közösségi játékok, laptop, papír, íróeszközök, segédletek, programok, videók,	szemléletváltás, egységesség, tudatosság, célorientáltság, team-munka	intézményvezetés, mentor, szaktanár, fejlesztő pedagógus, pszichológus	folyamatos	A tevékenységformák széles körű alkalmazása

Mentori tevékenység szervezése problématerületek szerint: Értékelés
Probléma meghatározás: A pedagógiai értékelés meghatározó szerepet tölt be a tanítás-tanulás rendszerében. Segítségével megállapíthatjuk, hogy a tanulók tudása mennyiben van összhangban a tervezett célokkal és követelményekkel, a diákok tudása mennyiben mutatja, hogy elértük azokat a tanítási-tanulási folyamat egy adott szakaszában. Az értékelés alapvető célja tehát, hogy szervezett módon pedagógiai információkat gyűjtsük, és azok alapján differenciált visszajelentéseket szervezzünk
Célcsoport: Minden tagintézmény tanulói jogviszonnyal rendelkező 9. évfolyamára felvett tanulója

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

Elvégzendő feladatok	Módszer	Szükséges humán erőforrás	Szükséges anyagi, tárgyi erőforrás	Szükséges infrastrukturális fejlesztés	Felelős	Időtartam	Eredmény
1. Az értékelés területének behatárolása, beazonosítása Az értékelés területei: • Kognitív terület • Affektív terület • Pszichomotoros terület	Kognitív területen alapvetően a tanuló ismeret- és képességjellegű tudását értékelhetjük Az affektív területre irányuló értékeléskor a tanuló attitűdjeiről, motivációjáról, szokásairól gyűjthetünk információkat. A pszichomotoros területen végzett értékelés a finom- és nagymozgásokra irányul	mentor, szaktanár, munkaközösség, intézményvezetés	papír, írószer, tablet	IKT eszközök, internet, fénymásoló, tablet	koordinátor, szakmai megvalósító, szakmai vezető, mentor, szaktanár	folyamatos	Az értékelés területe meghatározott

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

A pedagógiai értékelés módszerei: **1. ped mérés**	A mérés során pontosságra törekszünk. A pedagógiai méréskor a tanuló megfigyelhető viselkedését, kézzelfogható produktumát tudjuk számszerűsíteni. A mérési folyamat végén egy pontszámot kapunk. A továbbiakban a következő kérdéseket vizsgáljuk: Milyen következtetéseket lehet levonni az eredményekből? Hogyan lehet ezeket az értékeket értelmezni?	mentor, szaktanár, munkaközösség, intézményvezetés	papír, írószer, tablet, mérőlap, fénymásoló	IKT eszközök, internet, fénymásoló, tablet	koordinátor, szakmai megvalósító, szakmai vezető, mentor, szaktanár	folyamatos	A cél az, hogy megalapozott döntéseket hozzunk.
A pedagógiai értékelés módszerei: **2. normaorientált értékelés**	A tanulói teljesítményeket egy adott diákpopulációhoz viszonyítják. Általa meg lehet határozni, hogy a vizsgált teljesítmény az alsó, a középső vagy a felső teljesítménysávba tartozik-e, és ez lehetővé teszi a teljesítmények rangsorolását egy csoporton belül.	mentor, szaktanár, munkaközösség, intézményvezetés	papír, írószer, tablet, mérőlap, fénymásoló	IKT eszközök, internet, fénymásoló, tablet	koordinátor, szakmai megvalósító, szakmai vezető, mentor, szaktanár	folyamatos	A rangsor elkészítése

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE
SZÉCHENYI 2020

3. kritériumorientált értékelés	Az értékeléskor a tanulói teljesítményt a tanulási követelményekhez viszonyítva adják meg. Így meg tudjuk vizsgálni, hogy a tanuló milyen szinten érte el az előre meghatározott, pontosan definiált követelményszintet. A kritériumorientált értékeléskor jellemezni tudjuk azt is, hogy a tanuló az elért szinten milyen gondolkodási műveletek elvégzésére képes. Ez alapján van lehetőség arra, hogy a diákok tudását az adott területen fejlesszük.	mentor, szaktanár, munkaközösség, intézményvezetés	papír, írószer, tablet, mérőlap, fénymásoló	IKT eszközök, internet, fénymásoló, tablet	koordinátor, szakmai megvalósító, szakmai vezető, mentor, szaktanár	folyamatos	A teljesítmény lefedi a követelményeket.
4. A diákhoz viszonyított	A diákot önmagához viszonyítják, hogy önismeretüket fejlesszék.	mentor, szaktanár, munkaközösség, intézményvezetés	papír, írószer, tablet, mérőlap, fénymásoló	IKT eszközök, internet, fénymásoló, tablet	koordinátor, szakmai megvalósító, szakmai vezető, mentor, szaktanár	folyamatos	A diák énképe reális.
Az értékelés fajtái **1.** Diagnosztikus helyzetfeltáró Cél: helyzetfeltárás	megfigyelés, diagnosztikus teszt	mentor, szaktanár, munkaközösség, intézményvezetés	papír, írószer, tablet, mérőlap, fénymásoló	IKT eszközök, internet, fénymásoló, tablet	koordinátor, szakmai megvalósító, szakmai	szeptember-október	A helyzetelemzésen alapuló célkitűzés és feladatok.

					vezető, mentor, szaktanár		
Az értékelés fajtái **2.** Formatív értékelés formáló-segítő Cél: segítés, támogatás	portfólió, tanulói naplók, megbeszélések	mentor, szaktanár, munkaközösség, intézményvezetés	papír, írószer, tablet, mérőlap, fénymásoló	IKT eszközök, internet, fénymásoló, tablet	koordinátor, szakmai megvalósító, szakmai vezető, mentor, szaktanár	folyamatos	Az értékelés segíti a tanulás folyamatát.
Az értékelés fajtái **3.** Szummatív értékelés összegző-lezáró Cél: minősítés	témazáró, vizsga, bizonyítvány	mentor, szaktanár, munkaközösség, intézményvezetés	papír, írószer, tablet, mérőlap, fénymásoló	IKT eszközök, internet, fénymásoló, tablet	koordinátor, szakmai megvalósító, szakmai vezető, mentor, szaktanár	május-június	A témazáró a megszerzett tudást, jártasságot, készséget tükrözi.
Az értékelés formái: **1. Minőségi** **2. Mennyiségi**	eredmények szóbeli, írásbeli elemzése, értékelése megítélés, becslés, mérés	mentor, szaktanár, munkaközösség, intézményvezetés	papír, írószer, tablet, mérőlap, fénymásoló	IKT eszközök, internet, fénymásoló, tablet	koordinátor, szakmai megvalósító, szakmai vezető, mentor, szaktanár		A mérési eredmények elemzése megtörténik.

4. melléklet

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008 „A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése"

Szakterületek együttműködési terve

A korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében kiemelten fontosnak tartjuk a pályaorientációs kapcsolati háló bővítését, új kapcsolatok felkutatását. Célunk az együttműködéseink számának növelése és tartalmuknak bővítése pályaorientációs tevékenységekkel összefüggésben érdekelt és jártas szervezetekkel, cégekkel.

I. A szakterületi együttműködések bővítésénél elsősorban arra gondoltunk, hogy a körzeteinkhez tartozó állami és gazdasági szereplőkkel szorosabbá vonjuk egymás metsző működési körébe tartozó együttműködéseinket:
   - Pest Megyei és Érd Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara (PMKIK),
   - Kormányhivatal, Önkormányzat,
   - környező nagy cégek, szakmai gyakorlati helyek,
   - tankerületi központok, köznevelési intézmények, általános iskolák, gimnáziumok,
   - szociális és családügyi intézményrendszer.

II. Össze szeretnénk gyűjteni az országos, a fővárosi, és a helyi pályaorientációs programokhoz (Pályaorientációs Show, Pályaválasztási rendezvények, Európai Szakképzési Hét, Szakmák Éjszakája stb.) kapcsolatos rendezvényeket. A centrum profiljából adódó üzemlátogatásokat: műszaki, építőipari, gazdasági, szállodaláncokban, egészségügyi és szociális intézményekben, ki szeretnénk bővíteni, beszélgetésekkel, workshopokkal.

III. A meglévő pályaorientációs rendszerünket felülvizsgáljuk, jó gyakorlatokra folyamatosan nyitottak vagyunk. Erre jó lehetőség az NSZFH által tartott pályaorientációs műhelymunka sorozat. A tagintézmények jól bevált pályaválasztási programjait folytatjuk, erősítjük. A tanulók motiválása az elhelyezkedési lehetőségek bemutatásával sikeres az olyan szakmai napokon, mint a Szakmák Éjszakája és a Nyílt Napok.

IV. Az oktatás világából a munka világába való eredményes átlépés érdekében tanulói életpálya-építést szolgáló intézkedések, továbbá az intézményi szintű pályaorientációs te-

vékenység bevezetését és működtetését támogató tevékenységek megvalósítása (pl. karrier-tanácsadás, tanulmányi kirándulás, üzemlátogatás, cégbemutatók), workshopok szervezése és tudásmegosztás egyre népszerűbbek.

V. Mobilitási lehetőségek (pl. Erasmus+, szakmai versenyek, stb.) megismertetése nagyon jól működik a tanulókkal. A belföldi és külföldi – tanári és tanulói – mobilitásban részt vevők beszámolója a lemorzsolódással érintett tanulók számára egy példamutató lehetőség. Kortárs beszélgetések kezdeményezése, az egymástól való tanulás is hatékony módszer. Az egyes tagintézményekben már bevált jó gyakorlatok továbbadása a többi tagintézménynek, valamint a más intézmények, szervezetek jó gyakorlatainak adaptálása témájában centrumon belül éves szintű találkozásokat szervezünk.

VI. Közös pályaorientációs naptárt alakítunk ki és kommunikáljuk a lehetséges csatornákon keresztül. A csatornák bővítésébe bevonjuk a diákokat. A tagintézményekben már bevált drogprevenciós, egészségmegőrző, mentálhigiénés tevékenységeket folytatjuk és kiszélesítjük további szakemberek (pl. rendőr, dietetikus, stb.) bevonásával.

5. melléklet

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KÉRDŐÍV

TANULÓI ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS

CENTRUM SZINTŰ KÉRDÉSEK/KÉRÉSEK:

1. Szakmák Éjszakája 2019 beszámoló tagintézményi bontásban.

2. Európai Szakképzési Hét beszámoló, mely tartalmazza a tematikus rendezvényeken való részvételt is tagintézményi szinten.

TAGINTÉZMÉNYI SZINTŰ KÉRDÉSEK:

Tisztelt Kolléga!

Az elején szeretném leszögezni, hogy az itt megadott adatokat csakis, kizárólag a tanulmány elkészítéséhez használom fel, nem keresem az összefüggéseket, nem minősítem a tagintézményeket.

Kérem, az alábbiak figyelembevételével töltse ki az alábbi sorokat:
- minden pont bővíthető, így, ha szeretné saját véleményét, iskolája specialitását leírni, abban az esetben is tegye meg, ha a kérdés szövege nem utal erre;
- a kérdések többségénél „x" helyére egy számot kérek beírni;
- a válaszokat az adott kérdés sorában folytatva adhatja meg;
- amennyiben egy vagy több számértéket vár a kérdés, kérem az előző, teljes tanév adatai alapján szíveskedjen ezeket megadni.

1. WEBOLDALAK VIZSGÁLATA

- terveznek-e pályaorientációval kapcsolatos fejlesztést a közeljövőben iskolai weblapjukon?

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése"

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2. PÁLYAORIENTÁCIÓS ESZKÖZÖK VIZSGÁLATA, TEVÉKENYSÉGEK

2.1. Kapcsolat az általános iskolákkal

- hány általános iskolával van kapcsolatuk? (akár egy szórólap elküldése is kapcsolatnak számít)
- bevonják-e az általános iskolákat saját iskolai életükbe? Ha igen az alábbi bontásban hányat?
    - verseny: x
    - iskolai szakkör: x
    - rendezvény: x
    - egyéb: x

2.2 Népszerűsítő osztályfőnöki órák

- tartanak-e általános iskolák számára iskola/szakmapalettát népszerűsítő osztályfőnöki órákat az általános iskola felső osztályainak? Ha igen tanévente hány alkalommal?

2.3 Pályaválasztási rendezvények

- tanévente hány olyan pályaorientációs megmozduláson vesznek részt, ahol közvetlenül általános iskolásokkal vagy szüleikkel találkoznak?
    - rendezvény: x
    - kiállítás: x
    - jó gyakorlat: x
    - egyéb: x
- az előző rendezvények közül hány levezénylése központi, azaz Centrum szintű?
- ha ki kellene emelni olyan pályaorientációs rendezvény(eke)t, mely csak az Ön iskolájában szerepel(nek), hány ilyenről beszélhetünk, illetve pár mondatban mi a különlegessége a központi rendezvényekhez képest?
- sikerül-e bevonni a diákok szüleit, és ha igen, miként a pályaorientációs rendezvényeikbe?
- a rendezvények tapasztalatait, jó gyakorlatokat van-e lehetőségük a Centrumon belül megosztani egymással?

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2.4 Tehetséggondozó tábor

- van lehetősége egy általános iskolai diák vagy saját diák számára, külön foglalkozások keretén belül, tehetséggondozó órákon részt venni az Ön iskolájában? Ha igen, számszerűen hány ilyen igénnyel találkoztak az utóbbi időben?
    - általános iskolás: x
    - saját diák: x
- tartanak, tudnak tartani pályaorientációs elemeket is tartalmazó nyári táborokat? Ha igen tanévente mennyit, illetve mi az oka, ha nem?
- amennyiben külön foglalkozások keretén belül működik tehetséggondozás iskolájában, milyen arányban szerepelnek ezen HH, illetve HHH-s tanulók?

2.5 Személyre szabott tanácsadás?

- pályaorientációs témakörben érdeklődő diák számára iskolája nyújt személyre szabott tanácsadási lehetőséget?
- ha igen, ennek mi a formája, eszközei?
- hány ilyen kollégához tudja irányítani az érdeklődőket? Van-e felelős az intézményen belül?

2.6. Saját korosztály bevonása?

- pályaorientációs tevékenység során bevonják-e saját diákjaikat, ha igen, hány rendezvényen hány főt?
    - x rendezvény, x fő
- van lehetősége a saját diákoknak ötleteiket elhelyezni egy-egy pályaorientációs eszközben?
- van az iskolában forgatott, pályaorientációs jellegű képi vagy hanganyag, melyben saját diákok segédkeznek a pályaorientálás folyamatában? (pl. egy népszerűsítő kisvideó, melyben diákok mutatják be a szakképesítéseket)

2.7 Tanulmányi kirándulások

- van lehetőségük szakma bemutató/népszerűsítő tanulmányi kirándulásokra eljutni saját, esetleg általános iskolai tanulókkal:
    - tanulmányi kirándulások száma saját diákokkal: x

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- tanulmányi kirándulások száma általános iskolásokkal: x

- Hány százalékban sikerül lefedni a szakmakínálatukat a tanulmányi kirándulásokkal?
- van kialakult jó kapcsolatuk olyan tanulmányi kirándulási helyszínnel, ahová évről-évre tudják vinni diákjaikat?

2.8 Kérem sorolja fel, milyen pályaorientációs rendezvényeken vesznek/vettek részt ebben a tanévben (csak elnevezés):

- ...

3. MUNKERŐPIACI KAPCSOLATOK VIZSGÁLATA

3.1 Munkaerőpiaci kapcsolatok száma

- hány munkaerőpiaci kapcsolata van az iskolának? x
- hány szakképesítést oktatnak az iskolában? x
- a fentiek közül hány olyan szakképesítést oktatnak, mely mögé odaállítható egy munkaerőpiaci kapcsolat? x

3.2. Tanulószerződések, együttműködési megállapodások

- hány olyan tanulóval rendelkezik iskolája ebben a tanévben (10. évfolyamtól a szakképzési évfolyamokon tanulók), aki számára teljesíteni kell szakmai gyakorlatot (csak évközi)? x fő
- hány, a szakmai gyakorlatát (csak évközi) a Kamara által ellenjegyzett tanulószerződés keretében teljesítő diákkal rendelkezik iskolája ebben a tanévben? x fő
- hány, a szakmai gyakorlatát (csak évközi) a Kamara által ellenjegyzett együttműködési megállapodás keretében teljesítő diákkal rendelkezik iskolája ebben a tanévben? x fő
- hány, a szakmai gyakorlatát (csak évközi) speciális, a Kamara által nem ellenjegyzett együttműködési megállapodás keretében teljesítő diákkal rendelkezik iskolája ebben a tanévben? x fő

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

3.3 Műhelybeszélgetések

- tart iskolája a szakképzés szereplőivel rendszeres konferencát/műhelybeszélgetéseket, ahol a cél a vállalkozások, az iskola kapcsolatának rendszeréről beszélgetnek, egymás igényeit tárják fel? igen/nem

3.4 Tanulmányi kirándulások a duális szakképzés jegyében

- van lehetősége szakmai tanárának, oktatójának (tanulók nélkül) szakmabeli tanulmányi kiránduláson részt venni? igen/nem, ha igen, az elmúlt évben x fő, ha nem, de szeretne ilyen lehetőséget biztosítani, miért nem?

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

6. melléklet

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Interjúkérdések csoportvezető mentortanárok számára.

Általános kérdések

Név:

Konkrét, projekttel kapcsolatos kérdések

1. A szülők hogy fogadták a beválasztást?

2. Mi a véleménye a projektbe bevont diákok alapfelkészültségéről, kompetenciáiról?

3. Mit gondol a csoportja munkájáról?

4. A projekt nagy gondot fordít a mentorálásra, mit gondol ennek fontosságáról és hasznosságáról?

5. A diákok eredményének javulását milyen hatékonysággal segítette a projekt?

6. Hogy valósult meg az esélyegyenlőség a projekt megvalósítása kapcsán?

7. Beépítették, esetleg munkájukba a jógyakorlati rendszert?

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008

„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése"

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

8. Milyen visszajelzések jöttek a diákok és tanárok köréből?

9. Hasznos lenne-e hasonló projekt a közeljövőben?

10. Van-e Ön szerint olyan kérdés, vagy témakör, amelyet a pályázattal kapcsolatos munka vonatkozásában fontosnak tart? Kérem, foglalja össze a legfontosabb tapasztalatokat!

7. melléklet

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Élt egyszer egy idős zen mester, aki nemcsak a meditációban, hanem a harcokban is jeleskedett. Már öreg volt, de mégis le tudta győzni a kihívóit. Híre elterjedt messzi földön és sok tanítvány jött hozzá.

Egy nap egy kételyes hírű, dölyfös, fiatal, erős harcos érkezett a mester falujába és azzal kérkedett, hogy Ő majd legyőzi az idős zen mestert. A fiatal harcos általában megvárta, hogy az ellenfele tegye meg az első lépést és megfigyelte támadója harcmodorát, gyengeségeit és aztán kegyetlenül kihasználva ellenfele gyengepontját villámgyorsan lecsapott. Eddig minden párviadalból győztesen került ki.

Az idős mester elfogadta a kihívást a harcra. Ott álltak egymással szemben és a fiatal harcos sértéseket és gúnyolódásokat vágott az idős mester fejéhez. A zen mester csak állt csendesen és tekintetét a gőgös harcosra szegezte szelíden. Amikor a fiatal látta, hogy sértegetéssel nem ér el semmit köpködni kezdett, majd pedig átkozódni. Az idős bölcs meg sem moccant csak állt türelmesen. Órák teltek el így. Végül a harcos semmi újat nem tudott kitalálni és megsemmisülten állt a zen mester előtt. Érezte, hogy alul maradt és elismerte a vereséget.

A „harc" végezetével a tanítványai körbevették az idős mestert és így kérdezték? – Mester, hogy tudtat elviselni ezt a sok gúnyt, sértegetést és átkozódást? Erre a Mester így felelt:

– Ha valaki ajándékot hoz, amit nem fogadok el, vajon kié marad az ajándék?

ÉNKÉP KÉRDŐÍV

Név: .....

Osztály: .....

Időpont: .....

Húzd alá mindegyik kérdésnél azt a választ, ami illik rád! Ha valamelyik szóról nem tudod pontosan mit is jelent, kérdezd meg.

1) Úgy gondolom, hogy az órákon
   a) Nagyon aktív vagyok
   b) Aktív vagyok
   c) Kicsit vagyok aktív
   d) Nem vagyok aktív
   e) Nem tudom

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése"

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2) Úgy gondolom, hogy
   a) Nagyon megbízható vagyok
   b) Megbízható vagyok
   c) Kicsit vagyok megbízható
   d) Nem vagyok megbízható
   e) Nem tudom

3) Úgy gondolom, hogy
   a) Egyáltalán nem vagyok félénk
   b) Kicsit félénk vagyok
   c) Félénk vagyok
   d) Nem vagyok félénk
   e) Nem tudom

4) Úgy gondolom, hogy
   a) Nagyon jó tanuló vagyok
   b) Jó tanuló vagyok
   c) Kicsit vagyok jó tanuló
   d) Nem vagyok jó tanuló
   e) Nem tudom

5) Úgy gondolom, hogy
   a) Nagyon szívesen segítek másoknak
   b) Szívesen segítek másoknak
   c) Nem mindig segítek szívesen
   d) Nem szívesen segítek másoknak
   e) Nem tudom

6) Úgy gondolom, hogy

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

a) Nagyon könnyen indulatos leszek
b) Könnyen indulatos leszek
c) Nem leszek olyan könnyen indulatos
d) Nehezen leszek indulatos.
e) Nem tudom

7) Úgy gondolom, hogy
a) Nagyon gyakran dicsér a tanárom
b) Gyakran dicsér a tanárom
c) Néha dicsér a tanárom
d) Ritkán dicsér a tanárom
e) Nem tudom

8) Úgy gondolom, hogy
a) Nagyon sok barátom van
b) Sok barátom van
c) Kevés barátom van
d) Nincs barátom
e) Nem tudom

9) Úgy gondolom, hogy
a) Nagyon jó a magatartásom
b) Jó a magatartásom
c) Kicsit jó a magatartásom
d) Nem jó a magatartásom
e) Nem tudom

10) Úgy gondolom, hogy
a) Nagyon becsületes vagyok

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

b) Becsületes vagyok
c) Kicsit vagyok becsületes
d) Nem mindig vagyok becsületes
e) Nem tudom

11) Úgy gondolom, hogy
a) Nagyon szeretek tanulni
b) Szeretek tanulni
c) Kicsit szeretek tanulni
d) Nem szeretek tanulni
e) Nem tudom

12) Úgy gondolom, hogy később
a) Nagyon sok barátom lesz
b) Sok barátom lesz
c) Kevés barátom lesz
d) Nem lesz barátom
e) Nem tudom

13) Úgy gondolom, hogy a szüleim
a) Nagyon meg vannak velem elégedve
b) Meg vannak velem elégedve
c) Kicsit vannak velem megelégedve
d) Nincsenek velem megelégedve
e) Nem tudom

14) Úgy gondolom, hogy később
a) Nagyon jó tanuló leszek
b) Jó tanuló leszek

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

c) Kicsit leszek jó tanuló
d) Nem leszek jó tanuló
e) Nem tudom

15) Úgy gondolom, hogy
a) Nagyon szorgalmas vagyok
b) Szorgalmas vagyok
c) Kicsit vagyok szorgalmas
d) Nem vagyok szorgalmas
e) Nem tudom

16) Úgy gondolom, hogy
a) Nagyon szeretek iskolába járni
b) Szeretek iskolába járni
c) Kicsit szeretek iskolába járni
d) Nem szeretek iskolába járni
e) Nem tudom

17) Úgy gondolom, hogy
a) Nagyon szeret a tanárom
b) Szeret a tanárom
c) Kicsit szeret a tanárom
d) Nem szeret a tanárom
e) Nem tudom

18) Úgy gondolom, hogy
a) Nagyon meg vagyok elégedve magammal
b) Meg vagyok elégedve magammal
c) Kicsit vagyok megelégedve magammal

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

d) Nem vagyok megelégedve magammal

e) Nem tudom

19) Úgy gondolom, hogy

a) Nagyon okos vagyok

b) Okos vagyok

c) Kicsit vagyok okos

d) Nem vagyok okos

e) Nem tudom

20) Úgy gondolom, hogy

a) Nagyon őszinte vagyok

b) Őszinte vagyok

c) Kicsit vagyok őszinte

d) Nem vagyok őszinte

e) Nem tudom

Szempontok az értékeléshez:

1. Összesítsük a gyerekek önmagukról alkotott véleményét tulajdonságonként! Adjunk 4-l-ig (a „nagyon"-tól a „nem" -ig, kivéve a 6. Kérdést, ahol a pontszámadás fordított) pontszámot a gyerekek által aláhúzott jellemzőkre és számítsunk átlagot az egyes tulajdonságoknál!

2. Készítsünk rangsort az átlagok (illetve a pontszámok) alapján! Mely jellemzőkben értékelik magas és melyekben értékelik alacsonyan magukat a gyerekek?

3. Elemezzük az eredményeket tartalmi csoportok szerint!

a) iskolai értékek (1, 4, 9, 15)

b) általános emberi tulajdonságok (2, 3, 5, 6, 10, 19, 20)

c) a társakhoz fűződő viszony (8)

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

d) a pedagógusokhoz, az iskolához és a tanuláshoz fűződő viszony (7, 11, 16, 17)

e) a szülők és önmaga elégedettsége (13, 18)

f) a saját perspektíva megítélése (12, 14)

4. Elemezzük az egyes gyerek önértékelését! Emeljük ki az osztályban/csoportban az összpontszám alapján legmagasabb és a legalacsonyabb önértékelésű gyerekeket! Gondoljuk át, mi lehet a magas és az igen alacsony önértékelés eredete, magyarázata!

5. Készítsünk esetelemzést az osztály/csoport 4-5 legalacsonyabb önértékelésű gyerekeiről! Beszéljük meg, milyen módon lehetne a gyerek önmagáról kialakult véleményét -indirekt úton - javítani.

Figyelemfejlesztés/1.

Fejlesztési terület: figyelem terjedelme

1. Feladat:Válaszolj a feltett kérdésekre!

- hányadik a sorban van a 18? .....
- hányszor szerepel a 24? .....
- hány szám van 70 felett? .....
- melyik a legkisebb szám? .....
- melyik a legnagyobb szám? .....
- melyik szám szerepel a legtöbbször? .....

31	23	49	18	65	79	10
32	45	43	98	24	12	48
71	39	35	18	28	19	37
24	38	90	13	42	51	60
12	31	47	54	77	19	82

34	73	66	18	65	15	21
27	83	39	71	16	51	40
24	51	67	91	20	43	79
17	48	63	59	74	18	11
32	43	67	48	91	62	10

2. Feladat: Válaszd ki a betűhalmazból az ipar szót, és válaszolj, hogy a betűfolyamban hányszor jelenik meg az ipar szó?

azbplrmséiirfbsáőöriiőpiparpipapikőtiparbiomlpásipőúvaiparnségarnoiratnimmropiparo partolliparrákarláőépáirtipiar

iparriaddipőúáüuiparriaddiálkkápérőtiparzip

Fejlesztési terület: figyelem megosztása

Feladat: Találd meg és számold meg a kiemelt szavakat!

infrastruktúra, kontinens, domborzat

Írd le anyanyelveden a feladatban használt idegen szavakat!

kontinens:

infrastruktúra:

vulkán:

domborzat	bányászat	kontinens	földrengés	ipar
vulkán	felszín	bányászat	bányászat	kontinens
szennyezés	infrastruktúra	domborzat	természet	szennyezés
infrastruktúra	szennyezés	földrengés	domborzat	domborzat

felszín	természet	ipar	felszín	földrengés
természet	ipar	infrastruktúra	bányászat	bányászat
domborzat	földrengés	kontinens	földrengés	kontinens
természet	felszín	felszín	infrastruktúra	felszín
infrastruktúra	szennyezés	ipar	bányászat	infrastruktúra
vulkán	ipar	vulkán	kontinens	domborzat

Közösség, társas kapcsolatok

Név: .....

Osztály: .....

Időpont: .....

Minden mondat arról kérdez, milyen gyakorisággal szoktál valamit csinálni. A kérdések mellett van öt szám, amiből egyet karikázz be! Nincsenek jó vagy rossz válaszok. Válaszolj úgy, ahogy valóban érzel a kérdéssel kapcsolatban.

		szinte soha	**rit-kán**	**néha**	**gyak-ran**	**szinte mindig**
1	Könnyű figyelnem valakire, aki hozzám beszél?	1	2	3	4	5
2	Ha segítségre van szükségem, tudom barátságosan kérni?	1	2	3	4	5
3	Megköszönöm-e, ha segítenek nekem valamit?	1	2	3	4	5
4	Elhozom-e az órákhoz szükséges felszerelést?	1	2	3	4	5
		szinte soha	**rit-kán**	**néha**	**gyak-ran**	**szinte mindig**
5	Bekapcsolódom-e az osztályban folyó beszélgetésbe, vitába?	1	2	3	4	5

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése"

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

6	Megkérdezem-e a tanártól, amit nem értek?	1	2	3	4	5
7	Könnyen kezdek el beszélgetni valakivel?	1	2	3	4	5
8	Betartom-e játék közben a szabályokat?	1	2	3	4	5
9	Észreveszem-e, ha valakinek segítségre van szüksége és megpróbálok-e segíteni?	1	2	3	4	5
10	Hajlandó vagyok-e a holmimat odaadni másoknak?	1	2	3	4	5
11	Elnézést kérek-e, ha valamit rosszul csináltam?	1	2	3	4	5
12	Megmondom-e másoknak, ha valami tetszik nekem velük kapcsolatban?	1	2	3	4	5
13	Hagyom, hogy mások megismerjék az érzéseimet?	1	2	3	4	5
14	Próbálom-e megérteni, hogy mások mit éreznek?	1	2	3	4	5
15	Ha mérges vagyok, tudok-e úgy viselkedni, hogy ne bántsak meg másokat?	1	2	3	4	5
16	Próbálom-e megérteni mások haragját, dühös érzéseit?	1	2	3	4	5
17	Tudom-e mi az, amitől félek, és mit kell tennem, hogy ne féljek?	1	2	3	4	5
18	Megmondom-e másoknak, hogy értem, hogyan éreznek?	1	2	3	4	5
19	Ha nagyon haragszom, vissza tudom-e fogni magam?	1	2	3	4	5
20	Ha valaki bosszant, meg tudom-e őrizni a nyugalmamat?	1	2	3	4	5
		szinte soha	**rit-kán**	**néha**	**gyak-ran**	**szinte mindig**
21	Megpróbálok távol maradni azoktól a helyzetektől, amikben bajba juthatok?	1	2	3	4	5

22	Ha valami olyasmit csinálok, amit nem kellett volna, elfogadom-e a következményeket?	1	2	3	4	5
23	Ha nem értek egyet valakivel, segítek, hogy olyan megoldást találjunk, ami mindkettőnknek jó?	1	2	3	4	5
24	Ha problémám van valakivel, gondolok-e arra, hogy veszekedésen, verekedésen kívül más megoldás is volna?	1	2	3	4	5
25	Meg tudom-e mondani másoknak dühöngés és ordítozás nélkül, valamilyen problémát okoznak nekem?	1	2	3	4	5
26	Ha más gyerekek azt akarják, hogy olyasmit csináljak, ami bajt hoz rám vagy helytelen, nemet mondok?	1	2	3	4	5
27	Visszatartom-e magam attól, hogy elvegyem, ami nem az enyém?	1	2	3	4	5
28	Ha veszítek egy játékon, sikerül-e, hogy ne boruljak ki?	1	2	3	4	5
29	Megmondom az igazat arról, amit csináltam, még ha bajba kerülök is?	1	2	3	4	5
30	Ha valami nem jól sikerül, elhatározom-e, hogy legközelebb jobban csinálom?	1	2	3	4	5

Szókincsfejlesztés: Szólások, közmondások

1. A szólások és közmondások

A szókincs nemcsak szavakból áll, hanem nagyobb egységekből is. A nyelv kisebb egységei a szavak. A szavak szókapcsolatot alkotnak, ha a szavak úgy kerülnek egymás mellé, hogy azokat nem mi válogattuk össze, hanem, mint egy panelt kaptuk, akkor állandósult szókapcsolatról beszélünk.
A **szólás** nem teljes mondat, hanem olyan szókapcsolat, amelyben állandósultak a szavak. Mindig ugyanúgy mondjuk őket, örököltük.

A **közmondás** rövid, velős, érthető mondás, a mindennapi élet valamilyen tapasztalati vagy gyakorlati szabályát foglalja össze, erkölcsi elveket tartalmaz. A közmondás a nép jó megfigyelőképességét, bölcsességét bizonyítja.

2. Foglald össze, mit jelenthetnek az alábbi szólások!

Pálcát tör fölötte.

.....

Tűzbe teszi érte a kezét.

.....

Faképnél hagy.

.....

3. Egészítsd ki a szóláshasonlatokat!

Reszket, mint a .....

Pimasz, mint a .....

Lassú, mint a .....

Buta, mint a .....

Bátor, mint a .....

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése"

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

4. Állítsd párba! Nyíllal kapcsold össze a hasonló jelentésű szólásokat!

Madarat lehet vele fogatni.	Aki másnak vermet ás, maga esik bele
Szíve, szava egy.	Majd kibújik a bőréből.
Más galambját célozta, a magáét lőtte.	Ami a szívén, az a száján.

5. Javítsd ki a hibás szólásokat! Egy szó cseréjével a helyes szólást kapod!

a) Száz mondatnak is egy a vége.

Helyesen:

.....

b) Állához veri a garast.

Helyesen:

.....

c) Két darálóban őrölnek.

Helyesen:

.....

d) Farkasra bízza a káposztát.

Helyesen:

.....

6. Egészítsd ki magánhangzókkal az alábbi szólást!

H.m.r m.nk. r.tk.n j..

N.h.z f.b. v.gt. . f.jsz.j.t.

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése”

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

a	
b	
c	
d	
e	

Feladatlap

1. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszoljon a következő kérdésekre!

Rákóczi Ferenc minden kincsét a Vöröstoronyban tartotta. Egyszer megparancsolta a kincstárosának, hogy hozzon neki ezer aranyat. De ugyan hogyan hozza el, amikor a környék tele van rablókkal, még azoknál is rosszabb labancokkal? A kincstáros keresett egy kis ládikót, majd felment a Vöröstoronyba, azután a ládikót félig megtöltötte arannyal, az arany tetejébe földet szórt, és rózsát ültetett bele. Így már elvihette az ezer aranyat a sok országos rabló között is. Amikor Rákóczi ezt meglátta, azt mondta rá:

- No, látom, hogy ezt a kisebbik fejével gondolta ki!

Ezt pedig azért mondta, mert a kincstárosnak a fején kis gömb nőtt egy kardvágásból. Ebben a kisebbik fejben rejtőzött a kincstáros ravaszsága.

(Vásárosnaményi népmonda alapján)

a) Hol tartotta Rákóczi Ferenc a kincseit?

.....

b) Miért okozott gondot Rákóczi kérése a kincstárosnak?

.....

c) Mi a ládikó szerepe a kérés teljesítésében?

.....

d) Mit nevezett Rákóczi „kisebbik fej"-nek a történetben?

.....

e) Gyűjtse össze az idő folyamatára, előrehaladásra utaló kifejezéseket a szöveg negyedik mondatában!

.....

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése"

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2. Döntse el, hogy az alábbi közmondás bölcs megállapítása igaz-e a Rákóczi-történetre!

a
b

Talál a ravasz rést magának.

a) Igaz,
mert.....

b) Nem igaz,
mert.....

3. Adjon találó címet a fent olvasott történetnek!

a
a
b

A mű címe:
.....

4. Szövegezzen meg egy levelet, amelyben Rákóczi Ferenc 1000 aranyat kér a kincstárosától!

a) A címzett:
b) A levél szövege:

c) A feladó (levélíró):
d) A levél keltezése (a megírás dátuma):

5. Határozza meg a következő szavak szófaját a Rákóczi-szöveg segítségével!

a) tartotta:…… d) között:……

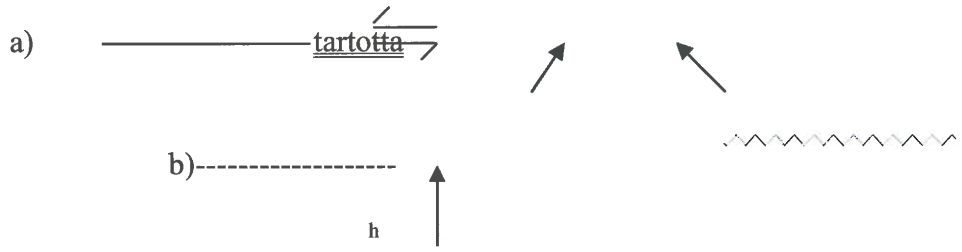
b) ezer:…… e) ebben:……

c) Rákóczi:…….. f) kis:……

a	
b	
c	
d	
e	
f	

6. Egészítse ki az ágrajzot az alábbi mondat segítségével!

Rákóczi minden kincsét a Vöröstoronyban tartotta.

a	
b	
c	

7. Készítsen szócikket a következő szavakhoz!

a) kincstáros:……

b) labanc:……

a	
d	
b	

8. A Rákóczi-történet műfaja népmonda. Írja be a népmonda műfajára vonatkozó állítások elé az I /igaz/ vagy H /hamis/ betűjeleket!

a)…. Kisepikai műfaj, valós jelenséghez, tárgyhoz, személyhez kapcsolódik.

b)…. Lírai alkotás, érzelmet fejez ki.

c)…. Csodás elemeket tartalmaz.

d) ….Emelkedett hangvételű mű.

e)….. Közösségi alkotás, szájhagyomány őrizte meg.

a	
b	
c	
d	
e	

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése”

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

9. Javítsa ki a pontatlanságot, és írja le a helyes megoldást!

a) Az osztrák sereg Munkács aljában volt.

.....

b) Az önodi országgyűlés határozata: a Habsburg-ház fosztogatása.

.....

c) Rákóczit hívei felsegítették a fejedelmi székbe.

.....

d) A szabadságharc bukásának okai: gyengén voltak felszerelve fegyverileg is.

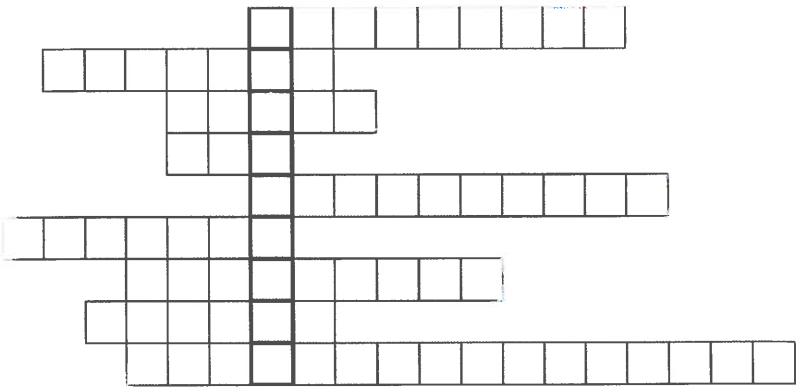
.....

a	
b	
c	
d	

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése”

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

10. Olvassa össze a kiemelt betűket, és a Rákóczi-szabadságharc egy jelentős alakjának a nevét kapja!

a) Régen a szó sírfeliratot jelentett, ma egy rövid terjedelmű lírai műfaj neve.

b) Nemzeti énekünk címe.

c) Lázít

d) Cselekvést, történést, létezést jelentő szófaj.

e) Sejtelmes

f) Három műnem határán elhelyezkedő, gyakran tragikus történetet elmondó műfaj neve.

g) Kínzó

h) Tűzhányó

i) Élettelen dolgot, tárgyat, természeti jelenséget emberi tulajdonsággal felruházó szókép.

j) A szabadságharc alakjának a neve:.....

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	
i	
j	

11. Egészítse ki a könyvajánlást tartalmazó szöveget a hiányzó betűkkel!

1703-ban a II. Rákóczi Ferenc vezetésével kitört szabadsághar.__al új korszak kezd__dik a __agyar történelemben. Hamarosan megjelenik a ___agyar mondák, magyar történetek cím. könyv második része, ame..ben a szabadságharc küzdelmeiről olvashatunk. Ha te___ett a könyv első kötete, kere__e a fo__tatást a könyvesboltokban.

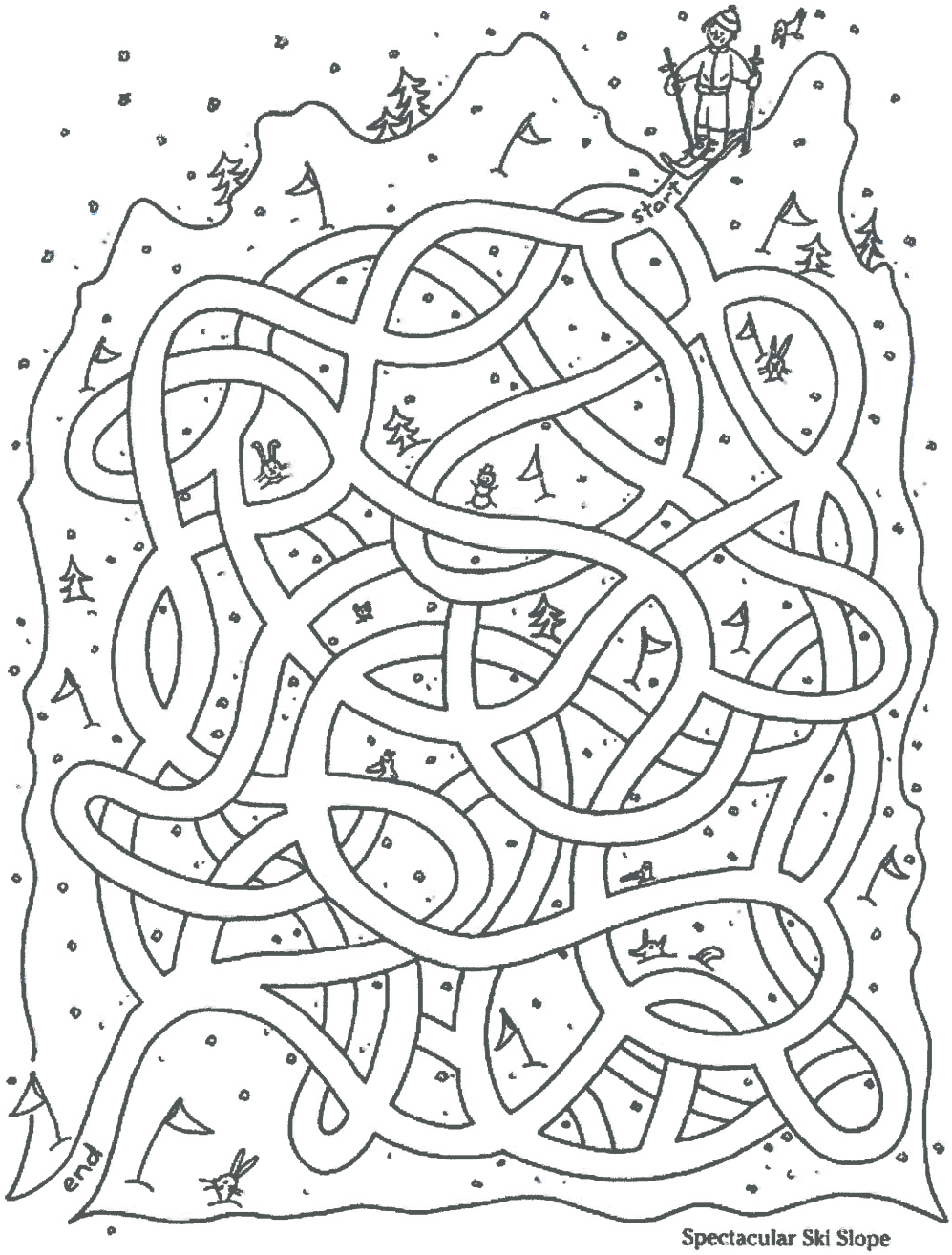
Elérhető pontszám: 50 pont

összes pont:

1. Juttasd el a síelőt a legrövidebb pályán a lejtő lábához!

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése”

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Spectacular Ski Slope

2. Egészítsd ki a szavakat **j vagy ly** betűvel!

a...ándék, sirá…, esé…, muszá…, furu...a, seregé…, tu...a, tenge…
állóhe…, za...os, korcso...a, sü...ed, pu...ka, re...tvény, to...áshé…

3. **Húzd alá** a helyes alakot!

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése”

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

áldogál – álldogál	szálloda – száloda
bakancs – bakkancs	újít – ujjít
varrás – varás	közömbös – közönbös
szőllő – szőlő	boddza – bodza
bórzasztó – borzasztó	távírat – távirat

4. Szövegértés

Olvasd el s szöveget, majd oldd meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Móra Ferenc: A bécsi diákok

Világbíró Mátyás királyhoz egyszer három bécsi diák állított be a budai Várba. Jeles három szerzet volt: az egyiknek szép nagy, szélfogó fülei voltak, mint a túri kancsónak, a másiknak kávésfindzsával vetekedett a szeme, a harmadiknak olyan hosszú volt az orra, hogy két araszttal előtte járt a gazdájának.
- Kik vagytok, mik vagytok? - mosolyodott el Mátyás az érdemes társaság láttára.
- Bécsi diákok vagyunk, urunk királyunk - hajlongott a három legény.
- Hát aztán mi járatban volnátok? - tudakozta Mátyás.
- Le akarjuk főzni a pesti diákokat. Hallottuk hírét, hogy fölvitte isten a dolgukat. Bársonyba járatod, kaláccsal eteted őket.
- Úgy igaz az - bólintott a király. - Úgy kell megbecsülni a tudományt, ahogy megérdemli.
- No, akkor minket aranyba foglaltass, marcipánnal tarts, magyarok királya!
Szem nem látta, fül nem hallotta párját a mi tudományunknak. Erdő az, nem berek, tenger az, nem patak, mint a pesti diákoké.
- Megnézzük, hány zsákkal telik - mosolygott Mátyás csendesen, s odafordult a lapátfülűhöz:
- No, fiam, hát mit árulsz?
A diák meglegyezgette magát a füleivel, s kevélyen jelentette: - Olyan fülem van, hogy még a fű növését is meghallom vele!
- No, te ugyan kivágtad a rezet - intett neki Mátyás kegyesen. - Olyan jutalmat adok a tudományodért, amilyent érdemelsz. Megengedem neked, hogy ott hallgasd az országban a fű növését, ahol csak tetszik. A tudós bécsi diák úgy ballagott ki az ajtón, mint akit leforráztak. Szégyenletében úgy beletakaródzott a fülébe, hogy azt se hallotta, mikor a findzsaszemű a helyébe toppant.
- Hát te mit tudsz, szolgám? - kérdezte nyájasan Mátyás.
- Még ennél is különbet - forgatta szemét a findzsaszemű. - Olyan éles a szemem, hogy még annak a hangyának a pislogását is látom, amelyik a köntösöd ujján mászik.
- Az ám, csakugyan - pillantott Mátyás a dolmánya ujjára. - Bizonyosan a kertben hullott rám az előbb. Nesze, fiam, megjutalmazlak vele. Legalább lesz min gyakorolni a tudományodat.

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése"

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Azzal a markába nyomta a hangyácskát a findzsaszeműnek. De úgy megzavarodott az istenadta, hogy az ajtót se látta meg az éles szemével, hanem mindenáron az ablakon akart kimenni. Annál vígabban táncoltatta az orrát a harmadik bécsi diák.

- Az ér a legtöbbet, amit én tudok - hunyorított Mátyásra a fél szemével.

- Olyan orrom van, hogy a hetedik határból is megérzi a pecsenye szagát. S akkorát szippantott a takaros orrával, hogy csak úgy lebegtek bele a bíbor függönyök. Mátyásnak meg a könnye hullott nevettében.

- Szaladjatok hamar! - kiáltotta oda a kamarásainak. - Hozzatok egy fehér cipót ennek a tudós embernek a pecsenyeszag mellé, hadd mártogathassa meg benne! De nem várta az a cipót, hanem esze nélkül kisomfordált a palotából. Hanem az orra még egyszer olyan hosszúra nőtt, mint azelőtt volt, úgy kellett neki külön kocsin vitetni. Azóta se főzték le a bécsi diákok a pestieket.

a. Írd le, kik a történet főszereplői!

_____

_____

4/

b. Egészítsd ki a mondatokat!

Három bécsi diák elment Mátyás királyhoz, mert _____

_____.

Az egyiknek _____,

a másiknak _____,

a harmadiknak pedig _____.

8/

c. Válaszolj a kérdésekre!

Hogyan bánt Mátyás király a pesti diákokkal?

_____

_____

_____

Mit akartak a bécsi diákok?

_____

_____

_____

Mi volt a bécsi diákok valódi tudása?

_____

_____

_____

Hogyan jutalmazta őket Mátyás király?

_____

_____

_____

d. Írd le saját szavaiddal!

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése"

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

kevélyen jelentette - _____

olyan, mint akit leforráztak - _____

a könnye hullott nevettében - _____

kisomfordált a palotából - _____

1. Az alábbi szöveg az autópályák és a repülőterek eltérő hálózatának leírásával kívánja illusztrálni a véletlen, illetve a skálafüggetlen hálózatok jellemzőit.

A szöveg értő olvasása után tekintsd át a feladatban szereplő tíz állítást, és az állítások számait írd a táblázat megfelelő oszlopába, az üres sorba!

A közúti térképen a városok a csomópontok és az őket összekötő utak a kapcsolatok. ez eléggé egyenletes hálózat: minden nagyobb város leg-alább egy helyen kapcsolódik az autópályák rendszeréhez, és nincsen olyan város, amely autópályák százaihoz kapcsolódna. Így a legtöbb csomópont eléggé hasonló, és nagyjából azonos számú kapcsolata van. Ez az egységesség a véletlen hálózatok tulajdonsága. A repülési útvonalak térképe viszont jelentősen eltér az utak térképétől. Ebben a hálózatban a csomópontok a repülőterek, amelyeket közvetlen járatok kötnek össze. Ha megvizsgáljuk a térképeket, amelyeket a repülőgépek üléseinek hátuljába betett reptéri magazinokban találunk, akkor képtelenség nem észrevenni egy-két középpontot, olyanokat, mint Chicago, Denver vagy New York, ahonnan járatok indulnak majdnem minden amerikai repülőtérre. A repülőterek többsége pici, olyan csomópontok, amelyeket legfeljebb néhány járat kapcsol össze egy vagy több központtal. Így a közúti térképekkel ellentétben, ahol a csomópontok többsége egyenrangú, a légi útvonalak térképén néhány közép-pont kis repülőterek százait köti össze. Hasonlóképpen a hatványfüggvények matematikailag azt a tényt fogalmazzák meg, hogy a valódi hálózatokban a csomópontok többségének csak néhány kapcsolata van, és ez a számtalan kis csomópont együtt létezik néhány nagy középponttal, olyan csomópontokkal, amelyekhez szokatlanul nagyszámú kapcsolat tartozik. az a néhány huzal, amely a kisebb csomópontokat egymáshoz kapcsolja, nem elég ahhoz, hogy biztosítsa a hálózat teljes összefüggőségét. Ezt a feladatot látják el a viszonylag ritka középpontok (vagy hubok), amelyek a valódi hálózatokat megóvják a széteséstől. A hatványtörvény szerinti eloszlás arra kényszerít bennünket, hogy teljesen lemondjunk a skála vagy a jellemző csomópont fogalmáról. A folytonos hierarchiában nincs egyetlen olyan csomópont sem, amit kiválaszthatnánk, és kijelenthetnénk, hogy arra az összes csomópont eléggé hasonlít. Ezekben a hálózatokban nincsen belső skála. Ezért skálafüggetlen hálózatként kezdtük emlegetni a hatványtörvény-eloszlású hálózatokat. Miután kiderült, hogy a természetben a legtöbb komplex hálózatra érvényes a

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

hatványfüggvény-eloszlás, a skálafüggetlen hálózatok elnevezés gyorsan el-terjedt a legtöbb olyan területen, ahol komplex hálózatok fordulnak elő. A hatványtörvények meglepő felfedezése azt jósolja, hogy minden skálafüggetlen hálózatban lesz néhány nagy középpont, amelyik a hálózat szerkezete szempontjából alapvető jelentőségű. Miután bebizonyosodott, hogy az egyes területek jelentős hálózatainak nagy része – az internettől Hollywoodig és a szexuális hálóig – skálafüggetlen, elfogadottá vált a középpontok létezése.

A véletlen hálózatokat jellemzi, írja le.	A skálafüggetlen hálózatokat jellemzi, írja le.

(1) Ebben a hálózatban a középpontokat huboknak nevezzük.

(2) A csomópontok kapcsolatainak száma közel azonos

(3) Így kapcsolódnak egymáshoz a repülőterek.

(4) Létezik néhány csomópont, amelynek nagyon nagyszámú kapcsolata van

(5) A csomópontok hasonlítanak egymásra

(6) A világháló ilyen típusú hálózat

(7) Ilyen felépítést követnek az autópályák

(8) A csomópontok többségének kisszámú kapcsolata van

(9) A csomópontok elég hasonlók

(10) A kisszámú kapcsolattal rendelkező csomópontok többnyire a nagyszámú kapcsolattal rendelkező csomópontokon keresztül kerülnek érintkezésbe egymással.

2. **Gyűjts összetett szavakat, amelyekben a megadott szó elő- vagy utótagként szerepel!**

.....repülő **repülő.....**

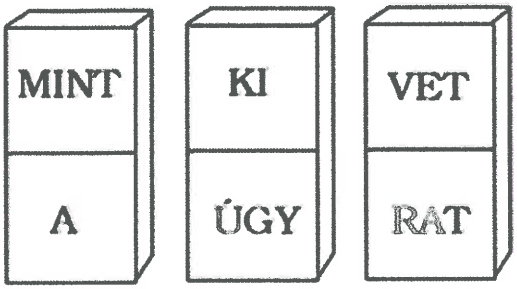
.....út **út.....**

.....törvény **törvény.....**

.....háló **háló.....**

3. **Állítsd a dominókat megfelelő sorrendbe, egy közmondást kapsz!**

Írd le a pontsorra a közmondást!

.....

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése”

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

1. Figyeld meg a képeket! Nevezd meg a 2 foglalkozást, amelyeket a képek betűiből rakhatsz ki!

…….. ……..

2. Nemsokára itt a születésnapod! Édesanyád lúdláb tortát készít erre az alkalomra. Olvasd el figyelmesen a receptkönyvet, és állapítsd meg, mennyi dkg kell az egyes alapanyagokból, ha ezt a könyv más mértékegységekben adta meg!

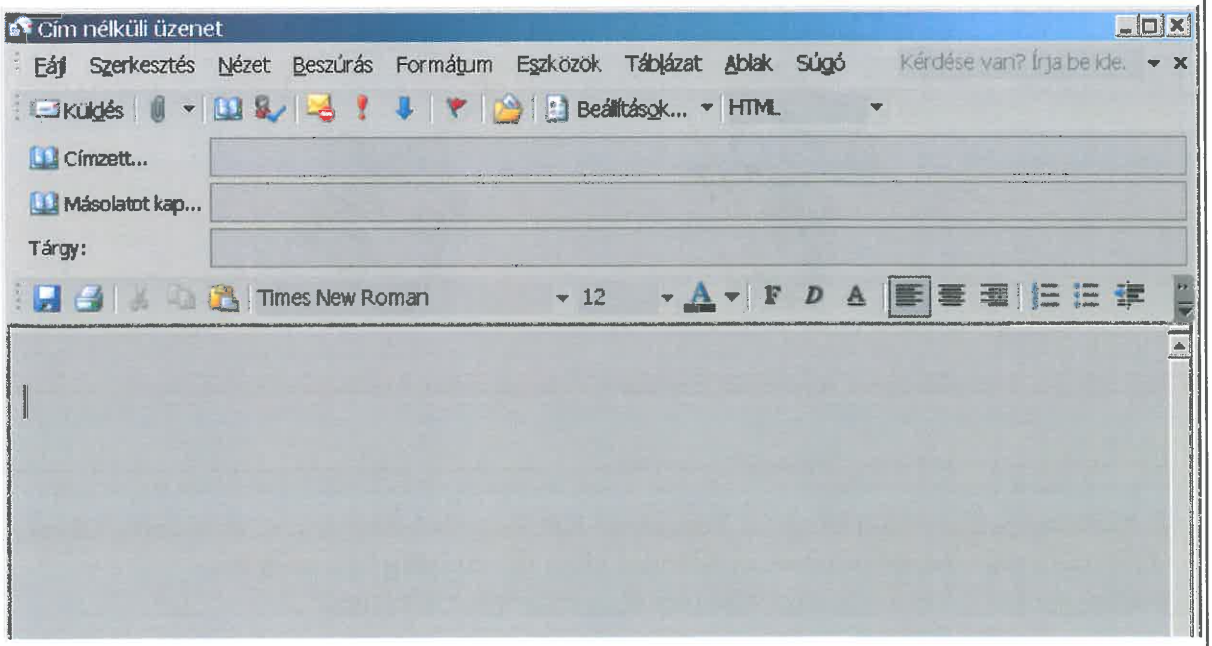
Hozzávalók:	**Megoldás:**
6 db tojás	
50 gr mazsola	a) …….. mazsola
1db rumaroma	
3 dl tej	
5 kanál liszt	b)…….. liszt
¼ kg cukor	c)…… cukor
0,25 kg margarin	d) ……margarin
100 gr vaj	e) ……. vaj
5 kanál kakaó	f)…….. kakaó

(10 gr = 1 kanál)

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése”

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

3. Írj elektronikus levelet barátodnak, amelyben meghívod születésnapodra!

4. Barátod sms-ben köszöni meg a meghívást! Pótold a szövegből kimaradt betűket!

Kösz a meghívást, j… 5let volt. Ke…eme…en ére….em magam a Hzibulin. RMélM te is eljö…. az enyémre. Ha igen, a…or meghív6tod a barátn…det is. Szó… a tes…dnak, ho…..a el ő is.

5. A fenti szöveg írója néhány karaktert megspórolt a rövidítésekkel. Írd le rövidítés nélkül a szavakat!

a) …….. b) ……..

c)…….. d) ……..

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése”

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

6. Találj ki a fenti minta alapján te is két ötletes rövidítést! **Rövidítés:** **A szó rövidítés nélkül:** a)…… …….. b) …….. ……

Szövegértés

Olvasd el az alábbi szöveget, és válaszolj a hozzátartozó kérdésekre!

IGAZI LUXUS

Egyetlen csillogó fém és semmilyen ragyogó drágakő nem bűvölte el úgy az emberiséget, mint a lágy fényű gyöngyök. A gyöngyök a természet tökéletesre sikeredett alkotásai, nem kell csiszolni és polírozni[1] őket. Maga a természetes szépség és ezzel együtt az igazi luxus testesül meg bennük. A legjobb minőségű természetes gyöngyök legjelentősebb előfordulási helye a Perzsa-öböl. Ezért mind a mai napig minden természetes tengervízi gyöngyöt – a lelőhelyétől függetlenül – keleti gyöngynek neveznek.

Alapjában véve a természetes és a tenyésztett gyöngy között az egyetlen különbség az, hogy a természetes gyöngy esetében véletlen folytán valamilyen idegen test – például egy homokszem – kerül a kagylótestbe, míg a tenyésztett gyöngybe ezt mesterségesen az ember juttatja be. A kagyló az idegen testet igyekszik izolálni[2], és gyöngyházba ágyazza. Így alakul ki a többé-kevésbé gömb formájú gyöngyszem. A tenyésztéshez manapság leggyakrabban használt kagylófajta neve Akoya. A legmagasabb szintű koncentrációval és rendkívüli ügyességgel beültetnek a

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

kagylóba egy édesvízi gyöngyházszemcsét. Az így preparált kagylókat kosarakba helyezik, amelyeket bambusztutajokhoz vagy kötelekhez erősítenek, és hat méter mélyen a nyílt óceánon úsztatják őket. Mivel a kagylók nagyon érzékenyen reagálnak a külső behatásokra, mint pl. a hőmérséklet és a táplálkozás, a kosarak állandó ellenőrzése elengedhetetlen.

A tenyésztés időtartama az adott terület vízviszonyaitól függ. Ideális esetben az Akoya tenyésztett gyöngy négy év alatt éri el a 0,6-1,2 mm vastagságú gyöngyházréteget. Ha a vízhőmérséklet 13 Celsius fok alá esik, megáll a növekedés. Ha még ennél is lejjebb, 10 fok alá süllyed, a kagyló elpusztul, és minden fáradozás hiábavaló volt. Télen a legszebb a gyöngy fénye, ezért a kagylókat télen gyűjtik be. Ekkor megmossák, gondosan megvizsgálják, és zsinórokra húzzák fel őket. Így indulnak arra a hosszú útra, amelynek végállomásai a nagy nemzetközi aukciók[3] és vásárok, innen pedig az ékszerkészítők és kreatív designerek[4] műhelyei, ahol drága ékszereket készítenek belőlük.

A tenyésztett gyöngyök szinte minden színben előfordulnak. Az Akoya-gyöngyök esetében ez a paletta a fehértől a pezsgőszínig, a rozétól az aranyig és ezüstig terjedhet. Az édesvízi tenyésztett gyöngyök előfordulnak a narancs minden színében, a halvány és a sötét ibolyakékben és pasztell színekben egyaránt. Hogy ki milyen színárnyalatot részesít előnyben, az kizárólag egyéni ízlésvilágától függ. Manapság a feketés-zöldes tahiti gyöngyök a legnépszerűbbek. A minőség-ellenőrzés során fontos szempont a külső felület állapota. Kisebb egyenetlenségek azonban a legértékesebb gyöngyöknél is előfordulnak, abszolút tökéletesség még a természet alkotta dolgok esetében sem várható. Gyöngyöknél a legfontosabb esztétikai szempont a gyöngyházfény. A minőség jelentősen függ a tenyészidőtől, valamint a rétegerősségtől. Csak az erős gyöngyházréteg biztosít a gyöngynek igazán finom, intenzív gyöngyházfényt.

1. Felületét fényesíteni.
2. Elszigetelni.
3. Árverés.
4. Új termék megtervezésével foglalkozó szakember.

FELADATOK

1. Mit nevezünk keleti gyöngynek?

A. A Perzsa-öbölből származó gyöngyök
B. Keletről származó tengeri gyöngyöt.

C. Lelőhelyétől függetlenül minden természetes tengervízi gyöngyöt.
D. Lelőhelyétől függetlenül minden természetes édesvízi gyöngyöt.

2. **Mi a különbség a természetes és a tenyésztett gyöngy között?**

3. **Tedd időrendi sorrendbe a gyöngytenyésztés és –árusítás legfontosabb mozzanatait.**

— A kagylókat kosarakba helyezik.
— A kagylótestbe beültetnek egy édesvízi gyöngyházszemcsét.
— A kagylókat nyílt óceánon úsztatják.
— Télen begyűjtik.
— Ékszerkészítők drága ékszereket készítenek belőlük.
— Elküldik nemzetközi vásárokra, aukciókra.

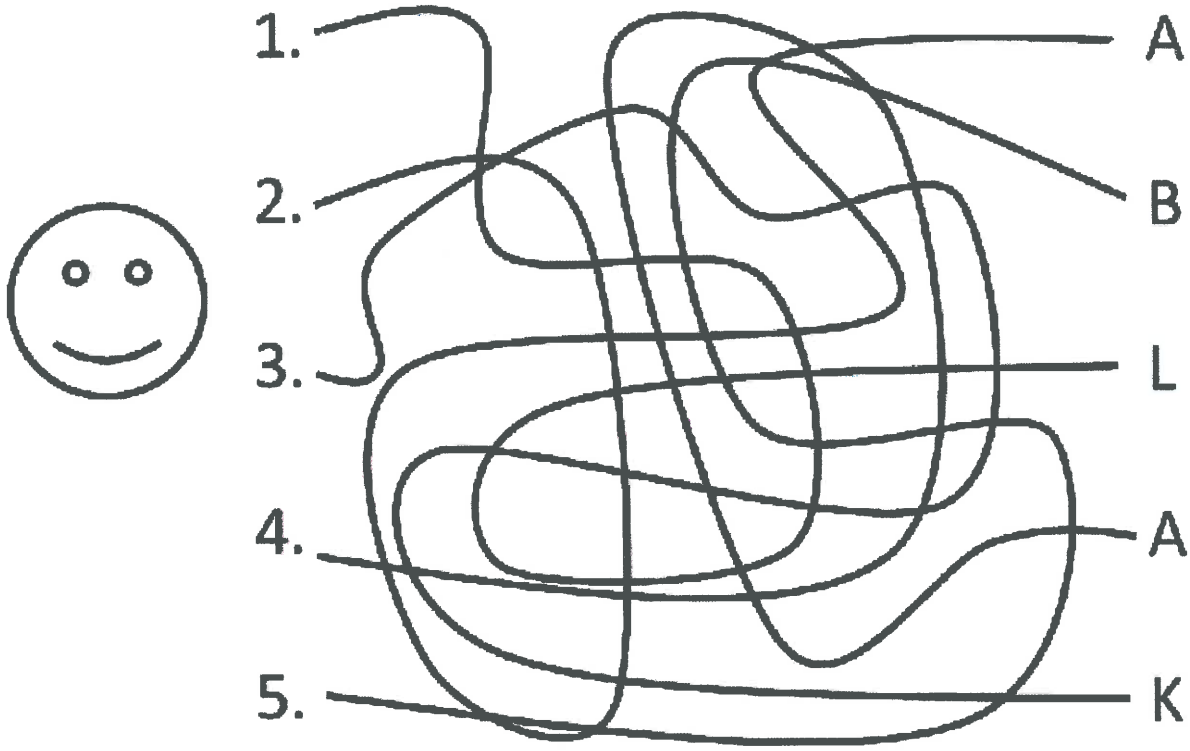
4. **Indokold meg, mostanában miért a tahiti gyöngyök a legnépszerűbbek!**

5. **Írj legalább KÉT dolgot, amitől a gyöngy minősége függ!**

1. Találd meg a helyes utat a számtól a betűig! Megoldásként egy értelmes szót kapsz.

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése”

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2. Keresd meg az elbújt személyneveket!

JUTKATIBORITAMÁS

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

3. Keresd az ellentétét!

a. szerény ↔ beképzelt

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése”

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

b. ..... ↔ antialkoholista

c. ..... ↔ nyugodt

d. ..... ↔ elégedetlen

e. ..... ↔ bizalmatlan

f. igazságos ↔ .....

g. rokonszenves ↔ .....

h. hazudós ↔ .....

i. ..... ↔ zárkózott

j. kiegyensúlyozott ↔ .....

k. ..... ↔ rendes

4. Olvasd el az alábbi szöveget!

A nagy lisszaboni földrengés (Szerző: Tarján M. Tamás)

> „De alig értek a városba, siratva jótevőjük halálát, amikor a talpuk alatt remegni érezték a földet; a tenger tajtékzó hullámzással nőtt és dagadt a kikötőben, s az ott horgonyzó hajókat egykettőre összetörte. Az utcákat s a köztereket egyszerre tűz és hamu borította, hirtelen kelt forgószelükben a házak sorra düledeztek, a háztetők leomlottak, s az alapzatok széthullottak; s a romok legalább harmincezer különböző korú és nemű lakost temettek maguk alá."
>
> *(Voltaire a Candide-ban így ír a lisszaboni földrengésről)*

1755. november 1-jén délelőtt sújtott le Lisszabonra a történelem egyik legpusztítóbb földrengése, mely – a kataklizmát kísérő tűzvésszel és szökőárral együtt – szinte teljesen elpusztította a portugál fővárost.

A geológiai szaknyelvben transzform vető néven ismeretes az a töréses szerkezeti forma, amely elsősorban az úgynevezett óceánközépi hátságoknál figyelhető meg; jellegzetes barázdáit bizonyára a kedves olvasó is látta már domborzati térképeken, vagy műholdfelvételeken. Az 1755. évi katasztrófát egy ilyen törés idézte elő, mely Gibraltártól az Azori-szigetek irányába húzódik, és az eurázsiai, illetve az afrikai kőzetlemezt választja el egymástól. Ebben a zónában már a nagy lisszaboni földrengés előtt is gyakran keletkeztek pusztító lökéshullámok, melyek rengeteg szenvedést okoztak a portugál partvidéken élők számára.

Mindennek dacára a luzitán főváros a földrajzi felfedezések és a kolonizáció megindulása után szinte töretlen fejlődést mutatott, lendületét pedig az sem fékezte meg, hogy a brit, francia és holland gyarmatosítók lassan Portugália fölé kerekedtek.
A 18. század közepére Lisszabon lakossága már

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

megközelítette a 275 000 főt, így az egyik legjelentősebb atlanti-óceáni kikötővé terebélyesedett, melyet egyedülállóvá varázsolt a mór, gótikus és reneszánsz stílusjegyek keveredése. Ez a virágzó és nyüzsgő metropolis aztán egyetlen pillanat alatt a természet rettenetes erőinek martalékává vált.

A „régi" Lisszabont 1755. november 1-jén délelőtt érte utol a végzete, miután a portugál partoktól mintegy 200 kilométerre délnyugatra, a fent említett törésvonal mentén a gigantikus kőzetlemezek elmozdultak egymástól. A geológusok becslése szerint az epicentrumban a rengés ereje elérte a Richter-skála szerinti 8,5-ös fokozatot, a felszabaduló energia pedig – három hullámban érkezve – romba döntötte a luzitán fővárost. A metropolis éppen mindenszentek napját ünnepelte, így az előjelek nélkül beköszöntő katasztrófa rengeteg áldozatot követelt; ezrek lelték halálukat az összeroskadó épületek alatt, sokakat pedig a szűk utcácskákban összezsúfolódó riadt tömeg zúzott össze. Más esetekhez hasonlóan a földrengést Lisszabonban is tűzvész követte, mely a kisebb tűzfészkekből kiindulva villámgyorsan egyetlen örvénnyé változott, és forró szélvihart gerjesztett.

Az elemek tombolása elől a metropolis lakóinak jelentős része a kikötőben, majd a Tajo folyó torkolatában horgonyzó bárkákon keresett menedéket, ám ezen a szörnyű napon a víz sem kegyelmezett a lisszaboniaknak. A tenger alatti rengés ereje ugyanis cunamit idézett elő, melynek mintegy 6 méteres hullámai porrá zúzták a hajókat, és letarolták a sokat szenvedett várost. A csapások közül ez utóbbi volt a legsúlyosabb, hiszen a szökőár az észak-afrikai és a spanyol partvidéket is elérte, sőt, utóbb egészen a karibi térségig, a Brit-szigetekig és Finnországig vitte a katasztrófa hírét.

Becslések szerint az 1755. november 1-ji földrengés összesen 100 000 áldozatot követelt, akiknek többsége a porig rombolt portugál fővárosban lelte halálát. Lisszabonban a katasztrófa után még hat napon át pusztított a szörnyű tűzvész, aminek eredményeként a metropolis kilenctizede teljesen megsemmisült; a királyi palota, az új opera, számos templom és könyvtár, a „régi" Portugália kulturális értékeinek túlnyomó része az enyészeté lett. A füstölgő romokon azonnal eluralkodott a káosz, az egykori utcákon fosztogatók és a földrengés során kiszabadult gonosztevők vették át az irányítást, akiknek hatalmát I. József király (ur. 1750-1777) és miniszterelnöke, Sebastiao José de Carvalho e Melo csak a hadsereg bevetésével és drákói szigorral tudta letörni.

A nagy lisszaboni földrengés rendkívül sok területen gyakorolt befolyást a 18. századi Európa és Portugália életére és gondolkodására. Az 1755. évi lisszaboni földrengés emellett az európai gondolkodókat is megrázta: az egyház – a katasztrófa dátumával is összefüggésben – isteni büntetésként könyvelte el a szörnyű pusztítást, részben ezzel az állásponttal szembeszállva pedig többek között Voltaire, Rousseau és Kant is foglalkozott a tragédiával, melyhez hasonlót ritkán tapasztalt meg az emberiség.

Válaszolj!

Mi volt a földrengés valódi oka?

.....
.....
.....

Hogyan vélekedett az egyház az okokról?

.....
.....

Hány ember élt ekkor a városban, és körülbelül hányan maradtak életben a katasztrófa után?

.....
.....

Indokold meg, miért volt ilyen pusztító ez a katasztrófa! Az indoklás minimum 4 mondat legyen!

.....
.....
.....
.....
.....
.....

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése”

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Képzeld el, hogy a lisszaboni földrengés napjaink katasztrófája! Te turistaként jársz a portugál fővárosban, így átélője s egyben túlélője is vagy az eseményeknek. Írj e mailt szüleidnek élményeidről! Barátodat pedig sms-ben nyugtasd meg, hogy szerencsésen megúsztad! Használj hangulatjeleket, rövidítéseket is!

E mail:

SMS

Szövegértés

Olvasd el a következő szövegrészletet, majd válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

RÁZKÓDÁSVÉDELEM

G – v é d e l e m – A legnagyszerűbb rázkódásvédelmi rendszer

Egy nagy híradástechnikai cég mérnökei egy átlagos futó mozgását elemezve megállapították, hogy a hordozható CD-lejátszót futásközben 2-3 G erősségű rázkódás éri másodpercenként háromszor. Ez tartalmaz függőleges, vízszintes és forgó elmozdulást is. A G-védelem technológiát úgy fejlesztették ki, hogy közömbösítse ezeket a hatásokat. Egy háromlépéses helyreállítási, olvasási és adattárolási folyamatot alkalmazva a G-védelem biztosítja, hogy a memória soha ne legyen üres. Az ilyen technológiával felszerelt CD-walkman hangja ismétlődő rázkódás mellett sem fog kihagyni. A G-védelem azt jelenti, hogy a CD-walkman ténylegesen

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése"

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

hordozható és kész megbirkózni az aktív életstílus hatásaival.

1. **A CD-walkmaneknek milyen hibáját említik ebben a szövegrészletben?**

2. **Húzd alá a szövegben azt a mondatot, amelyből megtudhatod, milyen folyamat révén biztosítja a G-védelem rendszer, hogy ne legyen hangkimaradás!**

3. **Mit gondolsz, miért szerepel olyan sokszor a szövegben a G-védelem kifejezés?**

4. **Vásárolnál-e G-védelemmel felszerelt CD-walkmant? Válaszodat a szövegre hivatkozva indokold!**

Szövegértés:

REJTŐ JENŐ: TIZENNÉGYKARÁTOS AUTÓ

Gorcsev Iván, a Rangoon teherhajó matróza még huszonegy éves sem volt, midőn elnyerte a fizikai Nobel-díjat. Ilyen nagy jelentőségű tudományos jutalmat e poétikusan ifjú korban megszerezni példátlan nagyszerű teljesítmény, még akkor is, ha egyesek előtt talán szépséghibának tűnik majd, hogy Gorcsev Iván a fizikai Nobel-díjat a makaó nevű kártyajátékon nyerte el Noah Bertinus professzortól,

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése"

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

akinek ezt a kitüntetést Stockholmban, néhány nappal előbb a svéd király nyújtotta át,de végre is a kákán csomót keresők nem számítanak; a lényeg a fő: hogy Gorcsev Iván igenis huszonegy éves korában elnyerte a Nobel-díjat.

Állítólag úgy kezdődött az egész, hogy a tanár tengeribetegséget kapott a fedélzeten, és Gorcsev felajánlott egy kellemes ízű, maga keverte citromos, konyakos, szódabikarbónás italt, amitől a tanár jobban lett, és megkérdezte a fiút, kicsoda és honnan jön.

- Gorcsev Iván vagyok, foglalkozásomra nézve huszonegy éves, a Naszja Gorjodin-beli báró Gorcsev cári kamarás testvéröccsének a fia. Atyám kapitány volt a gárdában, és nagybátyám a Jusztveszti Versztkov kormányzóság katonai parancsnokaként védte Ogyesszát a fellázadt hadiflotta ellen. Mindebből egy szó sem volt igaz. De egészen fiatal lánykák és öreg tudósok hiszékenysége állítólag korlátlan. A tanár feltette csiptetőjét.

- Szóval emigráns?

- Bizony, tanárovics bátyuska – felelte sóhajtva. – Atyám jókedvében tízezer rubelt ajándékozott a cári balettnek... Meg aranycímeres trojka röpítette a Carszkoje Szelóba... Hej, Volga, ha én még egyszer ott lehetnék...

- Hová készül most, Gorcsev úr?

- Politikai ügyben járok, matróznak álcázva.

Ha megfigyeltük eddig hősünket, egy különös tulajdonságát ismerhettük fel: sohasem mondott igazat, de nem is hazudott. Csak éppen habozás nélkül kimondott mindent, ami eszébe jutott, és ez sok, elképesztő bonyodalomba sodorta életében. Egyik szavától a másikig, egyik tettétől a következőkig ritkán vezetett valamiféle okszerűség.

- Sajnos kevés pénzzel, mert egy gazember kiforgatott mindenemből.

- Hogyan lehetséges ez?

- Gyanútlan voltam és ostoba. Az ember megismerkedik mindenféle kétes alakokkal, anélkül, hogy a következményekre gondolna. Így történt, hogy Londonban egy csirkefogó megtanított makaózni, és elnyerte a pénzem.

- Ne haragudjon, de ez csakugyan nem valami okos cselekedet. Miféle játék ez a makaó?

Gorcsev ismét sóhajtott. És egy csomó kártyát húzott elő a zsebéből.

- Hát kérem... A lapok összértékének tízes számait levonjuk, miáltal minden esetben kilenc az elérhető maximum...

A tanár kipróbálta a szerencséjét, öt centime-os alapon, és nyert tíz frankot. Később,amikor már kétezret veszített, felemelték az alapot. Azután még többször is emelték, és Bordeaux-ig Gorcsev Iván elnyerte az utolsó fillérig a tanártól a Nobel-díj teljes összegét, és lehetséges, hogy ha a tanár történetesen Nizzáig utazik, úgy ez a törekvő ifjú a Svéd Franklin Egyesület nagy aranyérmét is elnyeri, amelyet az atomrombolás terén végzett sikeres kutatásokért kap néhány kiválasztott elismerésül.

Huszonegy éves korban ez példátlan teljesítmény lett volna hősünktől, de sajnos, a professzor Bordeaux-ban kiszállt a Svéd Franklin Egyesület nagy aranyérmével és néhány szomorú meditációval a francia főiskolák felületes pedagógiai rendszerét illetőleg, amely a makaó nevű tiltott szerencsejáték oktatását úgyszólván teljesen mellőzi a tantervből. Gorcsev meghatottan állt a korlátnál, és sokáig integetett utána egy kendővel.

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése"

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

1. **Egyetértesz azzal az állítással, hogy Gorcsev Iván elnyerte a Nobel-díjat? Miért?**

_____

_____

2. **A bemutatkozáskor mit mond Gorcsev, mi a foglalkozása?**
   - **A.** Huszonegy éves
   - **B.** A Rangoon matróza
   - **C.** Titkosügynök
   - **D.** Orosz emigráns

3. **Milyen témájú kutatást folytatott Noah Bertinus?**

_____

_____

4. **Milyen nemzetiségű Bertinus professzor?**
   - **A.** svéd
   - **B.** orosz
   - **C.** francia
   - **D.** angol

5. **Számozással tedd sorrendbe az eseményeket!**
   - ___ Gorcsev Iván elnyeri a Nobel-díjat.
   - ___ Noah Bertinus elnyeri a Nobel-díjat.
   - ___ A professzor tengeribeteg lesz.
   - ___ Gorcsev megtanítja a tanárt makaózni.
   - ___ Gorcsev és Bertinus beszélgetnek.
   - ___ A professzor nyer tíz frankot.

6. **Miért hívja Gorcsev a tanárt tanárovics bátyuskának?**
   - **A.** Mert a tanár orosz származású.
   - **B.** Gorcsev hangsúlyozza, hogy ő orosz.
   - **C.** Mert a hajón mindenki oroszosan beszél.
   - **D.** Mert mindenki így hívja a professzort.

7. **Milyen ellentmondás van a tanár szavai és tettei között a történet második felében?**

_____

_____

_____

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése"

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

8. **Ez a jelenet egy regény része. Írj három érvet a szöveg alapján, amelyek alátámasztják, hogy a regény főszereplője Gorcsev Iván.**

_____

_____

_____

9. **Melyik igaz, illetve melyik hamis az alábbi állítások közül? Válaszodat a megfelelő szó bekarikázásával jelezd. Milyen tulajdonságok jellemzőek Gorcsevre?**

Állítás	igaz vagy hamis	
Gyanútlan és ostoba	igaz	hamis
Szeret lódítani	igaz	hamis
Színes a fantáziája	igaz	hamis
Hiszékeny, mint egy öreg tudós	igaz	hamis
Megfontolja minden szavát	igaz	hamis
Időnként kiszámíthatatlan	igaz	hamis

10. **Hogyan jellemeznéd a történetet?**

A. vicces	**B.** akciódús
C. komoly	**D.** száraz

1. **Írj a két önálló szó közé egy harmadikat úgy, hogy az első szó utótagjaként, illetve a második szó előtagjaként összeolvasva összetett szót kapj!**

Pl.: csend <u>ő</u>r szem (csendőr, őrszem)

zár _____ lánc szemét _____ labda

óra _____ talp író _____ kocsi

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése”

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

sütő _____ szívó virág _____ nyakkendő

(óra, lánc, papír, szer, kosár, csokor)

2. **Keresd és karikázd be az eltérő szópárokat!**

álma alma	szamóca szamóca	hölgy tölgy	cinege cinege	Anna Enna
dió dió	zöld föld	narancs parancs	papucs papucs	hársfa hársfa
áldás párás	gyufa kupa	patka patka	Győr gyúr	Samu hamu
levegő levegő	béka téka	lovas lovas	Budapest Bukarest	Zsolna Tolna
poros peres	savas havas	fodros fodros	függöny függöny	ceruza ceruza
zöldes földes	kérges férges	hosszú hosszú	álom alom	narancs narancs
toll tol	tál Pál	Csenge penge	piac piac	hógolyó hólabda
Elemér Olivér	Anna Hanna	Ottó Ottó	pék pók	labda labda

3. Az alábbi szöveg József Áronról, József Attila édesapjáról szól.

Olvasd el a szöveget! Keresd meg az apa gyermekeihez írt levelét, amely 1919. július 11-ei keltezésű!
Írd át a levelet úgy, hogy a XXI. század embere fogalmazta volna! Ügyelj a nyelvhelyességi, helyesírási szabályokra!

József Áron József Rista erdélyi hegyipásztor,[1] pakulár (fejőlegény) és Birisin Panka gyermekeként a bánáti Féregyházán látta meg a napvilágot 1871. március 16-án, görögkeleti vallású. Fiatalkorában vándorútra indult: Erdélyben, Romániában, Szerbiában járt, s megtanult németül, szerbül, szlovákul. Pestre gyalogosan ment, kezdetben szappanfőzőként dolgozott, majd besorozták. Ekkortájt (1891 körül) ismerte meg Pőcze Borbálát, akivel leszerelése után, 1900. december 23-án Budapesten, a IX. kerületben kötött házasságot.[2] Még ezelőtt három gyermekük született a csecsemőkorban elhunyt Nándor, majd 1897-ben Margit (†1899) és 1899-ben harmadikként, Jolán. Az 1901-ben született Kálmán 1903-ban hunyt el. Ötödik gyermekük 1903-ban

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

született Etelka, majd 1905-ben Attila.[3] József Jolán visszaemlékezése szerint az apa – az ő születésekor – fiút akart, s dühében meg akarta fojtani, Etelka születésekor pedig több héten át nem is kívánta megnézni a gyermeket. Attila születése előtt álmában megjelent neki egy őszhajú öregember, aki megmondta: fia születik, és ezt a fiút Attilának kell elneveznie. Fia születését követően amivel tudta, elhalmozta a családot: az újszülöttnek fekhelyet ácsolt, különféle háztartási cikkeket készített. Jolán erre az időszakra így emlékezett vissza:

> *Attila születése után jó időre megváltozott sok minden. Papa minden este otthon maradt. Eljött hozzá a barátja, Jefta bácsi, aki szintén a szappangyárban dolgozott. Kártyáztak a konyhában és tervezgettek, mert a papa örökösen tervezgetett valamit. [...] Azután a papa új terveket szőtt a Jefta bácsival. Amerikába mennek, ahol sok az arany, a dollár.*

Egy új élet

Családját 1908. július 1-jén[4] elhagyta, a család úgy hitte, szerencsét próbálni ment az Amerikai Egyesült Államokba, azonban nem tért vissza, és egy idő után úgy gondolták, meghalt. Valójában előbb Esztergomba, majd Romániába, Craiova városába ment, s az *Apostol* szappangyár alkalmazottja lett. Tettére Jolán magyarázata szolgálhat válaszul, aki szerint apjuk örök vándor volt:

> *igazándiban csak a vándorlás vonzotta, a messzi városok, távoli országok, a nagy víz, Amerika. [...] eltűnt ezen a tavaszon veszekedés, harag [...] nélkül.*

József Áron 1910 körül még egyszer találkozott egyik családtagjával, Jolánnal:

> [...] *hideg, szeles novemberi estén kenyérért mentem a boltba. Visszajövet a kapualjban feketeszakállas, micisapkás ember állt utamba.*
> *– Jolán, nem ismersz meg? Én vagyok a papa. [...] Úgy megijedtem tőle, hogy alig tudtam felelni a kérdéseire: Mit csinál a mama? Rosszat beszél-e róla? Mi hogy vagyunk? Végül egy koronát nyomott a kezembe azzal, hogy az az enyém, de ne szóljak találkozásunkról a mamának. Azzal elsietett.*

[...] A papa váratlan jelentkezése anyánk nyugalmát újból teljesen feldúlta.

Nem sokkal később Jefta bácsi látogatta meg a családot, aki annyit tudott meg az apáról, hogy Craiovában él.
Jolán írt neki levelet, amelyre meg is érkezett a válasz:

> Kedves gyermekeim Jolánkám a Levelet meg kaptam nagyon megörültem hogy meg nem elfeitetei a kedves papát. De bizom nagyon szomorúság van az én szivembe hogy tik mien szegénjek vagytok de mit tehetek én, hogy a kedves mamátok elkergete a tik kedves kenyér kereső apátok, az imrie báczi és a nagypapát, nagyon iol üsmeri a papátok, hogy hogyan élt, kedves gyermekeim nagyon sainálom hogy nem tudom adni a kezetekbe egy falat kenyeret és egy ruhácskát a testetekre, ha a papátok nem bir benetek hozád veni akor bizom nem lesz kenyeret sem ruháttok de ha a kedves papánál lesztek akor lesz minden amit csak a szivetek fog kiváni, kenyér ruha pénz föld házod és minden Tisztelem a nagypapát, Imre Sándor Lajos Bátyát, és benetek kedves gyermekeim czokoltatlak benetek, és nézetek minél hamariáb legyetek a papátoknál, Isten veletek, ha nem lesztek a papáiétok – akor a papátok fog meghalni idegein földben Amérikába. A Jol Isten viseien gondot rátok.
> Craiova 1909 Juli 11./VII
> Strada Bukovet 53
> Jozsef Aron

Azonban a gyerekek már nem találkoztak többet apjukkal. Néhány év múltán már Újvidéken dolgozott, 1914-ben egy helyi szappangyárban főzőmester, hadköteles nem volt. 1920-ban József Áron még kerestette Pesten családját, sikertelenül, így 1922-ben kérvényezte, legyen hivatalos válásuk. 1920-ban a gyárban ismerte meg a szintén ott dolgozó Kiss Juliannát. 1924. szeptember 11-én összeházasodtak, augusztus elsején született meg gyermekük, József Attila féltestvére, József Mircea („*Misu*"), aki azonban hamar paralízises lett, beszélni nem tudott, és megbénult. A nagy gazdasági világválság miatt nehéz helyzetbe kerültek, így továbbvándoroltak; Dés, Kolozsvár, majd 1931-ben Temesvár következett. A temesvári „*Temmer gyár*" alkalmazta, egészen 1937-es haláláig. József Attila csak halálának évében tudta meg nővérétől, hogy apja nem ment Amerikába, sőt, Romániában él(t). Annak ellenére, hogy családját nem látogatta meg soha, szomszédai visszaemlékezése szerint rendszeresen emlegette a magyar fővárosban maradt családját, és fájlalta, hogy szegény feleségére hagyott három gyereket.

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése"

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

VEKOP-8.6.3-16-2017-00008
„A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése"

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Köszönjük munkáját projektmenedzsment tagjainak, szakmai megvalósítóknak, pedagógusoknak, külső szakértőknek, és valamennyi munkatársnak, akik lehetővé tették a projekt megvalósítását, ezáltal a zárótanulmány elkészítését.

A mellékletekben szereplő munkák a szerzők tudtával és beleegyezésével kerültek a tanulmányba.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE